ព្រះ
ត្រៃបិដកចារលី
និង
សេចក្តីប្រៀបធៀបភាសាខ្មែរ
អភិធម្មបិដក
បដ្ឋាន សត្តមភាគ
ឯកាទសមភាគ
១០០

ពោះពុម្ពលើកទី២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

៣-ស ២៥១០

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកស្កានេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកជប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ៥១ ដល់ ភាគ១១០
ត្រូវបានវៀបចំធ្វើទៅឡើងដោយ គេហទំព័រ៥000ឆ្នាំ បូជា
ចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

ផ្តល់សៀវភៅគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកសម្រាប់ការងារ
ដោយ ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចណៃ ។

គ្រប់គ្រងគម្រោង (ទូទៅ និងផ្នែកបច្ចេកទេស)
ដោយ ឧបាសក ស្រុង-ចាន់ណា ។

ត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ
ដោយ ចន-ស្រីស្រស់ ។

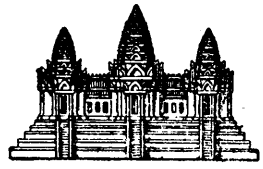
ថតស្កានដោយ
ភ្នួនប្រុស ម៉ាន់ សាវ៉ែត

www.5000-years.org

ក្រោមការឧបត្ថម្ភយ៉ាងក្រៃលែងអំពីៈ

- ឧបាសិកា កាំង ហ៊ួចណៃ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ដុត លីស្រុង និង ឧបាសិកា លី សុខា ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក សន ចន និង ឧបាសិកា អ៊ូច សាទៀង ព្រមទាំងបុត្រ (បាត់ដំបង)
- ឧបាសក ជា ស៊ុវត្ថានា និងឧបាសិកា ឃុន សូនីម៉ា ព្រមទាំងបុត្រី ជា សុមេធាធីតា (ស.ទ.អ)
- លោក ជីម-ជា និងលោកស្រី រតនំ ស្រីមុំ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ផែង យឿន (កូរ៉ែ)
- លោក ស៊ុក ចាន់សេរី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា យ៉ា វ៉ានី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ប្អូនស្រី យ៉ា សុភៈ (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា កោ សេង (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ប៉ាន សុគន្ធានីន និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ស្រុង ចាន់ណា និង ឧបាសិកា ចន ស្រីស្រស់
  ព្រមទាំងបុត្រ ចាន់ណា សុធានធីរាជ, ចាន់ណា សុធានធិរោធ (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ស្រុង ចាន់រស្មី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- កញ្ញា ស្រុង ចាន់រតនា (ភ្នំពេញ)
- លោក ស្រុង ឃូហេង (ភ្នំពេញ)
- លោក នង សុផល (កូរ៉ែ)
- ប្អូនស្រី សុខ អេង (កំពង់ចាម)
- កញ្ញា ចន កក្កដា (បាត់ដំបង)
- លោកស្រី ចន សត្យា និងលោក ឡូត សេរីសំភ ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោក ចន រចនា (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា ស៊ែ សុផានី (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា យឿម សុផានី (បាត់ដំបង)
- លោក ម៉ៅ គន្ធា និងលោកស្រី ធៀង សេដ្ឋា (បាត់ដំបង)
- លោក សៅ សារ៉ុម (បាត់ដំបង)
- ព្រះតេជព្រះគុណ ជុំ សារៈ (ព្រះចៅអធិការវត្ត សម សាន្ត ខេត្តបាត់ដំបង)
- ឧបាសិកា វ៉ាន់ លុយ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ហួ ច័ន្ទសុវណ្ណ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ស.ទ.អ)

ព្រះ
វៃក្រៃបិដកបាលី
និង
សេចក្តីប្រៀបធៀបភាសាខ្មែរ
អដ្ឋកថាបិដក
បដ្ឋាន សត្តមភាគ
១០០

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

៣. ស. ២៥១០

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមផ្តង់ស្មារតីសូត្រព្រះធម៌ឧទ្ទិសជូនជនជាតិខ្មែរ ។

ឥឡូវ យើងខ្ញុំអាចជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។

ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានសូត្រចេញពីជម្រៅដួងចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជនជាតិជប៉ុន ។

このカンボジア版南伝大蔵経を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これは日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete collection of " TRIPITAKA " to the Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាទីរាប់អាន !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាទីគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក " នៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ បកប្រែពីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៨ គឺត្រូវចំណាយពេល ៣៩ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌ខាងផ្នែកបោះពុម្ពរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិកជាតិជប៉ុន មានសន្តានចិត្តរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពីជម្រៅដួងចិត្ត ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំងមនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានរងសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏ត្រូវរអន្តរាយយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឈានជើងកន្លងផុតពីសេចក្តីទុក្ខសោកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើយោរយៅ បញ្ចប់គំនុំគុំគួន ដើរតាមពុទ្ធដីកាព្រះបរមគ្រូ ខិតខំព្យាយាមធ្វើឱ្យមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកពេលនេះ គឺជានិមិត្តរូបនៃការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនថា យើងខ្ញុំធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ដើម្បីទុកជាភស្តុតាងនៃចំណងមេត្រីភាព និងមិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និងប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃនក្ខត្តឫក្ស កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងចាត់ការ Rev. Muchaku Seikyo

ប្រធានការិយាល័យ Rev. Sinohara Eiichi

អ្នកចាត់ការ Rev. Matunaga Zendo Rev. Arima Jitsujo Rev. Ito Yoshimichi
Rev. Watai Keiichi Rev. Sugiya Yoshizumi Rev. Sigeta Shincyo
Rev. Maeda Risyo Rev. Nakajima Kyoshi Mr. Ei Rokusuke

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！
敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未曾有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗りこえ、瞋りを離れ、怨みを怨し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共々に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

世話人代表　無着　成恭　　世話人　松永　然道　有馬　実成
事務局長　　篠原　鋭一　　伊藤　佳通　渡井　奎一
杉谷　義純　茂田　真澄
前田　利勝　中島　教之
永　　六輔

Acknowledgment

My dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community.

It gives me a great pleasure to learn that the translation of the " Pali Tripitaka " into Cambodian by the " Tripitaka Commission " of the Buddhist Institute, Phnom Penh has been successfully achieved. The project to translate the Tripitaka was launched in 1930 and took 39 years to complete the whole work only in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but is also an important milestone in the history of publication in Cambodia.

Revival and prosperity of Buddhism in Cambodia is the ardent desire of the Japanese Buddhist Community. It is with this spirit that we have completed this important project and want to present the complete work to the Cambodian Buddhist community. It is a present not only to the Buddhist community in Cambodia but also to the Cambodian people and all the peace loving people in the world.

Cambodia experienced the greatest tragedies of modern times and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount this grief and anger, and to forgive and start working again for world peace.

This great work is a symbol of Japanese Buddhist communities resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and a testimony to the friendship between the people.

Join hands in prayer...
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager: Rev. Seikyo Muchaku
Secretary General: Rev. Eiichi Sinohara
Management Team:

Rev. Zendo Matunage Rev. Jitsujo Arima Rev. Yoshimichi Ito
Rev. Keiichi Watai Rev. Yoshizumi Sugiya Rev. Shincyo Sigeta
Rev. Risyo Maeda Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន សត្តមភាគ

១០០

ព.ស. ២៥១០

អភិធម្មបិដកេ

បដ្ឋានំ សត្តមោ ភាគោ

អនុលោមទុកប្បដ្ឋានំ បុរិមំ

ឧមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ហេតុទុកំ

បដិច្ចវារោ

(១) ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អលោភំ បដិច្ច អទោសោ អមោហោ អទោសំ បដិច្ច អលោភោ អមោហោ អមោហំ បដិច្ច អលោភោ អទោសោ លោភំ បដិច្ច មោហោ មោហំ បដិច្ច លោភោ ទោសំ បដិច្ច មោហោ មោហំ បដិច្ច ទោសោ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ធហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិ-សន្ធិក្ខណេ ។បេ។ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ច ធហេតុ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អលោភំ បដិច្ច អទោសោ អមោហោ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ(១) ។

---

១ ម, អយំ ចាហេ ឥត្ថំ ។ ឯវំ សព្ពត្ថ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន សត្តមភាគ

អនុលោមទុកប្បដ្ឋាន ខាងដើម

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ។

ហេតុទុក:

បដិច្ចវារ:

[១] *ធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អមោស: អមោហ: អាស្រ័យ នូវអលោភ: អលោភ: អមោហ: អាស្រ័យ នូវអទោស: អលោភ: អទោស: អាស្រ័យ នូវអមោហ: មោហ: អាស្រ័យ នូវលោភ: លោភ: អាស្រ័យ នូវមោហ: មោហ: អាស្រ័យ នូវទោស: ទោស: អាស្រ័យ នូវមោហ: កង្ខាវណ:នៃបដិសន្ធិ ។បេ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ កង្ខាវណ:នៃបដិសន្ធិ ។បេ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អទោស:ក្តី អមោហ:ក្តី ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអលោភ: ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្ក:ចុះ ។*

លោកំ បដិច្ច មោហោ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ចិត្តស-
មុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។បេ។ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ ន
ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ នហេតូ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យោ នហេតុំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តស-
មុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។បេ។ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ
វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ ។បេ។ នហេតុំ
ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ នហេតូ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ
នហេតូ ខន្ធេ បដិច្ច ហេតូ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច
ហេតូ ។ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ច នហេតុ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយោ នហេតុំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ហេតុ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ បេ ។
ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ហេតុ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច
រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ហេតូ សម្បយុត្តកា ច
ខន្ធា ។ ហេតុញ្ច នហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ អលោភញ្ច សម្បយុត្តកេ ច
ខន្ធេ បដិច្ច អនោសោ អមោហោ ។ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។

មោហៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវលោភៈ ។បេ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។បេ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុ ។បេ។ ខន្ធ២ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ មហាភូត១ ។បេ។ ធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកហេតុ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ហេតុក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុ ។បេ។ ខន្ធ២ក្តី ហេតុក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុ។ ធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អនោសៈក្តី អមោហៈក្តី អាស្រ័យ នូវអលោភៈផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ ។

លោភញ្ច សម្បយុត្តកោ ច ទ្វេ បដិច្ច មោហោ
ទោសញ្ច សម្បយុត្តកោ ច ទ្វេ បដិច្ច មោហោ
បដិសន្ធិក្ខណោ អលោភញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច អទោ-
សោ អមោហោ ។ បេ ។ ហេតុញ្ច ន ហេតុញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច ន ហេតុ ន ន្តោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
ន ហេតុំ វិនា ខន្ធញ្ច ហេតុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ ទ្វេ ច ហេតុញ្ច
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខ-
ណោ វត្ថុញ្ច ហេតុញ្ច បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។
ហេតុញ្ច ន ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ច ន ហេតុ
ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ន ហេតុំ វិនា ខន្ធញ្ច
អលោភញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា អទោសោ អមោហោ
ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ ទ្វេ ច អលោភញ្ច
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា អទោសោ អមោហោ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នញ្ច រូបំ ។ ចក្កំ តន្តិតញ្ច ។ ន ហេតុំ វិនា ខន្ធញ្ច
លោភញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា មោហោ ច
ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ ទ្វេ ។ បេ ។
បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុញ្ច អលោភញ្ច បដិច្ច អទោ-
សោ អមោហោ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ បេ ។

ហេតុទុក: បដិច្ចវារៈ

មោហៈ អាស្រ័យ នូវលោកៈផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង មោហៈ អាស្រ័យ នូវទោសៈផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ អទោសៈក្តី អមោហៈក្តី អាស្រ័យ នូវអលោកៈផង វត្ថុផង ។បេ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុផង ជាហេតុផង ។បេ។ ខន្ធ២ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ២ផង ហេតុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុផង ហេតុផង ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ **ខន្ធ៣ក្តី អទោសៈក្តី អមោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១** មិនមែនជាហេតុផង អលោកៈផង ។បេ។ ខន្ធ២ក្តី អទោសៈក្តី អមោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ២ផង អលោកៈផង ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ ខន្ធ៣ក្តី មោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុផង លោកៈផង ។បេ។ ខន្ធ២ ។បេ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ អទោសៈក្តី អមោហៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវវត្ថុផង អលោកៈផង ។បេ។

(๒) ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា រូបំ ធម្មេ ភូតេ អារព្ភ អនិមិតប្បច្ចយា បដិសន្ធិ ធម្មេ បរិបុណ្ណំ ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច ។បេ។ មហាភូតេ បដិច្ច ចក្ខុសម្ផស្សាយតនំ រូបំ ឧចាទារូបំ តំ ធម្មេ ។ អនន្តរប្បច្ចយា សមនន្តរប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយា សព្ពេ មហាភូតា យោ អសញ្ញសត្តា ។ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា និស្សយប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា ទ្វីសុបិ បដិសន្ធិ ធម្មេ ។ កម្មប្បច្ចយា វិបាកប្បច្ចយា ។ សព្ពត្ថ ។ អវិគតប្បច្ចយា ។

(๓) ហេតុយា ធម្មេ អារម្មណេ ធម្មេ សព្ពត្ថ ធម្មេ អវិគតេ ធម្មេ ។ ឯវំ កណោតព្ពំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๔) ធនហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ធនហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធនហេតុប្បច្ចយា អនហេតុកំ ធនហេតុំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចក្ខុសម្ផស្សាយតនញ្ច រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ ... អនហេតុកបដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ

(๒) ធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ លើកតែរូបកពាចេញ និយាយតែប្រស្នា ๙ កង៌អរូបកពតែមួ្យង៌ ។ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បដិសន្ធិ មិនមានទេ (ការណ៍នេះ) គ្រប់គ្រាន់ហើយ អាស្រ័យ នូវមហាភូត ๑ ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និង៌ឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត នេះ ជាសេចក្តីផ្សេង ๆ គ្នា ។ ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ និង៌សហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកមហាភូតទាំង៌អស់ ដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ និង៌អាសេវនប្បច្ច័យ ឯបដិសន្ធិ មិនមានកង៌បច្ច័យទាំង៌ ๒ ទេ ។ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ និង៌វិបាកប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ។

(๓) កង៌ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង៌អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង៌បច្ច័យទាំង៌អស់ មានវារៈ ๙ កង៌អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ បណ្ឌិត គប្បីពាប់ យ៉ាង៌នេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(๔) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๓ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ๑ ជាអហេតុក:ផង៌ មិនមែនហេតុផង៌ ។ បេ ។ នូវខន្ធ ๒ ... កង៌ខណ:នៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ វិត្ត អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ

វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ ។បេ។ ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញសត្តានំ ។បេ។ ឯហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ឯម្ហោ ឧប្បជ្ជតិ ឯហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ មោហោ ។

(៥) ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឯហេតុ ឯម្ហោ ឧប្បជ្ជតិ ឯអារម្មណប្បច្ចយោ ហេតុំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ ឯហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ឯហេតុ ឯម្ហោ ឧប្បជ្ជតិ ឯអារម្មណប្បច្ចយោ ឯហេតូ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ សព្ពេ មហាភូតា ។ ហេតុញ្ច ឯហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ឯហេតុ ឯម្ហោ ឧប្បជ្ជតិ ឯអារម្មណប្បច្ចយោ ហេតុញ្ច ឯហេតូ ច ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ ឯអធិបតិប្បច្ចយោ បរិបុណ្ណំ ។ ឯអនន្តរប្បច្ចយោ ឯសមនន្តរប្បច្ចយោ ឯអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយោ ឯឧបនិស្សយប្បច្ចយោ ។

ហេតុទុក: បដិច្ចវារៈ

ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ មហាភូត ១ ។ បេ ។ ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . របស់ពួកអសញ្ញសត្ត ។ បេ ។ ធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

(៥) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវហេតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មហាភូតទាំងអស់ (ក៏អាស្រ័យ នូវពួកនហេតុកខន្ធ) ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវហេតុផង ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បរិបូណ៌ ។ ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(๖) ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ អលោភំ បដិច្ច អទោសោ អមោហោ ។ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។ លោភំ បដិច្ច មោហោ មោហំ បដិច្ច លោភោ ។បេ។ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ ហេតុំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ហេតុំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ច នហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ធបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ អលោភំ បដិច្ច អទោសោ អមោហោ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។ លោភំ បដិច្ច មោហោ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ នហេតុំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។បេ។ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា នហេតូ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

(๖) ធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតបច្ច័យ គឺ អមោសៈ អមោហៈ អាស្រ័យ នូវអលោភៈ កង់អរូប ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ មោហៈ អាស្រ័យ នូវលោភៈ លោភៈ អាស្រ័យ នូវមោហៈ ។ បេ ។ កង់ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតបច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវហេតុ កង់អរូប ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវហេតុ កង់ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតបច្ច័យ គឺ អមោសៈក្តី អមោហៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវអលោភៈ កង់អរូប ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ មោហៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវលោភៈ ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ កង់ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតបច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុ កង់អរូប ។ បេ ។ ខន្ធ២ អាស្រ័យ នូវខន្ធ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ កង់ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង

ឧបុរេជាតបច្ចយា អរូបេ ឧហេតូ ខន្ធេ បដិច្ច ហេតូ
បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ ឧហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
ច ឧហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ឧបុរេជាតបច្ចយា
អរូបេ ឧហេតុំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
ហេតូ ច ។បេ។ ទ្វេ ខន្ធេ ។បេ។ បដិសន្ធិ-
ក្ខណេ ។បេ។ ហេតុញ្ច ឧហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ ឧធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបុរេជាតបច្ចយា អរូបេ
អលោភញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បដិច្ច អនោសោ
អមោហោ ។ ឧភយំ ពន្ធិតព្ពំ ។ អរូបេ លោភញ្ច
សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បដិច្ច មោហោ ។ ឧភយំ
ពន្ធិតព្ពំ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ ហេតុញ្ច ឧហេ-
តុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ឧហេតុ ឧធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបុរេជា-
តបច្ចយា អរូបេ ឧហេតុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ហេតុញ្ច
បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។បេ។ ទ្វេ ខន្ធេ ... ឧហេតូ
ខន្ធេ ច ហេតុញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខ-
ណេ ។បេ។ ហេតុញ្ច ឧហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ ច ឧហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ឧបុរេជាតបច្ចយា
អរូបេ ឧហេតុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច អលោភញ្ច បដិច្ច
តយោ ខន្ធា អនោសោ អមោហោ ច ។បេ។

ហេតុទុក: បដិច្ចវារៈ

ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ កង់អរូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។បេ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ពួកហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុ កង់អរូប ។បេ។ នូវខន្ធ២ ។បេ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។បេ។ ធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ អមោសៈ អមោហៈ អាស្រ័យ នូវអលោភៈផង ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ ផង កង់អរូប ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ មោហៈ អាស្រ័យ នូវលោភៈផង ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង ក្នុងអរូប ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។បេ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុផង ហេតុផង កង់អរូប ។បេ។ នូវខន្ធ២ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុផង ហេតុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។បេ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី អមោសៈក្តី អមោហៈក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុផង អលោភៈផង ក្នុងអរូប ។បេ។

ន្ទេ ខន្ទេ ... ។ ចក្ខុំ ពន្ធិតព្ពំ ។ ឆនហេតុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច លោកញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា អោហោ ច ។ ចក្ខុំ ពន្ធិតព្ពំ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។

(៧) ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធបជ្ជាជាតប្បច្ចយា ។ ... ធអាសេវនប្បច្ចយា ។

(៨) ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ធហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធកម្មប្បច្ចយា ហេតុំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតធា ។ ធហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ធហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធកម្ម-ប្បច្ចយោ ធហេតូ ខន្ទេ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតធា ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... ។ ហេតុញ្ច ធហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ធហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធកម្មប្បច្ចយោ ហេតុញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ទេ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតធា ។

(៩) ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធវិបាកប្បច្ចយោ ធវ ។

(១០) ធហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ធហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធអាហារប្បច្ចយោ ពាហិរំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ...

នូវខន្ធ ๒ . . . ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ ខន្ធ ๓ ក្តី មោហៈក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ๑ មិនមែនជាហេតុផង លោកៈផង ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។

(๗) ធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។ . . . ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ ។

(๘) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវហេតុ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . ។ នហេតុធម៌ អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ និងនហេតុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។

(๙) ធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(๑๐) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរ . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . .

អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច តយោ មហាភូតា ។បេ។ មហាភូតេ បដិច្ច កាជត្តារូបំ ឧទាហារូបំ ។

(๑๑) ... ឧតិន្ទ្រិយប្បច្ចយា ញាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ .. ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាភូតំ ។បេ។ មហាភូតេ បដិច្ច ឧទាហារូបំ អសញ្ញសត្តានំ មហាភូតេ បដិច្ច រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ ។

(๑๒) ... ឧឈានប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ ។បេ។ ញាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញសត្តានំ ។បេ។

(๑๓) ... ឧមគ្គប្បច្ចយា អហេតុកំ ឧហាតុំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។បេ។ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ... ញាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញសត្តានំ ។បេ។ ឧសម្បយុត្តប្បច្ចយា ឧវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ឧបុរេជាតសនិស្សំ អរូបបញ្ហាយេវ ។ ឆោនត្តិប្បច្ចយា ឆោវិគតប្បច្ចយា ។

(๑๔) ឧហេតុយា ទ្វេ ឧអារម្មណេ តីណិ ឧអធិបតិយា ឧវ ឧអនន្តរេ តីណិ ឧសមនន្តរេ តីណិ

មហាភូត៣ អាស្រ័យ នូវមហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។បេ។ កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។

(๑๑) . . . ព្រោះនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន មហាភូត១ ។បេ។ ឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត រូបជីវិតិន្ទ្រិយ អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។

(๑๒) . . . ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ឧទ្ធ១ ដែលច្រឡំដោយបញ្ចវិញ្ញាណ ។បេ។ ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។បេ។

(๑๓) . . . ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យ នូវឧទ្ធ១ ជាអហេតុក: និងជានហេតុ ។បេ។ កង្ខាឧណ:នៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ . . . ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។បេ។ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ និងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ អរូបក្ខន្ធ៣ និងឯង ប្រហែលគ្នានឹងនបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ព្រោះនោនត្ថិប្បច្ច័យ និងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

(๑๔) កង្ខានហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ๒ កង្ខានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កង្ខានអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ កង្ខានអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កង្ខានសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ๓

ឧអញ្ញមញ្ញេ តីណិ ឧឧបនិស្សយេ តីណិ ឧបុរេជាតេ
ឧវ ឧបច្ឆាជាតេ ឧវ ឧអាសេវនេ ឧវ ឧកម្មេ តីណិ
ឧវិបាកេ ឧវ ឧអាហារេ ឯកំ ឧឥន្ទ្រិយេ ឯកំ
ឧឈានេ ឯកំ ឧមគ្គេ ឯកំ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ
ឧវិប្បយុត្តេ ឧវ ឧោឧត្ថិយា តីណិ ឧោវិគតេ តីណិ ។
ឯវំ កណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๕) ឧហេតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណេ តីណិ ...
ឧអធិបតិយា ឧវ ឧអនន្តរេ តីណិ ។ សង្ខិត្តំ ។ ...
ឧឧបនិស្សយេ តីណិ ឧបុរេជាតេ ឧវ ឧអាសេវនេ
ឧវ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិបាកេ ឧវ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ
ឧវិប្បយុត្តេ ឧវ ឧោឧត្ថិយា តីណិ ឧោវិគតេ តីណិ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๖) ឧហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ ...

កដ៏នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កដ៏នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កដ៏នបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កដ៏នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កដ៏នអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កដ៏នកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កដ៏នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កដ៏នអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កដ៏នឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កដ៏នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កដ៏នមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កដ៏នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កដ៏នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កដ៏នោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កដ៏នោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

(១៥) កដ៏នអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... កដ៏នអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កដ៏នអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... កដ៏នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កដ៏នបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កដ៏នអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កដ៏នកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កដ៏នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កដ៏នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កដ៏នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កដ៏នោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កដ៏នោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(១៦) កដ៏អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ...

អនន្តរេ ទ្វេ ។ សង្ខិត្តំ ។ ... កម្មេ ទ្វេ វិចារេ ឯកំ អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មគ្គេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ ។ សង្ខិត្តំ ។ ... អវិគតេ ទ្វេ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សហជាតភាវេបិ បដិច្ចភាវសទិសោ ។ បច្ចយ-ភាវេបិ និស្សយភាវេបិ បដិច្ចភាវសទិសាយេវ បញ្ហា មហាភូតេសុ និដ្ឋិតេសុ វត្តុំ បច្ចយោតិ ភាតព្ពា បញ្ហាយតនាទិ អនុលោមេបិ បច្ចនីយេបិ យថា លព្ភន្តិ តថា ភាតព្ពា ។ សំសដ្ឋភាវេបិ សម្បយុត្ត-ភាវេបិ បរិបុណ្ណា រូបំ ឧត្តិ អរូបមេវ ។

បញ្ញាវារោ

(๑๗) ហេតុ ធម្មោ ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច-យេន បច្ចយោ អលោភោ អទោសស្ស អមោហស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។

ហេតុទុក: បញ្ហាវារ:

កង្ខាអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ:២ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... កង្ខាកម្មប្បច្ច័យ មានវារ: ២ កង្ខាវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ: ១ កង្ខាអាហារប្បច្ច័យ មានវារ:២ កង្ខាឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារ:២ កង្ខាឈានប្បច្ច័យ មានវារ:២ កង្ខាមគ្គប្បច្ច័យ មានវារ:១ កង្ខាសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ:២ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... កង្ខាអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:២ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ឯសហជាតវារ: ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារ:ដែរ ។ បច្ចយវារ: និងនិស្សយវារ: ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារ:ដែរ តាលពួកមហាកូត សម្រេចហើយ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើបញ្ហាថា (ពួក១ខ្ន) ពីធម៌ផ្អែកនឹងវត្ថុ ឯអាយតន:៥ បានក្នុងអនុលោម និងបច្ចនីយ: យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ (បញ្ហា) យ៉ាងនោះដែរ ។ សំសដ្ឋវារ: និងសម្បយុត្តវារ: ចប់ បរិបូណ៌ហើយ រូបមិនមានទេ មានតែអរូបម្យ៉ាង ។

បញ្ហាវារ:

[๑๗] ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ អលោភ: ជាបច្ច័យ នៃអទោស: និងអមោហ: ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្ក:ចុះ ។

លោភោ មោហស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទោសោ មោហស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ ហេតុ ឆន្ធោ នហេតុស្ស ឆន្ទស្ស ហេតុ-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ ហេតុ ឆន្ធោ ហេតុស្ស ច នហេតុស្ស ច ឆន្ទស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អលោភោ អទោសស្ស អមោហស្ស សម្បយុត្តកា-នញ្ច ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧក្កំ ឥទ្ធិតព្ពំ ។ លោភោ មោហស្ស ។បេ។ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។

(១៨) ហេតុ ឆន្ធោ ហេតុស្ស ឆន្ទស្ស អារម្មណា-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហេតុំ អារព្ភ ហេតូ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ហេតុ ឆន្ធោ នហេតុស្ស ឆន្ទស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហេតុំ អារព្ភ នហេតូ ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ហេតុ ឆន្ធោ ហេតុស្ស ច នហេតុស្ស ច ឆន្ទស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហេតុំ អារព្ភ ហេតូ ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នហេតុ ឆន្ធោ

លោក: ជាបច្ច័យ នៃមោហ: ដោយហេតុប្បច្ច័យ ទោស: ជាបច្ច័យ នៃមោហ: ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ធម្ម ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម មិនមែនជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ធម្ម ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ជាហេតុផង ធម្ម មិនមែនជាហេតុផង ដោយ ហេតុប្បច្ច័យ គឺ អលោក: ជាបច្ច័យ នៃអមោហ:ផង អមោហ:ផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ ។ លោក: (ជាបច្ច័យ) នៃមោហ: ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។

(๑๘) ធម្ម ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ជាហេតុ ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ប្រារព្ធ នូវហេតុ ទើបកើតឡើង ។ ធម្ម ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ប្រារព្ធ នូវហេតុ ទើបកើតឡើង ។ ធម្ម ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ជាហេតុផង ធម្ម មិនមែនជា ហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្ត-កក្ខន្ធក្តី ប្រារព្ធ នូវហេតុ ទើបកើតឡើង ។ ធម្ម មិនមែនជាហេតុ

ឧហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ
ធានំ ឧត្វា សីលំ សមាធិយិត្វា ខុទោសធម្មំ ភវត្វា
តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានំ បច្ចវេក្ខតិ ឈានា
វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ចវេក្ខតិ អរិយោ មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ
បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ ... និព្វានំ ... និព្វានំ តោត្រ-
កុស្ស ភេធានស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អារដ្ឋាយ អា-
រម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា ឧហេតូ បហីនេ
កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ភិតេ កិលេសេ ... បុព្វេ
សមុទាចិណ្ណេ កិលេសេ ជានន្តិ ចក្ខុំ ... ។បេ។
វត្ថុំ ... ឧហេតូ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
វិបស្សន្តិ ។បេ។ ឱភាសញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ញាណេ ចក្ខុ
វូបំ បស្សតិ និព្វាយ សោតជាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ
ចេតោបរិយញ្ញាណេន ឧហេតុចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ
ជានាតិ អាកាសានញ្ចាយតនកិរិយំ វិញ្ញាណញ្ចាយ-
តនកិរិយស្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតនកិរិយំ នេវសញ្ញា-
នាសញ្ញាយតនកិរិយស្ស វុដ្ឋាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញា-
ណស្ស ។បេ។ ជោដ្ឋញ្ញាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ឧហេតូ ខន្ធា

ហេតុទុកៈ បញ្ហាវារៈ

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យ
ទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ពិចារណា នូវកុសលនោះ ពិ-
ចារណា នូវកុសលចាំផ្លាយ ដែលសន្សំល្អហើយ កន្លងកាលមុន ចេញ
អំពីឈាន ពិចារណានូវឈាន ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ពិចារណា
នូវមគ្គនិងផល ... នូវនិព្វាន ... និព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា
នូវគោត្រភូ ភោគៈ មគ្គនិងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ
ពិចារណា នូវពួកហេតុ គឺ កិលេស ដែលលះបង់ហើយ ពួកកិលេស
ដែលស្ងប់ស្ងាត់ហើយ ... ដឹង នូវពួកកិលេស ដែលផ្ចាញ់សន្សំ
ហើយ កន្លងកាលមុន នូវចក្ខុ ... ។ បេ ។ នូវជរា ... ឃើញច្បាស់
នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ។ បេ ។
គោមនស្ស កើតឡើង ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយ
ទិព្វសោតធាតុ ដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយនហេតុចិត្ត
(ចិត្តមិនមែនជាហេតុ) ដោយចេតោបរិយញាណ អាកាសានញ្ចាយតន-
កិរិយា (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនកិរិយា អាកិញ្ចញ្ញាយតន-
កិរិយា (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិរិយា រូបាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ
នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ

ឥន្ទ្រិយញ្ញាណស្ស ទេសនាវិយញ្ញាណស្ស បុព្ពេ-
និវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មូបគញ្ញាណស្ស
អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណាបច្ចយេន
បច្ចយោ ។ ឧបនិស្សយោ ទ្វេ ហេតុសហគតា ធម្មា អារម្ម-
ណាបច្ចយេន បច្ចយោ ឋានំ ឧត្វា . . . បឋមមគ្គក្ខណេ
អាវជ្ជនា ឧត្តិ ឬភាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។
ផោដ្ឋព្ពាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្សាតិ ឥទំ ឧត្តិ ។
ឧបនិស្សយោ ទ្វេ ហេតុសហគតា ច ឧបនិស្សយោ ច ធម្មា
អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ឋានំ ឧត្វា សីលំ . . .
ទានំ . . . ឥមេ បច្ចុប្បន្នេ តយោ អរូបក្ខន្ធេ ច
សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ តត្ថ តត្ថ បវត្តេន
ឥមំ ភវតឺ ទុតិយភវនសនិសំ ។ ហេតូ ច ឧបនិស្សយោ
ច ទ្វេ ហេតុសហគតា ធម្មា អារម្មណាបច្ចយេន
បច្ចយោ ហេតុញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ អារព្ភ ហេតូ
ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ហេតូ ច ឧបនិស្សយោ ច ទ្វេ ឧបនិស្សយោ
ធម្មេ អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ហេតុញ្ច
សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ អារព្ភ ឧបនិស្សយោ ខន្ធា
ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ហេតូ ច ឧបនិស្សយោ ច ទ្វេ ហេតុសហគតា ច
ឧបនិស្សយោ ច ធម្មេ អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ

ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិញាណ ចេតោបរិយញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញាណ យថាកម្មូបគញាណ និងអនាគតំសញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន . . . ការពិចារណា គឺ ដំណើរមើ១ មិនមានទេ រួបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពាក្យដូចេះនេះ មិនមានទេ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សីល . . . ឧបោសថកម្ម . . . ពិចារណានូវកុសលនោះ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ប្រាសចាក នូវអំពើនោះ ទើបកើតឡើង ។ បុគ្គល អ្នកបរិតនៅ កន្លងកុសលកម្មនោះ។ គប្បីធ្វើធម៌នេះ ឲ្យដូចគ្នានឹងដំណើរមើ ៦ ដែរ ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ប្រាសចាក នូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ទើបកើតឡើង ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ប្រាសចាក នូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ទើបកើតឡើង ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

ហេតុញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ អារព្ភ ហេតូ ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

(๑๙) ហេតុ ជម្ហោ ហេតុសហ ជម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ហេតុំ ករំ កត្វា ហេតូ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ ហេតុ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ហេតូនំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ជម្ហោ ជហេតុសហ ជម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ហេតុំ ករំ កត្វា ជហេតូ ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ជម្ហោ ហេតុសហ ច ជហេតុសហ ច ជម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ហេតុំ ករំ កត្វា ហេតូ ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ ហេតុ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតូនញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហេតុទុក: បញ្ហាវារៈ

គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ប្រារព្ធ នូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ទើបកើតឡើង ។

(๑๙) ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកហេតុ ធ្វើ នូវហេតុ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកនហេតុកក្ខន្ធ ធ្វើ នូវហេតុ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ធ្វើ នូវហេតុ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកហេតុផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

ឧហេតុ ឧម្មោ ឧហេតុសម្ប ឧម្មសម្ប អធិបតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។
អារម្មណាធិបតិ ធានំ ឧត្តាតិ វិត្តារេតព្ពំ យោវ
ឧហេតូ ១ក្ខា ។ សហជាតាធិបតិ ឧហេតុ អធិបតិ
សម្បយុត្តកានំ ១ក្ខានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧហេតុ ឧម្មោ
ហេតុសម្ប ឧម្មសម្ប អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
ណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ធានំ
ឧត្តា ... សន្ធិំ្តំ យោវ វត្ត ឧហេតូ ច ១ក្ខា តាវ
កាតព្ពំ ។ សហជាតាធិបតិ ឧហេតុ អធិបតិ សម្ប-
យុត្តកានំ ហេតូនំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
ឧហេតុ ឧម្មោ ហេតុសម្ប ច ឧហេតុសម្ប ច ឧម្មសម្ប
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហ-
ជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ធានំ ឧត្តា សីលំ ...
ឧហេសចិត្តម្ ... តំ តរុំ កត្តា បច្ចវេក្ខតិ តំ តរុំ
កត្តា ឧហេតូ ១ក្ខា ច ហេតូ ច ឧប្បជ្ជតិ បុព្ពេ
សុចិណ្ណានំ យោវ វត្ត ឧហេតូ ១ក្ខា ច តាវ កាតព្ពំ ។

ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិ-
បតិប្បច្ច័យ ប៉ានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្ម-
ណាធិបតិ គឺ ពាក្យថា ឲ្យទាន បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដរាបដល់
ពួកនហេតុកកុន ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ មិនមែនជាហេតុ
ជាបច្ច័យ នពួកសម្បយុត្តកកុនផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ប៉ានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។
អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន . . . វត្ថុ ពួកខន្ធ មិនមែនជា
ហេតុក្តី មានត្រឹមណា សេចក្តីចំប្រែញ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ត្រឹមនោះចុះ ។
សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
យុត្តកហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
ប៉ានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ
បុគ្គល ឲ្យទាន សីល . . . ឧបោសថកម្ម . . . ធ្វើ នូវកុសលនោះ
ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុក្តី ពួកហេតុ
ក្តី ធ្វើ នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង (ពិចារណា) នូវ
កុសលចាំងឡាយ ដែលផ្គាប់សន្សំហើយ កន្លងកាលមុន វត្ថុក្តី ពួកខន្ធ
មិនមែនជាហេតុក្តី មានត្រឹមណា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ត្រឹមនោះចុះ ។

សហជាតាធិបតិ ន‌ហេតុ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុនញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ច ន‌ហេតុ ច ឆម្មា ហេតុសហ ឆម្មសហ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ហេតុញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ ករុំ កត្វា ហេតុ ខុប្បដ្ឋន្តិ ។ ហេតុ ច ន‌ហេតុ ច ឆម្មា ន‌ហេតុសហ ឆម្មសហ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ហេតុញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ ករុំ កត្វា ន‌ហេតុ ខន្ធា ខុប្បដ្ឋន្តិ ។ ហេតុ ច ន‌ហេតុ ច ឆម្មា ហេតុសហ ច ន‌ហេតុសហ ច ឆម្មសហ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ហេតុញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ ករុំ កត្វា ហេតុ ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ខុប្បដ្ឋន្តិ ។

(២០) ហេតុ ឆម្មា ហេតុសហ ឆម្មសហ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ហេតុ បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ ហេតុនំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ឆម្មា ន‌ហេតុសហ ឆម្មសហ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ហេតុ បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ ន ហេតុនំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកហេតុផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកហេតុ ធ្វើ នូវហេតុ និងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ធ្វើ នូវហេតុ និងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ធ្វើ នូវហេតុ និងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។

(๒๐) ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

ហេតុ ឆម្មោ ហេតុស្ស ច ឆហេតុស្ស ច ឆម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ហេតូ បច្ចុ-ប្បន្នានំ បច្ចុប្បន្នានំ ហេតូនំ សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឆហេតុ ឆម្មោ ឆហេ-តុស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ឆហេតូ ខន្ធា បច្ចុប្បន្នានំ បច្ចុប្បន្នានំ ឆហេតូនំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រ-កុស្ស ។ សន្ធិំ ។ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឆលស-មាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឆហេតុ ឆម្មោ ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឆហេតុ ឆម្មោ ហេតុស្ស ច ឆហេតុស្ស ច ឆម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឆហេតុមូលកំ តីណិបិ ឯកសន្ធិំ ។ ហេតូ ច ឆហេតូ ច ឆម្មោ ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ហេតូ ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បច្ចុ-ប្បន្នានំ បច្ចុប្បន្នានំ ហេតូនំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃ ពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្ប-ច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នៃវិសញ្ញានាសញ្ញាយ-តនៈ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិន មែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ នហេតុមូលកៈក្តី វារៈ៣ក្តី ដូចគ្នានឹង វារៈ១ដែរ ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្ត-កក្ខន្ធក្តី មុន ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ក្រោយ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

ហេតូ ច ន ហេតូ ច ន ធម្មា ន ហេតុសម្បយុត្តា ធម្មា
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ហេតូ ច
សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្នំ ន ហេតូនំ
ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហេតូ ច ន ហេតូ
ច ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តា ច ន ហេតុសម្បយុត្តា ច ធម្មា អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ហេតូ ច សម្ប-
យុត្តកា ច ខន្ធា បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្នំ ហេតូនំ សម្ប-
យុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២១) ហេតូ ធម្មោ ហេតុសម្បយុត្តធម្មស្ស សមនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរសមនន្តរំ ។ ...សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចយភាវេ ញាណំ ។ ...
ហេតូ ធម្មោ ហេតុសម្បយុត្តធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូប-
និស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកតូបនិស្ស-
យោ ហេតូ ហេតូនំ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហេតុទុក: បញ្ហាវារៈ

ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្ត-កក្ខន្ធក្តី មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួក១ន្ធ មិនមែនជាហេតុ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(๒๑) ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ច័យដែរ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ឯបច្ច័យទាំង ๒ នេះ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ដូចនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចយវារៈដែរ ។

(๒๒) ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយ គឺ ពួកហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ហេតុ ឆន្ទោ ឆហេតុសម្បយុត្តស្ស ឆន្ទស្ស ឧបនិស្សយបច្ច-
យេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្ស-
យោ បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកតូបនិស្សយោ
ហេតូ ឆហេតូនំ ខន្ធានំ ឧបនិស្សយបច្ចយេន
បច្ចយោ ។ ហេតុ ឆន្ទោ ហេតុសម្បយុត្តស្ស ច ឆហេតុសម្ប-
យុត្តស្ស ច ឆន្ទស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូ-
បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ
។បេ។ បកតូបនិស្សយោ ហេតូ ហេតូនំ សម្បយុត្ត-
ក្ខន្ធានញ្ច ខន្ធានំ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។
ឆហេតុ ឆន្ទោ ឆហេតុសម្បយុត្តស្ស ឆន្ទស្ស ឧបនិស្សយបច្ច-
យេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្ស-
យោ បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកតូបនិស្សយោ
សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។បេ។ សមាបត្តិំ
ឧប្បាទេតិ មានំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋិំ គណ្ហាតិ សីលំ
... ។បេ។ សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ
។បេ។ សង្ឃំ កិច្ចតិ សទ្ធា ។បេ។ សេនាសនំ
សទ្ធាយ ។បេ។ បត្តិយា មគ្គស្ស ផល
សមាបត្តិយា ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។

ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជា ហេតុ ដោយឧបនិស្ស-
យបច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូ-
បនិស្ស័យ ។បេ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ ពួកហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួក
ខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយឧប-
និស្សយបច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
បកតូបនិស្ស័យ ។បេ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ ពួកហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ ។
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយ
ឧបនិស្សយបច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ
និងបកតូបនិស្ស័យ ។បេ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អា-
ស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន ។បេ។ ញុំងសមាបត្តិ ឲ្យកើត
ឡើង ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ សីល ... ។បេ។ បុគ្គល
អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន ។បេ។ បំបែកសង្ឃ
សទ្ធា ។បេ។ សេនាសនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា ។បេ។
នៃសេចក្តីប្រាថ្នា មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ ។

ន‌ហេតុ ន‌ម្ចោ ហេតុសម្ប ន‌ម្ចសម្ប ឧបនិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្ស-
យោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូនិស្សយោ
សន្ទំ ។ បេ ។ សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ធានំ ទេតិ
។ បេ ។ សន្ថំ កិន្ធតិ សន្ធា ។ បេ ។ សេនាសនំ
សន្ធាយ ។ បេ ។ បត្តនាយ មគ្គស្ស ផលសមាបត្តិយា
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ន‌ហេតុ ន‌ម្ចោ
ហេតុសម្ប ច ន‌ហេតុសម្ប ច ន‌ម្ចសម្ប ឧបនិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្ស-
យោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ
ទុតិយឧបនិស្សយសនិសំ ។ ហេតូ ច ន‌ហេតូ ច
ន‌ម្ចា ហេតុសម្ប ន‌ម្ចសម្ប ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូប-
និស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ ហេតូ ច សម្ប-
យុត្តកា ច ខន្ធា ហេតូនំ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ ហេតូ ច ន‌ហេតូ ច ន‌ម្ចា ន‌ហេតុសម្ប ន‌ម្ចសម្ប
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ
អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។

ហេតុទុក: បញ្ហាវារៈ

ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយឧបនិស្ស-
យបច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូប-
និស្ស័យ ។ បេ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ ន្ធវិសទ្ធា ។ បេ ។ បុគ្គល
អាស្រ័យ ន្ធវិសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ
សទ្ធា ។ បេ ។ សេនាសនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃ
សេចក្តីប្រាថ្នា មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ ។ ធម៌
មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែន
ជាហេតុផង ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ
អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ
(មានសេចក្តី) ប្រហែលគ្នានឹងឧបនិស្សយបច្ច័យទី ២ ដែរ ។ ពួកធម៌
ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ
ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូប
និស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ ពួកហេតុ
ក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ដោយឧបនិស្ស-
យបច្ច័យ ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ បានដល់អា-
រម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។

បកតូបនិស្សយោ ហោតូ ច សមនន្តរនិរុទ្ធា ច ខន្ធា ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហោតូ ច នហោតូ ច ធម្មា ហោតុសញ្ញ ច នហោតុសញ្ញ ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ ហោតូ ច សមនន្តរនិរុទ្ធា ច ខន្ធា ហោតូនំ សមនន្តរនិរុទ្ធានញ្ច ខន្ធានំ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៣) នហោតុ ធម្មោ នហោតុសញ្ញ ធម្មស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ ចក្ខុំ ។ បេ ។ វត្ថុំ អនិច្ចតោ ខុក្ខតោ អនត្តតោ រិបស្សតិ ។ បេ ។ នោមនសិ ឧប្បជ្ជតិ ធិញ្ញេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ធិញ្ញាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ ចេតាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ

បកតូបនិស្សយ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(๒๓) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ ។ បេ ។ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ។ បេ ។ ទោមនស្ស កំកើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រួចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ

វត្ថុ ឧហោត្វំ ខន្ធានំ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧហោតុ ឧម្មា ហោតុសច្ច ធម្មសច្ច បុរេជាតបច្ច-យេន បច្ចយោ អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ ចក្ខុំ ។បេ។ វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។បេ។ នោមនសច្ច ខុប្បដ្ឋតិ និព្វេន ចក្ខុញ្ច រូបំ បស្សតិ និព្វាយ សោតញ្ច តុយា សទ្ទំ សុណាតិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ ហោត្វំ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧហោតុ ឧម្មា ហោតុសច្ច ច ឧហោតុសច្ច ច ធម្មសច្ច បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុ-បុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ ចក្ខុំ ។បេ។ វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។បេ។ នោមនសច្ច ... និព្វេន ។បេ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ ហោត្វំ សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๔) ហោតុ ឧម្មា ឧហោតុសច្ច ធម្មសច្ច បច្ចាជា-តបច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចាជាតា ហោត្វ បុរេជាតសច្ច ឥមសច្ច តាយសច្ច បច្ចាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧហោតុ ឧម្មា ឧហោតុសច្ច ធម្មសច្ច បច្ចាជាតបច្ច-យេន បច្ចយោ បច្ចាជាតា ឧហោត្វ ខន្ធា បុរេជាតសច្ច ឥមសច្ច តាយសច្ច បច្ចាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។

វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ ន្ទូវចក្ខុ ។ បេ ។ ន្ទូវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ គោមនស្ស កំកើតឡើង បុគ្គល ឃើញ ន្ទូវបូ ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ ន្ទូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតជាតុ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ ន្ទូវចក្ខុ ។ បេ ។ ន្ទូវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ គោមនស្ស . . . ដោយទិព្វ(ចក្ខុ) ។ បេ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(๒๔) ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលកើតក្រោយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ដែលកើតក្រោយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

ហេតូ ច នហេតូ ច ធម្មា នហេតុសម្បយុត្តធម្មស្ស
បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចយតា ហេតូ ច
សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បុរេជាតស្ស នមរូបស្ស កា-
យស្ស បច្ចយតាបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๕) ហេតូ ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តធម្មស្ស អាសេ-
វនបច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរសទិសំ ។

(๒๖) នហេតូ ធម្មា នហេតុសម្បយុត្តធម្មស្ស កម្ម-
បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នានាខណិកា ។
សហជាតា នហេតូ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ ។
នានាខណិកា នហេតូ ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ
កដត្តា ច រូបានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ ។ នហេតូ
ធម្មា ហេតុសម្បយុត្តធម្មស្ស កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា នហេតូ
ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ហេតូនំ កម្មបច្ចយេន
បច្ចយោ ។ នានាខណិកា នហេតូ ចេតនា
វិបាកានំ ហេតូនំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ ។

ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ដែលកើតក្រោយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

(๒៥) ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ច័យដែរ ។

(๒៦) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិក: ។ សហជាត គឺ ចេតនា មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិក: គឺ ចេតនា មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង ពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិក: ។ សហជាត គឺ ចេតនា មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិក: គឺ ចេតនា មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

ឧហេតុ ឆម្មោ ហេតុសម្ប ច ឧហេតុសម្ប ឆម្មសម្ប កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតា១ណិកា ។ សហជាតា ឧហេតុ ចេតជា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតូនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ជាតា១ណិកា ឧហេតុ ចេតជា វិបាកានំ ខន្ធានំ ហេតូនំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧) ហេតុ ឆម្មោ ហេតុសម្ប ឆម្មសម្ប វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិបាកោ អលោភោ អទោសសម្ប អមោហសម្ប វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បដិច្ចវារសទិសា វិបាកវារន្តេ ន៧ បញ្ហា ។

(២៨) ឧហេតុ ឆម្មោ ឧហេតុសម្ប ឆម្មសម្ប អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧហេតូ អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ កពឌ្ឍីការេ អាហារេ ឥមស្ម កាយស្ម អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧហេតុ ឆម្មោ ហេតុសម្ប ឆម្មសម្ប អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧហេតូ អាហារា សម្បយុត្តកានំ ហេតូនំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។

ហេតុទុក: បញ្ហាវារៈ

ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកហេតុផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង ពួកហេតុផង ពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(๒๗) ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អលោភៈ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃអលោភៈ និងអមោហៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។ ប្រស្នា ៩ កន្លងការចែក នូវវិបាកប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

(๒๘) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ កន្លងខណៈនៃបដិសន្ធិ កពឌីការាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ ដោយអាហារប្បច្ច័យ កន្លងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។បេ។

ឧហេតុ ឧម្មា ហេតុសម្បយុត្តំ ច ឧហេតុសម្បយុត្តំ ច ឆឌ្ឍសម្បយុត្តំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧហេតូ អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតូនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។

(២៩) ហេតុ ឧម្មា ហេតុសម្បយុត្តំ ឆឌ្ឍសម្បយុត្តំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហេតុម្ហិ ឧលកេ តីណិ ។ ឧហេតុ ឧម្មា ឧហេតុសម្បយុត្តំ ឆឌ្ឍសម្បយុត្តំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧហេតូ ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កេដ្ឋាភូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឃានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយោ វិត្ថារេតព្ពោ ។ ឧម ។

(៣០) ឧហេតុ ឧម្មា ឧហេតុសម្បយុត្តំ ឆឌ្ឍសម្បយុត្តំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(៣១) ហេតុ ឧម្មា ហេតុសម្បយុត្តំ ឆឌ្ឍសម្បយុត្តំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ... សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥមេសុ ទ្វីសុ ឧម ។

ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកហេតុផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ កង្ខាឋាណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។

(๒๙) ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ កង្ខាហេតុមូលកៈ មានវារៈតែ ๓ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កង្ខាឋាណៈនៃបដិសន្ធិ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះចុះ ។ មានតែ វារៈ ๙ ។

(๓๐) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ មានតែវារៈ ๓ ។

(๓๑) ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ... ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ កង្ខាបច្ច័យ ទាំង ๒ នេះ មានតែវារៈ ๙ ។

(๓๒) ហេតុ ឆម្នោ ឆហេតុសុស្ស ឆម្មសុស្ស វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
សហជាតា ហេតូ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ហេតូ កដត្តា-
រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហេតូ វត្ថុស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ហេតូ
បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ ឆហេតុ ឆម្នោ ឆហេតុសុស្ស ឆម្មសុស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ
បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា ឆហេតូ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ
ឆហេតូ ខន្ធា កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ខន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ។ បេ ។ កាយោ-
យតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ឆហេតូនំ ខន្ធានំ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ឆហេតូ
ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ ឆហេតុ ឆម្នោ ហេតុសុស្ស ឆម្មសុស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។

(๓๒) ធម្ម ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម មិនមែនជាហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម្ម មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម មិនមែនជាហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តា-រូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម្ម មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ជាហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ហេតូនំ វិប្បយុត្តប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ ហេតូនំ វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នហេតុ ឆម្មោ ហេតុសហ្ស ច
នហេតុសហ្ស ច ឆម្មសហ្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ស-
ហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ
ហេតូនំ សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ ហេតូនំ សម្បយុត្តកានញ្ច
ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតូ ច
នហេតូ ច ឆម្មោ នហេតុសហ្ស ឆម្មសហ្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា
ហេតូ ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ
ហេតូ ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា កដត្តារូបានំ វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ហេតូ ច
សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយ-
ស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣) ហេតុ ឆម្មោ ហេតុសហ្ស ឆម្មស្ស អត្ថិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អលោភោ អទោសស្ស អមោ-
ហស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។

សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បាន ដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិ-សន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្ប-យុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយ នេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(៣៣) ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយ អត្ថិប្បច្ច័យ គឺ អាលោកៈ ជាបច្ច័យ នៃអាលោកៈ និង អាលោកៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាបក្ខៈចុះ ។

លោភោ មោហស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧភ្ភំ ពន្ធិតព្ពំ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ ហេតុ ឆម្ភោ ឆហេតុស្ស ឆម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ចាជាតំ ។ សហជាតា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-សន្ធិក្ខណេ ។បេ។ បច្ចាជាតា ហេតូ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ឆម្ភោ ហេតុស្ស ច ឆហេតុស្ស ច ឆម្មស្ស អត្តិប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ អលោភោ អទោសស្ស អមោហស្ស សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧភ្ភំ ពន្ធិតព្ពំ ។ លោភោ មោហស្ស សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧភ្ភំ ពន្ធិតព្ពំ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ ។បេ។ ឆហេតុ ឆម្ភោ ឆហេតុស្ស ឆម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ចាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ ឆហេតុ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។បេ។ ទ្វេ ខន្ធា ។បេ។ បដិសន្ធិក្ខណេ ឆហេតុ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ

ហេតុទុក: បញ្ហាវារៈ

លោក: ជាបច្ច័យ នៃមោហ: ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីចង ជាចក្ក:ចុះ ។ កឆ្ខណ:នៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង បច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-ក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កឆ្ខណ:នៃបដិ-សន្ធិ ។ បេ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ អលោក: ជាបច្ច័យ នៃអទោស: អមោហ: និងពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង ពួកចិត្ត-សមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្ក:ចុះ ។ លោក: ជាបច្ច័យ នៃមោហ: និងពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង ពួកចិត្ត-សមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្ក:ចុះ ។ កឆ្ខណ:នៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ៣ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-រូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ខន្ធ៤ ។ បេ ។ កឆ្ខណ: នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង

កាជត្តា ច រូបានំ ។ ចក្កំ ឥន្ទ្រិយំ ។ ឱជា រូបស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបំ ឱជាយ អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឯកំ មហាភូតំ ។ បេ ។ ពាហិរំ ... អា-
ហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញសត្តានំ
។ បេ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុំ ។ បេ ។ រូបំ ។ បេ ។ ឥព្ភេ
ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ឥញ្ជាយ សោតេនាតុយោ សទ្ទំ
សុណាតិ ឃានេនាយតនំ ។ បេ ។ ជោដ្ឋញ្ជាយតនំ កាយ-
វិញ្ញាណស្ស ចក្ខាយតនំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ
កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបំ ន-
ហោតុំ ឱជានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ច-
ជាតា ឯហោតុ ឱជា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កា-
យស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កពឡីការេ អា-
ហារេ ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កាជត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
ឯហោតុ ឯម្ហា ហោតុស្ស ឥម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតា ឯហោតុ
ឱជា សម្បយុត្តកានំ ហោតុំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណេ រូបំ ហោតុំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បុរេជាតំ ចក្ខុំ ។ បេ ។ រូបំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។

ពួកកដត្តារូបផង ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្ខុ:ចុះ ។ ពួកខន្ធ ជា
បច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ មហាភូត១ ។ បេ ។ ពាហិរ: . . . អាហារសមុដ្ឋាន
. . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . របស់ពួកអសញ្ញសត្ត ។ បេ ។ បុរេជាត
គឺ ន្ទរូបក្ខុ ។ បេ ។ ន្ទរូវត្ថុ ។ បេ ។ បុគ្គល់ ឃើញ ន្ទរូប ដោយទិព្វចក្ខុ
ញ្ញន្ទរូសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតន: ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វាយតន:
(ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយតន: ។ បេ ។ កាយាយតន:
ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ
មិនមែនជាហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ មិន
មែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
កពឡិង្ការាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបជីវិ-
តិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិន
មែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ មិនមែនជា
ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុង
ខណ:នៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
ឯបុរេជាត គឺ ន្ទរូបក្ខុ ។ បេ ។ ន្ទរូវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។

នោមនសฺสำ อุปฺปชฺชติ อิเมสุ ขนฺเธสุ อกฺขณา รูปํ ปสฺสติ อิทฺธิยา โสตธาตุยา สทฺทํ สุณาติ วตฺถุ เหตฺวนฺตรํ อนฺตรปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ อนนฺตรา เหตุ ยสฺมา เหตุสฺส จ อนนฺตรสฺส จ ธมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจยา สหชาตา ปุเรชาตา ฯ สหชาตา นเหตุ ปเหตุ จกฺขุ ตสฺมา ตณฺหาทุกฺขานนฺตรสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานญฺจ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจยา ปฏิสนฺธิกฺขเณ วตฺถุ เหตฺวนฺตรา สมฺปยุตฺตกานญฺจ ขนฺธานญฺจ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ ปุเรชาตา จกฺขุ ฯเปฯ วตฺถุ อนิจฺจา ฯเปฯ โนมนสฺสำ อุปฺปชฺชติ อิเมสุ ขนฺเธสุ อกฺขณา รูปํ ปสฺสติ อิทฺธิยา โสตธาตุยา สทฺทํ สุณาติ วตฺถุ เหตฺวนฺตรา สมฺปยุตฺตกานญฺจ ขนฺธานญฺจ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ เหตุ จ นเหตุ จ ธมฺมา เหตุสฺส ธมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจยา สหชาตา ปุเรชาตา ฯ สหชาตา อเหตุกา จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อเหตุสฺส อเหตุกสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ จกฺขุ ตณฺหิตพฺพา ฯ เหตุกา จ

ហេតុទុក: បញ្ហាវារៈ

ទោមនស្ស កំកើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ដោយ អត្ថិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ឲ្យកើតដល់សហជាត និង បុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ๑ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃ ខន្ធ ๓ ផង ពួកហេតុផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ ។ បេ ។ នូវកាយ ថាមិនឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កំកើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វ-ចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ពួកធម៌ ជាហេតុ ក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយ អត្ថិប្បច្ច័យ ឲ្យកើតដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ អលោភៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃអលោភៈ និងអមោហៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ លោភៈក្តី

សអ្ឋយុត្តកា ច ខន្ធា មោហស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចក្កំ ឥទ្ធិតព្ពំ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ អ-ណោកោ ច វត្ថុ ច អនោសស្ស អមោហស្ស អត្ថិ-ប្បច្ចយេន. បច្ចយោ ។ ចក្កំ ឥទ្ធិតព្ពំ ។ ហេតូ ច នហេតូ ច ធម្មា នហេតុស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ នហេតុ ឯកោ ខន្ធោ ច ហេតុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ។បេ។ ន្ទ្វេ ខន្ធា ... បដិសន្ធិ-ក្ខណេ ហេតុ ច វត្ថុ ច នហេតូនំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ។ សហជាតា ហេតូ ច អហេតូ ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ហេតូ ច ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ហេតូ ច រូបជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតូ ច នហេតូ ច ធម្មា ហេតុស្ស ច នហេតុស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ នហេត ឯកោ ខន្ធោ ច

ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃមោហៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ អរោគៈ ពួក
វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអាសោសៈ និងអមោហៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ ពួកធម៌ ជាហេតុ ពួកធម៌ មិនមែន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហ-
ជាត គឺ ខន្ធ ๑ មិនមែនជាហេតុ ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ๓
ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ខន្ធ ๒
. . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ហេតុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ
មិនមែនជាហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សហជាត គឺ ពួកហេតុ
ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
ឯបច្ចាជាត គឺ ពួកហេតុ កពឡីង្ការាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត គឺ ពួកហេតុ រូបជីវិ-
តិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ពួកធម៌
ជាហេតុ ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ
ផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
ជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ๑ មិនមែនជាហេតុ

អលោភោ ច តំ ឈានំ ខន្ធានំ អនោសស្សនា អមោហស្ស ធម្មសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ចកំ ពន្ធិតព្ពំ ។ ឯហេតុ ឯកោ ខន្ធោ ច អលោភោ ច តំ ឈានំ ខន្ធានំ អមោហស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ចកំ ពន្ធិតព្ពំ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ ឯហេតុ ឯកោ ខន្ធោ ច អលោភោ ច ... ។ បញ្ចកំ ពន្ធិតព្ពំ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ អលោភោ ច វត្ថុ ច អនោសស្ស អមោហស្ស សម្បយុត្ត-ក្ខន្ធានញ្ច ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អលោភោ ច វត្ថុ ច អមោហស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ... ឧត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๓๔) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ឯវ អធិ-បតិយា ឯវ អនន្តរេ ឯវ សមនន្តរេ ឯវ សហជាតេ ឯវ អញ្ញមញ្ញេ ឯវ និស្សយេ ឯវ ឧបនិស្សយេ ឯវ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ ឯវ កម្មេ តីណិ វិបាកេ ឯវ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ ឯវ

ហេតុទុក: បញ្ហាវារៈ

អលោភៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ๓ ផង អមោហៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ ខន្ធ ๑ មិនមែនជាហេតុក្តី លោភៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ๓ ផង មោហៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ កង្ខាឋានៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ๑ មិនមែនជាហេតុក្តី អលោភៈក្តី . . . ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ កង្ខាឋានៈនៃបដិសន្ធិ អលោភៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃអមោហៈផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ លោភៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃមោហៈផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិគតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។

[๓๔] កង្ខាឋានៈជាហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កង្ខាឋានៈជាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាឋានៈជាអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាឋានៈជាអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាឋានៈជាសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាឋានៈជាសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាឋានៈជាអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាឋានៈជានិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាឋានៈជាឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាឋានៈជាបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កង្ខាឋានៈជាបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កង្ខាឋានៈជាអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាឋានៈជាកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កង្ខាឋានៈជាវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាឋានៈជាអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កង្ខាឋានៈជាឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙

ឈានេ តីណិ មគ្គេ ន វ សម្បយុត្តេ ន វ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា ន វ នត្ថិយា ន វ វិគតេ ន វ អវិគតេ ន វ ។ ឯវំ អនុបដ្ឋន្តេន កាលោ តព្ពំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๓๘) ហេតុ ន ហេតុសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ន ហេតុសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ន ហេតុសម្បយុត្តស្ស ច ន ហេតុសម្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ន ហេតុ ន ហេតុសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ

កង្ខាឈានប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កង្ខាមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កង្ខាសម្ប-
យុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កង្ខាវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កង្ខាអត្ថិប្បច្ចយ
មានវារៈ៩ កង្ខានត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កង្ខាវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ៩
កង្ខាអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ៩ ។ បណ្ឌិត កាលយល់តាម គប្បីកប់
យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(៣៩) ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ចយ នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយ
អារម្មណប្បច្ចយ ជាបច្ចយ ដោយសហជាតប្បច្ចយ ជាបច្ចយ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយ ។ ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ចយ នៃធម៌ មិនមែនជា
ហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ចយ ជាបច្ចយ ដោយសហជាតប្បច្ចយ ជា
បច្ចយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយ ជាបច្ចយ ដោយបុរេជាតប្បច្ចយ
ជាបច្ចយ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ចយ ។ ធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ចយ នៃធម៌
ជាហេតុផង ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ចយ ជាបច្ចយ
ដោយសហជាតប្បច្ចយ ជាបច្ចយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយ ។ ធម៌
មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ចយ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណ-
ប្បច្ចយ ជាបច្ចយ ដោយសហជាតប្បច្ចយ ជាបច្ចយ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយ ជាបច្ចយ ដោយបុរេជាតប្បច្ចយ ជាបច្ចយ ដោយបច្ឆាជា-
តប្បច្ចយ ជាបច្ចយ ដោយកម្មប្បច្ចយ ជាបច្ចយ ដោយអាហារប្បច្ចយ

ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧបនិស្ស

ហេតុទុក: បញ្ហាវារៈ

ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេ-
ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង៌ ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអា-
រម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ពួកធម៌ ជាហេតុក្តី
ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ពួកធម៌ ជា
ហេតុក្តី ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង
ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[๓๖] ឧបោតុយា ឧ ឧអារម្មណោ ឧ ។ សន្ធិត្តំ ។ ឧោអវិគតេ ឧ ។ ឯវំ គណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[๓๗] ឧបោតុប្បច្ចយោ ឧអារម្មណោ តីណិ ... ឧអធិបតិយា តីណិ ឧអនន្តរេ តីណិ ឧសមនន្តរេ តីណិ ឧអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ ឧឧបនិស្សយេ តីណិ ។ សន្ធិត្តំ ។ ... ឧមក្តេ តីណិ ឧសម្បយុត្តេ ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ឧោឧត្តិយា តីណិ ឧោវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ គណោតព្ពំ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[๓๘] ឧបោតុប្បច្ចយោ អារម្មណោ ឧ ... អធិបតិយា ឧ អនន្តរេ ឧ សមនន្តរេ ឧ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ ឧ បុរេជាតេ តីណិ

(๓๖) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

(๓๗) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(๓๘) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

បច្ចាជាតេ តីណិ អាសេវនេ ន វ តកម្មេ តីណិ វិបាកេ តីណិ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ នត្ថិយា ន វ វិគតេ ន វ អវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ តណោ តព្ពំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

ហេតុទុកំ និដ្ឋិតំ ។

សហេតុកទុកំ

បដិច្ចវារោ

(๓๙) សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អ-ហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សហេតុ-កេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

ក្នុងបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ: ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ ហេតុទុក: ។

សហេតុកទុក:

បដិច្ចវារ:

(៣៩) សហេតុកធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយហេតុ) អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធ១ ខន្ធ២ អាស្រ័យ នូវខន្ធ២ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ... ។ អហេតុកធម៌ (ធម៌ មិនមានហេតុ) អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ បិត្តសម្មុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

សហេតុកំ ฝកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
នញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ . . . ។
អហេតុកំ ឆម្បំ បដិច្ច អហេតុកោ ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ฝកំ មហាភូតំ បដិច្ច
តយោ មហាភូតា មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ អហេតុកំ ឆម្បំ បដិច្ច
សហេតុកោ ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆា-
សហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បដិច្ច សម្បយុត្ត-
កា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច សហេតុកា
ខន្ធា ។ អហេតុកំ ឆម្បំ បដិច្ច សហេតុកោ ច
អហេតុកោ ច ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆា-
សហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច
សហេតុកា ខន្ធា មហាភូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។
សហេតុកញ្ច អហេតុកញ្ច ឆម្បំ បដិច្ច សហេតុកោ
ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ច-
សហគតំ ฝកំ ខន្ធញ្ច មោហញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា

គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវសហេតុកក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ... ។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ មហាភូត៣ អាស្រ័យ នូវមហាភូត១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ និង អហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ

เจฺว เจว ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ สเหตุกานิ ปฏิสนฺธิยา วตฺถุโต ปฏิจฺจ ตโย เจว เจว ... ฯ สเหตุกา อเหตุกา ธมฺมา ปฏิจฺจ อเหตุโก เจว สเหตุโก จ อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา สเหตุโก เจว เจว มหาภูโต จ ปฏิจฺจ จิตฺตสมุฏฺฐานํ รูปํ วิจิกิจฺฉาสหคตาย อุทฺธจฺจสหคตาย เจว เจว โมหาทิ ปฏิจฺจ จิตฺตสมุฏฺฐานํ รูปํ ฯ สเหตุกา อเหตุกา ธมฺมา ปฏิจฺจ สเหตุโก เจว อเหตุโก จ ธมฺเม อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา วิจิกิจฺฉาสหคตานิ อุทฺธจฺจสหคตานิ ปฏิจฺจ โมหาทิ ปฏิจฺจ ตโย เจว จิตฺตสมุฏฺฐานานิ รูปานิ เจว เจว ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ สเหตุกานิ ปฏิสนฺธิยา วตฺถุโต ปฏิจฺจ ตโย เจว เจว ... สเหตุโก เจว เจว มหาภูโต จ ปฏิจฺจ กฏตฺตารูปานิ ฯ

[๔๐] สเหตุกา ธมฺมา ปฏิจฺจ สเหตุโก เจว อเหตุโก จ อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา สเหตุกานิ ปฏิจฺจ ตโย เจว เจว ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ ... ฯ สเหตุกา ธมฺมา ปฏิจฺจ อเหตุโก เจว อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา

ន្ធវ៑ខន្ធ២ . . . កង្ខាបដិសន្ធិក្ខណ: ខន្ធ៣ អាស្រ័យ ន្ធវ៑សហេតុ-
កក្ខន្ធ១ និងវត្ថុ ន្ធវ៑ខន្ធ២ . . . ។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ ន្ធវ៑
សហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ ន្ធវ៑ពួកសហេតុកក្ខន្ធ និងពួកមហាភូត
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ ន្ធវ៑ពួកខន្ធ ដែលប្រឡូំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូំ
ដោយឧទ្ធច្ច: និងមោហ: ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី
អាស្រ័យ ន្ធវ៑សហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ ន្ធវ៑ខន្ធ១
ដែលប្រឡូំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូំដោយឧទ្ធច្ច: និងមោហ: ន្ធវ៑ខន្ធ២ . . .
កង្ខាបដិសន្ធិក្ខណ: ខន្ធ៣ អាស្រ័យ ន្ធវ៑សហេតុកក្ខន្ធ១ និងវត្ថុ
ន្ធវ៑ខន្ធ២ . . . កដត្តារូប អាស្រ័យ ន្ធវ៑ពួកសហេតុកក្ខន្ធ និងពួក
មហាភូត ។

(៤០) សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ ន្ធវ៑សហេតុកធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ ន្ធវ៑សហេតុ-
កក្ខន្ធ១ ន្ធវ៑ខន្ធ២ . . . កង្ខាបដិសន្ធិក្ខណ: . . ។ អហេតុកធម៌
អាស្រ័យ ន្ធវ៑សហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ

វិចិកិច្ឆាសហគតេ ខុទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច
វិចិកិច្ឆាសហគតោ ខុទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។
សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ច អហេតុកោ
ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតំ
ខុទ្ធច្ចសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា មោហោ
ច ខន្ធេ ខន្ធេ ... ។ អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អហេតុកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា អហេតុកំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ខន្ធេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខ-
ណេ វត្ថុំ បដិច្ច អហេតុកោ ខន្ធា ។ អហេតុកំ ធម្មំ
បដិច្ច សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា
វិចិកិច្ឆាសហគតំ ខុទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បដិច្ច សម្ប-
យុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច សហេតុកោ
ខន្ធា ។ សហេតុកញ្ច អហេតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា
វិចិកិច្ឆាសហគតំ ខុទ្ធច្ចសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច
មោហញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ខន្ធេ ខន្ធេ ... បដិ-
សន្ធិក្ខណេ សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ខន្ធេ ខន្ធេ ... ។

គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវ
ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ សហេតុកធម៌
ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី មោហៈក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែល
ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ នូវខន្ធ២ ... ។ អហេតុកធម៌
អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ
ពួកអហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវ
អហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្ត-
កក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។
សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ១
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ នូវខន្ធ២ ...
ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវសហេតុកក្ខន្ធ១ និងវត្ថុ
នូវខន្ធ២ ... ។

[๔๑] สเหตุกํ ฌานํ ปฏิจฺจ สเหตุโก ฌานฺ ฯ ปฏิจฺจ สเหตุโก ฌานฺ ฯ ปฏิจฺจ สเหตุกา ฌานา ฯ ปฏิจฺจ สเหตุกา ฌานา ฯ ปฏิจฺจ สเหตุกา ฌานา

សហេតុកទុក: បដិច្ចវារៈ

(៤១) សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើត ឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវសហេតុកក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ . . . ។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើត ឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួក សហេតុកក្ខន្ធ ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវ សហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវសហេតុកក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ . . . ។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិ- បតិប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត១ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទារូប អា- ស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន- រូប អាស្រ័យ នូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ និងពួកមហាភូត ។

(៤២) អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើត ឡើង ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ ។ . . . ព្រោះសមនន្តរប្បច្ច័យ ។

(๔๓) ... សហជាតប្បច្ចយោ សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ សហេតុកំ ពហូ បដិច្ច អហេតុកោ ឯកោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា សហេតុកេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ សហេតុកំ ឯកំ បដិច្ច សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ឯកោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ នេ ខន្ធេ ... វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា មោហោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ នេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ អហេតុកំ ឯកំ បដិច្ច អហេតុកោ ឯកោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា អហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ នេ ខន្ធេ ... វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ ។ បេ ។ ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...

(๔๓) . . . ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ សហេតុកក្ខន្ធ ๑ . . . កដត្តារូបក្ខណៈ . . . ។ អហេតុកធម្ម អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ មោហៈដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ កដត្តារូបក្ខណៈ . . . ។ សហេតុកធម្មិក្តី អហេតុកធម្មិក្តី អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវសហេតុកក្ខន្ធ ๑ នូវខន្ធ ๒ . . ខន្ធ៣ក្តី មោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ๑ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ នូវខន្ធ ๒ . . . កដត្តារូបក្ខណៈ . . . ។ អហេតុកធម្ម អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ๑ នូវខន្ធ ๒ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវមោហៈដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ កដត្តារូបក្ខណៈ វត្ត អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ត មហាភូត ๑ ។ បេ ។ ពាហិរៈ . . អាហារសមុដ្ឋាន . . .

อุตฺตรมฺปิ ... อสญฺญสตฺตานํ ฬกฺกํ มหาภูตานิ ฯเปฯ อเหตุกา ธมฺมา ปฏิจฺจ สเหตุกา ธมฺเม อุปฺปชฺชติ สหชาตปจฺจยา ๙เม ปญฺห ปญฺหา เหตุสทิสา นิทฺทา ฯ

(๔๔) สเหตุกา ธมฺมา ปฏิจฺจ สเหตุกา ธมฺเม อุปฺปชฺชติ อญฺญมญฺญปจฺจยา สเหตุกา ขนฺธา ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา ปฏิสนฺธิกฺขเณ ... ฯ สเหตุกา ธมฺมา ปฏิจฺจ อเหตุกา ธมฺเม อุปฺปชฺชติ อญฺญมญฺญปจฺจยา วิจิกิจฺฉาสหคเต อุทฺธจฺจสหคเต ขนฺเธ ปฏิจฺจ วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา โมหา ปฏิสนฺธิกฺขเณ สเหตุกา ขนฺเธ ปฏิจฺจ วตฺถุ ฯ สเหตุกา ธมฺมา ปฏิจฺจ สเหตุกา จ อเหตุกา จ ธมฺเม อุปฺปชฺชนฺติ อญฺญมญฺญปจฺจยา วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา ฬกฺกา ขนฺธา ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา โมหา จ เนฺต ขนฺเธ ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ สเหตุกา ฬกฺกา ขนฺธา ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา วตฺถุ จ เนฺต ขนฺเธ ... ฯ อเหตุกา ธมฺมา ปฏิจฺจ อเหตุกา ธมฺเม อุปฺปชฺชติ อญฺญมญฺญปจฺจยา

ខុតฺสมุฏฺฐาน . . . มหาภูต ๑ ปสาทวตฺถุกสญฺญิสตฺต ฯ เป ฯ สหชาตปจฺจย์ คือ ปฐมนี้ ดูจะคล้ายกับเหตุปัจจัยเหมือนกัน ฯ

(๔๔) สหชาตปจฺจย์ อาศัย ซึ่งสหชาตปัจจัย ได้เกิด ขึ้น เพราะอนันตรปัจจัย คือ ขันธ์๓ อาศัย ซึ่งสหชาตขันธ์๑ กับทั้งปฏิสนธิกฺขณ: . . . ฯ อญฺญมญฺญปจฺจย์ อาศัย ซึ่งสหชาตขันธ์ ได้เกิดขึ้น เพราะอนันตรปัจจัย คือ โมหะ: ที่ประกอบด้วยวิจิกิจฉา ประกอบด้วยอุทธัจจะ: อาศัย ซึ่งจิตตสมุฏฐาน ที่ประกอบด้วยวิจิกิจฉา ประกอบด้วยอุทธัจจะ: กับทั้งปฏิสนธิกฺขณ: เหมือนกัน อาศัย ซึ่งปฏิสนธิขันธ์ ฯ สหชาตกมฺมปจฺจย์ อาศัย ซึ่งสหชาตกรรมปัจจัย ได้เกิดขึ้น เพราะอนันตรปัจจัย คือ ขันธ์๓ ที่ โมหะ:ที่ อาศัย ซึ่งขันธ์๑ ที่ประกอบด้วยวิจิกิจฉา ประกอบด้วยอุทธัจจะ: ซึ่งขันธ์๒ . . . กับทั้งปฏิสนธิกฺขณ: ขันธ์๓ที่ เหมือนกัน อาศัย ซึ่งปฏิสนธิขันธ์๑ ซึ่งขันธ์๒ . . . ฯ อาหารปจฺจย์ อาศัย ซึ่งสหชาตอาหาร ได้เกิดขึ้น เพราะอนันตรปัจจัย

อเหตุกัง ฯกัง ๑ขัง๋ ปฏิจฺจ ตเยา ๑ขฺนฺธา ๒ขฺนฺเธ ๑ขฺนฺเธ ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ อเหตุกัง ฯกัง ๑ขัง๋ ปฏิจฺจ ตเยา ๑ขฺนฺธา ๑ตฺถุ จ ๒ขฺนฺเธ ๑ขฺนฺเธ ปฏิจฺจ ... สณฺฐิตฺถา อสญฺญิสตฺตา ฯ อเหตุกัง ธมฺมัง ปฏิจฺจ สเหตุเกา ธมฺโม อุปฺปชฺชติ อญฺญมญฺญปฺปจฺจยา วิจิกิจฺฉาสหคตัง อุทฺธจฺจสหคตัง โมหัง ปฏิจฺจ สมฺปยุตฺตกา ๑ขฺนฺธา ปฏิสนฺธิกฺขเณ ๑ตฺถัง ปฏิจฺจ สเหตุกา ๑ขฺนฺธา ฯ สเหตุกญฺจ อเหตุกญฺจ ธมฺมัง ปฏิจฺจ สเหตุเกา ธมฺโม อุปฺปชฺชติ อญฺญมญฺญปฺปจฺจยา วิจิกิจฺฉาสหคตัง อุทฺธจฺจสหคตัง ฯกัง ๑ขฺนฺธญฺจ โมหญฺจ ปฏิจฺจ ตเยา ๑ขฺนฺธา ๒ขฺนฺเธ ๑ขฺนฺเธ ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ สเหตุกัง ฯกัง ๑ขฺนฺธญฺจ ๑ตฺถญฺจ ปฏิจฺจ ตเยา ๑ขฺนฺธา ๒ขฺนฺเธ ๑ขฺนฺเธ ... ฯ

(๒๙) สเหตุกัง ธมฺมัง ปฏิจฺจ สเหตุเกา ธมฺโม อุปฺปชฺชติ นิสฺสยปฺปจฺจยา ฯ ... อุปนิสฺสยปฺปจฺจยา ปุเรชาตปฺปจฺจยา อาเสวนปฺปจฺจยา กมฺมปฺปจฺจยา วิปากปฺปจฺจยา อาหารปฺปจฺจเยา ฯนฺทฺริยปฺปจฺจยา ฌานปฺปจฺจยา มคฺคปฺปจฺจยา ฯ ฌานมฺปิ ปคฺคหปฺปิ สหชาตปฺปจฺจยเยสนิสา ฅาหิก มหาภูตา

គឺ ខន្ធ ๓ អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ๑ នូវខន្ធ ๒ ... កង្ខាបដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធ ๓ ក្តី វត្ថុ ๑ ក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ๑ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ๒ ... សេចក្តីបំប្រួញ ដកបដិសន្ធិពួកអសញ្ញសត្ត្វ ។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញបច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ កង្ខាបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញបច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๓ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ๑ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ និងមោហៈ នូវខន្ធ ๒ ... កង្ខាបដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធ ๓ អាស្រ័យ នូវសហេតុកក្ខន្ធ ๑ និងវត្ថុ នូវខន្ធ ๒ ... ។

(๔๕) សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិស្សយបច្ច័យ ។ ... ព្រោះឧបនិស្សយបច្ច័យ បុរេជាតបច្ច័យ អាសេវនបច្ច័យ កម្មបច្ច័យ វិបាកបច្ច័យ អាហារបច្ច័យ ឥន្ទ្រិយបច្ច័យ ឈានបច្ច័យ និងមគ្គបច្ច័យ ។ ឈានបច្ច័យក្តី មគ្គបច្ច័យក្តី ដូចគ្នានឹងសហជាតបច្ច័យដែរ ពួកមហាភូត ជាខាងក្រៅ

ฉนฺนํ ฯ ... สมฺปยุตฺตปจฺจยา วิปฺปยุตฺตปจฺจยา อตฺถิ-ปจฺจยา นตฺถิปจฺจยา วิคตปจฺจโย อวิคตปจฺจยา ฯ

(๔๖) เหตุยา ๓ อารมฺมเณ ๓ อธิปติยา ปญฺจ อนนฺตเร ๓ สมนนฺตเร ๓ สหชาเต ๓ อญฺ-ญมญฺเญ ๓ นิสฺสเย ๓ อุปนิสฺสเย ๓ ปุเรชาเต ๓ อาเสวเน ๓ กมฺเม ๓ วิปากเ ๓ อาหาเร ๓ ฯ๔ฯ อินฺทฺริเย ๓ ฌาเน ๓ มคฺเค ๓ สมฺปยุตฺเต ๓ วิปฺปยุตฺเต ๓ อตฺถิยา ๓ นตฺถิยา ๓ วิคเต ๓ อวิคเต ๓ ฯ ฯ ฯ

មិនមានទេ ។ . . . ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្ថិប្បច្ច័យ នត្ថិប្បច្ច័យ វិគតប្បច្ច័យ និងអវិគតប្បច្ច័យ ។

(៤៦) កុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:៦ កុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ:៥ កុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ:៦ កុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ:៦ កុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារ:៦ កុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ:៦ កុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ:៦ កុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ:៦ កុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុងឈានប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ:៦ កុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ:៦ កុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:៦ កុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់យ៉ាងនេះចុះ ។

បច្ច័យ អនុលោម ។

(៤៧) អហេតុកធម្មា អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម្មា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ អហេតុកធម្មា អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម្មា ទើបកើតឡើង

ឧបោតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ន្តេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ សញ្ញំ យាវ អសញ្ញសត្តា តាវ កាតព្ពំ ។

(៤៨) សហេតុកំ ឆម្ចំ បដិច្ច អហេតុកោ ឆម្ចោ ឧប្បជ្ជតិ ឆអារម្មណប្បច្ចយា សហេតុកេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ អហេតុកំ ឆម្ចំ បដិច្ច អហេតុកោ ឆម្ចោ ឧប្បជ្ជតិ ឆអារម្មណប្បច្ចយា អហេតុកេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ ឯកំ មហាភូតំ ... ។ សង្ខិត្តំ ។ អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ ... ។ សហេតុកញ្ច អហេតុកញ្ច ឆម្ចំ បដិច្ច អហេតុកោ ឆម្ចោ ឧប្បជ្ជតិ ឆអារម្មណប្បច្ចយា សហេតុកេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច មោហញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៤៩) សហេតុកំ ឆម្ចំ បដិច្ច សហេតុកោ ឆម្ចោ ឧប្បជ្ជតិ ឆអធិបតិប្បច្ចយា អនុលោមេ សហជាតសង្គហោ ។ ... ឆអនន្តរប្បច្ចយា

ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ . . . កង៏ឋដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកអសញ្ញសត្ត មានជាតិជាណា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ នូវធម៌ទាំងអស់ ដូចនោះដែរ ។

(៤៨) អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ កង៏ឋដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកអហេតុកក្ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ កង៏ឋដិសន្ធិក្ខណៈ វត្តុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ មហាភូត១ . . . ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ (មហាភូត)១ របស់ពួកអសញ្ញសត្ត . . . ។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ និង៏អហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ និង៏ពួកមហាភូត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និង៏មោហៈ ។

(៤៩) សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ (បច្ច័យទាំង៏ឡាយ) ដូចគ្នាទំង៏សហជាតប្បច្ច័យ កង៏អនុលោមដែរ ។ . . . ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ

ฉสมฉนฺทปจฺจยา ฉอญฺญมญฺญปจฺจยา ฉอุปนิสฺสยปจฺจยา ฯ

(๙๐) สหេតុកំ ឆម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ឆម្មោ อุปฺปជฺชติ ฉปุเรជาตปจฺจยา អฺญมฺปิ สหេតុកំ ฝกំ ขนฺธំ បដិច្ច តយោ ขนฺธา បដិสนฺธิกฺขเณ สหេតុกំ . . . ฯ สหេតุกំ ឆម្មំ បដិច្ច អហេតុកោ ឆម្មោ อุปฺปជฺชติ ฉปุเรជาตปจฺจยา អฺญมฺปิ វិចិកิច្ឆាសហគតេ อุทฺธจฺจสหគเต ขนฺเธ បដិច្ច វិចិកิច្ឆាសหคเต อุทฺธจฺจสหคเต โมหោ สหេតุเก ขนฺเธ បដិច្ច จิตฺตสมุฏฺฐานំ รูปំ បដิสนฺธิกฺขเณ . . . ฯ สหេតុกំ ឆម្មំ បដិច្ច สหេតុโก จ อหេតุโก จ ឆម្មោ อุปฺปជฺชติ ฉปุเรជาตปจฺจยา អฺญมฺปิ วิจิกิจฺฉาสหคตំ อุทฺธจฺจสหคตំ ฝกំ ขนฺธំ បដิច្ច តយោ ขนฺธา โมหោ จ เขนฺเธ ขนฺเธ . . . បដิสนฺธิกฺขเณ . . . ฯ อหេតុกំ ឆម្មំ បដิច្ច អหេតุโก ឆម្មោ อุปฺปជฺชติ ฉปุเรជาตปจฺจยา อฺญมฺปิ อหេតุกំ ฝกំ ขนฺธំ . . . เขนฺเธ ขนฺเธ . . . อหេតุเก ขนฺเธ បដิច្ច จิตฺตสมุฏฺฐานំ รูปំ วิจิกิจฺฉาสหคตំ อุทฺธจฺจสหคตំ โมหំ បដิច្ច จิตฺตสมุฏฺฐานំ รูปំ បដิสนฺธิกฺขเณ . . . ยาว อสญฺญสตฺตา

នសមនន្តរប្បច្ចយ នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ និងនឧបនិស្សយប្បច្ចយ ។

(๕๐) សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ក្នុងអរូប ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវសហេតុកក្ខន្ធ១ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ នូវសហេតុកក្ខន្ធ . . . ។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ក្នុងអរូប មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធ៥ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធ៥ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ក្នុងអរូប ខន្ធ៣ក្តី មោហៈក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធ៥ នូវខន្ធ២ . . . ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ក្នុងអរូប នូវអហេតុកក្ខន្ធ១ . . . នូវខន្ធ២ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកអហេតុកក្ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធ៥ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ពួកអសញ្ញសត្ត មានឥរាបថណា

តាវ វិត្ថារេ ។ អហេតុកំ ឆម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបាទាតប្បច្ចយា អរូបេ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ រូបំ បដិច្ច សហេតុកា ខន្ធា ។ អហេតុកំ ឆម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបាទាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ រូបំ បដិច្ច សហេតុកា ខន្ធា មហាភូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ សហេតុកញ្ច អហេតុកញ្ច ឆម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបាទាតប្បច្ចយា អរូបេ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច មោហញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច រូបញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ សហេតុកញ្ច អហេតុកញ្ច ឆម្មំ បដិច្ច អហេតុកោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបាទាតប្បច្ចយា សហេតុកេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចក្ខុសម្បដ្ឋានំ រូបំ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច មោហញ្ច បដិច្ច ចក្ខុសម្បដ្ឋានំ រូបំ ។ សហេតុកញ្ច អហេតុកញ្ច ឆម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបាទាតប្បច្ចយា

សេចក្តីពិស្តារ កំមានដកបន្ទោះដែរ ។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវ
អហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតបច្ច័យ គឺ ក្នុងអរូប
ភពសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ភពសហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យ
នូវរូប ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតបច្ច័យ គឺ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ភព
សហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវរូប កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវភពមហា-
កូត ។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតបច្ច័យ គឺ ក្នុងអរូប ខន្ធ៣ អា-
ស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និង
មោហៈ នូវខន្ធ២ ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវសហេ-
តុកក្ខន្ធ១ និងរូប នូវខន្ធ២ ... ។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេ-
តុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតបច្ច័យ គឺ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវភពសហេតុកក្ខន្ធ និងភពមហាកូត ចិត្តស-
មុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវភពខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវ
សហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតបច្ច័យ

បដិសន្ធិក្ខណេ សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធត្តយំ វត្ថុត្តយំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... សហេតុកេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កាយត្តាទយំ ។

[๕๑] សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបនិស្សយបច្ចយា ។ ... ធម្មេ ... ធម្មេ ... ធម្មេ ... អនន្តរបច្ចយា ... សមនន្តរបច្ចយា ... សហជាតបច្ចយា ... អញ្ញមញ្ញបច្ចយា ... និស្សយបច្ចយា ... ឧបនិស្សយបច្ចយា ... បុរេជាតបច្ចយា ... អាសេវនបច្ចយា ... កម្មបច្ចយា ... វិបាកបច្ចយា ... អាហារបច្ចយា ... ឥន្ទ្រិយបច្ចយា ... ឈានបច្ចយា ... មគ្គបច្ចយា ... សម្បយុត្តបច្ចយា ... វិប្បយុត្តបច្ចយា ... អត្ថិបច្ចយា ... នត្ថិបច្ចយា ... វិគតបច្ចយា ... អវិគតបច្ចយា ... ធម្មេ ។

[๕๒] ... ធម្មេ ... ធម្មេ ... ធម្មេ

គឺ កុដ្ឋបដិសន្ធិក្ខណ: ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវសហេតុកក្ខន្ធ១ និងវត្ថុ នូវខន្ធ ២ . . . កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ និងពួក មហាភូត ។

(៥១) សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។ . . . ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ ។

(៥២) . . . ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សហេតុកចេតនា អាស្រ័យ នូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ ។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ អហេតុកចេតនា អាស្រ័យ នូវពួកអហេតុកក្ខន្ធ ពាហិរ: . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . ។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវមោហ: ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយទុទ្ធច្ច: ។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ច: និងមោហ: ។

(៥៣) . . . ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។

(๙๔) អហេតុកំ ឧម្មំ បដិច្ច អហេតុកោ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអាហារប្បច្ចយា ។ ... ឧឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ឧឈា ឧមប្បច្ចយា ឧមគ្គប្បច្ចយោ ឧសម្បយុត្តប្បច្ចយា ។

(๙๕) សហេតុកំ ឧម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ ... ។បេ។ សហេតុកំ ឧម្មំ បដិច្ច អហេតុកោ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ វិចិកិច្ឆា-សហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆា-សហគតោ ខន្ធោ បដិច្ច វិចិកិច្ឆា-សហគតោ មោហោ ។ សហេតុកំ ឧម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ វិចិកិច្ឆា-សហគតំ ខន្ធេ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា មោហោ ច ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ អហេតុកំ ឧម្មំ បដិច្ច អហេតុកោ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ អហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ អហេតុកំ ឧម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ឧម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ខន្ធេ ឯកំ ខន្ធំ មោហំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ សហេតុកញ្ច

(๙๔) អហេតុកធម្ម អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ ។ ... ព្រោះនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ និងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(๙๕) សហេតុកធម្ម អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងអរូប នូវសហេតុកក្ខន្ធ ๑ ... ๓ ๓ ๓ អហេតុកធម្ម អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងអរូប មោហៈ ដែលប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ សហេតុកធម្មក្តី អហេតុកធម្មក្តី អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងអរូប ខន្ធ ๓ ក្តី មោហៈក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ๑ ដែលប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈ នូវខន្ធ ๒ ... ។ អហេតុកធម្ម អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងអរូប ខន្ធ ๓ អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ๑ នូវខន្ធ ๒ ... ។ សហេតុកធម្ម អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងអរូប ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ សហេតុកធម្ម

อเหตุกญฺ ฉฬงฺคุปกฺขญฺ สเหตุกา ฉฬงฺคุปกฺขา ฉฬงฺคุปกฺขตฺตา จกฺขุวิญฺญาณสมฺปยุตฺตปญฺหา อาวชฺชนา จิตฺตกิริยาสหคตา ฌานงฺคสหคตา ฌานงฺคา ฌานงฺคานิ ฌานงฺคานีติ ๆ ...เหตุยา เหตุสมฺปยุตฺตา ๆ

(๕๖) เหตุยา เหตุ เหตุสมฺปยุตฺเต ธเม ปฏิจฺจ เหตุ อุปฺปชฺชติ ปจฺจโย เหตุปจฺจเยน ปจฺจโย อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ปจฺฉาชาตปจฺจเยน ปจฺจโย อาเสวนปจฺจเยน ปจฺจโย กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย วิปากปจฺจเยน ปจฺจโย อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย ฌานปจฺจเยน ปจฺจโย มคฺคปจฺจเยน ปจฺจโย สมฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย นตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย วิคตปจฺจเยน ปจฺจโย อวิคตปจฺจเยน ปจฺจโย ๆ ปฯ คณนา นตฺถิ ๆ

ปจฺจนียํ นิฏฺฐิตํ ๆ

(๕๗) เหตุปฺปจฺจยา ฉฬงฺคุปกฺขญฺ ...เหตุยา เหตุสมฺปยุตฺตา ธเม ปฏิจฺจ เหตุ อุปฺปชฺชติ

អាស្រ័យ នូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងអរូប ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែល
ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ នូវខន្ធ ២ . . . ។
. . . ព្រោះនោនត្ថិប្បច្ច័យ និងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

(៥៦) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦
ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
បណ្ឌិត គប្បីពាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

(៥៧) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
. . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

ฉสมนนฺตเร ตีณิ ฉอญฺญมญฺญ ตีณิ ฉอุปนิสฺสเย ตีณิ ฉปุเรชาเต ฉ ฉปจฺฉาชาเต ฉ ฉอาเสวเน ฉ ฉกมฺเม ตีณิ ฉวิปากเก ฉ ฉสมฺปยุตฺเต ตีณิ ฉวิปฺปยุตฺเต ตีณิ เฉฌานงฺคิยา ตีณิ เฉมคฺคงฺคิเต ตีณิ ฯ ฯเปฯ กเณฺหตพฺพา ฯ

อนุโลมปจฺจนียํ นิฏฺฐิตํ ฯ

(๕๘) ฉเหตุปจฺจยา อารมฺมเณ เทฺว ... อนนฺตเร เทฺว สมนนฺตเร เทฺว สหชาเต เทฺว วิปากเก ฉกกํ อาหาเร เทฺว ฯเปฯ อินฺทฺริเย เทฺว ฌาเน เทฺว มคฺเค ฉกกํ สมฺปยุตฺเต เทฺว อวิคเต เทฺว ฯ ฯเปฯ กเณฺหตพฺพา ฯ

ปจฺจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สหชาตวาเร ปฏิจฺจวารสทิสเมว ฯ

កង៑នសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កង៑នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កង៑នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កង៑នបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង៑នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង៑នអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង៑នកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កង៑នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង៑នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កង៑នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កង៑នោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កង៑នោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(៥៨) កង៑អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... កង៑អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ២ កង៑សមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ២ កង៑បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ២ កង៑វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កង៑អាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ២ កង៑ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ២ កង៑ឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ២ កង៑មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កង៑សម្បយុត្ត-ប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ កង៑អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

សហជាតវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បច្ចយវារោ

[๙๙] សហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សហេតុកមូលកំ បដិច្ចសន្ធិសំ ។ អហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា អហេតុ-កោ ... បដិច្ចសន្ធិសំយេវ ។ អហេតុកំ ធម្មំ បច្ច-យា សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា សហេតុកា ខន្ធា វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ច-សហគតំ មោហំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិ-សន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បច្ចយា សហេតុកា ខន្ធា ។ អហេ-តុកំ ធម្មំ បច្ចយា សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា សហេតុកា ខន្ធា មហាភូតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិកិច្ឆា-សហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បច្ចយា សម្បយុត្ត-កា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ ... ។ សហេតុកញ្ច អហេតុកញ្ច ធម្មំ បច្ចយា សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ...

ปจฺจยวาร:

(๙๙) สเหตุกธมฺมา ตีณิขนฺธานิ นว สเหตุกธมฺมา เหตุปจฺจยา เหตุสมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ตีณิ เหตู ฯ อเหตุกธมฺมา ตีณิขนฺธานิ นว อเหตุกธมฺมา ... คือ (มูลา อเหตุกา) เหตุสมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ตีณิ เหตู ฯ สเหตุกธมฺมา ตีณิขนฺธานิ นว อเหตุกธมฺมา เหตุปจฺจยา คือ ปฏิสนฺธิกฺขเณ สเหตุกา ตีณิขนฺธา ตโย เหตู สมฺปยุตฺตกานญฺเจว วตฺถุโน จ เหตุปจฺจเยน ปจฺจยา ปวตฺติยญฺจ ปฏิสนฺธิยญฺจ สเหตุกา ตีณิขนฺธา ตโย เหตู สมฺปยุตฺตกานญฺเจว วตฺถุโน จ เหตุปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ สเหตุกธมฺมา ตีณิขนฺธานิ นว อเหตุกธมฺมานญฺเจว สเหตุกธมฺมานญฺจ เหตุปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ สเหตุกธมฺมา ตีณิขนฺธานิ นว สเหตุกธมฺมานญฺเจว อเหตุกธมฺมานญฺจ เหตุปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ สเหตุกธมฺมา ตีณิขนฺธานิ นว สเหตุกธมฺมา เหตุปจฺจยา เหตุสมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ตีณิ เหตู ฯ สเหตุกธมฺมา ตีณิขนฺธานิ นว สเหตุกธมฺมานญฺเจว อเหตุกธมฺมานญฺจ เหตุปจฺจยา เหตุสมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ตีณิ เหตู

វិចិកិច្ឆាសហគតំ อุทฺธจฺจสหคตំ ฯกำ ขนฺธญฺ
เหตุญฺ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา เอกฺโก ขนฺโธ ...
ปฏิสนฺธิกฺขเณ ... ฯ สเหตุกญฺ อเหตุกญฺ
ธมฺมំ បច្ចយា អเหตุโก ธมฺโม อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปច្ច-
យา สเหตุโก ขนฺโธ ธ มหาภูเต ธ បច្ចយា
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិកិច្ឆាសហគเต อุทฺธจฺจสหคเต
ขนฺเธ ธ เหตุญฺ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិ-
សนฺธิกฺขเณ ... ฯ สเหตุกญฺ អเหตุกญฺ ธมฺมំ
បច្ចយា สเหตุโก ธ អเหตุโก ธ ธมฺโม อุប្ប-
ជฺชติ เหตุปฺปច្ចយา สเหตุกំ ฯกำ ขนฺธญฺ วตฺถุญฺ
បច្ចយา តโย ขนฺธา เอกฺโก ขนฺโธ ... สเหตุโก ขนฺโธ
ธ มหาภูเต ธ បច្ចយา ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិកិច្ឆា-
สหគតំ อุทฺธจฺจสหคตំ ฯกำ ขนฺธญฺ เหตุญฺ
បច្ចยา តโย ขนฺธา เอกฺโก ขนฺโธ ... បដិសนฺធិក្ខណេ สเหตุกំ ฯกำ ขนฺธญฺ วตฺถุญฺ
បច្ចយา តโย ขนฺธา เอกฺโก ขนฺโธ ... สเหตุโก
ขนฺโธ ธ มหาภូเต ธ បច្ចយា កដត្តារូបំ ฯ

ខន្ធ ๓ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ๑ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈផង នឹងមោហៈផង នឹងខន្ធ ๒ ... កុង្ខបដិសន្ធិក្ខណៈ ... ។
អហេតុកធម្មិ ពឹងផ្អែក នឹងសហេតុកធម្មិផង នឹងអហេតុកធម្មិផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ចិត្តសម្បយុត្តខន្ធ ๓ ពឹងផ្អែក នឹងពួកស.
ហេតុកកុន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ចិត្តសម្បយុត្តខន្ធ ๓ ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ
ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងមោហៈផង កុង្ខបដិ-
សន្ធិក្ខណៈ ... ។ សហេតុកធម្មិក្តី អហេតុកធម្មិក្តី ពឹងផ្អែក នឹងស-
ហេតុកធម្មិផង នឹងអហេតុកធម្មិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ๓ ពឹងផ្អែក នឹងសហេតុកកុន្ធ ๑ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ๒ ... ចិត្ត-
សម្បយុត្តខន្ធ ๓ ពឹងផ្អែក នឹងពួកសហេតុកកុន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ខន្ធ
๓ ក្តី ចិត្តសម្បយុត្តខន្ធ ๓ ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ๑ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា
ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងមោហៈផង នឹងខន្ធ ๒ ... កុង្ខបដិសន្ធិក្ខណៈ
ខន្ធ ๓ ពឹងផ្អែក នឹងសហេតុកកុន្ធ ๑ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ๒ ...
កដត្តារូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកសហេតុកកុន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ។

(๖๐) สเหตุกំ ធម្មំ បច្ចយា สเหตុកោ ធម្មោ อุปฺปชฺชតิ อารมฺมณปฺปจฺจยา สเหตุกំ ฯกំ ๒ขนฺธេ បច្ចយា តយោ ๒ខ្នា បដิសนฺธิក្ខណេ ... ฯ สเหตុกំ ធម្មំ បច្ចយា อเหตុកោ ធម្មោ อุปฺปชฺชតิ อารมฺมณปฺปจฺจยา វิចិកิจ្ឆាสหគតេ อุទ្ធច្ចสหគតេ ๒ខេ្ន បច្ចយា វิចិកិច្ឆាសหគតោ อุទ្ធច្ចสหគតោ មោហោ ฯ สเหตុกំ ធម្មំ បច្ចយា สเหตុកោ ច อเหตុកោ ច ធម្មោ อุปฺปชฺជនฺติ อารมฺมณปฺปจฺจยา វิចិកิច្ឆាสหគតំ อุទ្ធច្ចสหគតំ ฯกំ ๒ขนฺธេ បច្ចយា តយោ ๒ខ្នា មោហោ ច ๒ខេ្ន ๒ខេ្ន ... ฯ อเหตុกំ ធម្មំ បច្ចយា อเหตុកោ ធម្មោ อุปฺปชฺជតិ อารมฺมณ-ปฺปจฺจยา อเหตុกំ ฯกំ ๒ขนฺธេ ... ๒ខេ្ន ๒ខេ្ន ... បដិ-សนฺธิក្ខណេ ๗តฺថ បច្ចយា ๒ខ្នា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ ๗តฺថ បច្ចយា อเหตุกา ๒ខ្នា ฯ อเหตุกំ ធម្មំ បច្ច-យา สเหตุกោ ធម្មោ อุปฺปชฺជតិ อารมฺมณปฺปจฺจยา ๗តฺថ បច្ចយា สเหตุกา ๒ខ្នា វិចិកិច្ឆាสหគតំ อุទ្ធច្ចสหគតំ មោหំ បច្ចយា สมฺปยุตฺตกา ๒ខ្នា

สเหตุกทุก: ปญฺจวาร:

(๖๐) สเหตุกธมฺมา ตีหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เทฺวหิ เกจิ เทฺวหิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เทฺวหิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกาย อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ติสฺสนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา นวนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทสนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกาทสนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาทสนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตรสนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จุทฺทสนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจทสนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา โสฬสนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตรสนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐารสนฺนมฺปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนวีสติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา วีสติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกวีสติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาวีสติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตวีสติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุวีสติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจวีสติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉพฺพีสติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตวีสติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐวีสติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนตึสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ตึสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกตึสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวตฺตึสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ตึสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุตึสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจตึสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉตฺตึสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตตึสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐตึสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนจตฺตาลีสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตฺตาลีสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกจตฺตาลีสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาจตฺตาลีสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตจตฺตาลีสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุจตฺตาลีสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจจตฺตาลีสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉจตฺตาลีสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตจตฺตาลีสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐจตฺตาลีสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนปญฺญาสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺญาสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกปญฺญาสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาปญฺญาสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตปญฺญาสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุปญฺญาสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจปญฺญาสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉปญฺญาสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตปญฺญาสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐปญฺญาสายปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนสฏฺฐิยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สฏฺฐิยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกสฏฺฐิยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาสฏฺฐิยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตสฏฺฐิยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุสฏฺฐิยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจสฏฺฐิยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉสฏฺฐิยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตสฏฺฐิยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐสฏฺฐิยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนสตฺตตียาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตตียาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกสตฺตตียาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาสตฺตตียาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตสตฺตตียาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุสตฺตตียาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจสตฺตตียาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉสตฺตตียาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตสตฺตตียาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐสตฺตตียาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนอสีติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อสีติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกาสีติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาสีติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตสีติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุราสีติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจาสีติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉาสีติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตาสีติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐาสีติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนนวุติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา นวุติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกนวุติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวานวุติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตนวุติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุนวุติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจนวุติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉนวุติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตนวุติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐนวุติยาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนสตสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกสตสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาสตสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตสตสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุสตสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจสตสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉสตสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตสตสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐสตสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนทสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกทสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาทสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตรสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จุทฺทสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจทสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา โสฬสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตรสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐารสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนวีสติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา วีสติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกวีสติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาวีสติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตวีสติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุวีสติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจวีสติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉพฺพีสติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตวีสติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐวีสติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนตึสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ตึสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกตึสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวตฺตึสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ตึสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุตึสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจตึสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉตฺตึสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตตึสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐตึสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนจตฺตาลีสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตฺตาลีสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกจตฺตาลีสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาจตฺตาลีสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตจตฺตาลีสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุจตฺตาลีสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจจตฺตาลีสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉจตฺตาลีสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตจตฺตาลีสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐจตฺตาลีสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนปญฺญาสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺญาสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกปญฺญาสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาปญฺญาสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตปญฺญาสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุปญฺญาสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจปญฺญาสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉปญฺญาสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตปญฺญาสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐปญฺญาสสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนสฏฺฐิสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สฏฺฐิสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกสฏฺฐิสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาสฏฺฐิสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตสฏฺฐิสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุสฏฺฐิสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจสฏฺฐิสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉสฏฺฐิสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตสฏฺฐิสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐสฏฺฐิสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนสตฺตตีสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตตีสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกสตฺตตีสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาสตฺตตีสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตสตฺตตีสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุสตฺตตีสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจสตฺตตีสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉสตฺตตีสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตสตฺตตีสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐสตฺตตีสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนอสีติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อสีติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกาสีติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวาสีติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เตสีติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา จตุราสีติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ปญฺจาสีติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ฉาสีติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา สตฺตาสีติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา อฏฺฐาสีติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกูนนวุติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา นวุติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา เอกนวุติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุกธมฺมา ทฺวานวุติสหสฺสสฺสาปิ อารมฺมณปจฺจยา ติหิเหตูหิ สเหตุกธมฺมา ติหิเหตูหิ นเหตุ

បដិសន្ធិក្ខណេ . . . ។ អហេតុកំ ឆម្បិ បច្ចយា
សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ឆម្បិ ខុប្បដ្ឋន្តិ
អារម្មណប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតា
ខុទ្ធកសហគតា ខន្ធា មោហោ ច ។ សហេតុកញ្ច
អហេតុកញ្ច ឆម្បិ បច្ចយា សហេតុកោ ឆម្បិ
ខុប្បដ្ឋតិ អារម្មណប្បច្ចយា សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច
វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា វិចិកិច្ឆាសហគតំ ខុទ្ធក-
សហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច មោហញ្ច បច្ចយា តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ . . . ។ សហេតុ
កញ្ច អហេតុកញ្ច ឆម្បិ បច្ចយា អហេតុកោ ឆម្បិ
ខុប្បដ្ឋតិ អារម្មណប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតេ ខុទ្ធក
សហគតេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតោ
ខុទ្ធកសហគតោ មោហោ ។ សហេតុកញ្ច អហេតុ-
កញ្ច ឆម្បិ បច្ចយា សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច
ឆម្បិ ខុប្បដ្ឋន្តិ អារម្មណប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតំ
ខុទ្ធកសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ
ខន្ធា មោហោ ច ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា
មោហា ច ។

កឍបដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។ សហេតុកធម្មិកំ អហេតុកធម្មិកំ ពីរផ្នែក
នឹងអហេតុកធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ
ដែលប្រឡូវដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូវដោយទុក្ខច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ពីរផ្នែក នឹង
វត្ថុ ។ សហេតុកធម្ម ពីរផ្នែក នឹងសហេតុកធម្មិកំ នឹងអហេតុកធម្មិកំ
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីរផ្នែក នឹងស-
ហេតុកក្ខន្ធ ១ កំ នឹងវត្ថុកំ ខន្ធ ៣ ពីរផ្នែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រឡូ
ដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូ ដោយទុក្ខច្ចៈកំ នឹងមោហៈកំ នឹងខន្ធ ២ . . .
កឍបដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។ អហេតុកធម្ម ពីរផ្នែក នឹងសហេតុក-
ធម្មិកំ នឹងអហេតុកធម្មិកំ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
មោហៈ ដែលប្រឡូវដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូវដោយទុក្ខច្ចៈ ពីរផ្នែក នឹង
ពួកខន្ធ ដែលប្រឡូវដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូវដោយទុក្ខច្ចៈកំ នឹងវត្ថុកំ ។
សហេតុកធម្មិកំ អហេតុកធម្មិកំ ពីរផ្នែក នឹងសហេតុកធម្មិកំ នឹងអហេ-
តុកធម្មិកំ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ក្តី មោហៈ
ក្តី ពីរផ្នែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រឡូវដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូវដោយទុក្ខច្ចៈ
កំ នឹងវត្ថុកំ ខន្ធ ២ក្តី មោហៈក្តី ពីរផ្នែក នឹងខន្ធ ២ ។

(๖๑) สហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិបច្ចយា អធិបតិយា ន។ បញ្ហា បរិត្តេយ្យេ ។

(๖๒) สហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរប្បច្ចយា ។ ... សមនន្តរប្បច្ចយា ។

(๖๓) ... សហជាតប្បច្ចយា តីណិ បដិច្ចវារ-សទិសានិ ។ អហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា អហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិំ យាវ អសញ្ញសត្តា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា អហេតុកា ខន្ធា ។ អហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា សហេតុកា ខន្ធា វិចិកិច្ឆា-សហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ អហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា សហេតុ-កា ខន្ធា មហាភូតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

สเหตุกทุก: ปญฺหาวาร:

(๖๑) สเหตุกธมฺมา ตีณิ ขนฺธา เอกสเหตุกธมฺมา เทฺว ขนฺธา เหตุสมฺปยุตฺตธมฺมา จตฺตาโร ขนฺธา เหตุยา จ เหตุสมฺปยุตฺตธมฺมา จ เหตุยา จ เหตุสมฺปยุตฺตธมฺมา จ เหตุสมฺปยุตฺตกธมฺมา จ เหตุยา จ เหตุสมฺปยุตฺตธมฺมา จ เหตุย

វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បច្ចយា
សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខ-
ណេ វត្តុំ ... ។ សហេតុកញ្ច អហេតុកញ្ច ធម្មំ
បច្ចយា សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ច-
យោ សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហ-
គតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច មោហញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ សហេតុកញ្ច
អហេតុកញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
សហជាតប្បច្ចយា សហេតុកេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ
ច បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិកិច្ឆាសហគតេ
ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច មោហញ្ច បច្ចយា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ
ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ច-
សហគតោ មោហោ ។ សហេតុកញ្ច អហេតុកញ្ច
ធម្មំ បច្ចយា សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ សហជាតប្បច្ចយេ សហេតុកំ ឯកំ
ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ...

ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងមោហៈ ដែលប្រ-
ឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ កង់ឋបដិសន្ធិក្ខណៈ នឹងវត្ថុ ... ។
សហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងសហេតុកធម៌ផង នឹងអហេតុកធម៌ផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក នឹងសហេតុ-
កក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ ... ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១
ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងមោហៈផង នឹង
ខន្ធ ២ ... កង់ឋបដិសន្ធិក្ខណៈ ... ។ អហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹង
សហេតុកធម៌ផង នឹងអហេតុកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជា-
តប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកសហេតុកក្ខន្ធផង នឹង
ពួកមហាភូតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រឡំ
ដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងមោហៈផង មោហៈ
ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ
ដែលប្រឡំ ដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងវត្ថុផង ។
សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងសហេតុកធម៌ផង នឹង
អហេតុកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
៣ ពឹងផ្អែក នឹងសហេតុកក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ ...

สเหตุเก ขเณ ๓ มหาภูเต ๓ ปฏิจฺจ จกฺขุสมุฏฺ-ฐานํ รูปํ วิจิกิจฺฉาสหคตํ อุทฺธจฺจสหคตํ ฬกาทิ ขนฺธญฺจ วตฺถุญฺจ ปฏิจฺจ เตเยว ขนฺธา เอเต ขเณ ... สเหตุเก ขเณ ๓ มหาภูเต ๓ ปฏิจฺจ จกฺขุสมุฏฺ-ฐานํ รูปํ วิจิกิจฺฉาสหคตํ อุทฺธจฺจสหคตํ ฬกาทิ ขนฺธญฺจ โมหญฺจ ปฏิจฺจ เตเยว ขนฺธา จกฺขุสมุฏฺ-ฐานญฺจ รูปํ เอเต ขเณ ... วิจิกิจฺฉาสหคตํ อุทฺธจฺ-จสหคตํ ฬกาทิ ขนฺธญฺจ วตฺถุญฺจ ปฏิจฺจ เตเยว ขนฺธา โมหญฺจ เอเต ขเณ ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ สเหตุกานิ ฬกาทิ ขนฺธญฺจ วตฺถุญฺจ ปฏิจฺจ เตเยว ขนฺธา เอเต ขเณ ... สเหตุเก ขเณ ๓ มหาภูเต ๓ ปฏิจฺจ กพฬีกาโร-หาหารรูปํ ฯ

(๖๘) สเหตุกา ธมฺมา ปฏิจฺจ สเหตุกา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อญฺญมญฺญปฺปจฺจยา ฯ สนฺธิฏฺฐา ฯ ... อาวิกตปฺปจฺจยา ฯ

(๖๙) เหตุยา ๓ อารมฺมเณ ๓ อธิปติยา ๓ สมฺปยุตฺเต ๓ อวิคเต ๓ ฯ ฬาทิ ตเถว ตพฺพา ฯ

ចិត្តសម្បុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកសហេតុកក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ខន្ធ៣ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ១ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ ... ចិត្តសម្បុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកសហេតុកក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសម្បុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ១ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងមោហៈផង នឹងខន្ធ២ ... ខន្ធ៣ក្តី មោហៈក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ១ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ ... កង្ខាខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ៣ ពឹងផ្អែក នឹងសហេតុកក្ខន្ធ១ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ ... កដត្តារូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកសហេតុកក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ។

(៦៤) សហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងសហេតុកធម៌ រើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ។

(៦៥) កង្ខាហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង្ខាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង្ខាអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង្ខាបច្ច័យតាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ កង្ខាអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។ បណ្ឌិត គប្បីពាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

(๖๖) สเหตุกัง ธัมมัง ปัจจยา อเหตุโก ธัมโม อุปปัชชติ นเหตุปัจจยา วิจิกิจฉาสหคเต อุทธัจจสหคเต ทุเว ปัจจยา วิจิกิจฉาสหคโต อุทธัจจสหคโต โมหเหตุ ฯ อเหตุกัง ธัมมัง ปัจจยา อเหตุโก ธัมโม อุปปัชชติ นเหตุปัจจยา อเหตุกัง ขันธัง ... ปฏิสันธิกขณัง ... ยาว อสัญญสัตตา จักขายตนัง ปัจจยา จักขุวิญญาณัง กายายตนัง ปัจจยา กายวิญญาณัง วัตถุ ปัจจยา อเหตุกา ขันธา โมหเหตุ จ ฯ สเหตุกัญจ อเหตุกัญจ ธัมมัง ปัจจยา อเหตุโก ธัมโม อุปปัชชติ นเหตุปัจจยา วิจิกิจฉาสหคเต อุทธัจจสหคเต ทุเว จ วัตถุ ปัจจยา วิจิกิจฉาสหคโต อุทธัจจสหคโต โมหเหตุ ฯ สังขิตตัง ฯ

(๖๗) นเหตุยา ตีณิ นอารัมมณัง ตีณิ นอธิปติยา ฉ นอนันตเร ตีณิ นสมนันตเร ตีณิ นอัญญมัญเญ ตีณิ นนิสสยัง ตีณิ นอุปนิสสยัง ตีณิ นปุเรชาเต ฉ นปัจฉาชาเต ฉ นอาเสวเน ฉ นกัมเม จตฺตาริ นวิปากัง นอาหาเร ปฏิ

(๖๖) អហេតុកធម្មំ ពីរវារផ្អែក នឹងសហេតុកធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយ ទុច្ចរិតៈ ពីរវារផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយ ទុច្ចរិតៈ។ អហេតុកធម្ម ពីរវារផ្អែក នឹងអហេតុកធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះ នហេតុប្បច្ច័យ នឹងអហេតុកក្ខន្ធ១ ... កឋិនបដិសន្ធិក្ខណៈ ... ជាតិជរា ពួកអសញ្ញសត្ត ចក្ខុវិញ្ញាណ ពីរវារផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពីរវារផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ពួកអហេតុកក្ខន្ធក្តី មោហៈក្តី ពីរវារផ្អែក នឹងវត្ថុ។ អហេតុកធម្ម ពីរវារផ្អែក នឹងសហេតុកធម្មិធម៌ នឹងអហេតុក-ធម្មិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយទុច្ចរិតៈ ពីរវារផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយទុច្ចរិតៈផង នឹងវត្ថុផង។ សេចក្តីបំប្រួញ។

(๖๗) កឋិនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កឋិនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កឋិនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កឋិនអនន្តរប្បច្ច័យ មាន វារៈ៣ កឋិនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កឋិនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន វារៈ៣ កឋិននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កឋិនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កឋិនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កឋិនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កឋិនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កឋិនកម្មប្បច្ច័យ មាន វារៈ៤ កឋិនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កឋិនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ១

ឧ៥ទ្ធិយេ ฝกំ ឧឈានេ ฝกំ ឧមគ្គេ ฝกំ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ឧ ឆោឧតិយា តីណិ ឆោវិកតេ តីណិ ។ ฝវំ កណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๖๘) ហេតុប្បច្ចយោ ឧអារម្មណេ តីណិ ... ឧអធិបតិយា ឧវ ឧអនន្តរេ តីណិ ឧសមនន្តរេ តីណិ ឧអញ្ញមញ្ញេ តីណិ ឧឧបនិស្សយេ តីណិ ឧបុរេ-ជាតេ ឧវ ឧបច្ឆាជាតេ ឧវ ឧអាសេវនេ ឧវ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិបាកេ ឧវ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ឆោឧតិយា តីណិ ឆោវិកតេ តីណិ ។ ฝវំ កណោតព្ពំ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๖๙) ឧហេតុប្បច្ចយោ អារម្មណេ តីណិ ... អនន្តរេ តីណិ ។ សង្ខិត្តំ ។ ...

សហេតុកទុក: បច្ចយវារ:

កង្ខនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារ: ๑ កង្ខនឈានប្បច្ច័យ មានវារ: ๑ កង្ខនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារ:๑ កង្ខនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កង្ខនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ:๖ កង្ខនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កង្ខនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ។ បណ្ឌិត គប្បីពប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយ: ។

(๖๘) កង្ខនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . កង្ខនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ:๙ កង្ខនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កង្ខនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កង្ខនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កង្ខនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កង្ខនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ:๙ កង្ខនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារ:๙ កង្ខនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ:๙ កង្ខនកម្មប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កង្ខនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ:๙ កង្ខនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កង្ខនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កង្ខនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កង្ខនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ។ បណ្ឌិត គប្បីពប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយ: ។

(๖๙) កង្ខអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . កង្ខអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ។ សេចក្តីចំប្រួញ ។ . . .

មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ អវិគតេ តីណិ ។
ឯវំ តណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

ឯកមូលកវារេ បច្ចយវារសង្គហោ ។

សំសដ្ឋវារេ

(៧០) សហេតុកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋោ តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ អហេតុកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ច-សហគតំ មោហំ សំសដ្ឋោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ច-សហគតោ ខន្ធោ ។ សហេតុកញ្ច អហេតុកញ្ច ធម្មំ សំសដ្ឋោ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច មោហញ្ច សំសដ្ឋោ តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។

(៧១) សហេតុកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយោ សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ សំ-សដ្ឋោ តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។

កម្មមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

បច្ច័យ បច្ចនីយានុលោម ។

និស្សយវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងបច្ច័យវារៈដែរ ។

សំសដ្ឋវារៈ

(៧០) សហេតុកធម៌ ច្រឡូកច្រឡំ នឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡូកច្រឡំ នឹងសហេតុកក្ខន្ធ ១ នឹងខន្ធ ២ . . . ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។ សហេតុកធម៌ ច្រឡូកច្រឡំ នឹងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ច្រឡូកច្រឡំ នឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ សហេតុកធម៌ ច្រឡូកច្រឡំ នឹងសហេតុកធម៌ផង និងអហេតុកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡូកច្រឡំ នឹងខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង និងមោហៈផង នឹងខន្ធ ២ . . . ។

(៧១) សហេតុកធម៌ ច្រឡូកច្រឡំ នឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡូកច្រឡំ នឹងសហេតុកក្ខន្ធ ១ នឹងខន្ធ ២ . . . ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។

សហេតុកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាធិបច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ អហេតុកោ ។ សហេតុកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាធិបច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា អហេតុកោ ច ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ អហេតុកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាធិបច្ចយា អហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ អហេតុកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាធិបច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ អហេតុកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ។ សហេតុកញ្ច អហេតុកញ្ច ធម្មំ សំសដ្ឋោ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាធិបច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ អហេតុកញ្ច សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។

สเหตุกทุก: สังสัฏฐวาร:

อเหตุกธมฺมา ปฺหปฺปจฺจยา นเหตุกธมฺมา เหตุยา เอกมูลกา เหตุ สหชาตปจฺจยา ปฺหปฺปจฺจยา นเหตุกธมฺมา เหตุยา เอกมูลกา เหตุ สหชาตปจฺจยา ปฺหปฺปจฺจยา ๓ สเหตุกธมฺมา อเหตุกธมฺมา ปฺหปฺปจฺจยา นเหตุกธมฺมา เหตุยา เอกมูลกา เหตุ สหชาตปจฺจยา ปฺหปฺปจฺจยา ๓ สเหตุกธมฺมา เหตุกธมฺมา ปฺหปฺปจฺจยา นเหตุกธมฺมา เหตุยา เอกมูลกา เหตุ สหชาตปจฺจยา ปฺหปฺปจฺจยา ๓ สเหตุกธมฺมา อเหตุกธมฺมา ปฺหปฺปจฺจยา นเหตุกธมฺมา เหตุยา เอกมูลกา เหตุ สหชาตปจฺจยา ปฺหปฺปจฺจยา ๓ สเหตุกธมฺมา เหตุกธมฺมา อเหตุกธมฺมา ปฺหปฺปจฺจยา นเหตุกธมฺมา เหตุยา เอกมูลกา เหตุ สหชาตปจฺจยา ปฺหปฺปจฺจยา ๓ สเหตุกธมฺมา อเหตุกธมฺมา เ

(๗๒) สเหตุกกํ ธมฺมํ สมฺปฏิจฺจ สเหตุโก ธมฺโม อุปฺปชฺชติ อธิปติปจฺจยา สเหตุกกญฺจ ขนฺธํ สมฺปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เอโก ขนฺโธ ... ฯ

(๗๓) สเหตุกกํ ธมฺมํ สมฺปฏิจฺจ สเหตุโก ธมฺโม อุปฺปชฺชติ อนนฺตรปจฺจยา ฯ ... สมนนฺตรปจฺจยา สหชาตปจฺจยา ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

(๗๔) ... วิปากปจฺจยา วิปากกกฺกกญฺจ สเหตุกกญฺจ ขนฺธํ ... เอโก ขนฺโธ ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ ... ฯ อเหตุกกญฺจ ธมฺมํ สมฺปฏิจฺจ อเหตุโก ธมฺโม อุปฺปชฺชติ วิปากปจฺจยา วิปากกญฺจ อเหตุกกญฺจ ขนฺธํ สมฺปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เอโก ขนฺโธ ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ ... ฯ ... ฆานปจฺจยา ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ ... อวิคตปจฺจยา ฯ

(๗๕) เหตุยา ตีณิ อารมฺมเณ ๓ อธิปติยา ทฺเว อนนฺตเร ๓ สมนนฺตเร ๓ สหชาเต ๓ อญฺญมญฺเญ ๓ นิสฺสเย ๓ อุปนิสฺสเย ๓ ปุเรชาเต ๓ ๓ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ วิปาเก เอโก อาหาเร ๓

(๗๒) សហេតុកធម៌ ប្រែឡកប្រែឡំ នឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ ប្រែឡកប្រែឡំ នឹងសហេតុកក្ខន្ធ១ នឹងខន្ធ២ . . . ។

(๗๓) សហេតុកធម៌ ប្រែឡកប្រែឡំ នឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ ។ . . . ព្រោះសមនន្តរប្បច្ច័យ នឹងសហជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(๗๔) . . . ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ នឹងសហេតុកក្ខន្ធ១ ជាវិបាក . . . នឹងខន្ធ២ . . . កដត្តារូបក្ខណៈ . . . ។ អហេតុកធម៌ ប្រែឡកប្រែឡំ នឹងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ ប្រែឡកប្រែឡំ នឹងអហេតុកក្ខន្ធ១ ជាវិបាក នឹងខន្ធ២ . . . កដត្តារូបក្ខណៈ . . . ។ . . . ព្រោះឈានប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ។

(๗๕) កដត្តារូបហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កដត្តារូបអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ កដត្តារូបអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កដត្តារូបអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ កដត្តារូបសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ កដត្តារូបសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ កដត្តារូបអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ កដត្តារូបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ កដត្តារូបឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ កដត្តារូបបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កដត្តារូបវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ កដត្តារូបអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៦

ឥទ្ធិយេ ច ឈានេ ច មគ្គេ បញ្ច អវិគតេ ច ។ ឃំ កណោតញ្ចំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๗๖) សហេតុកំ ចម្មំ សំសដ្ឋោ អហេតុកោ ចម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឯហេតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ទ្វេ សំសដ្ឋោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ អហេតុកំ ចម្មំ សំសដ្ឋោ អហេតុកោ ចម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឯហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ ឯកំ ទ្វេ សំសដ្ឋា តយោ ទ្វេ ទ្វេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ សន្ធិដ្ឋំ ។

(๗๗) ឯហេតុយោ ទ្វេ ឯអនិយតិយោ ច ឯបុរេជាតេ ច ឯបច្ឆាជាតេ ច ឯអាសេវនេ ច ឯកម្មេ ចត្តារិ ឯវិបាកេ ច ឯឈានេ ឯកំ ឯមគ្គេ ឯកំ ឯវិប្បយុត្តេ ច ។ ឃំ កណោតញ្ចំ ។

បកិណ្ណកំ និដ្ឋិតំ ។

កង់ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ កង់ឈានប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ កង់មគ្គប្បច្ច័យ មានវារ: ៥ កង់អវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(៧៦) អហេតុកធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ នឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើត ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយខន្ធ៥: ប្រឡូកប្រឡំ នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយខន្ធ៥: ។ អហេតុកធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ នឹងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ ប្រឡូកប្រឡំ នឹងអហេតុកក្ខន្ធ១ នឹងខន្ធ២ . . . កង់ចដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(៧៧) កង់នហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ២ កង់នអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ កង់នបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ កង់នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ កង់នអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ កង់នកម្មប្បច្ច័យ មានវារ: ៤ កង់នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ កង់នឈានប្បច្ច័យ មានវារ: ១ កង់នមគ្គប្បច្ច័យ មានវារ: ១ កង់នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ៦ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

(๗๘) ហោតុប្បច្ចយា ឧអធិបតិយោ តីណិ ... ឧបនិស្សយោ តីណិ ឧបច្ចាជាតេ តីណិ ឧអាសេវនេ តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិបាកេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

អនុលោមបច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๗๙) ឧហោតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ ... អនន្តរេ ទ្វេ ។ សន្តីរេ ។ ... កម្មេ ទ្វេ វិបាកេ ឯកំ អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ អវិគតេ ទ្វេ ។ ឯវំ គណេតព្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សម្បយុត្តកេ សំសដ្ឋវិសទិសេ ។

បញ្ហាវារោ

(๘๐) សហេតុកោ ឧម្មោ សហេតុកស្ស ឧម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហេតុកោ ហោតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបីសន្ធិក្ខណេ ... ។ សហេតុកោ ឧម្មោ

(๗๘) ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(๗๙) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

សម្បយុត្តវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងសំសដ្ឋវារៈដែរ ។

បញ្ហាវារៈ

(๘๐) សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសហេតុកហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ... ។ សហេតុកធម៌

អហេតុកេសុ ឆម្មេសុ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហេតុកោ ហេតូ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ សហេតុកោ
ឆម្មោ សហេតុកេសុ ច អហេតុកេសុ ច ឆម្មេសុ
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហេតុកោ ហេតូ សម្ប
យុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ អហេតុកោ
ឆម្មោ អហេតុកេសុ ឆម្មេសុ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អហេតុកោ ឆម្មោ សហេតុកេសុ ឆម្មេសុ ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ
មោហោ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អហេតុកោ ឆម្មោ សហេតុកេសុ ច
អហេតុកេសុ ច ឆម្មេសុ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសហេតុក-
ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ កវឌបដិ-
សន្ធិក្ខណៈ . . . ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ផង
នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសហេតុកហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ
កវឌបដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌
ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។
អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ
មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
យុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(๘๑) สเหตุโก ธัมโม สเหตุกัสสุ ธัมมัสสุ อารัมมณาปัจจะยัน ปัจจะโย ทานัง ทัตวา สีลัง ... ฯเปฯ สะกัมมัง ... ตัง ปัจจะเวกขะติ ปุพเพ สุจิณณานัง ปัจจะเวกขะติ ฌานา วุฏฐหิตวา ฌานัง ปัจจะเวกขะติ อะริยา มัคคา วุฏฐหิตวา มัคคัง ปัจจะเวกขะติ ผะลัง ปัจจะเวกขะติ ปะหีเน กิเลเส ... วิกขัมภิเต กิเลเส ... ปุพเพ ... สเหตุโก ขันโธ อะนิจจะโต ... โคตะมะสสุ อุปปัตติ กุสะลากุสะเล ธัมมา สเหตุกา วิปากา ตัชชาปัจจะยา อุปปัตติ เจตาปะริยะญาณัสสะ สเหตุกัง จิตตัง ชานะโต อากาสานัญจายะตะนัง วิญญาณัญจายะตะนัสสะ อากิญจัญญายะตะนัง เนวะสัญญานาสัญญายะตะนัสสะ สเหตุกา ขันธา ทิพพะจักขุสสะ ทิพพะโสตะธาตุยา ปุพเพนิวาสานุสสะติญาณัสสะ เจตาปะริยะญาณัสสะ ยะถากัมมูปะคะญาณัสสะ อะนาคะตังสะญาณัสสะ อาวัชชะนายะ ปัจจะโย สเหตุกา ขันธา อาวัชชา สเหตุกา ขันธา อุปปัชชันติ ฯ สเหตุโก ธัมโม อเหตุกัสสะ ธัมมัสสะ อารัมมณาปัจจะยัน ปัจจะโย สเหตุกา ขันธา อะนิจจะโต ... โคตะมะสสุ อุปปัตติ กุสะลากุสะเล ธัมมา

(๘๑) សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន . . សីល . . . ឧបោសថកម្ម . . . ពិចារណា នូវកុសលនោះ ពិចារណា នូវកុសលទាំងឲ្យ ដែលធ្វើបរិសន្ធរួចហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ពិចារណា នូវឈាន ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណា នូវមគ្គ ពិចារណា នូវផល នូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ . . . នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ . . . ក្នុងកាលមុន . . . នូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ ថាមិនទៀង . . . ទោមនស្ស កើតឡើង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ សហេតុកវិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍ ពួកព្រះអរិយៈ ដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយសហេតុកចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មូបគញ្ញាណ អនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ប្រារព្ធនូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ ទើបកើតឡើង ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ នូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ ថាមិនទៀង . . . ទោមនស្ស កើតឡើង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ

អហេតុកោ វិចារកោ តទារម្មណតា ឧបប្បជ្ជតិ សហេ-
តុកេ ខន្ធេ អារព្ភ អហេតុកោ ខន្ធោ ច មោហោ ច
ឧបប្បជ្ជន្តិ ។ សហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស ច
អហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ
សហេតុកេ ខន្ធេ អារព្ភ វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ច-
សហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច ឧបប្បជ្ជន្តិ ។ អហេតុ-
កោ ធម្មោ អហេតុកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ច-
យេន បច្ចយោ ឯញ្ជានំ អាវជ្ជនាយ អារម្មណាបច្ច-
យេន បច្ចយោ ចក្ខុំ ... រូបំ ... អហេតុកេ ខន្ធេ
ច មោហញ្ច អនិច្ចតោ ... នោមនស្សំ ឧបប្បជ្ជតិ
កុសលាកុសលេ ឯរុន្ធេ អហេតុកោ វិចារកោ
តទារម្មណតា ឧបប្បជ្ជតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស
ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អហេតុកេ ខន្ធេ
ច មោហញ្ច អារព្ភ អហេតុកោ ខន្ធោ ច មោហោ
ច ឧបប្បជ្ជន្តិ ។ អហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អវិយា
ឯញ្ជានំ បច្ចវេក្ខិត្វា ឯញ្ជានំ កោត្រភុស្ស ភវង្គស្ស
អាវដ្ដស្ស ផលស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ

สหេตุกทุก: ปญฺหาวาร:

អហេតុកវិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍ ពួកអហេតុកក្ខន្ធក្តី មោហៈក្តី ប្រាសចាក នូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ ទើបកើតឡើង ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ប្រាសចាក នូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ ទើបកើតឡើង ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ និព្វាន ជាបច្ច័យ នៃអាវជ្ជនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ ... នូវឫត្ ... នូវពួកអហេតុកក្ខន្ធផង នូវមោហៈផង ជាមិនខ្វែង ... ចោមនស្ស កើតឡើង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ អហេតុកវិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកអហេតុកក្ខន្ធក្តី មោហៈក្តី ប្រាសចាក នូវពួកអហេតុកក្ខន្ធផង នូវមោហៈផង ទើបកើតឡើង ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ ភោគានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

អារិយា អហេតុកេ បហីនេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ
បុព្វេ ... ចក្ខុំ ... រូបំ ... អហេតុកេ ទ្វេ
ច មោហំ ច អនិច្ចតោ ... នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
កុសលាកុសលេ ធម្មេ សហេតុកោ វិចារោ
តជ្ជាមនោវិញ្ញាណធាតុយា ឧប្បជ្ជតិ ធម្មេន ចក្ខុំ ជរូបំ បស្សន្តិ
ធម្មាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណន្តិ ឥតោបរិ-
យញ្ញោណេន អហេតុកចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ
អហេតុកោ ទ្វារ ឥន្ទ្រិយញ្ញាណស្ស ឥតោបរិយេញ្ញា-
ណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មូប-
គញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អារម្មណាបច្ចុ-
យេន បច្ចយោ អហេតុកេ ទ្វេ ច មោហាញ្ច អារព្ភ
សហេតុកោ ទ្វារ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អហេតុកោ ធម្មោ
សហេតុកស្ស ច អហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អារម្ម-
ណាបច្ចុយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ អារព្ភ វិចិកិច្ឆាសហគតា
ឧទ្ធច្ចសហគតា ទ្វារ ច មោហោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ សោតំ
... ឃានំ ... អហេតុកេ ទ្វេ ច មោហាញ្ច អារព្ភ
វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ទ្វារ ច មោហោ
ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ធម្មោ
សហេតុកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចុយេន បច្ចយោ

ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវពួកអហេតុកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ កន្លងកាលមុន ... នូវចក្ខុ ... នូវឫត ... នូវពួកអហេតុកកុន្ធផង នូវមោហៈផង ឋាមិនទៀង ... ទោមនស្ស កើតឡើង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ សហេតុកវិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះ ជាអារម្មណ៍ ពួកព្រះអរិយៈ ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹង នូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយអហេតុកចិត្ត ដោយចេតោបរិយញាណ ពួកអហេតុកកុន្ធ ជាបច្ច័យ នៃឥទ្ធិវិធញាណ ចេតោបរិយញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញាណ យថាកម្មូបគញាណ និងអនាគតំសញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកសហេតុកកុន្ធ ប្រារព្ធ នូវពួកអហេតុកកុន្ធផង នូវមោហៈផង ទើបកើតឡើង ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ប្រារព្ធ នូវចក្ខុ ទើបកើតឡើង នូវសោត ... នូវឫត ... ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ប្រារព្ធ នូវពួកអហេតុកកុន្ធផង នូវមោហៈផង ទើបកើតឡើង ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

วิจิกิจฺฉาสหคเตน ทุทฺธุสหคเตน ขเนฺธ จ โมหาทโย อาวฏฺฏา สเหตุกา ขฏฺฏา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สเหตุเกหิ จ อเหตุเกหิ จ ธมฺมา อเหตุกสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย วิจิกิจฺฉาสหคเตน ทุทฺธุสหคเตน ขเนฺธ จ โมหาทโย อาวฏฺฏา อเหตุกา ขฏฺฏา จ โมเหน จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สเหตุเกหิ จ อเหตุเกหิ จ ธมฺมา สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย วิจิกิจฺฉาสหคเตน ทุทฺธุสหคเตน ขเนฺธ จ โมหาทโย อาวฏฺฏา วิจิกิจฺฉาสหคตา ทุทฺธุสหคตา ขฏฺฏา จ โมเหน จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

(๘๒) สเหตุเกหิ ธมฺเมหิ สเหตุกสฺส ธมฺมสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย อารมฺมณาธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ อารมฺมณาธิปติ ฌานํ ฌาเน สีลํ ... ทุเจาสปกมฺมํ ... ตํ กมฺมํ กตฺวา ปจฺจเวกฺขติ ฌานา ... อริยา มคฺคา วุฏฺหิตฺวา มคฺคํ กมฺมํ กตฺวา ... ผลํ ... สเหตุเกหิ ขเนฺธหิ กมฺมํ กตฺวา อสญฺญเทวเต อภินนฺทติ ตํ กมฺมํ กตฺวา ภเคน อุปฺปชฺชติ

สเหตุกทุก: ปญฺหาวาร:

คือ ธมฺมสเหตุกกฺขณ ปฏิจฺจ ขนฺธา ขนฺเธ วิจิกิจฺฉา ปฏิจฺจ อุทฺธจฺจ: ผสฺส เหตุยา ฯ สเหตุกธมฺมา อเหตุกธมฺมตฺตา สเหตุกธมฺมา อเหตุกธมฺมา สเหตุกธมฺมตฺตา สเหตุกธมฺมา สเหตุกธมฺมา เจว อเหตุกธมฺมา จ สเหตุกธมฺมตฺตา อเหตุกธมฺมา สเหตุกธมฺมา เจว อเหตุกธมฺมา จ อเหตุกธมฺมตฺตา สเหตุกธมฺมา อเหตุกธมฺมา เจว สเหตุกธมฺมา จ สเหตุกธมฺมตฺตา อเหตุกธมฺมา อเหตุกธมฺมา เจว สเหตุกธมฺมา จ อเหตุกธมฺมตฺตา สเหตุกธมฺมา อเหตุกธมฺมา เจว สเหตุกธมฺมา จ สเหตุกธมฺมตฺตา อเหตุกธมฺมา อเหตุกธมฺมา เจว สเหตุกธมฺมา จ สเหตุกธมฺมตฺตา อเหตุกธมฺมา สเหตุกธมฺมา เจว อเหตุกธมฺมา จ สเหตุกธมฺมตฺตา อเหตุกธมฺมา สเหตุกธมฺมา เจว อเหตุกธมฺมา จ สเหตุกธมฺมตฺตา อ

ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ សហេតុកា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ធម្មោ អហេតុកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ សហេតុកា អធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស ច អហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ សហេតុកា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អរិយា និញ្ចំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ និញ្ចំ គោត្រភុស្ស ភោជនស្ស មក្ខស្ស ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ ... វតំ ... អហេតុកេ ខន្ធេ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ ករុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ សហេតុកាធិបតិ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃអហេតុកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ
សហេតុកាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្ប-
ច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ សហេតុកាធិបតិ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិ-
បតិប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ឆ្លើ នូវព្រះ
និព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃ
គោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ ... នូវ
ឆ្មុ ... បុគ្គល ឆ្លើ នូវពួកអហេតុកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
រីករាយ ភគៈ ឆ្លើ នូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង
ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

(๘๓) สเหตุเกา ธมฺมา สเหตุเกสฺส ธมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจยา ปุริมา ปุริมา สเหตุกา ขนฺธา ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ สเหตุกานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจยา อนุโลมํ โคตฺรภุสฺส อนุโลมํ ภเวนฺทสฺส โคตฺรภุ มคฺคสฺส ภเวนฺทํ มคฺคสฺส มคฺคา ผลสฺส ผลํ ผลสฺส อนุโลมํ ผลสมาปตฺติยา ฐเปตฺวา ปุถุชฺชนสฺส เนวสญฺญา สญฺญายตนํ ผลสมาปตฺติยา อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ สเหตุเกา ธมฺมา อเหตุกสฺส ธมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจยา ปุริมา ปุริมา วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา ขนฺธา ปจฺฉิมสฺส ปจฺฉิมสฺส วิจิกิจฺฉาสหคตสฺส อุทฺธจฺจสหคตสฺส โมหสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจยา สเหตุกํ ตุลฺยฏฺฐิตฺตา อเหตุกสฺส อุปปตฺติยา อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจยา สเหตุกํ ภวงฺคํ อาวชฺชนาย อนนฺตรปจฺจยเยน ปจฺจยา สเหตุกํ ภวงฺคํ อเหตุกสฺส ภวงฺคสฺส อนนฺตรปจฺจยเยน ปจฺจยา สเหตุกา ขนฺธา อเหตุกสฺส ปุถุชฺชนสฺส อนนฺตรปจฺจยเยน ปจฺจยา ฯ

(๘๓) សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវោទាន: គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទាន: (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ផល (ជាបច្ច័យ) នៃផល អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតន: របស់បុគ្គល កាលចេញអំពីនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុនៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយមោហ: ជាបច្ច័យ នៃមោហ: ក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយមោហ: ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ចុតិចិត្ត ដែលប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ សហេតុកកវង្គ ជាបច្ច័យ នៃអាវជ្ជន: ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ សហេតុកកវង្គ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកកវង្គ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកវិដ្ឋាន: ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

សហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស ច អហេតុ-
កស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមា បុរិមា វិចិកិច្ឆាសហគតា ខន្ធេ ច្ឆសហគតា
ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ វិចិកិច្ឆាសហគតានំ ខន្ធេ ច្ឆ-
សហគតានំ ខន្ធានំ មោហស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អហេតុកោ ធម្មោ អហេតុកស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមោ បុរិមោ
វិចិកិច្ឆាសហគតោ ខន្ធេ ច្ឆសហគតោ មោហោ បច្ឆិ-
មស្ស បច្ឆិមស្ស វិចិកិច្ឆាសហគតស្ស ខន្ធេ ច្ឆសហ
គតស្ស មោហស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
បុរិមា អហេតុកា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អហេតុ-
កានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវជ្ជនា
បញ្ចន្នំ វិញ្ញាណានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អ-
ហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បុរិមោ បុរិមោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ
ខន្ធេ ច្ឆសហគតោ មោហោ បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ វិចិ-
កិច្ឆាសហគតានំ ខន្ធេ ច្ឆសហគតានំ ខន្ធានំ អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ អហេតុកំ ចុតិចិត្តំ សហេ-
តុកស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ

សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលប្រទ្បំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រទ្បំ
ដោយទុទ្ទច្ច: ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលប្រទ្បំដោយ
វិចិកិច្ឆា ប្រទ្បំដោយឧទ្ទច្ច:ផង នៃមោហ:ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។
អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ
មោហ: មុន ។ ដែលប្រទ្បំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រទ្បំដោយឧទ្ទច្ច: ជាបច្ច័យ
នៃមោហ: ក្រោយ ។ ដែលប្រទ្បំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រទ្បំដោយទុទ្ទច្ច:
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួក ហេតុកក្ខន្ធ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអ-
ហេតុកក្ខន្ធ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អាវជ្ជន: ជាបច្ច័យ នៃ
បញ្ចវិញ្ញាណ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃ
សហេតុកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មោហ: មុន ។ ដែលប្រទ្បំ
ដោយវិចិកិច្ឆា ប្រទ្បំដោយឧទ្ទច្ច: ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។
ដែលប្រទ្បំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រទ្បំដោយទុទ្ទច្ច: ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អ-
ហេតុកចុតិចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកទុបបត្តិចិត្ត ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ

អហេតុកំ ភវង្គំ សហេតុកស្ស ភវង្គស្ស អនន្តរប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អហេតុកា ខន្ធា សហេតុកស្ស
វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវជ្ជនា ស-
ហេតុកានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អ-
ហេតុកោ ឯកច្ចោ សហេតុកស្ស ច អហេតុកស្ស ច
ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមោ បុរិមោ វិចិ-
កិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ បច្ឆិមានំ
បច្ឆិមានំ វិចិកិច្ឆាសហគតានំ ឧទ្ធច្ចសហគតានំ ខន្ធានំ
មោហស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវជ្ជនា
វិចិកិច្ឆាសហគតានំ ឧទ្ធច្ចសហគតានំ ខន្ធានំ មោ-
ហស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុ-
កោ ច អហេតុកោ ច ធម្មោ សហេតុកស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិចិកិច្ឆា-
សហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ
ច បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ វិចិកិច្ឆាសហគតានំ ឧទ្ធច្ច-
សហគតានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

สเหตุกทุก: ปญฺหาวาร:

អហេតុកកវង្គ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកកវង្គ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួក

អហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកវដ្ដានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អា-

វដ្ដនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ អហេតុក-

ធម្មា ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម្មាផង នៃអហេតុកធម្មាផង ដោយអនន្តរ-

ប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ មុនៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ

ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយ

ឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អាវដ្ដនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក

ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង

ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម្មិកា អហេតុកធម្មិកា ជាបច្ច័យ នៃ

សហេតុកធម្មិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុនៗ ដែលច្រឡំដោយ

វិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយៗ

ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ធម្មោ អហេតុកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស វិចិកិច្ឆាសហគតស្ស ឧទ្ធច្ច-សហគតស្ស មោហស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោ-ហោ ច អហេតុកស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ធម្មោ សហេតុកស្ស ច អហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អនន្ត-រប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច បច្ឆិមានំ បច្ឆិ-មានំ វិចិកិច្ឆាសហគតានំ ឧទ្ធច្ចសហគតានំ ធម្មានំ មោហស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៨៤] សហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស ធម្មស្ស សមាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិច្ចវារេ សមាជាតសទិសំ ឥមា ឃដនា ឧត្តិ ។ ... អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិច្ចវារសទិសំ ។

សហេតុកធម្មិក្តី អហេតុកធម្មិក្តី ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម្មិ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃមោហៈ ក្រោយ ។ ដែល
ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ
ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃអហេតុកវិដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម្មិក្តី អហេតុ-
កធម្មិក្តី ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម្មិផង នៃអហេតុកធម្មិផង ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកធម្មិ ក្រោយ ។ ដែល
ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៨៤) សហេតុកធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម្មិ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ គឺ ប្រហែលតែនឹងសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ច-
វារៈដែរ តែណា មិនមាន ក្នុងទីនេះទេ ។ . . . ជាបច្ច័យ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ប្រហែលតែនឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

... นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ปฏิจฺจวาเร นิสฺสยปจฺจยสทิสํ ฯเปฯ ยาวตา ฉฏฺฐิ ฯ

(๘๕) ... อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อารมฺมณูปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกตูปนิสฺสโย สเหตุกา ขนฺธา สเหตุกานํ ขนฺธานํ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สเหตุโก ธมฺโม อเหตุกสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกตูปนิสฺสโย สเหตุกา ขนฺธา อเหตุกานํ ขนฺธานญฺจ มหาภูตานญฺจ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สเหตุโก ธมฺโม สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสโย ฯเปฯ ปกตูปนิสฺสโย สเหตุกา ขนฺธา วิจิกิจฺฉาสหคตานญฺจ อุทฺธจฺจสหคตานญฺจ ขนฺธานญฺจ มหาภูตานญฺจ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อเหตุโก ธมฺโม อเหตุกสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสโย ฯเปฯ

. . . ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ប្រហែលគ្នានឹងនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ ឯតំណា មិនមាន ក្នុងទីនេះទេ ។

(៨៩) . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់
អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ សមនន្តរូបនិស្សយ ។ បេ ។
បកតូបនិស្សយ គឺ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ សមនន្តរូបនិស្សយ
។ បេ ។ បកតូបនិស្សយ គឺ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួក
អហេតុកក្ខន្ធផង នៃមោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ សហេតុ-
កធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ សមនន្តរូបនិស្សយ ។ បេ ។
បកតូបនិស្សយ គឺ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រ-
ឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយខន្ធបញ្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ សមនន្តរូបនិស្សយ ។ បេ ។

បកតូបនិស្សយោ កាយិកំ សុខំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស មោហស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយិកំ ទុក្ខំ ... ឧតុ ... ភោជនំ ... សេនាសនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស មោហស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ មោហោ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស មោហស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧតុ ភោជនំ សេនាសនំ មោហោ ច កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស មោហស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ។ អហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកតូបនិស្សយោ កាយិកំ សុខំ ឧបនិស្សាយ ឆានំ ឧតិ ។បេ។ សង្ឃំ ភិន្ទតិ កាយិកំ ទុក្ខំ .. ឧតុំ ភោជនំ សេនាសនំ ... មោហំ ឧបនិស្សាយ ឆានំ ឧតិ ។បេ។ សង្ឃំ ភិន្ទតិ កាយិកំ សុខំ ។បេ។ មោហោ ច សទ្ធាយ ។បេ។ បញ្ញាយ ភិក្ខុស្ស ។បេ។ បត្តស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បកតូបនិស្សយ គឺ កាយិកសុខ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ និងកាយិក-
ទុក្ខផង នៃមោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ កាយិកទុក្ខ ... រដូវ ...
កោជន ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខផង នៃ
មោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មោហៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ
និងកាយិកទុក្ខផង នៃមោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ កាយិកសុខ
ក្តី កាយិកទុក្ខក្តី រដូវក្តី កោជនក្តី សេនាសនៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខផង នៃមោហៈផង ដោយឧបនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូប-
និស្សយ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវ
កាយិកសុខ ហើយឲ្យទាន ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ កាយិកទុក្ខ ...
រដូវ កោជន សេនាសនៈ ... អាស្រ័យ នូវមោហៈ ហើយ
ឲ្យទាន ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ កាយិកសុខក្តី ។ បេ ។ មោហៈ
ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃបញ្ញា និងពលៈ ។ បេ ។
នៃសេចក្តីប្រាថ្នា មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស ច អហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកតូបនិស្សយោ កាយិកំ សុខំ មោហោ ច វិចិកិច្ឆាសហគតានំ ឧទ្ធច្ចសហគតានំ ខន្ធានំ មោហស្ស ច ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ធម្មោ សហេតុកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច សហេតុកានំ ខន្ធានំ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ធម្មោ អហេតុកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច អហេតុកានំ ខន្ធានំ មោហស្ស ច ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច ធម្មោ សហេតុកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ

អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយ គឺ កាយិកសុខក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកអហេតុកក្ខន្ធផង នៃមោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ

ฯ เป ฯ ปกตูปนิสฺสโย วิจิกิจฺฉาสหคตา ขนฺธา ขนฺธสหคตา ๑ ขนฺธา จ โมหো จ วิจิกิจฺฉาสหคตานญฺจ ขนฺธสหคตานญฺจ ๒ ขนฺธานญฺจ โมหสฺส จ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๘๖) อเหตุโก เหตุ อเหตุกสฺส จิตฺตสฺส เจตสิกานญฺจ รูปานญฺจ ปกตูปนิสฺสโย ปจฺจเยน ปจฺจโย อารมฺมณูปนิสฺสยตฺตา ๑ อารมฺมณูปนิสฺสยตฺตา จกฺขุ ... รูปา อนิจฺจา ... โสตสมฺผสฺสา ขนฺธา ปกตูปนิสฺสโย ปจฺจเยน ปจฺจโย อารมฺมณูปนิสฺสยตฺตา ๒ จกฺขุวิญฺญาณสฺส สมฺปยุตฺตกานญฺจ ธมฺมานญฺจ ปกตูปนิสฺสโย ปจฺจเยน ปจฺจโย ๑ อารมฺมณูปนิสฺสยตฺตา ๒ รูปายตนญฺจ จกฺขุวิญฺญาณสฺส กายายตนญฺจ กายวิญฺญาณสฺส ปกตูปนิสฺสโย ปจฺจเยน ปจฺจโย อารมฺมณูปนิสฺสยตฺตา ๒ อเหตุกานญฺจ ขนฺธานญฺจ โมหสฺส จ ปกตูปนิสฺสโย ปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อเหตุโก เหตุ สเหตุกสฺส จิตฺตสฺส เจตสิกานญฺจ รูปานญฺจ ปกตูปนิสฺสโย ปจฺจเยน ปจฺจโย อารมฺมณูปนิสฺสยตฺตา ๑ อารมฺมณูปนิสฺสยตฺตา จกฺขุ ... รูปา อนิจฺจา ... โสตสมฺผสฺสา ขนฺธา ปกตูปนิสฺสโย ปจฺจเยน ปจฺจโย อารมฺมณูปนิสฺสยตฺตา ๒ สเหตุกานญฺจ วิญฺญาณสฺส สมฺปยุตฺตกานญฺจ ธมฺมานญฺจ ปกตูปนิสฺสโย ปจฺจเยน ปจฺจโย ๑ อารมฺมณูปนิสฺสยตฺตา ๒

។ បេ ។ បកតូបនិស្សយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡាំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡាំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រឡាំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡាំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(๘๖) អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត (គឺ បុគ្គល) នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ជាមិនទៀង . . . ទោមនស្ស កើតទ្បើង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ អហេតុកវិបាក ក៏កើតទ្បើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអហេតុកក្ខន្ធផង នៃមោហៈផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត (គឺ បុគ្គល) នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ជាមិនទៀង . . . ទោមនស្ស កើតទ្បើង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ សហេតុកវិបាក ក៏កើតទ្បើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍

ธิเฺวน ปกฺขิตฺตา รูปํ ปสฺสติ ธิฺายิ สาตสาตฺถา สทฺทํ สุณาติ ฯ วตฺถุปุเรชาตํ วตฺถุ สเหตุกานิ ฆฺานิ ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ อเหตุเกา ธมฺมา สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ธมฺมสฺส ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจยา อารมฺมณปุเรชาตํ วตฺถุปุเรชาตํ ฯ อารมฺมณปุเรชาตนฺติ . . . วตฺถุ อารพฺภ วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา ฆฺา จ โมหา จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ วตฺถุปุเรชาตํ วตฺถุ วิจิกิจฺฉาสหคตานิ อุทฺธจฺจสหคตานิ ฆฺานิ โมหสฺส จ ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ

(๘๗) สเหตุเกา ธมฺมา อเหตุกสฺส ธมฺมสฺส ปจฺฉาชาตปจฺจเยน ปจฺจยา ปจฺฉาชาตา สเหตุกา ฆฺา ปุเรชาตสฺส ฺมสฺส กายสฺส ปจฺฉาชาตปจฺจยเน ปจฺจยา ฯ อเหตุเกา ธมฺมา อเหตุกสฺส ธมฺมสฺส ปจฺฉาชาตปจฺจยเน ปจฺจยา ปจฺฉาชาตา อเหตุกา ฆฺา จ โมหา จ ปุเรชาตสฺส ฺมสฺส กายสฺส ปจฺฉาชาตปจฺจยเน ปจฺจยา ฯ สเหตุเกา จ อเหตุเกา จ ธมฺมา อเหตุกสฺส ธมฺมสฺส ปจฺฉาชาตปจฺจยเน ปจฺจยา ปจฺฉาชาตา วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา ฆฺา จ โมหา จ

បុគ្គល យើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វ-
សោតធាតុ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ផង
នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណបុរេជាត
និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត (គឺ បុគ្គល) នូវចក្ខុ . . .
ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី
ច្រាឡ នូវវត្ថុ ទើបកើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈ
ផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(๘๗) សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយ
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដែលកើតក្រោយ ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌
ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកអហេតុកក្ខន្ធ
ដែលកើតក្រោយក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ
នៃអហេតុកធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ដែលកើតក្រោយក្តី មោហៈក្តី

បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๘๘) សហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរសមនន្តរំ ។ អាវជ្ជនម្បិ ភវង្គម្បិ ធម្មំ អាសេវនប្បច្ចយេ វដ្ដេត្វា ឧភយំ ។

(๘๙) សហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ឆធាវិញ្ញាណាទយោ ។ សហជាតា សហេតុកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឆធាវិញ្ញាណាទយោ សហេតុកា ចេតនា វិបាកានំ សហេតុកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ធម្មោ អហេតុកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ឆធាវិញ្ញាណាទយោ ។ សហជាតា សហេតុកា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឆធាវិញ្ញាណាទយោ សហេតុកា ចេតនា វិបាកានំ អហេតុកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស ច អហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។

(๘๘) សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ច័យដែរ ។ អាវជ្ជន:ក្តី កវង្គ:ក្តី មិនមានទេ ឯវារ: ๙ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីវៀរចេញចុះ ។

(๘๙) សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយកម្ម-ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងនានាខណិក: ។ សហជាត គឺសហេតុ-កចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានា-ខណិក: គឺ សហេតុកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដែលជាវិបាក ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងនានាខណិក: ។ សហជាត គឺ សហេតុកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិក: គឺ សហេតុកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាវិបាកផង នៃពួកជត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ

สหชาตา ชาติ ขณิกา ฯ สหชาตา สเหตุกา เจตสิกา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานํ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ชาติ ขณิกา สเหตุกา เจตสิกา วิปากานํ สเหตุกานํ ขนฺธานํ. กพฬีกาโร จ รูปานํ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อเหตุกา ชาติ อเหตุกสฺส ชาติสฺส กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย อเหตุกา เจตสิกา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานํ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๙๐] สเหตุกา ชาติ สเหตุกสฺส ชาติสฺส วิปากปจฺจเยน ปจฺจโย วิปาโก สเหตุโก ปิโก ขนฺโธ ตีณิ ขนฺธานิ ... เทฺว ขนฺธา ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ ... ฯ สเหตุกา ชาติ อเหตุกสฺส ชาติสฺส วิปากปจฺจเยน ปจฺจโย วิปาโก สเหตุโก ขนฺโธ จิตฺตสมุฏฺฐานานิ รูปานิ วิปากปจฺจเยน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิกฺขเณ ... ฯ สเหตุกา ชาติ สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ชาติสฺส วิปากปจฺจเยน ปจฺจโย วิปาโก สเหตุโก ปิโก ขนฺโธ ตีณิ ขนฺธานิ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานิ ...

สหេตุกทุก: ปญฺหาวาร:

ปาณฆาตสหชาต นิฬนานาขณิก: ฯ สหชาต คือ สเห-
ตุกเจตนา ชื่อว่าปัจจัย แก่ธรรมสัมปยุตตขันธ์ ๓ แก่จิตตสมุฏฐานรูป
๓ โดยกัมมปัจจัย ฯ นานาขณิก: คือ สเหตุกเจตนา ชื่อว่าปัจจัย
แก่ธรรมสเหตุกขันธ์ ที่เป็นวิปากะ ๓ แก่กัมมชรูป ๓ โดย
กัมมปัจจัย ฯ อเหตุกธรรม ชื่อว่าปัจจัย แก่อเหตุกธรรม โดยกัม-
มปัจจัย คือ อเหตุกเจตนา ชื่อว่าปัจจัย แก่ธรรมสัมปยุตตขันธ์ ๓ แก่ธรรม
จิตตสมุฏฐานรูป ๓ โดยกัมมปัจจัย ฯ

(๙๐) สเหตุกธรรม ชื่อว่าปัจจัย แก่สเหตุกธรรม โดย
วิปากปัจจัย คือ สเหตุกขันธ์ ๑ ที่เป็นวิปาก (ชื่อว่าปัจจัย) แก่ขันธ์ ๓
... ขันธ์ ๒ ... กฏัตตารูป ... ฯ สเหตุกธรรม ชื่อว่า
ปัจจัย แก่อเหตุกธรรม โดยวิปากปัจจัย ธรรมสเหตุกขันธ์ ที่เป็น
วิปาก ชื่อว่าปัจจัย แก่ธรรมจิตตสมุฏฐานรูป โดยวิปากปัจจัย กฏั-
ตตารูป ... ฯ สเหตุกธรรม ชื่อว่าปัจจัย แก่สเหตุกธรรมด้วย
แก่อเหตุกธรรมด้วย โดยวิปากปัจจัย คือ สเหตุกขันธ์ ๑ ที่เป็น
วิปาก (ชื่อว่าปัจจัย) แก่ขันธ์ ๓ ด้วย แก่ธรรมจิตตสมุฏฐานรูปด้วย ...

ทฺเว ขนฺธา ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ ... ฯ อโหสุ โข ธมฺโม อโหสุ กสฺส ธมฺมสฺส วิปากปจฺจเยน ปจฺจโย วิปาโก อโหสุ โข ผสฺโส ขนฺธา ตีณิ ขนฺธานิ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานญฺจ ... ทฺเว ขนฺธา ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ ขนฺธา วตฺถุสฺส วิปากปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๙๑) สโหสุ โข ธมฺโม สโหสุ กสฺส ธมฺมสฺส อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย ตีณิ ฯ อโหสุ โข ธมฺโม อโหสุ กสฺส ธมฺมสฺส อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย อโหสุ โข อาหาโร สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานญฺจ อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิกฺขเณ กพฬีกาโร อาหาโร ชีวิตสฺส กายสฺส อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๙๒) สโหสุ โข ธมฺโม สโหสุ กสฺส ธมฺมสฺส อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย ตีณิ ฯ อโหสุ โข ธมฺโม อโหสุ กสฺส ธมฺมสฺส อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย อโหสุ โข อินฺทฺริยา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานญฺจ อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิกฺขเณ ... ปกฺขุชฺชิยา ปกฺขุชฺชิยาณสฺส

ខន្ធ ๒ . . . ក្ខណបដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អហេតុកក្ខន្ធ ๑ ដែលជាវិបាក (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ๓ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង . . . ខន្ធ ๒ . . . ក្ខណបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

(๙๑) សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ๓ ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ជាអហេតុកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្ខណបដិសន្ធិក្ខណៈ កពឡីការាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

(๙๒) សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ๓ ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាអហេតុកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្ខណបដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ

กายินฺทฺริยํ กายวิญฺญาณสฺส ฯ อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย รูปชีวิตินฺทฺริยํ กพฬีการาหารสฺส ฯ อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๙๓) สเหตุโก ธมฺโม สเหตุกสฺส ธมฺมสฺส ฌานปจฺจเยน ปจฺจโย ตีณิ ฯ อเหตุโก ธมฺโม อเหตุกสฺส ธมฺมสฺส ฌานปจฺจเยน ปจฺจโย อเหตุกานิ ฌานงฺคานิ สมฺปยุตฺตกานญฺจ ขนฺธานํ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานํ ฌานปจฺจเยน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิกฺขเณ ... ฯ

(๙๔) สเหตุโก ธมฺโม สเหตุกสฺส ธมฺมสฺส มคฺคปจฺจเยน ปจฺจโย ตีณิ ฯ

(๙๕) สเหตุโก ธมฺโม สเหตุกสฺส ธมฺมสฺส สมฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย ปฏิจฺฉนฺนวาเร สมฺปยุตฺตสทิสา ว ปญฺหา ฯ

(๙๖) สเหตุโก ธมฺโม อเหตุกสฺส ธมฺมสฺส วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตํ ปจฺฉาชาตํ ฯ สหชาตา สเหตุกา ขนฺธา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ รูปานํ วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย

กายินฺทฺริย ชาปจฺจย นิกายวิญฺญาณ เหยฺยตฺถินฺทฺริยปจฺจย รูป-
ชีวิตินฺทฺริย ชาปจฺจย นิพฺพตฺตกชตฺตารูป เหยฺยตฺถินฺทฺริยปจฺจย ฯ

(๙๓) สเหตุกธมฺม ชาปจฺจย นิสเหตุกธมฺม เหยฺย
ฌานปจฺจย ตีณิ มานวาร: ๓ ฯ อเหตุกธมฺม ชาปจฺจย นิเหตุ-
กธมฺม เหยฺยฌานปจฺจย ตีณิ พฺพกเหตุกฌาน ชาเหตุก: ชาปจฺจย
นิพฺพตฺตกรูปกฺขนฺธชวน นิพฺพตฺตจิตฺตสมุฏฺฐานรูปชวน เหยฺย ฌานปจฺจย
กตฺวาปฏิสนฺธิกฺขณ: . . . ฯ

(๙๔) สเหตุกธมฺม ชาปจฺจย นิสเหตุกธมฺม เหยฺยมคฺค-
ปจฺจย ตีณิ มานวาร: ๓ ฯ

(๙๕) สเหตุกธมฺม ชาปจฺจย นิสเหตุกธมฺม เหยฺย
สมฺปยุตฺตปจฺจย ตีณิ มานปญฺหา ๖ ปฏิโลมคณนีนิสมฺปยุตฺตปจฺจย
กตฺวาปฏิจฺจวาร:ปิเร ฯ

(๙๖) สเหตุกธมฺม ชาปจฺจย นิอเหตุกธมฺม เหยฺยวิปฺป-
ยุตฺตปจฺจย ปาปนฺติ สหชาต ตนินฺนปฺปฏิสนฺธิชาต ฯ สหชาต ตีณิ พฺพก
สเหตุกขนฺธ ชาปจฺจย นิพฺพตฺตจิตฺตสมุฏฺฐานรูป เหยฺยวิปฺปยุตฺตปจฺจย

ปฏิสนฺธิกฺขเณ สเหตุกา ขนฺธา กฏตฺตารูปานํ วิปฺป-
យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ចាយតនា សហេតុកា
ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ អហេតុកោ ឆម្មោ អហេតុកស្ស
ឆម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេ-
ជាតំ បញ្ចាយតនំ ។ សហជាតា អហេតុកា ខន្ធា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
សន្ធិក្ខណេ អហេតុកា ខន្ធា កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បុរេជាតំ ឆក្កាយតនំ ឆក្កវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ
កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អហេតុកានំ ខន្ធានំ មោ-
ហស្ស ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ចាយតា
អហេតុកា ខន្ធា ច មោហោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អហេតុ-
កោ ឆម្មោ អហេតុកស្ស ឆម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហ-
ជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ សហេតុកានំ ខន្ធានំ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ

កុឝលបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម្ម ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម្ម ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កុឝលបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអហេតុកក្ខន្ធផង នៃមោហៈផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកអហេតុកក្ខន្ធក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម្ម ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម្ម ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ កុឝលបដិសន្ធិក្ខណៈ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ វត្ថុ

สเหตุกาธิ ขนฺธา วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
อเหตุกา ธมฺมา สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ธมฺมสฺส วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจโย ปุเรชาตํ ปจฺฉาชาตํ วิจิกิจฺฉาสหคตานํ อุทฺธจฺจสหคตานํ ขนฺธานํ โมหสฺส จ วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
สเหตุกา จ อเหตุกา จ ธมฺมา อเหตุกสฺส ธมฺมสฺส วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตํ ปจฺฉาชาตํ ฯ สหชาตา วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา ขนฺธา จ โมหเหตุ จ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานํ วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปจฺฉาชาตา วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา ขนฺธา จ โมหเหตุ จ ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๔๗) สเหตุกา ธมฺมา สเหตุกสฺส ธมฺมสฺส อตฺถิปฺปจฺจเยน ปจฺจโย สเหตุกา ผสฺสา ขนฺธา ตีณฺณนฺนํ ขนฺธานํ ... เทฺว ขนฺธา ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ ... ฯ สเหตุกา ธมฺมา อเหตุกสฺส ธมฺมสฺส อตฺถิปฺปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตํ ปจฺฉาชาตํ ฯ

ជាបច្ច័យ នៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម្ម ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម្មផង នៃអហេតុកធម្មផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រឡូំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម្មក្តី អហេតុកធម្មក្តី ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម្ម ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡូំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡូំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(๙๗) សហេតុកធម្ម ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម្ម ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ សហេតុកក្ខន្ធ ๑ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ๓ . . . ខន្ធ ๒ . . . កដត្តបដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។ សហេតុកធម្ម ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម្ម ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។

សហជាតា សហេតុកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា មោហស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ បច្ឆាជាតា សហេតុកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស ច អហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហេតុកោ ឯកោ ខន្ធោ តីណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ តីណ្ណន្នំ ខន្ធានំ មោហស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា .. បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ អហេតុកោ ធម្មោ អហេតុកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ អហេតុកោ ឯកោ ខន្ធោ តីណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ... វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ

សហជាត គឺ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលប្រកឹ្សដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកឹ្សដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កង៌បដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ សហេតុកក្ខន្ធ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ៣ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលប្រកឹ្សដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកឹ្សដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . កង៌បដិសន្ធិក្ខណៈ . . . ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ ឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ អហេតុកក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . មោហៈ ដែលប្រកឹ្សដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកឹ្សដោយឧទ្ធច្ចៈ

ចិត្តសម្បដ្ឋាជាធញ្ច រូបាទំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិ ។ យាវ អសញ្ញសត្តា តាតព្ពំ ។ បុរេជាតំ
ចក្ខុំ វត្ថុំ អនន្តរោ . . . នោមនសុំ ឧប្បជ្ជតិ កុសល-
លាកុសលេ ឯវុន្ទ្រេ អហេតុកោ វិចាកោ តទារម្ម-
ណាតា ឧប្បជ្ជតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសុ្ស ជោដ្ឋ-
ព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណសុ្ស ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញា-
ណសុ្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណសុ្ស អត្ថិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ វត្ថុ អហេតុកានំ ខន្ធានំ មោហសុ្ស
ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតា អហេតុកា
ខន្ធា ច មោហោ ច បុរេជាតសុ្ស ឥមសុ្ស កាយសុ្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កពឡីការេ អាហារេ
ឥមសុ្ស កាយសុ្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិ-
តិន្ទ្រិយំ កាជត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អហេ-
តុកោ ឆដ្ឋោ សហេតុកសុ្ស ឆដ្ឋសុ្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ វិចិ-
កិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ
វត្ថុ សហេតុកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មានពាំងបដិសន្ធិ
ផង ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ដូចបដល់ពួកអសញ្ញសត្វចុះ ។ បុរេជាត
(គឺ បុគ្គល) នូវចក្ខុ នូវរូត្ថ ជាមិនទៀង . . . ពោមនស្ស កើត
ឡើង តាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ អហេតុកវិបាក ក៏កើត
ឡើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ (ជា
បច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឧត្ថាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ
ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអហេតុកក្ខន្ធផង
នៃមោហៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ ពួកអហេតុកក្ខន្ធ
មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
តពន្ធីកាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ
ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃសហេតុកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។
សហជាត គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងបដិ-
សន្ធិក្ខណៈ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ปุเรชาตํ จกฺขุ ... วตฺถุ อนนฺตโร ... โคตฺรภุสฺส อุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล ขนฺธาทฺเว สเหตุกา ติเหตุกา ตทารมฺมณตา อุปฺปชฺชติ ทิฏฺเฐน จกฺขุนา รูปํ ปสฺสติ ทิฏฺฐาย โสตวิญฺญาณธาตุยา สทฺทํ สุณาติ วตฺถุ สเหตุกานํ ขนฺธานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อเหตุกา ขนฺธา สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ธมฺมสฺส จ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ สหชาโต วิจิกิจฺฉาสหคโต อุทฺธจฺจสหคโต โมโห สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปุเรชาตํ จกฺขุ ... วตฺถุ อาวชฺชนา วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา ขนฺธา จ โมโห จ อุปฺปชฺชนฺติ วตฺถุ วิจิกิจฺฉาสหคตานํ อุทฺธจฺจสหคตานํ ขนฺธานํ โมหสฺส จ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สเหตุกา จ อเหตุกา จ ธมฺมา สเหตุกสฺส ธมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ สหชาโต วิจิกิจฺฉาสหคโต อุทฺธจฺจสหคโต ทฺเว ขนฺธา จ โมโห จ ตีณฺหนฺนํ ขนฺธานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ทฺเว ขนฺธา ...

បុរេជាត (គឺ បុគ្គល) នូវចក្ខុ . . . នូវរូប ជាមិនទៀង . . . ទោមនស្ស កើតឡើង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ សហេតុកវិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍ បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វ-សោតធាតុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ចានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ មោហៈដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ច្រាវឮ នូវរូប ទើបកើតឡើង វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ចានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ๑ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ๓ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ๒ . . .

បដិសន្ធិក្ខណេ សហេតុកោ ฯเปฯ ទ្វេ ខន្ធា ច
វត្ថុ ច តីណិ ខន្ធាទំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
ខន្ធា ... ។ សហជាតោ សហេតុកោ ฯเปฯ
ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តីណិ ខន្ធាទំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ខន្ធា ... ។ សហេតុកោ ច អហេតុកោ ច
ឆម្មា អហេតុកស្ស ឆន្នស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។
សហជាតា សហេតុកា ខន្ធា ច មហាភូតា ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានាទំ រូបានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចិ-
កិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច
ចិត្តសមុដ្ឋានាទំ រូបានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
សន្ធិក្ខណេ សហេតុកា ខន្ធា ច មហាភូតា ច កពឌ្ឍា-
រូបានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតា វិចិកិច្ឆា-
សហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច វត្ថុ ច មោហស្ស
អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា វិចិកិច្ឆាស-
ហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច បុរេជា-
តស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បច្ឆាជាតា សហេតុកា ខន្ធា ច កពឌ្ឍីការោ អាហា-
រោ ច ឥមស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

កឋ៍បដិសន្ធិក្ខណៈ សហេតុកក្ខន្ធ ๑ ក្តី វត្តុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ๓ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ๒ . . . ។ សហជាត គឺ សហេតុកក្ខន្ធ ๑ ក្តី វត្តុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ๓ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ๒ . . . ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអហេតុធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ចាន់ដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ ឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកសហេតុកក្ខន្ធក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កឋ៍បដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី វត្តុក្តី ជាបច្ច័យ នៃមោហៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកសហេតុកក្ខន្ធក្តី កពឡីការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

ปญฺญาชาตา สเหตุกา ขนฺธา จ รูปชีวิตินฺทฺริยญฺจ กฏตฺตารูปานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ สเหตุเกา จ อเหตุเกา จ ธมฺมา สเหตุกสฺส จ อเหตุกสฺส จ ธมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา สหชาตํ ปุเรชาตํ ฯ สหชาเตา วิจิกิจฺฉาสหคเตา อุทฺธจฺจสหคเตา ฐเปตฺวา ขนฺธา จ โมหเหตุ จ ตสฺสุปฺปนฺนานญฺจ รูปานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ สหชาเตา วิจิกิจฺฉาสหคเตา อุทฺธจฺจสหคเตา ฐเปตฺวา ขนฺธา จ วตฺถุ จ ตสฺสุปฺปนฺนานญฺจ โมหสฺส จ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา เทฺว ขนฺธา ... ฯ

(๙๘) เหตุยา จ อารมฺมเณ ฌาเน อธิปติยา จตฺตาริ อรูปิโน ฌาเน สมฺปยุตฺเต ฌาเน สหชาเต ฌาเน อญฺญมญฺเญ จ นิสฺสเย ฌาเน อุปนิสฺสเย ฌาเน ปุเรชาเต ตีณิ ปจฺฉาชาเต ตีณิ อาเสวเน ฌาเน กมฺเม จตฺตาริ วิปากเก จตฺตาริ อาหาเร จตฺตาริ ฯ อินฺทฺริเย จตฺตาริ ฌาเน จตฺตาริ มคฺเค ตีณิ สมฺปยุตฺเต จ วิปฺปยุตฺเต ปญฺจ อตฺถิยา ฌาเน

បច្ចាជាត គឺ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ៧ រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម្មិក្តី អហេតុកធម្មិក្តី ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម្មិផង នៃអហេតុកធម្មិផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ចុានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ๑ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ๓ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ๑ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ๓ ផង មោហៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ๒ . . . ។

(๙๘) កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កុសលអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កុសលនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កុសលវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កុសលអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កុសលឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កុសលឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កុសលមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កុសលវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ កុសលអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙

ឧត្តិយោ ឧ។ វិកតេ ឧ។ អវិកតេ ឧ។ ។ ឯវំ
កណោតព្ពំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

[๙๙] សហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ធម្មោ
អហេតុកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ធម្មោ សហេតុកស្ស ច អ-
ហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អហេតុកោ
ធម្មោ អហេតុកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ

สเหตุกทุก: បញ្ហាវារ:

កឆនត្តិបច្ច័យ មានវារ: ๙ កឆវិគតបច្ច័យ មានវារ. ๙ កឆអវិគ-
តបច្ច័យ មានវារ: ๙ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(๙๙) សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយអា-
រម្មណបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មបច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ ជា
បច្ច័យ នៃអហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយស-
ហជាតបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បច្ឆាជាតបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មបច្ច័យ ។ សហេតុកធម៌ ជា
បច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយអារម្មណបច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយកម្មបច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអហេតុ-
កធម៌ ដោយអារម្មណបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតបច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតបច្ច័យ

បច្ចាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អហេតុកោ
ឆម្មោ សហេតុកស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អហេតុកោ ឆម្មោ សហេតុកស្ស ច អហេតុកស្ស
ច ឆម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ច
អហេតុកោ ច ឆម្មោ សហេតុកស្ស ឆម្មស្ស អារម្ម-
ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ
ច អហេតុកោ ច ឆម្មោ អហេតុកស្ស ឆម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចា-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ច អហេតុកោ
ច ឆម្មោ សហេតុកស្ស ច អហេតុកស្ស ច ឆម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម្ម ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម្ម ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម្ម ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម្មិផង នៃអហេតុកធម្មិផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម្មិក្តី អហេតុកធម្មិក្តី ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម្ម ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម្មិក្តី អហេតុកធម្មិក្តី ជាបច្ច័យ នៃអហេតុកធម្ម ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ សហេតុកធម្មិក្តី អហេតុកធម្មិក្តី ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម្មិផង នៃអហេតុកធម្មិផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[๑๐๐] ឧហេតុយោ ធម៌ ។ សង្ខិត្តំ ។ សព្វត្ថ ធម៌ ឧហេតុកតេ ធម៌ ។ ឃវំ គណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[๑๐๑] ហេតុបច្ចយា ឧអារម្មណោ ធ ... ឧអធិ-បតិយោ ធ ឧអនន្តរេ ធ ឧសមនន្តរេ ធ ឧអញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ ឧឧបនិស្សយេ ធ ។ សង្ខិត្តំ ។ ... ឧមគ្គេ ធ ឧសម្បយុត្តេ ទ្វេ ឧវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ឧឧត្តិយា ធ ឧឧវិគតេ ធ ។ ឃវំ គណោតព្ពំ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[๑๐๒] ឧហេតុបច្ចយា អារម្មណេ ធម៌ ... អធិ-បតិយា ចត្តារិ អនន្តរេ ធម៌ សមនន្តរេ ធម៌ សហ-ជាតេ ធម៌ អញ្ញមញ្ញេ ធ និស្សយេ ធម៌ ឧបនិស្សយេ ធម៌ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ ធម៌

(១០០) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

(១០១) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(១០២) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩

កម្មេ ចត្តារិ វិចារេ ចត្តារិ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ ឈានេ ចត្តារិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ ឆ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា ឆ នត្ថិយា ឆ វិគតេ ឆ អវិគតេ ឆ ។ ឯវំ កសិណាទិម្ហិ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សហេតុកទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ហេតុសម្បយុត្តទុកំ

បដិច្ចវារោ

(๑๐๓) ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ហេតុសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ហេតុសម្បយុត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

កង់កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង់វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង់អាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង់ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង់ឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង់មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កង់សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កង់វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង់អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង់នត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង់វិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង់អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ បណ្ឌិត គប្បីពប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ សហេតុកទុកៈ ។

ហេតុសម្បយុត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๑๐๓) ហេតុសម្បយុត្តធម៌ (ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ) អាស្រ័យ នូវហេតុសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๓ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ๑ ជាហេតុសម្បយុត្ត នូវខន្ធ ๒ ... កង់ខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ (ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយហេតុ) អាស្រ័យ នូវហេតុសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ បិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ជាហេតុសម្បយុត្ត

បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ ๙ មិថា ការណេន វិត្តារេតព្វំ ។

យថា សហេតុកេន កុសលំ ឯច្ចាថ ការណំ ។

ហេតុសម្បយុត្តទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ហេតុសហេតុកទុកំ
បដិច្ចវារោ

(๑๐๔) ហេតុញ្ច សហេតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយា អលោភំ បដិច្ច អទោសេ អមោហោ ។ ចត្តារិ ខន្ធេ តព្វំ ។ លោភំ បដិច្ច មោហោ ។ ចត្តារិ ខន្ធេ តព្វំ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ អលោភំ បដិច្ច អទោ-សោ អមោហោ ។ ចត្តារិ ខន្ធេ តព្វំ ។ ហេតុញ្ច សហេតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ចេវ ធ ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ហេតុំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។

កឆ៍ខណ:នៃបដិសន្ធិ ... ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យពិស្តារ តាមដំណើរ
ទុ
នេះចុះ ។ ដូចសហេតុកទុក:ដែរ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងគ្នាឡើយ ។

ចប់ ហេតុសម្បយុត្តទុក: ។

ហេតុសហេតុកទុក:

បដិច្ចវារ:

(១០៤) ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យ
នូវធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ អាទាស: និងអមោហ: អាស្រ័យ នូវអលោភ: ។
បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្ក:ចុះ ។ មោហ: អាស្រ័យ នូវលោភ: ។
បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្ក:ចុះ ។ អាទាស: និងអមោហ: អាស្រ័យ
នូវអលោភ: កឆ៍ខណ:នៃបដិសន្ធិ ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្ក:ចុះ ។
ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌
ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវហេតុ កឆ៍ខណ:នៃបដិសន្ធិ ... ។
ទុ

ហេតុញ្ហេ សហេតុកញ្ហ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ចេវ សហេ-
តុកោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
ហេតុប្បច្ចយា អលោភំ បដិច្ច អទោសោ អមោហោ
សម្បយុត្តកោ ច ខន្ធា ។ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។ លោភំ បដិច្ច
មោហោ សម្បយុត្តកោ ច ខន្ធា ។ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។
បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ សហេតុកញ្ហេ ន ច ហេតុំ
ធម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា សហេតុកញ្ហ ន ច ហេតុំ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។
សហេតុកញ្ហេ ន ច ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ចេវ សហេ-
តុកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សហេតុកេ
ចេវ ន ច ហេតូ ខន្ធេ បដិច្ច ហេតុ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។
សហេតុកញ្ហេ ន ច ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ចេវ
សហេតុកោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា សហេតុកញ្ហេ ន ច ហេតុំ
ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ហេតុ ច ទ្វេ ខន្ធេ ...

ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អនោសៈ និង អមោហៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវអលោភៈ ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ មោហៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ នូវលោភៈ ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្កៈចុះ ។ កង់ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ នូវខន្ធ២ . . . កង់ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ កង់ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ នូវខន្ធ២ . . .

បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។ ហេតុញ្ចេវ សហេតុកញ្ច សហេតុកញ្ចេវ ន ច ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អលោ-កញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បដិច្ច អនោសោ អមោ-ហោ ។ ឆក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។ លោកញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បដិច្ច មោហោ ។ ឆក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។ បដិ-សន្ធិក្ខណោ ... ។ ហេតុញ្ចេវ សហេតុកញ្ច សហេតុ-កញ្ចេវ ន ច ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សហេតុកញ្ចេវ ន ច ហេតុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ហេតុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ន្ធេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។ ហេតុញ្ចេវ ស-ហេតុកញ្ច សហេតុកញ្ចេវ ន ច ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា សហេតុកញ្ចេវ ន ច ហេតុំ ឯកំ ខន្ធញ្ច អលោកញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា អនោសោ អមោហោ ច ន្ធេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។ សន្ធិត្តំ ។ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ ។

កង្ខាឋាណ:នៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម្មា ជាហេតុក្តី ដែលប្រកប
ដោយហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម្មា ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុ
ផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អាសោ: និងអាមោហ: អាស្រ័យ នូវអលោ-
ភ ផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្ក:ចុះ ។
មោហ: អាស្រ័យ នូវលោភ:ផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។
បណ្ឌិត គប្បីចង់ជាចក្ក:ចុះ ។ កង្ខាឋាណ:នៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម្មា
ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម្មា ជាហេតុ
ផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវ
ខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង នូវហេតុផង នូវ
ខន្ធ២ . . . កង្ខាឋាណ:នៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម្មា ជាហេតុក្តី ប្រកប
ដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ
នូវធម្មា ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី
អាសោ: និងអាមោហ:ក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយហេតុ
តែមិនមែនជាហេតុផង នូវអលោភ:ផង នូវខន្ធ២ . . . កង្ខាឋាណ:នៃបដិ-
សន្ធិ . . . ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះចុះ ។

(๑๐๕) ហេតុយា ន‍ វ‍ អារម្មណេ ន‍ វ‍ អធិប-
តិយា ន‍ វ‍ អនន្តរេ ន‍ វ‍ ។ សន្ទិដ្ឋំ ។ សម្បត្ត ន‍ វ‍
អវិគតេ ន‍ វ‍ ។ ឯវំ គណេតព្ពំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๐๖) ហេតុញ្ចេវ សហេតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធអធិប-
តិប្បច្ចយា អលោភំ បដិច្ច អនោសោ អមោហោ ។
ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ បរិបុណ្ណំ
ន‍ វ‍ ។ ធបុរេជាតប្បច្ចយា ន‍ វ‍ ។ ធបច្ឆាជាតប្បច្ចយា
ន‍ វ‍ ។ ធអាសេវនប្បច្ចយា ន‍ វ‍ ។

(๑๐๗) ហេតុញ្ចេវ សហេតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
សហេតុកោ ចេវ ធ ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធកម្ម-
ប្បច្ចយា ហេតុំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតនា ។
សហេតុកញ្ចេវ ធ ច ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ
ចេវ ធ ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធកម្មប្បច្ចយា

(๑๐๕) កុដ្ឋហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុដ្ឋអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ សេចក្តីចំប្រួញ ។ កុដ្ឋបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ๙ កុដ្ឋអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(๑๐๖) ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិ-ប្បច្ច័យ គឺ អមោហៈ និងអមោហៈ អាស្រ័យ នូវអលោភៈ ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាបក្ខៈចុះ ។ កុដ្ឋ ๑ណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ វារៈ ๙ ចប់ បរិបូណ៌ ។ ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(๑๐๗) ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវហេតុ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ

សហេតុកេ ចេវ ន ច ហេតូ ទ្វេ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតនា ។ ហេតុញ្ចេវ សហេតុកញ្ច សហេតុកញ្ចេវ ន ច ហេតុញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧកុសលប្បច្ចយា ហេតុញ្ច សម្ប-យុត្តកេ ច ទ្វេ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតនា ។ ឧវិទាកប្បច្ចយា ឧវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

(១០៨) ឧអធិបតិយា ឧវ ឧបុរេជាតេ ឧវ ឧបច្ឆាជាតេ ឧវ ឧអាសេវនេ ឧវ ឧកម្មេ តីណិ ឧ-វិទាកេ ឧវ ឧវិប្បយុត្តេ ឧវ ។ ឯវំ កណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(១០៩) ហេតុប្បច្ចយា ឧអធិបតិយា ឧវ ... ឧបុរេជាតេ ឧវ ឧបច្ឆាជាតេ ឧវ ឧអាសេវនេ ឧវ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិទាកេ ឧវ ឧវិប្បយុត្តេ ឧវ ។ ឯវំ កណោតព្ពំ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

ហេតុសហេតុកទុក: បដិច្ចវារ:

គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំង ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ នកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវហេតុផង នូវពួក សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ និងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(๑๐๘) កុង នអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុង នបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុង នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុង នអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុង នកម្មប្បច្ច័យ មានវារ:៣ កុង នវិបាកប្បច្ច័យ មាន វារ:៩ កុង នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយ: ។

(๑๐๙) កុង នអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... កុង នបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុង នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុង នអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុង នកម្មប្បច្ច័យ មានវារ:៣ កុង នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ:៩ កុង នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយ: ។

(๑๑๐) ឧអនិមិតប្បច្ចយា ហោតុយា ឧវ ...
អារម្មណោ ឧវ អនន្តរេ ឧវ ។ សង្ខិត្តំ ។ ...
អវិគតេ ឧវ ។ ឯវំ គណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សហជាតភាវេបិ បច្ចយភាវេបិ និស្សយភាវេបិ សំ-
សដ្ឋភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ បដិច្ចភាវសទិសោ ។

បញ្ហាវារោ

(๑๑๑) ហោតុ ចេវ សហោតុកោ ច ធម្មោ
ហោតុស្ស ចេវ សហោតុកស្ស ច ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អលោភោ អទោសស្ស អមោហស្ស
ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ យថា បដិច្ចភាវសទិសំ ។
ហោតុ ចេវ សហោតុកោ ច ធម្មោ សហោតុកស្ស ចេវ
ន ច ហោតុស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហោ-
តុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ ហោតុ ចេវ សហោតុកោ ច
ធម្មោ ហោតុស្ស ចេវ សហោតុកស្ស ច សហោតុកស្ស
ចេវ ន ច ហោតុស្ស ច ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ

(១១០) កុសលហេតុបច្ចយ មានវារៈ៩ ព្រោះនអធិបតិបច្ចយ ... កុសលអារម្មណបច្ចយ មានវារៈ៩ កុសលអនន្តរបច្ចយ មានវារៈ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . កុសលអវិគតបច្ចយ មានវារៈ៩ ។ បណ្ឌិតគប្បីភាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

បច្ចនីយានុលោម ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បញ្ញាវារៈ

(១១១) ធម្ម ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ អលោភៈ ជាបច្ច័យ នៃអទោសៈ និងអមោហៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ ធម្ម ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ កុសលខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម្ម ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ

អលោភោ អទោសស្ស អមោហស្ស សម្បយុត្តកា-
នញ្ច ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិត្ថារេតព្ពំ ។

(๑๑๒) ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ ហេ-
តុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ហេតុំ អារព្ភ ហេតូ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ហេតុ
ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ សហេតុកស្ស ចេវ ធ ច
ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហេតុំ
អារព្ភ សហេតុកា ចេវ ធ ច ហេតូ ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។
ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ ហេតុស្ស ចេវ ស-
ហេតុកស្ស ច សហេតុកស្ស ចេវ ធ ច ហេតុស្ស ច
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហេតុំ អារព្ភ
ហេតូ ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ស-
ហេតុកោ ចេវ ធ ច ហេតុ ធម្មោ សហេតុកស្ស ចេវ
ធ ច ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទានំ ទត្វា សីលំ ... ឧភោសជកម្មំ ... តំ
បច្ចវេក្ខតិ ពុទ្ធេ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ ឈានា
វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ចវេក្ខតិ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា
មគ្គំ បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ បហីនេ កិ-
លេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ភិតេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ

ហេតុសហេតុកទុក: បញ្ហាវារៈ

គឺ អលោភៈ ជាបច្ច័យ នៃអលោភៈ និងអមោហៈផង នៃពួកសម្បយុត្ត-
ក្ខន្ធផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(๑๑๒) ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
ពួកហេតុ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវហេតុ ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី
ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយ
ហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវហេតុ ។
ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ
ផង ប្រកបដោយហេតុផង តាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជា
ហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវហេតុ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ
តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ ហេតុ តែមិន
មែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សីល ...
ឧបោសថកម្ម ... ពិចារណា នូវកុសលនោះ ពិចារណា នូវ
ពួកកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ កន្លងកាលមុន ចេញអំពីឈាន
ពិចារណា នូវឈាន ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ពិចារណា
នូវមគ្គ ពិចារណា នូវផល ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែល
លះបង់ហើយ ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ

ឬ្ហេ សមុទាចិណ្ណោ កាលេសេ ជានន្តិ សហេតុកោ ចេវ
ន ច ហេតូ ១ន្តេ អនិច្ចតោ ... នោមនសិ្ស ឧប្បជ្ជតិ ចេ-
តោបរិយញ្ញាណេន សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុចិត្តស-
មង្គិសិ្ស ចិត្តំ ជានាតិ អាកាសានញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណ-
ញ្ចាយតនសិ្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញា-
យតនសិ្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ សហេតុកោ
ចេវ ន ច ហេតូ ១ក្ខ្ធា ៨ន្តិរិតញ្ញាណសិ្ស ចេតោបរិយ-
ញ្ញាណសិ្ស ឬ្ហេនិរោធានុលោមសិ្ស តំញ្ញាណសិ្ស យថាកម្ម-
បថញ្ញាណសិ្ស អនាគតំសញ្ញាណសិ្ស អារម្មណាបច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ឆម្ហោ
ហេតុសិ្ស ចេវ សហេតុកសិ្ស ច ឆម្មសិ្ស អារម្មណាបច្ច-
យេន បច្ចយោ ទានំ ទត្វា ... បឋមមគ្គមនំ និដ្ឋានំ ។
សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ឆម្ហោ ហេតុសិ្ស ចេវ ស-
ហេតុកសិ្ស ច សហេតុកសិ្ស ចេវ ន ច ហេតុសិ្ស ច
ឆម្មសិ្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ ទត្វា ...
យថា បឋមមគ្គមនំ ឯវំ និដ្ឋានំ ។ ហេតុ ចេវ សហេតុកោ
ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ច ឆម្ហោ ហេតុសិ្ស ចេវ
សហេតុកសិ្ស ច ឆម្មសិ្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ

ដ៏ធំ ន្ទូវពួកកិលេស ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ន្ទូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាមិនទៀង . . . ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គល ដ៏ធំ ន្ទូវចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយចិត្ត ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយចេតោបរិយញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃឥទ្ធិវិធញាណ ចេតោបរិយញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មូបគញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន . . . ដំណើរទី ១ មិនមានផ្សេងគ្នាទេ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន . . . ដំណើរទី ១ យ៉ាងណា (ដំណើរទី ២) ក៏មិនផ្សេងគ្នា យ៉ាងនោះដែរ ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

ហេតុញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ អារព្ភ ហេតូ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ច ធម្មា សហេតុកស្ស ចេវ ន ច ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ហេតុញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ អារព្ភ សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតូ ខន្ធា ឧប្ប-ជ្ជន្តិ ។ ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ច ធម្មា ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច ស-ហេតុកស្ស ចេវ ន ច ហេតុស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណា-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហេតុញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ អារព្ភ ហេតូ ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

(១០៣) ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-យោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណា-ធិបតិ ហេតុំ តរុំ កត្វា ហេតូ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជា-តាធិបតិ ហេតុ ចេវ សហេតុកាធិបតិ សម្បយុត្តកា ំ ហេតូំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ចេវ ស-ហេតុកោ ច ធម្មោ សហេតុកស្ស ចេវ ន ច ហេតុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ

ហេតុសហេតុកទុក: បញ្ហាវារៈ

គឺ ពួកហេតុ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។

(๑๑๓) ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកហេតុ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវហេតុ ឲ្យជាទីគោរព ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ

สหชาตาธิปติ ฯ อารมฺมณาธิปติ เหตุ กรุ กตฺวา สเหตุกา เวทนา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตาธิปติ เหตุ เวทนา สเหตุกาธิปติ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ เหตุ เวทนา สเหตุกา จ ฉนฺโท เหตุสฺส เวทนา สเหตุกสฺส จ สเหตุกสฺส เวทนา จ ฉนฺทสฺส จ ฉนฺทสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย อารมฺมณาธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ อารมฺมณาธิปติ เหตุ กรุ กตฺวา เหตุ จ สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ สหชาตาธิปติ เหตุ เวทนา สเหตุกาธิปติ สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ เหตุยา อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สเหตุกา เวทนา จ จ เหตุ ฉนฺโท สเหตุกสฺส เวทนา จ จ เหตุสฺส ฉนฺทสฺส อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย อารมฺมณาธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ อารมฺมณาธิปติ ฌานํ ลภิตฺวา สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ กตฺวา ตํ กรุ กตฺวา ปจฺฉาเภตฺตา ปุเพฺพ ... ฌานา วุฏฺหิตฺวา ฌานํ กรุ กตฺวา ปจฺฉาเภตฺตา อริยา มคฺคา วุฏฺหิตฺวา มคฺคํ กรุ กตฺวา ... ผลํ กรุ กตฺวา

និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវហេតុ ឲ្យជាទីគោរព ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង តាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវហេតុ ឲ្យជាទីគោរព ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សីល . . . ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើ នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា កងកាលមុន . . . ចេញអំពីឈាន ធ្វើ នូវឈាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ នូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព . . . ធ្វើ នូវផល ឲ្យជាទីគោរព

បច្ចវេក្ខន្តំ សហេតុកេ ចេវ ន ច ហេតូ ๑ឆ្លេ ករុំ
កត្វា អស្សរនេតំ អភិនន្ទតិ តំ ករុំ កត្វា ភគោ
ឧប្បជ្ជតិ ជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ សហេតុ-
កោ ចេវ ន ច ហេតុ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ๑ខ្លាំ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ចេវ ន ច
ហេតុ ឧម្ពោ ហេតុសរ្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច ឆម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជា-
តាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ឋានំ ឧត្វា ... បឋមកប-
មនំយេវ ។ សហជាតាធិបតិ សហេតុកោ ចេវ ន ច
ហេតុ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ហេតូនំ អធិបតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ឧម្ពោ
ហេតុសរ្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច សហេតុកស្ស ចេវ
ន ច ហេតុសរ្ស ច ឆម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ
ឋានំ ឧត្វា ... បឋមកមនំយេវ ។ សហជាតាធិបតិ
សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ
ខ្លាំនំ ហេតូនញ្ច អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហើយពិចារណា បុគ្គល ធ្វើ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ភគ: កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ឋានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គលឲ្យទាន ... ដូចដំណើរទី១ដែរ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ចាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ឋានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន ... ដូចដំណើរទី១ដែរ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេ-
តុ ច ធម្មា ហេតុសហ្គ ចេវ សហេតុកសហ្គ ច ធម្មសហ្គ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ហេតុញ្ច
សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ ករំ កត្វា ហេតូ ឧប្បជ្ជន្តិ ។
ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ច
ហេតុ ច ធម្មា សហេតុកសហ្គ ចេវ ន ច ហេតុសហ្គ
ធម្មសហ្គ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
ហេតុញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ ករំ កត្វា សហេតុ-
កោ ចេវ ន ច ហេតូ ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ហេតុ ចេវ ស-
ហេតុកោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ច ធម្មា
ហេតុសហ្គ ចេវ សហេតុកសហ្គ ច សហេតុកសហ្គ ចេវ
ន ច ហេតុសហ្គ ច ធម្មសហ្គ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណាធិបតិ ហេតុញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ ករំ
កត្វា ហេតូ ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

(๑๑๔) ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ
ហេតុសហ្គ ចេវ សហេតុកសហ្គ ច ធម្មសហ្គ អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ហេតូ បច្ឆិមានំ
បច្ឆិមានំ ហេតូនំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី តាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអធិបតិបច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកហេតុ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្ត-កក្ខន្ធផង ឲ្យជាទីគោរព ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី តាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិបច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ឲ្យជាទីគោរព ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី តាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង តាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយអធិបតិបច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ឲ្យជាទីគោរព ។

(๑๑๔) ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអនន្តរបច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ មុន ៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ក្រោយ ៗ ដោយអនន្តរបច្ច័យ ។

ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ឆម្នោ សហេតុកស្ស
ចេវ ន ច ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ បុរិមា បុរិមា ហេតូ បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ សហេតុ-
កានញ្ចេវ ន ច ហេតូនំ ទ្វន្ទានំ អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ឆម្នោ
ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច សហេតុកស្ស
ចេវ ន ច ហេតុស្ស ច ឆម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ហេតូ បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ
ហេតូនំ សម្បយុត្តកានញ្ច ទ្វន្ទានំ អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ឆម្នោ
សហេតុកស្ស ចេវ ន ច ហេតុស្ស ឆម្មស្ស អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សហេតុកោ ចេវ
ន ច ហេតូ ទ្វន្ទា បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ សហេតុកា-
នញ្ចេវ ន ច ហេតូនំ ទ្វន្ទានំ អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ ភេទា-
ឆស្ស ។ សន្ធិត្តំ ។ និភេទា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញា-
នាសញ្ញាយតនំ ឆលេសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ឆម្នោ

ហេតុសហេតុកទុកៈ បញ្ហាវារៈ

ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រ-
កបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួក
ហេតុ មុន។ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ។ ដែលប្រកបដោយ
ហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី
ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុ
ផង តាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយអនន្ត-
រប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ មុន។ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ក្រោយ។ ផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកប
ដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
ហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន។
ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ
ក្រោយ។ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្ត-
រប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ)
នៃវោទានៈ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ នៃសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់
បុគ្គល កាលចេញអំពីនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ

ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សហេតុកា ចេវ ន ច
ហេតូ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ហេតូនំ អនន្តរប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស ។ សន្ធិត្តំ ។
សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ធម្មោ ហេតុស្ស ចេវ
សហេតុកស្ស ច សហេតុកស្ស ចេវ ន ច ហេតុស្ស
ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
សហេតុកា ចេវ ន ច ហេតូ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ បដិសន្ធិ-
ហេតូនំ សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស ។ សហេតុកោ ចេវ
ន ច ហេតុមូលកំ តីណិបិ ឯកសង្គហា ។ ហេតុ
ចេវ សហេតុកោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ច
ធម្មោ ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ហេតូ ច សម្ប-
យុត្តកា ច ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ បដិសន្ធិ-ហេតូនំ អនន្ត-
រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច
សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ច ធម្មោ សហេតុកស្ស
ចេវ ន ច ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអនន្ត-
រប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ៗ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ក្រោយ ៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ធម៌ ដែល
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ
ផង ប្រកបដោយហេតុផង តាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជា
ហេតុផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ៗ ដែលប្រកបដោយ
ហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ក្រោយ ៗផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ)
នៃគោត្រភូ ។ មូលកធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ
ក្តី ភវៈ៣ក្តី ដូចគ្នានឹងភវៈ១ដែរ ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយ
ហេតុក្តី តាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួក
ហេតុ មុន ៗក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ក្រោយ ៗ
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុ
ក្តី តាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ

បុរិមា បុរិមា ហេតូ ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្នំ សហេតុកានញ្ច ន ច ហេតូនំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ចេវ សហេតុ-កោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ច ធម្មា ហេតុសហ្គ ចេវ សហេតុកសហ្គ ច សហេតុកសហ្គ ចេវ ន ច ហេតុសហ្គ ច ធម្មសហ្គ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ហេតូ ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បច្ចុប្បន្នំ បច្ចុប្បន្នំ ហេតូនំ សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๑๑๕) ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ ហេតុសហ្គ ចេវ សហេតុកសហ្គ ច ធម្មសហ្គ សហជាត-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ... អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិបិ បច្ចយា បដិច្ច-វារេ ហេតុសទិសា ។

(๑๑๖) ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ ហេ-តុសហ្គ ចេវ សហេតុកសហ្គ ច ធម្មសហ្គ ឧបនិស្សយប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្ស-យោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ ឥកតូបនិស្សយោ ហេតូ ហេតូនំ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

គឺ ពួកហេតុ មុនៗក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ
ក្រោយៗ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរ-
បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ចាំង
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុ
ផង ដែលប្រកបដោយហេតុផង ចាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិន
មែនជាហេតុផង ដោយអនន្តរបច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ មុនៗក្តី ពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ក្រោយៗផង នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរបច្ច័យ ។

(១១៥) ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយសហជាតបច្ច័យ ...
ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយបច្ច័យ គឺ
វារៈ៣ក្តី ពួកបច្ច័យក្តី ដូចហេតុបច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ ។

(១១៦) ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជា
ហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ ចាន់ដល់អា-
រម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។បេ។ ឯបកតូប-
និស្សយ គឺ ពួកហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុ ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ ។

เหตู สเหตุกานญฺจ น จ เหตูนํ ขนฺธานํ อุป-
นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ เหตู เหตูนํ
สมฺปยุตฺตกานญฺจ ขนฺธานํ อุปนิสฺสยปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ ฯเมสํ ทฺวินฺนมฺปิ ปญฺจนฺนํ มูลานิ
ปุเรชาตานิ ฯ สเหตุกา เจว น จ เหตู
เจว สเหตุกสฺส เจว น จ เหตุสฺส ธมฺมสฺส
อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อารมฺมณูปนิสฺสโย
อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสโย ฯ เป ฯ ปกต-
ูปนิสฺสโย สทฺธึ อุปนิสฺสาย ทานํ เทติ ฯ เป ฯ
สมาปตฺตึ อุปฺปาเทติ มานํ ชปฺเปติ ทิฏฺฐึ คณฺหาติ
สีลํ ... ฯ เป ฯ ปตฺถนํ อุปนิสฺสาย ทานํ เทติ
ฯ เป ฯ สงฺฆึ ภินฺทติ สทฺธา ฯ เป ฯ ปตฺถนา สทฺธาย
ฯ เป ฯ ปตฺถนาย อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
สเหตุกา เจว น จ เหตู มูลเกเ ฯมิณา การ-
ณาน วิตฺถาเรตพฺพา อาเสวนา ทฺเว ปญฺหา ฯ เหตู เจว
สเหตุกา จ สเหตุกา เจว น จ เหตู จ
ธมฺมา เหตุสฺส เจว สเหตุกสฺส จ ธมฺมสฺส อุป-
นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อารมฺมณูปนิสฺสโย
อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสโย ฯ เป ฯ

ពួកហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ពួកហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ពួកមូល នៃពួកប្រស្នាទាំងពីរនេះ បណ្ឌិត គប្បីសួរចុះ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយ ឲ្យទាន ។ បេ ។ ញុំាងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានះ ប្រកាន់នូវទិដ្ឋិ នូវសីល ... ។ បេ ។ អាស្រ័យ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយ ឲ្យទាន ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ។ បេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ប្រស្នាទាំងពីរ ដ៏សេស បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ តាមហេតុនេះ ក្នុងមូលកៈ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុចុះ ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។

បកតូបនិស្សយោ ហោតូ ច សម្បយុត្តកោ ច ខន្ធោ ហោតូនំ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មូលានំ បុច្ឆិតព្ពានំ ។ ហោតូ ច សម្បយុត្តកោ ច ខន្ធោ សហេតុកានញ្ចេវ ន ច ហោតូនំ ខន្ធានំ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ បុច្ឆិតព្ពំ ។ ហោតូ ច សម្បយុត្តកោ ច ខន្ធោ ហោតូនំ សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១១៧) ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរសមនន្តរំ ។

(១១៨) សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ធម្មោ សហេតុកស្ស ចេវ ន ច ហេតុស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ឆឆាទ្វារិកា ។ សហជាតា សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឆឆាទ្វារិកា សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ចេតនា វិបាកានំ សហេតុកានញ្ចេវ ន ច ហេតូនំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ធម្មោ ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស

ឯបគតូបនិស្សយ័ គឺ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកហេតុ ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ មូលទាំង ๒ បណ្ឌិត គប្បីសួរចុះ ។
ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួក ๓ ដែល
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ ។
បណ្ឌិត គប្បីសួរ ន្ទូមូលផងចុះ ។ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកហេតុផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយឧប-
និស្សយបច្ច័យ ។

(๑๑๗) ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអាសេវនបច្ច័យ គឺ
ដូចជាអនន្តរបច្ច័យដែរ ។

(๑๑๘) ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយ
កម្មបច្ច័យ ចាន់ដល់សហជាត នានាខណិក: ។ សហជាត គឺ
ចេតនា ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មបច្ច័យ ។ នានាខណិក: គឺ ចេតនា
ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ
ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយកម្មបច្ច័យ ។
ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌

កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ញាណវិប្បយុត្តា ។
សហជាតា សហេតុកា ចេវ ន ច ហេតុ ចេតនា
សម្បយុត្តកានំ ហេតូនំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
ញាណវិប្បយុត្តា សហេតុកា ចេវ ន ច ហេតុ ចេ-
តនា វិប្បយុត្តកានំ ហេតូនំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សហេតុកា ចេវ ន ច ហេតុ ឆម្ហោ ហេតុសហ
ចេវ សហេតុកសហ ច សហេតុកសហ ចេវ ន ច
ហេតុសហ ច ឆម្មសហ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ស-
ហជាតា ញាណវិប្បយុត្តា ។ សហជាតា សហេតុកា
ចេវ ន ច ហេតុ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ហេតូនញ្ច កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ញាណវិប្បយុត្តា
សហេតុកា ចេវ ន ច ហេតុ ចេតនា វិប្បយុត្តកានំ
ខន្ធានំ ហេតូនញ្ច កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[๑๑๙] ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ឆម្ហោ ហេ-
តុសហ ចេវ សហេតុកសហ ច ឆម្មសហ វិប្បកប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ វិប្បយុត្តោ អាលោកោ អាលោសសហ
អាលោហសហ វិប្បកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខ-
ណេ អាលោកោ ... ។ យថា ហេតុប្បច្ចយា ឆវ
វិត្ថារេតព្ពំ ។ ឯវមិ វិប្បកត្តិ និយាមេតព្ពំ ។

ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងនានាខណិក: ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយហេតុ
តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ ដោយកម្មប្ប-
ច្ច័យ ។ ឯនានាខណិក: គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិន
មែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌
ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជា
ហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង តាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជា
ហេតុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិក: ។
សហជាត គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកហេតុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។
ឯនានាខណិក: គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជា
ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកហេតុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(๑๑๙) ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ
អលោក: ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃអគោស: និងអមោហ: ដោយវិបា-
កប្បច្ច័យ អលោក: កង្ខាណ:នៃបដិសន្ធិ ... ។ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះចុះ បណ្ឌិត គប្បីកំណត់
ថាវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។

(๑๒๐) សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ធម្មោ សហេតុកស្ស ចេវ ន ច ហេតុស្ស ធម្មស្ស អាយាវប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(๑๒๑) ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយេ ឆ យោគេតព្ពំ នវបិ បវិបុល្លាំ ។

(๑๒๒) សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ធម្មោ សហេតុកស្ស ចេវ ន ច ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(๑๒๓) ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ នត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๑๒๔) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អធិបតិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ នវ និស្សយេ នវ

ហេតុសហេតុកទុក: បញ្ហាវារ:

(๑๒๐) ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣ ។

(๑๒๑) ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ បណ្ឌិត គប្បីកំណត់ ថាឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យផងចុះ ឯវារៈ មាន៩ (ចប់) គ្រប់គ្រាន់ហើយ ។

(๑๒๒) ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣ ។

(๑๒๓) ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិគតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។

(๑๒๔) កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩

ឧបនិស្សយេ ឯវ អាសេវនេ ឯវ កម្មេ តីណិ វិចាកេ ឯវ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ ឯវ ឈានេ តីណិ មគ្គេ ឯវ សម្បយុត្តេ ឯវ អត្ថិយា ឯវ ឧត្ថិយា ឯវ វិគតេ ឯវ អវិគតេ ឯវ ។ បឋំ កណោតព្ពំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๒๕) ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណ-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ចេវ ស-ហេតុកោ ច ធម្មោ សហេតុកស្ស ចេវ ន ច ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-យោ ។ ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច ធម្មោ ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច សហេតុកស្ស ចេវ ន ច ហេតុស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ធម្មោ

កង្ខុបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង្ខអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង្ខកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កង្ខវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង្ខ អាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កង្ខឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង្ខ ឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កង្ខមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង្ខសម្ប-យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង្ខអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង្ខនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង្ខវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កង្ខអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(១២៩) ធម្ម ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម្ម ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ដែលប្រកបដោយ ហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម្ម ជាហេតុ ក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ជាហេតុផង ប្រកបដោយ ហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម្ម ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ

សហេតុកស្ស ចេវ ន ច ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ធម្មោ
ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ធម្មោ ហេ-
តុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច សហេតុកស្ស ចេវ ន
ច ហេតុស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ចេវ
សហេតុកោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ច ធម្មោ
ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ចេវ សហេ-
តុកោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ច ធម្មោ
សហេតុកស្ស ចេវ ន ច ហេតុស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ហេតុសហេតុកទុកៈ បញ្ហាវារៈ

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកប
ដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រ-
កបដោយហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្ម-
ប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ
តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកប
ដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌
ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន
ជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន
ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ

ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ហេតុ ចេវ សហេតុកោ ច សហេតុកោ ចេវ ន ច ហេតុ ច ធម្មា ហេតុស្ស ចេវ សហេតុកស្ស ច សហេតុ-កស្ស ចេវ ន ច ហេតុស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណា-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๑๒๖) ន ហេតុយា ន វ ។ សង្ខិត្តំ ។ សព្ពត្ថ ន វ ។ ឯវំ កណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๒๗) ហេតុប្បច្ចយា ន អារម្មណេ តីណិ ... ន អធិបតិយា តីណិ ន អនន្តរេ តីណិ ន សមនន្តរេ តីណិ ន ឧបនិស្សយេ តីណិ ។ សង្ខិត្តំ ។ ... សព្ពត្ថ តីណិ ន មគ្គេ តីណិ ន ោនត្ថិយា តីណិ ន ោវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ កណោតព្ពំ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๒๘) ន ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ន វ ... អធិ-បតិយា ន វ អនន្តរេ ន វ សមនន្តរេ ន វ សហជាតេ តីណិ

ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយ
ហេតុក្តី ពាំនប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ពាំនប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(๑๒๖) កុសលនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កុស
បច្ច័យពាំនអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

(๑๒๗) កុសលនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
. . . កុសលនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ កុសលនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ๓
កុសលនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ កុសលនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . កុសបច្ច័យពាំនអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ๓ កុស
នមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ កុសនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ កុសនោ-
វិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(๑๒๘) កុសអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
. . . កុសអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ កុសអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙
កុសសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ កុសសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓

អញ្ញមញ្ញេ តីណិ ឯសុយេ តីណិ ឧបឯសុយេ
ឯវ អាសេវនេ ឯវ កម្មេ តីណិ វិបាកេ តីណិ
អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ
មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ ឧត្ថិយា
ឯវ វិគតេ ឯវ អវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ កណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

ហេតុសហេតុកទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកំ

[๑๒๙] ហេតុញ្ចេវ ហេតុសម្បយុត្តញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច ហេតុ ចេវ ហេតុសម្បយុត្តោ ច ឯកម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា អលោភំ បដិច្ច អទោសោ អមោ-
ហោ ។ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។ លោភំ បដិច្ច មោ-
ហោ ។ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកៈ បដិច្ចវារៈ

កង្ខាមគ្គាមគ្គាប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កង្ខានិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កង្ខា ឯ ឯ ឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កង្ខាអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កង្ខា កម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កង្ខាវិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កង្ខាអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កង្ខាឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កង្ខាឈានប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កង្ខាមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កង្ខាសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កង្ខាវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កង្ខាអត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កង្ខានត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កង្ខាវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កង្ខាអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីពាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ ហេតុសហេតុកទុកៈ ។

ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកៈ

(១២៩) ធម៌ ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវ ធម៌ ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ចយ គឺ អមោហៈ និងអមោហៈ អាស្រ័យ នូវអលោភៈ ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាបក្ខៈចុះ ។ មោហៈ អាស្រ័យ នូវលោភៈ ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាបក្ខៈចុះ ។ កង្ខាខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

យថា ហេតុ ចេវ សហេតុកធម្មំ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ

ឯកជ្ឈាភាគរណាំ ។

ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកំ និដ្ឋិតំ ។

ឯហេតុសហេតុកទុកំ

(๑๓๐) ឯហេតុំ សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ឯហេតុ

សហេតុកោ ឯក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯហេតុំ

សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ

... បដិសន្ធិក្ខណេ ឯហេតុំ សហេតុកំ ... ។

ឯហេតុំ សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ឯហេតុ អហេតុកោ

ឯក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯហេតុ សហេតុកេ

ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។

ឯហេតុំ សហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ឯហេតុ សហេតុ-

កោ ច ឯហេតុ អហេតុកោ ច ឯក្ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បច្ចយា ឯហេតុំ សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច

តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ...

ហេតុបច្ចយេ ហេតុកទុកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ មិនមានការឆ្គើផ្សែង ។ គ្នាឡើយ ។

ចប់ ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកៈ ។

ឯហេតុសហេតុកទុកៈ

(๑๓๐) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ នូវខន្ធ២ ... ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ នូវខន្ធ២ ...

ปฏิสนฺธิกฺขเณ . . . ฯ ฉเหตุ อเหตุกํ ฉมฺปิ ปฏิจฺจ ฉเหตุ อเหตุโก ฉหฺเว อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ฯเปฯ ฬกํ มหาภูตํ ปฏิจฺจ ตโย มหาภูตา มหาภูเต ปฏิจฺจ จกฺขุสมฺผสฺสาทโย รูปกฺขนฺธาทโย ๆ ฉเหตุ อเหตุกา ฉมฺปิ ปฏิจฺจ ฉเหตุ สเหตุโก อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ปฏิสนฺธิกฺขเณ วตฺถุ ปฏิจฺจ ฉเหตู สเหตุโก ขนฺโธ ฯ ฉเหตุ อเหตุกา ฉมฺปิ ปฏิจฺจ ฉเหตุ สเหตุโก จ ฉเหตุ อเหตุโก จ ฉหฺเว อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา ปฏิสนฺธิกฺขเณ วตฺถุ ปฏิจฺจ ฉเหตู สเหตุโก ขนฺโธ มหาภูเต ปฏิจฺจ กฺชตฺตารูปาทโย ๆ ฉเหตุ สเหตุกา จ ฉเหตุ อเหตุกา จ ฉมฺปิ ปฏิจฺจ ฉเหตุ สเหตุโก อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา ปฏิสนฺธิกฺขเณ ฉเหตุ สเหตุกา ฬกา ขนฺโธ วตฺถุ ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา เอโก ขนฺโธ . . . ฯ

កដ៏ខណ:នៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។ គឺ
មហាភូត៣ អាស្រ័យ នូវមហាភូត១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប
និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ
តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវរូប កដ៏ខណ:នៃ
បដិសន្ធិ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌ មិន
មែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវរូប
កដ៏ខណ:នៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួក
មហាភូត ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាហេតុ
តាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកប
ដោយហេតុផង នូវរូបផង កដ៏ខណ:នៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធ២ . . . ។

ន‌ហេតុំ សហេតុកញ្ច ន‌ហេតុំ អ‌ហេតុកញ្ច ឆម្មំ បដិច្ច ន‌ហេតុ អ‌ហេតុកោ ឆន្នោ ខុប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប ច្ចយា ន‌ហេតូ សហេតុកេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច បិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ ន‌ហេតុំ សហេតុកញ្ច ន‌ហេតុំ អ‌ហេតុកញ្ច ឆម្មំ បដិច្ច ន‌ហេតុ សហេតុកោ ច ន‌ហេតុ អ‌ហេតុកោ ច ឆន្នោ ខុប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្ប ច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ ន‌ហេតុំ សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធញ្ច រូបញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ន‌ហេតូ សហេតុកេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(๑๓๑) ន‌ហេតុំ សហេតុកំ ឆម្មំ បដិច្ច ន‌ហេតុ សហេតុកោ ឆន្នោ ខុប្បជ្ជតិ អារម្មណប្ប ច្ចយា ន‌ហេតុំ សហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ ន‌ហេតុំ អ‌ហេតុកំ ឆម្មំ បដិច្ច ន‌ហេតុ អ‌ហេតុកោ ឆន្នោ ខុប្បជ្ជតិ

ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង នូវភូតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធ២ ... កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង នូវពួកមហាភូតផង ។

(๑๓๑) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ នូវខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង

อารมฺมณาปฺปจฺจโย ฉเหตุ๎ อเหตุกกำ ฯกกำ ๑ฺ๎ ...
ปฏิสนฺธิกฺขเณ ... ฯ ฉเหตุ๎ อเหตุกกำ ฉมฺ๎ ปฏิจฺจ
ฉเหตุ๎ สเหตุเกา ฉเม ขุปฺปฺปติ อารมฺมณาปฺปจฺจ-
โย ปฏิสนฺธิกฺขเณ ว๎ตุ๎ ปฏิจฺจ ฉเหตู สเหตุกา
๑ฺกา ฯ ฉเหตุ๎ สเหตุกญฺ ฉเหตุ๎ อเหตุกญฺ
ฉมฺ๎ ปฏิจฺจ ฉเหตุ๎ สเหตุเกา ฉเม ขุปฺปฺปติ
อารมฺมณาปฺปจฺจโย ปฏิสนฺธิกฺขเณ ฉเหตุ๎ สเหตุกกำ
ฯกกำ ๑ฺ๎ญ ว๎ตุ๎ญ ปฏิจฺจ เอโย ๑ฺกา เทฺว ๑เทฺว
... ฯ สงฺขิตฺตำ ฯ ฯว๎ วิภงฺคปาฬิ ฯ

(๑๓๒) เหตุยา ฉว อารมฺมณา ฉตฺถาว อธิ-
ปติยา ปญฺ๎ อฉนฺนเว ฉตฺถาว สมฉนฺนเว ฉตฺถาว สหา-
ชาเต ฉว อญฺ๎ญมญฺ๎ ฉ ฉิสฺสเย ฉว ขุปฉิสฺส-
เย ฉตฺถาว ปุเรชาเต เทฺว อาเสวเน เทฺว กมฺ๎ม
ฉว วิปาเก ฉว อาหาเร ฉว ฯ สงฺขิตฺตำ ฯ สพฺพตฺถ ฉว

នហេតុសហេតុកទុកៈ បដិច្ចវារៈ

ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ នូវខន្ធ ๑ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ . . . កង្ខាណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ កង្ខាណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๓ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ๑ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង នូវវត្ថុផង កង្ខាណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធ ๒ . . . ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បណ្ឌិត គប្បីចែក យ៉ាងនេះចុះ ។

(๑๓๒) កង្ខហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង្ខអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ កង្ខអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង្ខសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង្ខសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កង្ខនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កង្ខបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កង្ខអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កង្ខកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កង្ខបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ๙

សម្បយុត្តេ ចត្តារិ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ នត្ថិយា ចត្តារិ វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ ឯកំ ។ ឯវំ ឥណាតព្ពំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๓๓) ឧបនិស្សយបច្ចយេន ធម្មំ បដិច្ច ធម្មោ អារម្មណបច្ចយេន ធម្មំ បដិច្ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោ ធម្មេ ខន្ធេ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្ត-សមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ បដិសន្ធិំ យាវ អសញ្ញសត្តា មោហោ នត្ថិ ។

(๑๓๔) ឧបនិស្សយបច្ចយេន ធម្មំ បដិច្ច ធម្មោ អារម្មណបច្ចយេន ធម្មំ បដិច្ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោ ធម្មេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ធម្មោ អារម្មណបច្ចយេន ធម្មំ បដិច្ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោ ធម្មេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ...

កង្ខសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ កង្ខវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កង្ខ
ត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កង្ខនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ កង្ខវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ កង្ខអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បណ្ឌិត គប្បីកំណត់
យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(๑๓๓) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ អា-
ស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
នូវខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ នូវខន្ធ ២ ... ។
បដិសន្ធិ មានហេតុដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ឯមោហៈ មិនមានទេ ។

(๑๓๔) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ
អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួក
ខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ។ ធម៌ មិនមែន
ជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែន
ជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែន
ជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ កង ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . .

យោ អសញ្ញសត្តា ។ នហេតុំ សហេតុកញ្ច នហេតុំ អហេតុកញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នហេតុ អហេតុកោ នម្ហោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាបច្ចយា នហេតូ សហេតុកោ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច តិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ សន្ធិត្តំ ។

(១៣៥) នហេតុយា ឯកំ នអារម្មណេ តីណិ នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ នបុរេជាតេ នវ នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេវនេ នវ នកម្មេ ទ្វេ នវិបាកេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមគ្គេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្ថិយា តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ កណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកប ដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយ ហេតុផង មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើត ឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួក ខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង នូវពួកមហាភូតផង កង្ខាខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(๑๓๙) កង្ខានហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ កង្ខានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ កង្ខានអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ កង្ខានអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ កង្ខានសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ កង្ខានអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ កង្ខានឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ កង្ខានបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ កង្ខានបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ កង្ខានអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ๙ កង្ខានកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ๒ កង្ខានវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ๕ កង្ខានអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ កង្ខានឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ កង្ខានឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ កង្ខានមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ๑ កង្ខានសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ កង្ខានវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ๒ កង្ខានោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ កង្ខានោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ๓ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[១៣៦] ហោតុប្បដ្ឋយា ឧអារម្មណេ តីណិ ... ឧអធិបតិយា ឧវ ឧអនន្តរេ ឧសមនន្តរេ ឧវ ឧអញ្ញមញ្ញេ ឧវ ឧឧបនិស្សយេ តីណិ ឧបុរេជាតេ ឧវ ឧបច្ឆាជាតេ ឧវ ឧអាសេវនេ ឧវ ឧកម្មេ ឯកំ ឧវិបាកេ បញ្ច ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ឯកំ ឧោឧត្ថិយា តីណិ ឧោវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ គណេតព្វំ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[១៣៧] ឧហោតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ឯកំ សង្ខិត្តំ ... អាហារេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ មគ្គេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ ឯវំ គណេតព្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សហជាតវារេបិ ឯវំ គណេតព្វំ ។

(១៣៦) កុឝលនអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ... កុឝលនអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កុឝលនអនន្តរប្បច្ចយ និឝលនសមនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កុឝលនអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កុឝលនឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កុឝលនបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កុឝលនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កុឝលនអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កុឝលនកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ១ កុឝលនវិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ៥ កុឝលនសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កុឝលនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ១ កុឝលនោនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កុឝលនោវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីពាប់ យ៉ាឝនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(១៣៧) កុឝលអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ សេចក្តីបំប្រួញ ... កុឝលអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ១ កុឝលឈានប្បច្ចយ មានវារៈ១ កុឝលមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ១ កុឝលសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ១ កុឝលវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ១ កុឝលវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ១ កុឝលអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ១ ។ បណ្ឌិត គប្បីពាប់ យ៉ាឝនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ឯកុឝលសហជាតវារៈ បណ្ឌិត គប្បីពាប់ យ៉ាឝនេះដែរ ។

(១៣៨) ឧហេតុំ សហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយោ ឧហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ឧហេតុំ អហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយោ ឧហេតុ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ មហាភូតំ បច្ចយា តយោ មហាភូតា មហាភូតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ ឧហេតុំ អហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយោ ឧហេតុ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា ឧហេតូ សហេតុកា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ ឧហេតុំ អហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយោ ឧហេតុ សហេតុកោ ច ឧហេតុ អហេតុកោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយោ ឧហេតូ សហេតុកា ខន្ធា មហាភូតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ ឧហេតុំ សហេតុកញ្ច ឧហេតុំ អហេតុកញ្ច ធម្មំ បច្ចយោ ឧហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

បច្ចយវារៈ

(១៣៨) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត៣ ពឹងផ្អែក នឹងមហាភូត១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកមហាភូត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាហេតុ តាំងប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង

ហោតុប្បច្ចយា ឃដនា តីណិ ពាវត្តិប្បដិសន្ធិ បវិ-
បុណ្ណំ ។ សន្ធិត្តំ ។

(๑๓๙) ហោតុយា ន អារម្មណោ ចត្តារិ អវិគតេ
ន ។ ឯវំ គណោតព្ពំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๔๐) នហោតុយា ឯកំ នអារម្មណោ តីណិ ។
សន្ធិត្តំ ។ ណោវិគតេ តីណិ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

និស្សយភាវោ បច្ចយភាវសទិសោ ។

សំសដ្ឋភាវោ

(๑๔๑) នហោតុំ សហោតុកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ នហោ-
តុំ សហោតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា នហោតុំ
សហោតុកំ ឯកំ ខន្ធំ . . បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

(๑๔๒) ហោតុយា ឯកំ អារម្មណោ ទ្វេ អធិបតិ-
យា ឯកំ អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ឯកំ អវិ-
គតេ ទ្វេ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ តំណ មានវារៈ ៣ បវត្តិប្បដិសន្ធិ (ចប់) បរិបូណ៌ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(១៣៩) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(១៤០) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

និស្សយវារៈ ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ ។

សំសដ្ឋវារៈ

(១៤១) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ប្រឡំនឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(១៤២) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ២ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ចប់ អនុលោម ។

(๑๔๓) នហេតុំ អហេតុកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ នហេតុ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា នហេតុំ អហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ ... នហេតូ អហេតុកោ ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។

(๑๔๔) នហេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា ទ្វេ នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ ទ្វេ នកម្មេ ទ្វេ នវិបាកេ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ នមគ្គេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

ឯវំ អារម្មណេ ទ្វេ តណាទា តណោតព្ពា ។

សម្បយុត្តវារេ សំសដ្ឋវារសទិសោ ។

បញ្ញាវារេ

(๑๔๕) នហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ នហេតុ-សហេតុកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ជានំ ... សីលំ ... ឧទោសជកម្មំ ...

(១៤៣) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ប្រឡំ នឹងធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើត ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ នឹងខន្ធ ១ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិន ប្រកបដោយហេតុ ... ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកប ដោយហេតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(១៤៤) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៦ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

ការពាក់ ២ យ៉ាង ដ៏សេស បណ្ឌិត គប្បីពាក់ យ៉ាងនេះចុះ ។

សម្បយុត្តវារៈ ដូចគ្នានឹងសំសដ្ឋវារៈដែរ ។

បញ្ហាវារៈ

(១៤៥) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអា- រម្មណប្បច្ច័យ គឺ នូវទាន ... នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម ...

តំ បច្ចវេក្ខន្តំ បុព្ពេ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខន្តំ ឈានំ ... អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហន្តា មគ្គំ បច្ចវេក្ខន្តំ ផលំ បច្ចវេក្ខន្តំ បហីនេ កិលេសេ ... វិក្ខម្ភិតេ កិលេសេ ... បុព្ពេ ... ជនកត្តុ សហេតុកេ ធម្មេ អនិច្ចតោ ... នោមនសិ ខុប្បដិបត្តិ ភុសលាភុសលេ ធម្មេ ជនកត្តុ សហេតុកោ វិបាកោ តជ្ជាមនោវិញ្ញាណធាតុ ខុប្បដិបត្តិ ចេតោបរិយញាណេន ជនកត្តុចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានាតិ អាកាសានញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស ជនកត្តុ សហេតុកា ខន្ធា ឥទ្ធិវិធញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្ពេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មូបគញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាសមាបត្តិយេន បច្ចយោ ជនកត្តុ សហេតុកេ ខន្ធេ អាវជ្ជនា ជនកត្តុ សហេតុកា ខន្ធា ខុប្បដិបត្តិ ។ ជនកត្តុ សហេតុកោ ធម្មោ ជនកត្តុអហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាវជ្ជនាសមាបត្តិយេន បច្ចយោ ជនកត្តុ សហេតុកេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ... នោមនសិ ខុប្បដិបត្តិ

ពិចារណា នូវកុសលនោះ ពិចារណា នូវពួកកុសល ដែលផ្គាប់សន្សំ
ហើយ ក្នុងកាលមុន នូវឈាន ... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ
ហើយពិចារណា នូវមគ្គ ពិចារណា នូវផល នូវពួកកិលេស ដែល
លះបង់ហើយ ... នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ... ក្នុង
កាលមុន ... នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ថា
មិនទៀង ... ចេមនស្ស កំកើតឡើង កាលកុសលនិងអកុសល
រលត់ហើយ វិបាក ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ កំ
កើតឡើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះ ជាអារម្មណ៍ បុគ្គល ដឹង
នូវចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយនហេតុកចិត្ត ដោយចេតោបរិ-
យញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ
អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ពួកខន្ធ
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃឥទ្ធិវិធញ្ញាណ
ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មូបគញ្ញាណ
និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ
តែប្រកបដោយហេតុ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកខន្ធ មិនមែនជា
ហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ឬ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកប
ដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកប
ដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ
តែប្រកបដោយហេតុ ថាមិនទៀង ... ចេមនស្ស កំកើតឡើង

កុសលាកុសលេ ធម៌ទ្វេ ឧហេតុ អហេតុកោ វិចារកោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ ឧហេតូ សហេតុកេ ទ្វេ អារព្ភ ឧហេតូ អហេតុកា ទ្វេ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ឧហេតុ អហេតុកោ ឧម្មូ ឧហេតុអហេតុកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯញ្ចាំ អារជ្ជាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ . . . រូបំ . . . ឧហេតូ អហេតុកេ ទ្វេ អនិច្ចតោ . . . ឱមឧសរ្ឫ ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ ធម៌ទ្វេ ឧហេតុ អហេតុកោ វិចារកោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ជោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧហេតូ អហេតុកេ ទ្វេ អារព្ភ ឧហេតូ អហេតុកា ទ្វេ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ឧហេតុ អហេតុកោ ឧម្មូ ឧហេតុសហេតុកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា ឯញ្ចាំ បច្ចវេក្ខន្តិ ឯញ្ចាំ គោត្រភុស្ស ភេទានស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ . . . រូបំ . . .

ហេតុសហេតុកទុកៈ បញ្ហាវារៈ

កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក មិនមែនជាហេតុ ទាំង មិនប្រកបដោយហេតុ ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះ ជា អារម្មណ៍ ពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ កើត ឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយ ហេតុ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណ- ប្បច្ច័យ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ដោយអារម្មណ- ប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ . . . នូវឫត . . . នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន ប្រកបដោយហេតុ ថាមិនឡើង . . . គោមនសៀ ក៏កើតឡើង កាល កុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន ប្រកបដោយហេតុ ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះជាអា- រម្មណ៍ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជា បច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ មិនមែនជា ហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកខន្ធ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ។ ធម៌ មិនមែនជា ហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ពិ- ចារណា នូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ ភេទនៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ . . . នូវឫត . . .

ឧបាទា អហេតុកេ ទ្វេ អនិច្ចតោ . . . នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ និរុទ្ធេ ឧបាទា សហេតុកោ វិបាកោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ និព្ពេធភាគិយា រូបំ បស្សតិ និញ្ញេយ្យោ សោតាបត្តិយង្គានំ សុណាតិ ចេតោបរិយញ្ញោណេន ឧបាទាអហេតុកេ ចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានាតិ ឧបាទា អហេតុកា ទ្វេ ឥន្ទ្រិយញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្ពេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទា អហេតុកេ ទ្វេ អារព្ភ ឧបាទា សហេតុកា ទ្វេ ឧប្បជ្ជន្តិ ។

(១៤៦) ឧបាទា សហេតុកោ ធម្មោ ឧបាទា-សហេតុកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ឆន្ទំ ធុរំ កត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា តំ តុរំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ បុព្ពេ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ តុរំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ

ខន្ធទាំងពួង មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយមិនទៀង ... ចេតនាសម្បយុត្ត កើតឡើង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ កើតឡើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះ ជាអារម្មណ៍ បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយនហេតុអហេតុកចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ កើតឡើង ព្រោះស្មារឮ នូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ។

(១៤៦) ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចាន់ដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើ នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ពិចារណា នូវពួកកុសល ដែលសន្សំហើយ កន្លងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ធ្វើ នូវឈាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា

អរិយោ មគ្គំ វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ ករំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តំ ផលំ ករំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តំ ឧហេតុ សហេតុកេ ខន្ធេ ករំ កត្វា អសង្ខតេ អភិនន្ទតំ តំ ករំ កត្វា ឯកោ ខុប្បដ្ឋតំ ធិដ្ឋិ ខុប្បដ្ឋតំ ។ សហជាតាធិបតិ ឧហេតុ សហេតុកាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧហេតុអហេតុកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ ឧហេតុ សហេតុកាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧហេតុសហេតុកស្ស ច ឧហេតុអហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ ឧហេតុ សហេតុកាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បយេន បច្ចយោ ។ ឧហេតុ អហេតុកោ ធម្មោ ឧហេតុអហេតុកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ហេតុសហេតុកទុក: បញ្ហាវារ:

ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ នូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើ នូវផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើ នូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ភគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ

អារម្មណភាគិយតំ អរិយា និញ្ញានំ តរុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ និញ្ញានំ តោត្រភុស្ស ភោជនស្ស មក្ខស្ស ផលស្ស អនិយតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ ... រូបំ ... ឧបាទ្ធ អហោសុកេ ខន្ធេ តរុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ តរុំ កត្វា ភវោ ឧប្បជ្ជតិ ជាតិ ឧប្បជ្ជតិ ។

(๑๔๗) ឧបាទ្ធ សហេតុកោ ធម្មោ ឧបាទ្ធ-សហេតុកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ឧបាទ្ធ សហេតុកា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ ឧបាទ្ធសហេតុកានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ច-យេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រភុស្ស សង្ខិត្តំ នេវ-សញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ។ ឧបាទ្ធ សហេតុកោ ធម្មោ ឧបាទ្ធ-អហេតុកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទ្ធ សហេតុកំ បុគ្គលំ ឧបាទ្ធអហេតុកស្ស ចុតិចិត្តស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទ្ធសហេតុកំ ភវង្គំ អាវជ្ជនាយ ឧបាទ្ធ សហេតុកំ ភវង្គំ

បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើ នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យ ជាទីគោរព ហើយពិចារណា ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ ... នូវរូប ... បុគ្គល ធ្វើ នូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ភគៈ . កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

(១៤៧) ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយ អនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន។ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកប ដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ។ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃ គោត្រភូ សេចក្តីបំប្រួញ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជា ហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជា ហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ កវង្គៈ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃ ការពិចារណា កវង្គៈ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រក ដោយហេតុ

ឧហេតុអហេតុកស្ស ភវង្គស្ស ឧហេតុសហេតុកា ទ្វេ ឧហេតុអហេតុកស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ។ ឧហេតុ អហេតុកោ ឯកោ ឧហេ-តុអហេតុកស្ស ឆឌ្ឍស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ឧហេតូ អហេតុកា ទ្វេ បច្ឆិមានំ បច្ឆិ-មានំ ឧហេតុអហេតុកានំ ទ្វេនំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវជ្ជនា បញ្ចន្នំ វិញ្ញាណានំ អនន្តរប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧហេតុ អហេតុកោ ឯកោ ឧហេតុសហេតុកស្ស ឆឌ្ឍស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧហេតុ អហេតុកំ ចុតិចិត្តំ ឧហេតុសហេ-តុកស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវជ្ជនា ឧហេតុសហេតុកានំ ទ្វេនំ អនន្តរប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ឧហេតូ អហេតុកា ទ្វេ ឧហេតុ-សហេតុកស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

នហេតុសហេតុកទុក: បញ្ហាវារ:

(ជាបច្ច័យ) នៃកវង្គ: ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋាន: ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម្ម ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន។ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ។ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ការពិចារណា ជាបច្ច័យ នៃពួកបញ្ចវិញ្ញាណ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម្ម ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ការពិចារណា ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋាន: ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(๑๔๘) ឧហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧហេតុ សហេតុកស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-យោ ។ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហា ឃដកេ ឧត្តំ សត្ត បញ្ហា ។ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯ បញ្ហា ។ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរត្តំប្បដិសន្ធិ សត្ត បញ្ហា មហា ឃដកា ឧត្តំ ។

(๑๔๙) ឧហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧហេតុស-ហេតុកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូប-និស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ សង្ខំ ឧប-និស្សយ ទានំ ទេតិ សង្ខិត្តំ មានំ ជប្បេតិ និដ្ឋឹ កណ្ហាតិ សីលំ ... ។ បេ ។ បត្តំ ឧបនិស្សយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ កិត្តេតិ សទ្ធា ។ បេ ។ បត្តា សទ្ធាយ ។ បេ ។ បត្តាយ មក្កស្ស ផលសមា-បត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧហេតុអហេតុកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ សទ្ធា

(๑๔๘) ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ តំណ មិនមាន កុង្ខ៍ទីនេះទេ មានតែប្រស្នា ๗ ប្រការ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ មានប្រស្នា ๖ ។ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានតែបវត្តិប្បដិសន្ធិ និងប្រស្នា ๗ តំណ មិនមាន កុង្ខ៍ទីនេះទេ ។

(๑๔๙) ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន សេចក្តីបំប្រួញ ដំឡើងមាន ប្រការនិងដូនូវសីល . . . ។ បេ ។ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ។ បេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ សទ្ធា

កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបេ-
ក្ខាសុខប្បច្ចយេន បច្ចយោ សីលំ ។បេ។ បត្ថនា
កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបេ-
ក្ខាសុខប្បច្ចយេន បច្ចយោ សទ្ធា ។បេ។ បត្ថនា
កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបេ-
ក្ខាសុខប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នហេតុ អហេតុកោ
ឆន្នោ នហេតុអហេតុកស្ស ឆន្ទស្ស ឧបនិស្សយប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្ស-
យោ ។បេ។ បកតូបនិស្សយោ កាយិកំ សុខំ កា-
យិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយិកំ ទុក្ខំ ... ឧតុ ...
ភោជនំ ... សេនាសនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កា-
យិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧតុ ភោជនំ សេនា-
សនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នហេតុ អហេតុកោ
ឆន្នោ នហេតុសហេតុកស្ស ឆន្ទស្ស ឧបនិស្សយប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្ស-
យោ បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកតូបនិស្សយោ

ឧហេតុសហេតុកទុក: បញ្ហាវារៈ

ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ សីល ។ បេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ សទ្ធា ។ បេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃកាយិសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ កាយិកសុខ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ កាយិកទុក្ខ ... រដូវ ... គោជន ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ គោជន សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្សយ

កាយិកំ សុខំ ឧបនិស្សាយ ឆាទេតិ ។បេ។ សង្ឃំ កិន្តតិ កាយិកំ ទុក្ខំ ... ឧទុំ ... ភោជនំ ... សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ឆាទេតិ ។បេ។ សង្ឃំ កិន្តតិ កាយិកំ សុខំ ។បេ។ សេនាសនំ សន្ធាយ ។បេ។ រត្តិយា ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។

[๑๕๐] ឆហេតូ អហេតុកោ ឆន្នំ ឆហេតុ-អហេតុកស្ស ឆន្នស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ ឧក្កុំ ... វត្តុំ អនិច្ចតោ ... ឱមទនស្ស ឧប្បជ្ជនិ កុសលាកុសលេ ធម្មេ ឆហេតូ អហេតុកោ វិញ្ញាណោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ វុច្ចាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ជោដ្ឋញ្ញាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ឧក្កាយេតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ឆហេតុអហេតុកានំ ខន្ធានំ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឆហេតុ អហេតុកោ ឆន្នំ ឆហេតុ-សហេតុកស្ស ឆន្នស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ

គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវកាយិកសុខ ហើយឲ្យទាន ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ កាយិកទុក្ខ ... វដ្ដៈ ... កោដន ... បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ កាយិកសុខ ។ បេ ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(๑๕๐) ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ជាមិនទៀង តែមនស្សកើតទៀង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះ ជាអារម្មណ៍ រួចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត

ចក្ខុំ ... ឯតំ អនិច្ចតោ ... ឧទាហរណម្បិ ឧប្បដ្ឋបេតិ
កុសលាកុសលេ ធម្មេ ធម្មេ ធម្ម

គឺ ន្ធវត្ថុក្ខ . . . ន្ធវត្ថុក្ខ ជាមិនទៀង . . . ទោមនស្ស កើតឡើង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះ ជាអារម្មណ៍ បុគ្គល ឃើញ ន្ធវត្ថុរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ ន្ធវត្ថុសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយបុរេជាតបច្ច័យ ។

[๑๕๑] ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយបច្ឆាជាតបច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតបច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយបច្ឆាជាតបច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតបច្ច័យ ។

[๑๕๒] ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអាសេវនបច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុនៗ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ

បច្ចយំ បច្ចយំ នហេតុសហេតុកានំ ๑ ខន្ធានំ អា-
សេវនបច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ គោត្រភុស្ស
អនុលោមំ ភៃគានស្ស គោត្រភុ មគ្គស្ស ភៃគានំ
មគ្គស្ស អាសេវនបច្ចយេន បច្ចយោ ។ នហេតុ
អហេតុកោ ឆន្ទោ នហេតុអហេតុកស្ស ឆន្ទស្ស
អាសេវនបច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា នហេតូ
អហេតុកា ๑ ខន្ធា បច្ចយំ បច្ចយំ នហេតុអហេ-
តុកានំ ๑ ខន្ធានំ អាសេវនបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๑๙๓) នហេតុ សហេតុកោ ឆន្ទោ នហេតុ-
សហេតុកស្ស ឆន្ទស្ស កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ ស-
ហជាតា ជាតា๑ណាំ កោ ។ សហជាតា នហេតុ ស-
ហេតុកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ๑ ខន្ធានំ កម្មបច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ ជាតា๑ណាំ កោ នហេតុ សហេតុ-
កោ ចេតនា វិបាកានំ នហេតុសហេតុកានំ ๑ ខន្ធានំ
កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ ។ នហេតុ សហេតុកោ ឆន្ទោ
នហេតុអហេតុកស្ស ឆន្ទស្ស កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ

ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយៗ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុនៗ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយៗ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

(๑๔๓) ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ

សហជាតា ជាតិខណិកា ។ សហជាតា ឧហេតុ
សហេតុកា ចេតសិកា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបានំ កម្មប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ ជាតិខណិកា ឧហេតុ សហេ-
តុកា ចេតសិកា វិបាកានំ ឧហេតុអហេតុកានំ ខន្ធានំ
កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧហេតុ
សហេតុកោ ឆន្ទោ ឧហេតុសហេតុកស្ស ច ឧហេ-
តុអហេតុកស្ស ច ឆន្ទស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតា ជាតិខណិកា ។ សហជាតា ឧហេតុ ស-
ហេតុកា ចេតសិកា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ជាតិខណិ-
កា ឧហេតុ សហេតុកា ចេតសិកា វិបាកានំ ឧហេតុស-
ហេតុកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ ឧហេតុ អហេតុកោ ឆន្ទោ ឧហេតុអហេ-
តុកស្ស ឆន្ទស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា
ឧហេតុ អហេតុកា ចេតសិកា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ

នហេតុសហេតុកទុកៈ បញ្ហាវារៈ

បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-សមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ

ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ នហេតុ អហេតុកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๑๕๔) នហេតុ អហេតុកោ នម្មោ នហេតុសហេតុកស្ស នម្មស្ស វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ នហេតុ អហេតុកោ នម្មោ នហេតុអហេតុកស្ស នម្មស្ស វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ ។

(๑๕๕) នហេតុ សហេតុកោ នម្មោ នហេតុសហេតុកស្ស នម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ នហេតុ អហេតុកោ នម្មោ នហេតុអហេតុកស្ស នម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ នហេតូ អហេតុកា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ កពឡីការេ អាហារេ ឥមស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វេទនា ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(๑๙๔) ធម្ម ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។ ធម្ម ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ១ ។

(๑๙๕) ធម្ម ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។ ធម្ម ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កពឡីការាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[๑๕๖] ឧបោសុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧបោសុ-សហេតុកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ ឧបោសុ អហេតុកោ ធម្មោ ឧបោសុអហេ-តុកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបោសុ អហេតុកោ ឥន្ទ្រិយោ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ បដិសន្ធិ-សមុដ្ឋានធម្មេ រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កពឡីការូបានំ ឥន្ទ្រិ-យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[๑๕๗] ឧបោសុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧបោសុ-សហេតុកស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឆន្ទាធិបតិ តាតញ្ញានំ ។ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[๑๕๘] ឧបោសុ សហេតុកោ ធម្មោ ឧបោសុ-សហេតុកស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបោសុ សហេតុកោ ទ្វេ ខន្ធា តិស្សន្នំ . . . បដិ-សន្ធិក្ខណេ . . . ។ ឧបោសុ អហេតុកោ ធម្មោ ឧបោសុ-អហេតុកស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ

នហេតុសហេតុកទុក: បញ្ហាវារ:

(១៥៦) ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំង មិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំង មិនប្រកបដោយហេតុ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-ក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(១៥៧) ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ បទទាំង ៤ បណ្ឌិត គប្បីឆ្លើយចុះ ។ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣ ។

(១៥៨) ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ១ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ៣ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ

នហេតុ អហេតុកោ ฯเปฯ ខន្ធេ តីណិ ... បដិសន្ធិំ ។

(๑๕๙) នហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ នហេតុ-អហេតុកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា នហេតូ សហេតុកោ ខន្ធេ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ បច្ឆាជាតា នហេតូ សហេតុកោ ខន្ធេ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នហេតុ អហេតុកោ ធម្មោ នហេតុអហេតុកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា នហេតូ អហេតុកោ ខន្ធេ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយោ យតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ នហេតុ-អហេតុកានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

គឺ ខន្ធ១ ដែលមិនមែនជាហេតុ ចាំងមិនប្រកបដោយហេតុ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ៣ ... បដិសន្ធិ ។

(១៥៨) ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ចាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចានដល់សហជាត ទិដ្ឋជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ឯបច្ចាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ចាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ចាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចានដល់សហជាត បុរេជាត និដ្ឋជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជា ហេតុ ចាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ ចាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

បច្ចាជាតា ធម៌ អហេតុកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ធម៌ អហេតុកោ ធម្មោ ធម៌សហេតុកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ ធម៌សហេតុកានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ ធម៌សហេតុកានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[๑๖๐] ធម៌ សហេតុកោ ធម្មោ ធម៌សហេតុកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធម៌ សហេតុកោ ឯកោ ខន្ធោ តីណ្ណន្នំ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ ធម៌ សហេតុកោ ធម្មោ ធម៌អហេតុកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ បេយ្យាលំ ។ ធម៌ សហេតុកោ ធម្មោ ធម៌សហេតុកស្ស ច ធម៌អហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធម៌ សហេតុកោ ឯកោ ខន្ធោ តីណ្ណន្នំ ខន្ធានំ បឋមក្ខណសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(១៦០) ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๑ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ๓ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ បេយ្យាលៈ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๑ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ๓ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ អញ្ញមញ្ញបច្ចយេន បច្ចយោ និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ បច្ចុប្បន្នេ ... អនាគតេ ... ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ... អនន្តរំ សមនន្តរំ សហជាតំ ... អញ្ញមញ្ញំ ... និស្សយំ ... អត្ថិំ ... នត្ថិំ ... វិគតំ ... អាសេវនំ ... កម្មំ ... កម្មវិបាកំ ... អាហារំ ... ឥន្ទ្រិយំ ... ឈានំ ... មគ្គំ ... សម្បយុត្តំ ... វិប្បយុត្តំ ... អត្ថិំ ... នត្ថិំ ... វិគតំ ... អាសេវនំ ... ។ បច្ចុប្បន្នេ ... ។ អនាគតេ

កដ៏ឍណ:នៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ๑ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ๓ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្ត (ក៏ដូចគ្នាដែរ) ។ បុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . នូវផ្សព្វ ថាមិនទៀង . . . ទោមនស្ស កើតឡើង រួចាយតន: (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតន: (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយតន: . . . កាយាយតន: (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន កពឡីការាហារ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយនេះ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ កដ៏ឍណ:នៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ปุเรชาตํ . . . วตฺถุ อนิจฺจโต . . . โสมนสฺส-
ุปฺปชฺชติ กุสลากุสเล ธมฺเม ฉเหตุ สเหตุ-
โต วิจารโต ตชฺชาปญฺญาย ุปฺปชฺชติ ฯ ฉเหตุ
สเหตุโก จ ฉเหตุ อเหตุโก จ ฉนฺนา ฉเหตุ-
สเหตุกสฺส ฉนฺนสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ส-
หชาตํ ปุเรชาตํ ฯ สหชาโต ฉเหตุ สเหตุ-
โก ฉโก ขนฺโธ จ วตฺถุ จ ตีณฺณนฺนํ ขนฺธานํ . . .
ปฏิสนฺธิกฺขเณ ฉเหตุ สเหตุโก ฉโก ขนฺโธ
จ วตฺถุ จ ตีณฺณนฺนํ . . . ฯ ฉเหตุ สเหตุโก จ
ฉเหตุ อเหตุโก จ ฉนฺนา ฉเหตุอเหตุกสฺส
ฉนฺนสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย สเหชาตํ ปจฺฉาชาตํ
อาหารํ ินฺทฺริยํ ฯ สหชาตา ฉเหตฺวา สเหตุกา
ขนฺธา จ มหาภูตา จ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานญฺจ
อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปจฺฉาชาตา ฉเหตฺวา
สเหตุกา ขนฺธา จ กพฬีกาโรเก อาหาเร
จ ินฺทฺริเย ฌาเน มคฺเค อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย

ឯបុរេជាត គឺ . . . ន្ទូវត្តុ ថាមិនទៀង . . ទោមនស្ស កើតឡើង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ កើតឡើង ព្រោះកុសលនិងអកុសលនោះ ជាអារម្មណ៍ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ជាន ដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ๑ ដែលមិនមែនជា ហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ๓ ... ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ๑ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ๓ ... ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកប ដោយហេតុក្តី ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ជានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយ ហេតុក្តី កពឡីការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

បច្ចយាជាតា ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។ រូបជីវិតិន្ទ្រិ-
យញ្ច កដត្តារូបានំ អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៦១) អារម្មណោ ចត្តារិ អធិបតិយា ចត្តារិ
អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ សហជាតេ សត្ត
អញ្ញមញ្ញេ ឆ និស្សយេ សត្ត ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ
បុរេជាតេ ទ្វេ បច្ឆាជាតេ ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ
ចត្តារិ វិបាកេ ចត្តារិ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ
ចត្តារិ ឈានេ ចត្តារិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ ទ្វេ
វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា សត្ត នត្ថិយា ចត្តារិ វិគតេ
ចត្តារិ អវិគតេ សត្ត ។ ឯវំ កណោតព្ពំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(១៦២) ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ

ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ

ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ

បច្ចុប្បន្នជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

(១៦១) កុសលាកុសលកម្មណាបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលាកុសលអធិបតិបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលាកុសលអនន្តរបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលាកុសលសមនន្តរបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលាកុសលសហជាតបច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុសលាកុសលអញ្ញមញ្ញបច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលាកុសលនិស្សយបច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុសលាកុសលឧបនិស្សយបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលាកុសលបុរេជាតបច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលាកុសលបច្ចុប្បន្នជាតបច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលាកុសលអាសេវនបច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលាកុសលកម្មបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលាកុសលវិបាកបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលាកុសលអាហារបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលាកុសលឥន្ទ្រិយបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលាកុសលឈានបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលាកុសលមគ្គបច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលាកុសលសម្បយុត្តបច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលាកុសលវិប្បយុត្តបច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលាកុសលអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុសលាកុសលនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលាកុសលវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលាកុសលអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

បច់ អនុលោម ។

(១៦២) ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ

ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ នហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ នហេតុអ-
ហេតុកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ នហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ នហេតុ-
សហេតុកស្ស ច នហេតុអហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ នហេតុ អហេតុកោ ធម្មោ នហេតុអហេ-
តុកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ស-
ហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិ-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នហេតុ អហេតុកោ ធម្មោ
នហេតុសហេតុកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ នហេតុ សហេតុកោ ច នហេតុ
អហេតុកោ ច ធម្មោ នហេតុសហេតុកស្ស ធម្មស្ស

នហេតុសហេតុកទុកៈ បញ្ហាវារៈ

ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ

សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧបោ
អហេតុកោ ច ធម្មា ឧបោ អហេតុកស្ស ធម្មស្ស
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[๑๖๓] ឧបោ សត្ត ឧអារម្មណោ សត្ត ។
សង្ខិត្តំ ។ សព្ពត្ថ សត្ត ឧសហជាតេ ច ឧអញ្ញមញ្ញេ
ច ឧនិស្សយេ ច សព្ពត្ថ សត្ត ឧសម្បយុត្តេ ច
ឧវិប្បយុត្តេ បញ្ច ឱអត្ថិយា បញ្ច ឱឧត្ថិយា សត្ត
ឱវិគតេ សត្ត ឱអវិគតេ បញ្ច ។ ឯវំ ឧណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[๑๖๔] អារម្មណប្បច្ចយា ឧអធិបតិយា ចត្តារិ
... ឧអនន្តរេ ចត្តារិ សព្ពត្ថ ចត្តារិ ឱឧត្ថិយា ចត្តារិ

ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(១៦៣) កុសលត្តិកៈ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ កុសលត្តិកៈ អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កុសលត្តិកៈ បច្ច័យតាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៧ កុសលត្តិកៈ សហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ កុសលត្តិកៈ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ កុសលត្តិកៈ និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ កុសលត្តិកៈ បច្ច័យតាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៧ កុសលត្តិកៈ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ កុសលត្តិកៈ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ កុសលត្តិកៈ អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ កុសលត្តិកៈ នត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ កុសលត្តិកៈ វិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ កុសលត្តិកៈ អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីពាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

(១៦៤) កុសលត្តិកៈ អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ . . . កុសលត្តិកៈ អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ កុសលត្តិកៈ បច្ច័យតាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៤ កុសលត្តិកៈ នត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤

ឧោរិតតេ ចត្តារិ ឧោអរិតតេ ចត្តារិ ។ ឯវំ កណេតព្ពំ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๒๕) ឧហេតុប្បច្ចយោ អារម្មណេ ចត្តារិ ... អធិបតិយា ចត្តារិ អរិតតេ សត្ត ។ ឯវំ កណេតព្ពំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

ឧហេតុសហេតុកទុកំ និដ្ឋិតំ ។

សប្បច្ចយទុកំ

បដិច្ចវារោ

(๑๒๖) សប្បច្ចយំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បច្ចយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧោតុប្បច្ចយា សប្បច្ចយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ឧេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ ... មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

สปฺปจฺจยทุก: ปฏิจฺจวาร:

กฺวนาวิคตปจฺจย มานวาร: ๔ กฺวนาอวิคตปจฺจย มานวาร: ๔ ฯ
ปณฺฑิต คปฺปีกปท์ យ៉ាងនេះចុះ ฯ

ปท์ อนุโลมปจฺจนีย: ฯ

(๑๖๕) กฺวนอารมฺมณปจฺจย มานวาร: ๔ เพราะนเหตุปจฺจย
... กฺวนอธิปติปจฺจย มานวาร: ๔ กฺวนอวิคตปจฺจย มานวาร: ๗ ฯ
ปณฺฑิต คปฺปีกปท์ យ៉ាងនេះចុះ ฯ

ปท์ ปจฺจนียานุโลม ฯ

ปท์ นเหตุสเหตุกทุก: ฯ

สปฺปจฺจยทุก:

ปฏิจฺจวาร:

(๑๖๖) ธมฺ ដែលប្រកបដោយปจฺจย อาស្រ័យ นุวาธมฺ ដែលប្រកបដោយปจฺจย ទើបកើតឡើង เพราะเหตุปจฺจย គឺ ขนฺธ ๓ กฺ ปฏิสนฺธินุปกฺ อาស្រ័យ นุวาขนฺธ ๑ ដែលប្រកបដោយปจฺจย នุวาขนฺธ ๒ ... วตฺ อาស្រ័យ นุวาตฺกขนฺธ กฺวนขณ:នៃបដិសนฺธิ ตฺกขนฺธ อาស្រ័យ นุวาวตฺ มหากฺริยา ๑ ... ปฏิสนฺธินุปกฺ กฺวตฺตารูป និងឧបาทารูប อาស្រ័យ นุวาตฺกมหากฺริยา ฯ

(១៦៧) សហជាតបច្ចយា ។ សង្ខិត្តំ ។ អវិគតបច្ចយា ។

(១៦៨) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ឯកំ ។ សង្ខិត្តំ ។ អវិគតេ ឯកំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(១៦៩) សហជាតេ ធម្មំ បដិច្ច សហជាតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណបច្ចយា ។ សង្ខិត្តំ ។ អវិគតបច្ចយា ។

(១៧០) ធម្មេ ធម្មំ បដិច្ច សហជាតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុបច្ចយា អហេតុកំ សហជាតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... អហេតុកបដិសន្ធិក្ខណេ ... យោ អសញ្ញសត្តា វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ សង្ខិត្តំ ។

(១៧០) ធម្មេ ធម្មំ បដិច្ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

(១៦៧) ធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ ។

(១៦៨) កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ។

ចប់ អនុលោម ។

(១៦៩) ធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ១ខ្នង ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ នូវខន្ធ៦ ... ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ... ដល់ពួកអសញ្ញសត្ត្វ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយទុក្ខច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយទុក្ខច្ចៈ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(១៧០) កុសលនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

สปฺปจฺจยทุเก ปจฺจยวาโร

(๑๗๑) เหตุปฺปจฺจยา ฉอารมฺมณา ฯเปฯ ... ฉอเนวินฺทฺริยา ฯเปฯ สงฺขิตฺตา ฯเปฯ อวิคเต ฯเปฯ ๗

อนุโลมปฺปจฺจนียํ นิฏฺฐิตํ ๗

(๑๗๒) เหตุปฺปจฺจยา อารมฺมณา ฯเปฯ ... อนนฺตเร ฯเปฯ สงฺขิตฺตา ... อวิคเต ฯเปฯ ๗

ปจฺจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ๗

สหชาตวาเร ปฏิจฺจวารสทิสาเนว ๗

ปจฺจยวาโร

(๑๗๓) สปฺปจฺจยา ธมฺมา ปจฺจยา สปฺปจฺจยา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปฺปจฺจยา สปฺปจฺจยา ฉกฺขนฺธา ปจฺจยา จตฺตาโร ขนฺธา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ รูปํ ปฏิสนฺธิกฺขเณ ทฺเว ปจฺจยา ปวตฺเต ปวตฺเต ปจฺจยา ฉกฺขนฺธา ฯเปฯ มหาภูตา ... ปวตฺเต ปจฺจยา สปฺปจฺจยา ฉกฺขนฺธา ๗

(๑๗๔) สปฺปจฺจยา ธมฺมา ปจฺจยา สปฺปจฺจยา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อารมฺมณปฺปจฺจยา ๗ สงฺขิตฺตา ๗

សប្បច្ចយទុក: បច្ចយវារ:

(១៧១) កុឝលនអារម្មណប្បច្ចយ មានវារ: ១ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ... កុឝលនអធិបតិប្បច្ចយ មានវារ: ១ សេចក្តីបំប្រួញ កុឝលនោវិគ-តប្បច្ចយ មានវារ: ១ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយ: ។

(១៧២) កុឝលអារម្មណប្បច្ចយ មានវារ: ១ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ... កុឝលអនន្តរប្បច្ចយ មានវារ: ១ សេចក្តីបំប្រួញ ... កុឝលអវិគ-តប្បច្ចយ មានវារ: ១ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

សហជាតវារ: ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារ:ដែរ ។

បច្ចយវារ:

(១៧៣) ធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ វត្ថុ ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ កុឝលណ:នៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ មហាភូត ១ ... ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។

(១៧៤) ធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

ฝ่าย ปัจจัยภาเวปิ สัมปยุตตภาเวปิ สัมปัตตภาเวปิ สหชาตภาเวปิ นิสสันทภาเวปิ ปัจจยภาเวปิ ฯ สพฺพตฺถ ฝ่าย-เยว ปญฺหา ฯ

បច្ចយវារោ

[๑๗๕] សហជាតបច្ចយោ ឯវម្បិ សហជាតបច្ចយសទ្ទ ឧទ្ធរិត្វា សហជាតោ ធម្មោ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតបច្ចយោ ហោតិ សហជាតកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហោតុប្បត្តិយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ฯ

[๑๗๖] សហជាតបច្ចយោ ឯវម្បិ សហជាតបច្ចយសទ្ទ ឧទ្ធរិត្វា អារម្មណាទិបច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ ... តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្ពេ សុចិណ្ណានំ បច្ចវេក្ខតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ច-វេក្ខតិ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចវេក្ខន្តិ ៥លំ បច្ចវេក្ខន្តិ បហីនេ កិលេសេ ... វិក្ខម្ភិតេ កិលេ-សេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្ពេ សមុទាចិណ្ណេ កិលេសេ ជានន្តិ ចក្ខុំ ... រូបំ ... សព្ពញ្ញេ ខេត្តេ អនិច្ចតោ ... ឧោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ និព្ពេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ

បច្ចយភារៈក្តី និស្សយភារៈក្តី សំសដ្ឋភារៈក្តី សម្បយុត្តភារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះចុះ ។ ក្នុងភារៈទាំងអស់ មានប្រស្នាតែមួយគត់ ។

បញ្ហាវារៈ

(១៧៥) ធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(១៧៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សមាទានសីល ឧបោសថកម្ម . . . ពិចារណា នូវកុសលនោះ ពិចារណា នូវពួកកុសល ដែលកន្លងបង់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ហើយពិចារណា នូវឈាន ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណា នូវមគ្គ ពិចារណា នូវផល នូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ . . . ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដាំង នូវពួកកិលេស ដែលកន្លងបង់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវចក្ខុ . . . នូវរូប . . . នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាមិនទៀង . . . ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ

ธิฏฺฐาย สมาหิตาสุยา สนฺโต สุลภาติ เจเตน วิ-
ญฺญาเณน สปฺปฏิฆยมิทฺธสมงฺคิสฺส จิตฺตํ ชานาติ
อากาสานญฺจายตนํ วิญฺญาณญฺจายตนํ อากิญฺ-
ญายตนํ เนวสญฺญานาสญฺญายตนสฺส ฐิตายตนํ
ปกฺขิวิญฺญาณสฺส สนฺตฏฺฐายิตนํ ตทายวิญฺญาณสฺส
สปฺปฏิฆยา ขนฺธา ฯลฯ ผสฺโสวิญฺญาณสฺส เจเตน วิยญฺญา-
ณสฺส ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติญาณสฺส ยถากมฺ-
มูปคญาณสฺส อนาคตํสญาณสฺส อาวชฺชายย
อาวชฺชนปฏิฆาเตน ปฏิฆาโย ฯ อปฺปฏิฆาโย ขเมา
สปฺปฏิฆสฺส ธมฺมสฺส อาวชฺชนปฏิฆาเตน ปฏิฆาโย
อริยา ทิฏฺฐาสวา ปฏิฆาสวา ตทายตนสฺส
ปหีนสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อาวชฺชายย อาวชฺ-
ชนปฏิฆาเตน ปฏิฆาโย ฯ

[๑๗๗] สปฺปฏิฆาโย ขเมา สปฺปฏิฆสฺส ธมฺมสฺส
อธิปติปฏิฆาเตน ปฏิฆาโย อาวชฺชนาธิปติ สหชา-
ตาธิปติ ฯ อาวชฺชนาธิปติ ทานํ ทตฺวา สีลํ ...
อุโปสถกมฺมํ ... ตทา กรุตฺวา ปฏิฆาสวา ปหีนา
ขีณาสวา ... อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา มคฺคํ กรุตฺวา

សប្បច្ចយទុក: បញ្ហាវារ:

ក្នុ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដ៏ឆ នូវចិត្ត របស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយចិត្តដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតន: វិញ្ញាណញ្ចាយតន: និងអាកិញ្ចញ្ញាយតន: (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតន: រូបាយតន: (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោ៏ផ្សាយតន: (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មូបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយ: ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ ភោគ: មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៧៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ឃានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សីល ... ឧបោសថកម្ម ... ធ្វើ នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា កន្លងកាលមុន ... អំពីឈាន ... ពួកព្រះអរិយ: ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ នូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព

បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ ភវំ . . . ចក្ខុំ . . . រូបំ . . . សម្បច្ចយេ ខន្ធេ ភវំ ភគ្គា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ ភវំ ភគ្គា ឋតោ ឧប្បជ្ជតិ និដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហ-ជាតាធិបតំ សម្បច្ចយាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-យោ ។ អប្បច្ចយោ ធម្មោ សម្បច្ចយស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អារ-ម្មណំ ភវំ ភគ្គា បច្ចវេក្ខន្តិ ធម្មានំ តេភូមកានញ្ច ភោគានញ្ច មគ្គស្ស ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๑๗๘) សម្បច្ចយោ ធម្មោ សម្បច្ចយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សន្ទិដ្ឋំ ។ ឧប-និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ បញ្ហា ឧបនិស្សយ-មូលំ ។ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សន្ទិដ្ឋំ ។ អាវិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សព្ពត្ថ ឯកាយេវ បញ្ហា ។

(๑๗๙) ហេតុយា ឯកំ អារម្មណេ ទ្វេ អធិបតិយា ទ្វេ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ

ហើយពិចារណា នូវផល ឲ្យជាទីគោរព ... នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... បុគ្គល ធ្វើ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ភគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន ដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើ នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(๑๗๘) ធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានបញ្ហា ๒ ដាមូល នៃឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ កុសលបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានបញ្ហាមួយ ។

(๑๗๙) កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុសលអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុសលអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុសលសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុសលសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑

អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ ឯិសជ្ជយេ ឯកំ ឧបឯិសជ្ជយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ឯកំ សព្វត្ថ ឯកំ អវិគតេ ឯតំ ។ ឯវំ តណោតព្ពំ ។

អនុលោមំ ឯដ្ឋិតំ ។

(๑๘๐) សប្បច្ចយោ ឯម្ហោ សប្បច្ចយស្ស ឯម្ហស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបឯិសជ្ជយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អប្បច្ចយោ ឯម្ហោ សប្បច្ចយស្ស ឯម្ហស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបឯិសជ្ជយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๑๘๑) ឯហេតុយា ទ្វេ ឯអារម្មណេ ឯកំ ឯអឯិបតិយា ទ្វេ ឯអនន្តរេ ទ្វេ ឯសមនន្តរេ ទ្វេ ។ សន្ធិត្តំ ។ ឯឧបឯិសជ្ជយេ ទ្វេ ឯបុរេជាតេ ទ្វេ ។ សន្ធិត្តំ ។ ឯោវិគតេ ទ្វេ ឯោអវិគតេ ទ្វេ ។ ឯវំ តណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយំ ឯដ្ឋិតំ ។

สปฺปจฺจยทุก: បញ្ហាវារ:

កឞ្ឍ អញ្ញមញ្ញបច្ចយ មានវារ: ๑ កឞ្ឍ និស្សយបច្ចយ មានវារ: ๑ កឞ្ឍ ឧបនិស្សយបច្ចយ មានវារ: ๒ កឞ្ឍ បុរេជាតបច្ចយ មានវារ: ๑ កឞ្ឍ បច្ចយ ចាំឞអស់ សុទ្ធនៃតមានវារ: ๑ កឞ្ឍ អវិគតបច្ចយ មានវារ: ๑ ។ បណ្ឌិត គប្បីពាប់ យ៉ាឞនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(๑๘๐) ធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្មណបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប.និស្សយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆា.ជាតបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មបច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្មណបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយបច្ច័យ ។

(๑๘๑) កឞ្ឍ នហេតុបច្ច័យ មានវារ: ๒ កឞ្ឍ នអារម្មណបច្ច័យ មានវារ: ๑ កឞ្ឍ នអធិបតិបច្ច័យ មានវារ: ๒ កឞ្ឍ អនន្តរបច្ច័យ មានវារ: ๒ កឞ្ឍ នសមនន្តរបច្ច័យ មានវារ: ๒ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កឞ្ឍ នឧបនិស្សយបច្ច័យ មានវារ: ๒ កឞ្ឍ នបុរេជាតបច្ច័យ មានវារ ๒ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កឞ្ឍ នោវិគតបច្ច័យ មានវារ: ๒ កឞ្ឍ នោអវិគត.បច្ច័យ មានវារ: ๒ ។ បណ្ឌិត គប្បីពាប់ យ៉ាឞនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

(๑๘๒) ហោតុប្បច្ចយោ ឧអារម្មណោ ឯកំ ...

ឧអធិបតិយា ឯកំ ឧអនន្តរេ ឯកំ ឧសមនន្តរេ ឯកំ

ឧអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ ឧឧបនិស្សយេ ឯកំ សង្ខិត្តំ ...

ឧសម្បយុត្តេ ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ ឯកំ ឧោឧត្ថិយា

ឯកំ ឧោវិគតេ ឯកំ ។ ឯវំ ឧណោតព្ពំ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๘๓) ឧហោតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ទ្វេ ...

អធិបតិយា ទ្វេ អនន្តរេ ឯកំ សង្ខិត្តំ ... ឧប-

និស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ឯកំ សង្ខិត្តំ ... អវិគតេ

ឯកំ ។ ឯវំ ឧណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សប្បច្ចយទុកំ និដ្ឋិតំ ។

(១៨២) កុសលនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... កុសលនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កុសលនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កុសលនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កុសលនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កុសលនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ១ សេចក្តីបំប្រួញ ... កុសលនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កុសលនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កុសលនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ១ កុសលនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(១៨៣) កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... កុសលអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ២ កុសលអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ១ សេចក្តីបំប្រួញ ... កុសលឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ២ កុសលបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ សេចក្តីបំប្រួញ ... កុសលអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ សប្បច្ចយទុកៈ ។

សង្ខតទុកំ

បដិច្ចវារោ

(១៨៤) សង្ខតំ ធម្មំ បដិច្ច សង្ខតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សង្ខតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច រត្តុ រត្តំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ ... មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ អយំ ទុកកំ យថា សប្បច្ចយទុកកំ ឯវំ តានតំ(1) ឯដ្ឋាធាតរណាំ ។

សង្ខតទុកំ និដ្ឋិតំ ។

សនិទស្សនទុកំ

បដិច្ចវារោ

(១៨៥) អនិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា អនិទស្សនំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ អនិទស្សនំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា អនិទស្សនំ កដត្តា ច រូបំ

---

1 ម តណោតព្ពន្តិ ទិស្សតិ ។

សង្ខិតទុក:

បដិច្ចវារ:

(១៨៤) សង្ខតធម៌ (ធម៌ ដែលមានបច្ច័យតាក់តែង) អាស្រ័យ នូវសង្ខតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី បិត្ត-សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវសង្ខតក្ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត ១ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ត មហាភូត ១ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។

សប្បច្ចយទុក: ដូចទុក:នេះដែរ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ នូវទុក:នេះ ឲ្យដូច សប្បច្ចយទុក:ចុះ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងគ្នាទេ ។

ចប់ សង្ខតទុក: ។

សនិទស្សនទុក:

បដិច្ចវារ:

(១៨៥) អនិទស្សនធម៌ (ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយការឃើញ) អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សន:ក្តី អាស្រ័យ នូវ អនិទស្សនក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូប ជាអនិទស្សន:ក្តី អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនក្ខន្ធ ១

ន្ទេ ខន្ទេ ... ខន្ទេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ ... មហាភូតេ បដិច្ច អនិទស្សនំ ចក្ខុសម្ផស្សជំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ អនិទស្សនំ ឆម្ពំ បដិច្ច សនិទស្សនោ ឆម្ពោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនេ ខន្ទេ បដិច្ច សនិទស្សនំ ចក្ខុសម្ផស្សជំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ មហាភូតេ បដិច្ច សនិទស្សនំ ចក្ខុសម្ផស្សជំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ អនិទស្សនំ ឆម្ពំ បដិច្ច សនិទស្សនោ ច អនិទស្សនោ ច ឆម្ពោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា សនិទស្សនញ្ច អនិទស្សនញ្ច ចក្ខុសម្ផស្សជញ្ច រូបំ ន្ទេ ខន្ទេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ មហាភូតេ បដិច្ច សនិទស្សនញ្ច អនិទស្សនញ្ច ចក្ខុសម្ផស្សជំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(១៨៦) អនិទស្សនំ ឆម្ពំ បដិច្ច អនិទស្សនោ ឆម្ពោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា អនិទស្សនំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ន្ទេ ខន្ទេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ។

នូវខន្ធ ๒ . . . វត្ថុ អារម្មណៈ នូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធ អារម្មណៈ នូវវត្ថុ មហាភូត ๑ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អារម្មណៈ នូវពួកមហាភូត ។ សនិទស្សនធម៌ (ធម៌ដែលប្រកបដោយការឃើញ) អារម្មណៈ នូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ អារម្មណៈ នូវពួកខន្ធ ជាអនិទស្សនៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អារម្មណៈ នូវពួកមហាភូត ។ សនិទស្សនធម៌ក្តី អនិទស្សនធម៌ក្តី អារម្មណៈ នូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๓ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ និងអនិទស្សនៈក្តី អារម្មណៈ នូវអនិទស្សនក្ខន្ធ ๑ នូវខន្ធ ๒ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ និងអនិទស្សនៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អារម្មណៈ នូវពួកមហាភូត ។

(๑๘๖) អនិទស្សនធម៌ អារម្មណៈ នូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๓ អារម្មណៈ នូវអនិទស្សនក្ខន្ធ ๑ នូវខន្ធ ๒ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អារម្មណៈ នូវវត្ថុ ។

[๑๘๗] อนิจฺจานุปสฺสนา ญาณํ ปฏิปทา อนิจฺจานุปสฺสนา ญาเณน อุปฺปชฺชติ อภิปตฺปฏฺฐนา อนิจฺจานุปสฺสนา จตฺตาโร ขนฺธา ปฏิปทา ตโย ขนฺธา อนิจฺจานุปสฺสนา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ รูปํ เอโก ขนฺโธ ... จตฺตาริ มหาภูตานิ ปฏิปทา ตโย มหาภูตา เอโก มหาภูโต ... มหาภูโต ปฏิปทา อนิจฺจานุปสฺสนา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ รูปํ อุตาหาริยญฺจ รูปํ ฯ อนิจฺจานุปสฺสนา ญาณํ ปฏิปทา สนิจฺจานุปสฺสนา เญว อนิจฺจานุปสฺสนา จ เญ อุปฺปชฺชติ อภิปตฺปฏฺฐนา อนิจฺจานุปสฺสนา เญ ปฏิปทา สนิจฺจานุปสฺสนา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ รูปํ มหาภูโต ปฏิปทา สนิจฺจานุปสฺสนา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ รูปํ อุตาหาริยญฺจ รูปํ ฯ อนิจฺจานุปสฺสนา ญาณํ ปฏิปทา สนิจฺจานุปสฺสนา จ อนิจฺจานุปสฺสนา จ เญ อุปฺปชฺชติ อภิปตฺปฏฺฐนา อนิจฺจานุปสฺสนา เญ จตฺตาโร ขนฺธา ปฏิปทา ตโย ขนฺธา สนิจฺจานุปสฺสนา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ อนิจฺจานุปสฺสนา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ รูปํ เอโก ขนฺโธ ... มหาภูโต ปฏิปทา สนิจฺจานุปสฺสนา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ อนิจฺจานุปสฺสนา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ รูปํ อุตาหาริยญฺจ รูปํ ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ สพฺพตฺถ ฯ

[๑๘๘] เหตุยา ตีณิ อารมฺมเณ เอกํ อธิปติยา ตีณิ อนนฺตเร เอกํ สมนนฺตเร เอกํ สหชาเต ตีณิ อญฺญมญฺเญ เอกํ นิสฺสเย ตีณิ

(១៨៧) អនិទស្សនធម្ម អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនធម្ម ទើប
កើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជា
អនិទស្សន:ក្តី អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ . . . មហា-
ភូត៣ អាស្រ័យ នូវមហាភូត១ នូវមហាភូត២ . . . ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប ជាអនិទស្សន: និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។
សនិទស្សនធម្ម អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សន: អាស្រ័យ
នូវពួកខន្ធ ជាអនិទស្សន: ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សន: និង
ឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ សនិទស្សនធម្មក្តី អនិ-
ទស្សនធម្មក្តី អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សន: និង
អនិទស្សន:ក្តី អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ . . . ចិត្តស-
មុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សន: និងអនិទស្សន: និងឧបាទារូប អាស្រ័យ
នូវពួកមហាភូត ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យគ្រប់
បច្ច័យទាំងអស់ចុះ ។

(១៨៨) កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារ: ១ កុសលអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ កុសលអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ១
កុសលសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ១ កុសលសហជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ៣
កុសលអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារ: ១ កុសលនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ: ៣

ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ តីណិ វិបាកេ តីណិ សព្ពត្ថ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ នត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ គណេតព្ពំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๘๙) អនិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អនិទស្សនំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា អនិទស្សនំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... អហេតុកបដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ ... មហាភូតេ បដិច្ច អនិទស្សនំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧទាធារូបំ ពាហិរំ ... អាបោវាសមុដ្ឋានំ ឧតុសមុដ្ឋានំ អសញ្ញសត្តានំ ... វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ អនិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា

ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីកំប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(១៨៩) អនិទស្សនធម៌ អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនៈក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ១ ជាអនិទស្សនៈ នូវខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ មហាភូត ១ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ពាហិរៈ ... អាហារសមុដ្ឋាន ឧតុសមុដ្ឋាន របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ... មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធ ៥ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធ ៥ ។ សនិទស្សនធម៌ អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ

อโหสุเกฯ อวิชฺชาเน ๒ญฺเ ปฏิจฺจ สงฺขารานํ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺเจว มหาภูตานญฺจ ปฏิสนฺธิกฺขเณ มหาภูเต ปฏิจฺจ สงฺขารานญฺเจว จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ กมฺมชรูปสฺส ปาตุภาโว ... อาหารสมุฏฺฐานานญฺเจว ... อุตุสมุฏฺฐานานญฺเจว ... อสญฺญสตฺตานญฺเจว มหาภูเต ปฏิจฺจ สงฺขารานญฺเจว กมฺมชรูปสฺส ปาตุภาโว ฯ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา ทฺวีหากาเรหิ ทฺวีสุ ทฺวารเรสุ ทฺวีสุ วตฺถูสุ ทฺวีสุ อารมฺมเณสุ ทฺวีสุ วิญฺญาเณสุ ทฺวีสุ ผสฺเสสุ ทฺวีสุ เวทนาสุ ทฺวีสุ สญฺญาสุ ทฺวีสุ เจตนาสุ ทฺวีสุ จิตฺเตสุ ทฺวีสุ ผสฺสปญฺจเมสุ ทฺวีสุ มโนสญฺเจตนาสุ ปวตฺตนฺติ ฯ ตตฺถ กตเม ทฺเว อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา ฯ ปุญฺญาภิสงฺขาโร จ อปุญฺญาภิสงฺขาโร จ ฯ อิเม ทฺเว อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา ฯ

(๑๙๐) กตเม ทฺเว ปุญฺญาภิสงฺขารา ฯ กามาวจรกุสลเจตนา ปุญฺญาภิสงฺขาโร ฯ รูปาวจรกุสลเจตนา ปุญฺญาภิสงฺขาโร ฯ กตเม ทฺเว อปุญฺญาภิสงฺขารา ฯ อกุสลเจตนา อปุญฺญาภิสงฺขาโร ฯ อิเม ทฺเว อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา ฯ

សនិទស្សនទុក: បដិច្ចវារ:

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សន: អាស្រ័យ នូវពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាអនិទស្សន: កដត្តារូប ក្នុងខណ:នៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សន: កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ពាហិរ: ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... កដត្តារូប ជាសនិទស្សន: និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ សនិទស្សនធម្មិកំ អនិទស្សនធម្មិកំ អាស្រ័យ នូវអនិទស្សនធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សន: និងអនិទស្សន: អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ១ ជាអនិទស្សន: នូវខន្ធ២ ... អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ក្នុងខណ:នៃបដិសន្ធិ ... ពាហិរ: ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... កដត្តារូប ជាសនិទស្សន: និងអនិទស្សន: និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ បច្ច័យតាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ។

(១៩០) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារ: ៣

ឧឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឧឈានេ តីណិ ឧមគ្គេ តីណិ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ឧោឧត្តិយា តីណិ ឧោវិតតេ តីណិ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๙๑) ឧហេតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណេ តីណិ ... ឧអធិបតិយា តីណិ សព្វត្ថ តីណិ ឧកម្មេ ឯកំ ឧវិបាកេ តីណិ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ឯកំ ឧោឧត្តិយា តីណិ ឧោវិតតេ តីណិ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๙๒) ឧហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ ... អឧន្តរេ ឯកំ សមឧន្តរេ ឯកំ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ តីណិ សឧ្ឌិត្តំ ... ឈានេ តីណិ មគ្គេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ

កង្ខនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង្ខនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
កង្ខនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង្ខនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
កង្ខនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង្ខនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
កង្ខនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយៈ ។

(១៩១) កង្ខនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... កង្ខនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង្ខបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ កង្ខនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង្ខនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង្ខនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង្ខនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

បច្ចនីយៈ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(១៩២) កង្ខអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... កង្ខអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង្ខអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង្ខឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ សេចក្តីបំប្រួញ ... កង្ខឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង្ខមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១

វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ នត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

បច្ចយវារោ

(១៩៣) អនិទស្សនំ នហេតុំ បច្ចយា អនិទស្សនោ នអប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អនិទស្សនំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា អនិទស្សនំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បច្ចយា វត្ថុ វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ បច្ចយា ... មហាភូតេ បច្ចយា អនិទស្សនំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ វត្ថុំ បច្ចយា អនិទស្សនោ ខន្ធា ។ ឥតរេបិ ទ្វេ បញ្ហា តាតញ្ច ។

(១៩៤) អនិទស្សនំ នហេតុំ បច្ចយា អនិទស្សនោ នអប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា អនិទស្សនំ ឯកំ ខន្ធំ ... ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ធា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ តាយ. យតនំ បច្ចយា តាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា អនិ. ទស្សនោ ខន្ធា ។ សង្ខិត្តំ ។

សនិទស្សនទុក: បច្ចយវារ:

កម្មវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ កម្មអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ: ៣ កម្ម
នត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ:១ កម្មវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:១ កម្មអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារ: ៣ ។

ចប់ បច្ចយវារានុលោម ។

បច្ចយវារ:

(១៨៣) អនិទស្សនធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអនិទស្សនធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិ-
ទស្សនៈក្តី ពឹង ផ្អែក នឹងអនិទស្សនក្ខន្ធ ១ នឹងខន្ធ ២ . . . កម្ម ខណៈ
នៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ពួកខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ពឹង
ផ្អែក នឹងមហាភូត ១ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនៈ កដត្តារូប
និងឧបាទារូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកមហាភូត ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ពឹង ផ្អែក
នឹងវត្ថុ ។ ឯប្រស្នា ២ ក្រៅនេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។

(១៨៤) អនិទស្សនធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអនិទស្សនធម៌ រើបកើត
ឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ នឹងអនិទស្សនក្ខន្ធ ១ . . . នឹងខន្ធ ២
. . . កម្ម ខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹង
ផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ពួក
អនិទស្សនក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(๑๙๕) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ឯកំ អធិ-
បតិយា តីណិ ។ បេ ។ អវិគតេ តីណិ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๙๖) អធិធស្សនំ ធម្មំ បច្ចយា អធិធស្សនោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អធិធស្សនំ
ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា អធិធស្សនំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ធេ្វ ខន្ធេ ... អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខ-
ណេ ... យាវ អសញ្ញសត្តា ធក្ខាយតនំ បច្ចយា
ធក្ខវិញ្ញាណាំ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណាំ
វត្ថុំ បច្ចយា អហេតុកា អធិធស្សនា ខន្ធា វិចិកិច្ឆា-
សហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។
ឥតរេបិ ធេ្វ កាតព្ពា ។ សង្ខិត្តំ ។

(๑๙๗) ធហេតុយា តីណិ ធអារម្មណេ តីណិ
ធោវិគតេ តីណិ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๙๘) ហេតុប្បច្ចយោ ធអារម្មណេ តីណិ ...

(១៩៥) កុសលហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ៣ កុសលអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ១ កុសលអធិបតិប្បច្ចយា មានវារៈ៣ ។បេ។ កុសលអវិគតប្បច្ចយា មានវារៈ៣ ។

ចប់ អនុលោម ។

(១៩៦) អនិទស្សនធម៌ តែងផ្អែក នឹងអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនៈក្តី តែងផ្អែក នឹងអហេតុកក្ខន្ធ១ ជាអនិទស្សនៈ នឹងខន្ធ២ ... កុសលខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ... រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្ត ចក្ខុវិញ្ញាណ តែងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ តែងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាអនិទស្សនៈ តែងផ្អែក នឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ តែងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈផង វត្ថុផង ។ ឯប្រស្នាទាំង២ក្រៅនេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(១៩៧) កុសលនហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ៣ កុសលនអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ៣ កុសលនអវិគតប្បច្ចយា មានវារៈ៣ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

(១៩៨) កុសលនអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ...

ឧភយម្បិ ឯកំ ឧបាទិន្នុបាទានំ ឯកំ ឧបាទានំ តីណិ
ឧបាទានានិ តីណិ ។

អនុលោមបច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๑๙๙) ឧបាទានបច្ចយា អារម្មណោ ឯកំ ...
ឆក្កេ ឯកំ អវិគតេ តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

និស្សយវិភង្គោ ឯវំ ភាគតោ ។

សំសដ្ឋវិហារវគ្គោ

(๒๐๐) អនិទស្សនំ ឧម្មំ សំសដ្ឋោ អនិទស្សនោ
ឧម្មោ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុបច្ចយា អនិទស្សនំ ឯកំ ខន្ធំ
សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិំ ។

(๒๐๑) អនិទស្សនំ ឧម្មំ សំសដ្ឋោ អនិ-
ទស្សនោ ឧម្មោ ទុប្បដ្ឋតិ អារម្មណបច្ចយា ។ ឯវំ
សព្ពំ សហជាតវិភង្គសទិសមេវ ភាគតំ ។

សព្ពត្ថកវិភង្គោ សំសដ្ឋវិហារវគ្គោ ។

សនិទស្សនទុក: សំសដ្ឋវារ:

ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយ: ។

(១៩៩) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ឯនិស្សយវារ: បណ្ឌិត គប្បីឆ្លើ យ៉ាងនេះដែរ ។

សំសដ្ឋវារ:

(២០០) អនិទស្សនធម៌ ច្រឡំ នឹងអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធ៣ ច្រឡំ នឹងខន្ធ១ ជាអនិទស្សន: នឹងខន្ធ២ ... មានបដិសន្ធិដែរ ។

(២០១) អនិទស្សនធម៌ ច្រឡំ នឹងអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បទទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីឆ្លើមួយអន្លើ ដោយការពន្យល់នូវសប្បច្ច័យ:ទាំងឯកួយ យ៉ាងនេះចុះ ។

សម្បយុត្តវារ: ដូចសំសដ្ឋវារ:ដែរ ។

(២០២) អនន្តរបច្ចយោ ធម្មោ អនន្តរបច្ចយធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរោ ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អនន្តរោ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ អនន្តរបច្ចយោ ធម្មោ សនន្តរបច្ចយធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរោ ហេតូ សនន្តរានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ អនន្តរបច្ចយោ ធម្មោ សនន្តរបច្ចយធម្មស្ស ច អនន្តរបច្ចយស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរោ ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ សនន្តរានានញ្ច អនន្តរានានញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុបច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។

(២០៣) សនន្តរបច្ចយោ ធម្មោ អនន្តរបច្ចយធម្មស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ សនន្តរំ រូបំ អនិច្ចតោ ... ទោមនស្សំ ខុប្បដិបត្តិ

(๒๐๒) អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនិទស្សនហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ . . . ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនធម៌
ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនិទស្សនហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តស-
មុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
. . . ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនធម៌ផង នៃអនិទស្សន-
ធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនិទស្សនហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ និងជាអនិ-
ទស្សនៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(๒๐๓) សនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ គឺ ន្ទូវសនិទស្សនរូប ជាមិនទៀង . . . ទោមនស្ស កើតឡើង

ឯត្ថេន ចក្ខុតា ... រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណាសប្ប
អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ សង្គិតិសប្បតា ខន្ធា ឥន្ទ្រិយ-
ញ្ញាណាសប្ប បុព្ពេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណាសប្ប អនាគ-
តំសញ្ញាណាសប្ប អាវជ្ជនាយ អារម្មណាបច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ អនិទស្សនោ ឆម្មោ អនិទស្សនសប្ប ឆម្មសប្ប
អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ឆានំ ... សីលំ ...
ឧទោសជកម្មំ ... តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្ពេ សុចិណ្ណានិ
បច្ចវេក្ខតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ចវេក្ខតិ
អរិយោ មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចវេក្ខតិ ផលំ បច្ច-
វេក្ខតិ និព្ពានំ បច្ចវេក្ខតិ និព្ពានំ គោត្រភុសប្ប ឱនា-
ទសប្ប មគ្គសប្ប ផលសប្ប អាវជ្ជនាយ អារម្មណាប្ប
ច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា បហីនេ កិលេសេ បច្ច-
វេក្ខតិ វិក្ខម្ភិតេ កិលេសេ ... បុព្ពេ ... ចក្ខុំ
... កាយំ សង្ខេ វត្តំ ... អនិទស្សនេ ខន្ធេ
អនិច្ចតោ ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ និព្ពាយ
សោតជាតុយោ សន្តំ សុណាតិ ចេតោបរិយញ្ញាណេន
អនិទស្សនចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានាតិ អាកាសា-
នញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស អាកិញ្ចញ្ញា-
យតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស សង្ខាយតនំ

សនិទស្សនទុក: បញ្ហាវារ:

ដោយទិព្វចក្ខុ . . . ប្បច្ចយតន: ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ពួកសនិទស្សនកន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវ
ឥទ្ធិវិធញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ទាន . . . សីល . . . ឧបោសថកម្ម . . .
ពិចារណា នូវកុសលនោះ ពិចារណា នូវពួកកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំ
ហើយ កន្លងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ពិចារណា នូវឈាន ពួកព្រះ
អរិយ: ចេញអំពីមគ្គ ពិចារណា នូវមគ្គ ពិចារណា នូវផល ពិចា-
រណា នូវព្រះនិព្វាន ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោ-
ត្រភូ វោទាន: មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយ:
ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ នូវពួកកិលេស ដែល
សង្កត់សង្កិនហើយ . . . កន្លងកាលមុន . . . នូវចក្ខុ . . . នូវកាយ
នូវពួកសំឡេង នូវរឿង . . . នូវពួកអនិទស្សនកន្ធ ជាមិនឆ្ងែង . . .
ភោមនស្ស កើតឡើង ពុំ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ជំងឺ
នូវចិត្ត របស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយអនិទស្សនចិត្ត ដោយចេតោបរិ
យញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតន: (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតន: អា
កិញ្ចញ្ញាយតន: (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតន: សព្វាយតន:

សោតវិញ្ញាណសម្ផ ផោដ្ឋព្វាយតនំ តាយ វិញ្ញាណសម្ផ អនន្តរសម្ផា ๑ ក្ខ្ធា ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច សោតវិញ្ញាណសម្ផ ទេសោ បរិយាបន្នា បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណសម្ផ យថាកម្មូបគញ្ញាណសម្ផ អនាគតំសញ្ញាណសម្ផ អារុប្បាយ អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๐๔) សនន្តរសម្ផោ ធម្មោ អនន្តរសម្ផធម្មសម្ផ អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អនន្តរសម្ផំ រូបំ វេទនាក្ខន្ធំ សញ្ញាក្ខន្ធំ សង្ខារក្ខន្ធំ វិញ្ញាណក្ខន្ធំ កិរិយាព្យាកតញ្ច ចក្ខាយតនំ ... ឧបរិ ... ឧបរិ ... ឧបរិ

(ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ ដោយឧព្ភាយតន: (ជាបច្ច័យ) នៃកាយ-
វិញ្ញាណ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិ-
ឆញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម-
ុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(២០៤) សនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ នូវអនិ-
ទស្សនរូប ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើ នូវរូប
នោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ អនិទស្ស-
នធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល
ឲ្យទាន សីល ... ឧបោសថកម្ម ... ធ្វើ នូវកម្មនោះ ឲ្យជាទី
គោរព ... នូវពួកកុសល ដែលផ្គាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ...
ចេញអំពីឈាន ... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ នូវមគ្គ
ឲ្យជាទីគោរព ... ធ្វើ នូវផល ឲ្យជាទីគោរព ... ព្រះនិព្វាន
ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ ភោទនៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្ប-
ច្ច័យ នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... បុគ្គល ធ្វើ នូវពួកអនិ-
ទស្សនក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើ
នូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

สหชาตาธิปតิ អនន្តរូបនិស្សយាធិបតិ សមនន្តរូបនិស្សយាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អនន្តរូបនិស្សយានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនន្តរូបនិស្សយោ ឯម្ហេ សនន្តរូបនិស្សយេ ធម្មេ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ អនន្តរូបនិស្សយាធិបតិ សនន្តរូបនិស្សយានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនន្តរូបនិស្សយោ ឯម្ហេ សនន្តរូបនិស្សយេ ច អនន្តរូបនិស្សយេ ច ធម្មេ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ អនន្តរូបនិស្សយាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ សនន្តរូបនិស្សយានញ្ច អនន្តរូបនិស្សយានញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๐๕) អនន្តរូបនិស្សយោ ឯម្ហេ អនន្តរូបនិស្សយេ ធម្មេ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អនន្តរូបនិស្សយា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អនន្តរូបនិស្សយានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ គោត្រភុស្ស គោត្រភុ មគ្គស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๐๖) អនន្តរូបនិស្សយោ ឯម្ហេ អនន្តរូបនិស្សយេ ធម្មេ

សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ជាអនិទស្សន: ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សន:ផង ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនធម៌ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ជាអនិទស្ស-
ន: ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សន: ដោយអធិបតិ-
ប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនធម៌ផង នៃអនិទស្ស-
នធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌
ជាអនិទស្សន: ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ជាសនិទស្សន: និងជាអនិទស្សន:ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២០៥) អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ មុន ៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកអនិទស្ស-
នក្ខន្ធ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃ
គោត្រភូ គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ នៃវិសញ្ញាសញ្ញាយតន: ជា
បច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(២០៦) អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌

សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អញ្ញមញ្ញបច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ ។ និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(២០៧) សន្តិទសុត្តោ ឆម្ហោ អន្តិទសុត្តេន សុត្តេន ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកតូបនិស្សយោ វណ្ណោ សម្ពុំ បត្តយមានោ ទានំ ... សីលំ ... ឧភោសន្តកម្មំ កតេតិ វណ្ណោ សម្ពុនោ សន្ធាយ ។បេ។ បត្តនាយ តាយិកស្ស សុខស្ស តាយិកស្ស ទុក្ខស្ស មក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយបច្ច-យេន បច្ចយោ ។ អន្តិទសុត្តោ ឆម្ហោ អន្តិទសុត្តេន សុត្តេន ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកតូបនិស្សយោ សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។បេ។ សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ មានំ ជប្បេតិ និដ្ឋឹ កណ្ហាតិ សីលំ ... ។បេ។ សេនាសនំ ឧប-និស្សាយ ទានំ ទេតិ ។បេ។ សទ្ធំ ភិន្ទតិ សទ្ធា ។បេ។ សេនាសនំ សន្ធាយ ។បេ។ ផលសមា-បត្តិយា ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ មាន
ភារៈ៣ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ មានភារៈ១ ។ ជា
បច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានភារៈ៣ ។

(២០៧) សនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ
។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល ប្រាថ្នា នូវវណ្ណសម្បទា
ចាន . . . សីល . . . ធ្វើឧបោសថកម្ម វណ្ណសម្បទា ជាបច្ច័យ
នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ១ កាយិកទុក្ខ មគ្គ
និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនធម៌ ជា
បច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្ម-
ណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ឯបក-
តូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយឲ្យចាន ។ បេ ។
ញាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដម្ងើងមានះ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល . . .
។ បេ ។ អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យចាន ។ បេ ។ បំបែក
សង្ឃ សទ្ធា ។ បេ ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ។ បេ ។
នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(๒๐๘) สติปัฏฐานารัมมณา ธัมมา อัตตานัตตสติปัฏฐานสัมปยุตตา ธัมมา ปุเรชาตปัจจเยน ปัจจยา สติปัฏฐานัง รูปัง อัตตโต ... เปยยาลัง ทุปปัสสัง ทิพพจักขุ-ญาณัง รูปัง ปัสสติ รูปายตนัง จักขุวิญญาณัสสะ ปุเรชาตปัจจเยน ปัจจยา ฯ อัตตานัตตสติปัฏฐานารัมมณา ธัมมา อัตตานัตตสติปัฏฐานสัมปยุตตา ธัมมา ปุเรชาตปัจจเยน ปัจจยา อารัมมณาปุเรชาตัง วัตถุปุเรชาตัง ฯ อารัมมณาปุเรชาตัง จักขุง ... วัตถุง อัตตโต ... เปยยาลัง ทุปปัสสัง ทิพพจักขุ-ญาณัง เสตายตนัง เสตวิญญาณัสสะ ปัญจายตนัง กายวิญญาณัสสะ ปุเรชาตปัจจเยน ปัจจยา ฯ วัตถุปุเรชาตัง จักขายตนัง จักขุวิญญาณัสสะ กายายตนัง กายวิญญาณัสสะ วัตถุ อัตตานัตตสติปัฏฐานารัมมณานัง ขันธานัง ปุเรชาตปัจจเยน ปัจจยา ฯ สติปัฏฐานารัมมณา ธัมมา อัตตานัตตสติปัฏฐานารัมมณา ธัมมา อัตตานัตตสติปัฏฐานสัมปยุตตา ธัมมา ปุเรชาตปัจจเยน ปัจจยา อารัมมณาปุเรชาตัง วัตถุปุเรชาตัง รูปายตนัญจ วัตถุ จ อัตตานัตตสติปัฏฐานารัมมณานัง ขันธานัง ปุเรชาตปัจจเยน ปัจจยา รูปายตนัญจ จักขายตนัญจ จักขุวิญญาณัสสะ ปุเรชาตปัจจเยน ปัจจยา ฯ

สหชาตปจฺจยวาร:

(๒๐๘) สหชาตธมฺมา ปจฺจยา สหชาตธมฺมานํ ปจฺจยตฺถาย ปุเรชาตปจฺจโย (ปุคฺคลา) นตฺถิสหชาตปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. อญฺญมญฺญปจฺจโย นตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. นิสฺสยปจฺจโย นตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. อุปนิสฺสยปจฺจโย นตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย นตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ... จกฺขายตนสฺส (ปจฺจยตฺถาย) โสตายตนาทีนิ ฆานายตนาทีนิ ชิวฺหายตนาทีนิ กายายตนาทีนิ รูปายตนาทีนิ สทฺทายตนาทีนิ คนฺธายตนาทีนิ รสายตนาทีนิ โผฏฺฐพฺพายตนาทีนิ มนายตนาทีนิ ธมฺมายตนาทีนิ ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ... จกฺขายตนสฺส (ปจฺจยตฺถาย) โสตายตนาทีนิ ฆานายตนาทีนิ ชิวฺหายตนาทีนิ กายายตนาทีนิ รูปายตนาทีนิ สทฺทายตนาทีนิ คนฺธายตนาทีนิ รสายตนาทีนิ โผฏฺฐพฺพายตนาทีนิ มนายตนาทีนิ ธมฺมายตนาทีนิ ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย อวิคตปจฺจเยน ปจฺจยา ... จกฺขายตนสฺส (ปจฺจยตฺถาย) โสตายตนาทีนิ ฆานายตนาทีนิ ชิวฺหายตนาทีนิ กายายตนาทีนิ รูปายตนาทีนิ สทฺทายตนาทีนิ คนฺธายตนาทีนิ รสายตนาทีนิ โผฏฺฐพฺพายตนาทีนิ มนายตนาทีนิ ธมฺมายตนาทีนิ ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย นตฺถิวิคตปจฺจเยน ปจฺจยา ... จกฺขายตนสฺส (ปจฺจยตฺถาย) โสตายตนาทีนิ ฆานายตนาทีนิ ชิวฺหายตนาทีนิ กายายตนาทีนิ รูปายตนาทีนิ สทฺทายตนาทีนิ คนฺธายตนาทีนิ รสายตนาทีนิ โผฏฺฐพฺพายตนาทีนิ มนายตนาทีนิ ธมฺมายตนาทีนิ ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย อาเสวนปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย กมฺมปจฺจเยน ปจฺจยา ... จกฺขายตนสฺส (ปจฺจยตฺถาย) โสตายตนาทีนิ ฆานายตนาทีนิ ชิวฺหายตนาทีนิ กายายตนาทีนิ รูปายตนาทีนิ สทฺทายตนาทีนิ คนฺธายตนาทีนิ รสายตนาทีนิ โผฏฺฐพฺพายตนาทีนิ มนายตนาทีนิ ธมฺมายตนาทีนิ ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย วิปากปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย อาหารปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย ฌานปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย มคฺคปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย สมฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจยา ... จกฺขายตนสฺส (ปจฺจยตฺถาย) โสตายตนาทีนิ ฆานายตนาทีนิ ชิวฺหายตนาทีนิ กายายตนาทีนิ รูปายตนาทีนิ สทฺทายตนาทีนิ คนฺธายตนาทีนิ รสายตนาทีนิ โผฏฺฐพฺพายตนาทีนิ มนายตนาทีนิ ธมฺมายตนาทีนิ ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ... จกฺขายตนสฺส (ปจฺจยตฺถาย) โสตายตนาทีนิ ฆานายตนาทีนิ ชิวฺหายตนาทีนิ กายายตนาทีนิ รูปายตนาทีนิ สทฺทายตนาทีนิ คนฺธายตนาทีนิ รสายตนาทีนิ โผฏฺฐพฺพายตนาทีนิ มนายตนาทีนิ ธมฺมายตนาทีนิ ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย นตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ... จกฺขายตนสฺส (ปจฺจยตฺถาย) โสตายตนาทีนิ ฆานายตนาทีนิ ชิวฺหายตนาทีนิ กายายตนาทีนิ รูปายตนาทีนิ สทฺทายตนาทีนิ คนฺธายตนาทีนิ รสายตนาทีนิ โผฏฺฐพฺพายตนาทีนิ มนายตนาทีนิ ธมฺมายตนาทีนิ ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย วิคตปจฺจเยน ปจฺจยา ... จกฺขายตนสฺส (ปจฺจยตฺถาย) โสตายตนาทีนิ ฆานายตนาทีนิ ชิวฺหายตนาทีนิ กายายตนาทีนิ รูปายตนาทีนิ สทฺทายตนาทีนิ คนฺธายตนาทีนิ รสายตนาทีนิ โผฏฺฐพฺพายตนาทีนิ มนายตนาทีนิ ธมฺมายตนาทีนิ ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย อวิคตปจฺจเยน ปจฺจยา ... จกฺขายตนสฺส (ปจฺจยตฺถาย) โสตายตนาทีนิ ฆานายตนาทีนิ ชิวฺหายตนาทีนิ กายายตนาทีนิ รูปายตนาทีนิ สทฺทายตนาทีนิ คนฺธายตนาทีนิ รสายตนาทีนิ โผฏฺฐพฺพายตนาทีนิ มนายตนาทีนิ ธมฺมายตนาทีนิ ปจฺจยา.

สหชาตปจฺจยวาโร นิฏฺฐิโต.

สนิทสฺสนทุก: ปญฺหาวาร:

(๒๐๙) สนิทสฺสนธมฺมา ปจฺจยา สนิทสฺสนธมฺมานํ ปจฺจยตฺถาย ปุเรชาตปจฺจโย (ปุคฺคลา) นตฺถิสหชาตปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. อญฺญมญฺญปจฺจโย นตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. นิสฺสยปจฺจโย นตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. อุปนิสฺสยปจฺจโย นตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ... เหตุยา สตฺต อาหาเร สตฺต อินฺทฺริเย สตฺต ฌาเน สตฺต มคฺเค สตฺต สมฺปยุตฺเต สตฺต วิปฺปยุตฺเต สตฺต อตฺถิยา สตฺต นตฺถิยา สตฺต วิคเต สตฺต อวิคเต สตฺต ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย นตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ... จกฺขายตนสฺส (ปจฺจยตฺถาย) โสตายตนาทีนิ ฆานายตนาทีนิ ชิวฺหายตนาทีนิ กายายตนาทีนิ รูปายตนาทีนิ สทฺทายตนาทีนิ คนฺธายตนาทีนิ รสายตนาทีนิ โผฏฺฐพฺพายตนาทีนิ มนายตนาทีนิ ธมฺมายตนาทีนิ ปจฺจยา. ปุเรชาตปจฺจโย อวิคตปจฺจเยน ปจฺจยา ... จกฺขายตนสฺส (ปจฺจยตฺถาย) โสตายตนาทีนิ ฆานายตนาทีนิ ชิวฺหายตนาทีนิ กายายตนาทีนิ รูปายตนาทีนิ สทฺทายตนาทีนิ คนฺธายตนาทีนิ รสายตนาทีนิ โผฏฺฐพฺพายตนาทีนิ มนายตนาทีนิ ธมฺมายตนาทีนิ ปจฺจยา.

สนิทสฺสนทุกปญฺหาวาโร นิฏฺฐิโต.

(๒๐๙) អនិទស្សនោ ธมฺโม อนิทสฺสนสฺส ธมฺมสฺส ปจฺจยตฺเถน ปจฺจโย ปจฺจยา ปจฺจยตา อนิทสฺสนา ๒ขนฺธา ปุเรชาตสฺส ฯเปฯ อนิทสฺสนสฺส กายสฺส ปจฺจยตฺเถน ปจฺจโย ฯ อนิทสฺสโก ธมฺโม สนิทสฺสนสฺส ธมฺมสฺส ปจฺจยตฺเถน ปจฺจโย ปจฺจยา ปจฺจยตา อนิทสฺสกา ๒ขนฺธา ปุเรชาตสฺส ฯเปฯ สนิทสฺสนสฺส กายสฺส ปจฺจยตฺเถน ปจฺจโย ฯ อนิทสฺสโก ธมฺโม สนิทสฺสนสฺส จ อนิทสฺสนสฺส จ ธมฺมสฺส ปจฺจยตฺเถน ปจฺจโย ปจฺจยา ปจฺจยตา อนิทสฺสกา ๒ขนฺธา ปุเรชาตสฺส ฯเปฯ สนิทสฺสนสฺส จ อนิทสฺสนสฺส จ กายสฺส ปจฺจยตฺเถน ปจฺจโย ฯ

(๒๑๐) อนิทสฺสโก ธมฺโม อนิทสฺสนสฺส ธมฺมสฺส อาเสวนปจฺจยตฺเถน ปจฺจโย ปุริมา ... ฯ

(๒๑๑) อนิทสฺสโก ธมฺโม อนิทสฺสนสฺส ธมฺมสฺส กมฺมปจฺจยตฺเถน ปจฺจโย สหชาตา นานาขณิกา ฯ สหชาตา อนิทสฺสกา เจตนา สมฺปยุตฺตกานญฺจ ขนฺธานญฺจ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานญฺจ กมฺมปจฺจยตฺเถน ปจฺจโย ฯ นานาขณิกา

(๒๐๙) អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនកាយ នេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនធម៌ផង នៃអនិទស្សនធម៌ផង ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនកាយ និងអនិទស្សនកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

(๒๑๐) អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ មុន . . . ។

(๒๑๑) អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិក: ។ សហជាត គឺ អនិទស្សនចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សន:ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិក:

อนิจฺจสญฺญา เจตนา ปริคฺคหกานิ อนิจฺจสญฺญาณ ขนฺธานิ อนิจฺจสญฺญาณญฺ กมฺมปจฺจยุปฺปนฺนานิ กมฺมปจฺจยา ปจฺจยา ฯ อนิจฺจสญฺญาโย ธมฺมา สนิจฺจสญฺญสมฺปยุตฺตธมฺมสมฺปยุตฺตธมฺมา กมฺมปจฺจยุปฺปนฺนา ปจฺจยา สหชาตา ชาตาทิกา ฯ ปริคฺคหเตฺวา ฯ อนิจฺจสญฺญาโย ธมฺมา สนิจฺจสญฺญสมฺปยุตฺตธมฺมา จ อนิจฺจสญฺญสมฺปยุตฺตธมฺมา จ ธมฺมสมฺปยุตฺตธมฺมา กมฺมปจฺจยุปฺปนฺนา ปจฺจยา สหชาตา ชาตาทิกา ฯ ปริคฺคหเตฺวา ฯ

(๒๑๒) อนิจฺจสญฺญาโย ธมฺมา อนิจฺจสญฺญสมฺปยุตฺตธมฺมสมฺปยุตฺตธมฺมา ปริคฺคหปจฺจยุปฺปนฺนา ปจฺจยา ตีณิ ฯ ... อาหารปจฺจยุปฺปนฺนา ปจฺจยา ตีณิ ตีสุปิ กาเมธาตุกาเมภวาเมกาเมคตาเมฺป ฯ ... ฌานปจฺจยุปฺปนฺนา ปจฺจยา ตีณิ ตีสุปิ รูปาวจรารูปาวจรา ฯ ... อินฺทฺริยปจฺจยุปฺปนฺนา ปจฺจยา ตีณิ ฯ ... มคฺคปจฺจยุปฺปนฺนา ปจฺจยา ตีณิ ฯ ... สมฺปยุตฺตปจฺจยุปฺปนฺนา ปจฺจยา ฉกฺกํ ฯ

สหชาตวาร

คือ อนิยตสหชาตนัย ชาปจจัย ในบทวิปากขันธ์ ชาอนิยตสหชาตนัย ในบทกัมมชรูป ชาอนิยตสหชาตนัย ด้วยกัมมปัจจัย ฯ อนิยตสหชาตนัย ชาปจจัย ในอนิยตสหชาตนัย ด้วยกัมมปัจจัย ได้ตามสหชาต นิสสยาทิก ฯ ปัณฑิต คัมภีร์ไพศาลพึงรู้ ฯ อนิยตสหชาตนัย ชาปจจัย ในอนิยตสหชาตนัย อนิยตสหชาตนัย ในอนิยตสหชาตนัย ด้วยกัมมปัจจัย ได้ตามสหชาต นิสสยาทิก ฯ ปัณฑิต คัมภีร์ไพศาลพึงรู้ ฯ

(๔๑๒) อนิยตสหชาตนัย ชาปจจัย ในอนิยตสหชาตนัย ด้วยวิปากปัจจัย คือ มีวาร ๓ ฯ ... ชาปจจัย ด้วยอาหารปัจจัย มีวาร ๓ กพฬิงการาหาร ปัณฑิต คัมภีร์ไพศาล ในวาร ๓ ฯ ... ชาปจจัย ด้วยอินทรียปัจจัย มีวาร ๓ รูปชีวิตินทรีย์ (ปัณฑิต คัมภีร์ไพศาล) ในวาร ๓ ฯ ... ชาปจจัย ด้วยฌานปัจจัย มีวาร ๓ ฯ ... ชาปจจัย ด้วยมัคคปัจจัย มีวาร ๓ ฯ ... ชาปจจัย ด้วยสัมปยุตตปัจจัย มีวาร ๑ ฯ

(๒๓๓) អនិទស្សនោ ធម្មោ អនិទស្សនេន ធម្មេន វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនិទស្សនា ๒ ក្ខន្ធា អនិទស្សនានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ អនិទស្សនា ๒ ក្ខន្ធា អនិទស្សនានំ កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ๒ ក្ខន្ធា វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ๒ ក្ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ឥត្ថាយតនំ ឥត្ថិវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អនិទស្សនានំ ๒ ក្ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អនិទស្សនា ๒ ក្ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនិទស្សនស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនិទស្សនោ ធម្មោ សនិទស្សនេន ធម្មេន វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនិទស្សនា ๒ ក្ខន្ធា សនិទស្សនានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ បច្ឆាជាតា អនិទស្សនា ๒ ក្ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស សនិទស្សនស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๑๓) អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហ-
ជាត គឺ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជា
អនិទស្សនៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអនិ-
ទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ជាអនិទស្សនៈ ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ
ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយ-
តនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយ-
វិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃសនិទស្សនធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចានដល់សហជាត និង
បច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ បច្ឆាជាត គឺ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ
នៃសនិទស្សនកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

อนิจฺจสญฺญา ภิกฺขเว สนิจฺจสญฺญาสมฺปยุตฺตา จ อนิจฺจสญฺญา จ ธมฺมา วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจยา สหชาตานํ ปฏิสนฺธิกฺขเณ ฯ สหชาตา อนิจฺจสญฺญา ขนฺธา สนิจฺจสญฺญาขนฺธานญฺจ อนิจฺจสญฺญาขนฺธานญฺจ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานญฺจ วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจยา ปฏิสนฺธิกฺขเณ ปฏิสนฺธิกฺขเณ สหชาตา อนิจฺจสญฺญา ขนฺธา ปุเรชาตสฺส ฯเปฯ สนิจฺจสญฺญาสมฺปยุตฺตา จ อนิจฺจสญฺญา จ ตทายตนสฺส วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ

(๒๑๔) สนิจฺจสญฺญา ภิกฺขเว อนิจฺจสญฺญาสมฺปยุตฺตา ธมฺมา อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา สนิจฺจสญฺญกานญฺจ รูปานญฺจ อนิจฺจโต ... โสตายตนสฺส ฆานายตนสฺส ชิวฺหายตนสฺส กายายตนสฺส อิตฺถิภาวสฺส ปุริสภาวสฺส ชีวิตินฺทฺริยสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ อนิจฺจสญฺญา ภิกฺขเว อนิจฺจสญฺญาสมฺปยุตฺตานญฺจ ธมฺมานญฺจ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจยา สหชาตานญฺจ ปุเรชาตานญฺจ ปจฺฉาชาตานญฺจ อาหารานญฺจ อินฺทฺริยานญฺจ ฯ สหชาตา อนิจฺจสญฺญา ขนฺธา ตทายตนสฺส ฯเปฯ ปุเรชาตา ... ปจฺฉาชาตา ... อนิจฺจโต ...

អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនធម៌ផង នៃអនិទស្សនធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចានដល់សហជាត និងបច្ចាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សន: និងជាអនិទស្សន: ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ឯ បច្ចាជាត គឺ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនកាយ និង អនិទស្សនកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(๒๑๔) សនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយ អត្ថិប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ខ្លួនសនិទស្សនរូប ជាមិនទៀង ... ភោម-នស្យ កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ ខ្លួនរូប ដោយចក្ខុ រួចាយតន: ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនធម៌ ជា បច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ចានដល់សហជាត បុរេ-ជាត បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ អនិទស្សនក្ខន្ធ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សន:ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២ ... សេចក្តីបំប្រួញ រហូតដល់ពួកអសញ-ញសត្វ ។ បុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ខ្លួនចក្ខុ ... ខ្លួនវត្ថុ ជាមិនទៀង ...

នោអនន្តរំ ឧប្បជ្ជតិ និព្វាយ សោតាយតនស្ស សទ្ទំ
សុណាតិ សទ្ទាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស ឃានាយ-
តនំ ឃាយវិញ្ញាណស្ស ជិវ្ហាយតនំ ឆក្ខុវិញ្ញា-
ណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស រូប
អនិន្ទ្រិយពទ្ធានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បច្ឆាជាតា អនិន្ទ្រិយពទ្ធា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
អនិន្ទ្រិយពទ្ធស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កពឌីការេ អាហារេ ឥមស្ស អនិន្ទ្រិយពទ្ធស្ស
កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ
អនិន្ទ្រិយពទ្ធានំ កពឌីការាហារានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ អនិន្ទ្រិយពទ្ធោ ឆម្ភោ សនិន្ទ្រិយពទ្ធស្ស ឆម្ភស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ
អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា អនិន្ទ្រិយពទ្ធា ខន្ធា
សនិន្ទ្រិយពទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ មហាភូតា សនិន្ទ្រិយពទ្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កពឌីការាហារានំ ឧបាទារូបានំ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរំ ... អាហារស-
មុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញសត្តានំ មហា-
ភូតា សនិន្ទ្រិយពទ្ធស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោត-
ធាតុ សព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួក
អនិទស្សនក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត គឺ ពួកអនិទស្ស-
នក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិ-
ប្បច្ច័យ កពឡីង្ការាហារ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនកាយនេះ ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ ឯរូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ជាអនិទស្ស-
នៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្ស-
នធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ចាជាត អាហារ និង
ឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ពួកមហាភូត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ
ពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពាហិរៈ . . .
អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . ពួកមហាភូត របស់
ពួកអសញ្ញសត្វ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

បច្ចាជាតា អង្គិនសុត្តា ទុក្ខា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស សង្គិនសុត្តនស្ស តាយេស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តេនង្គីតាវេ អាហារេ ឥមស្ស សង្គិនសុត្តនស្ស តាយេស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ សង្គិនសុត្តានំ តេនង្គារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អង្គិនសុត្តោ ឧម្មោ សង្គិនសុត្តនស្ស ច អង្គិនសុត្តនស្ស ច ឧម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ចាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ អង្គិនសុត្តោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សង្គិនសុត្តានញ្ច អង្គិនសុត្តានញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ... បដិសន្ធិក្ខណេ អរូបភវេ សង្គិនសុត្តានញ្ច អង្គិនសុត្តានញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ តេនង្គារូបានំ ឧបាទារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញសត្តានំ មហាភូតា សង្គិនសុត្តានញ្ច អង្គិនសុត្តានញ្ច តេនង្គារូបានំ ឧបាទារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្គិនសុត្តោ ច អង្គិនសុត្តោ ច ឧម្មា អង្គិនសុត្តនស្ស ឧម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ រូបាយតនញ្ច

សនិទស្សនទុកៈ បញ្ហាវារៈ

បច្ចុប្បជាត គឺ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កពឡីង្ការាហារ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ឯរូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ជាសនិទស្សនៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនធម៌ផង នៃអនិទស្សនធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ចុប្បជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ អនិទស្សនក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ និងជាអនិទស្សនៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកមហាភូត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ និងជាអនិទស្សនៈ ពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពាហិរៈ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... ពួកមហាភូត របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ជាសនិទស្សនៈ និងជាអនិទស្សនៈ និងពួកឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សនិទស្សនធម៌ក្តី អនិទស្សនធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ រូបាយតនៈក្តី

វត្តុ ច អនិទស្សនោនំ ๑ខ្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ រូបាយតនញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណសម្ផ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๑๕) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ទ្វេ អធិ-
បតិយា ចត្តារិ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហា
ជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញេ ឯកំ និស្សយេ តីណិ
ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ
អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ តីណិ វិបាកេ តីណិ
អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ
មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ តីណិ
អត្ថិយា បញ្ច នត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ
បញ្ច ។ ឯវំ គណេតព្ពំ ។

វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបាយតនៈក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិគតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។

(២១៥) កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុសលសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុសលសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុសលនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុសលកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុសលវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុសលវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុសលអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បណ្ឌិត គប្បីកំប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

[๒๑๖] สหេតុกธมฺโม อเหตุกสฺส เหตุสมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหេតុกธมฺโม อเหตุกสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย สหជាតปจฺจเยน ปจฺจโย อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย បុរេជាតปจฺจเยน ปจฺจโย បច្ឆាជាតปจฺจเยน ปจฺจโย កมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย អាหារปจฺจเยน ปจฺจโย ឥន្ទ្រិយปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ អเหตุกธมฺโม เหตุสมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส สหជាតปจฺจเยน ปจฺจโย បច្ឆាជាតปจฺจเยน ปจฺจโย កมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย អាหារปจฺจเยน ปจฺจโย ឥន្ទ្រិយปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ អเหตុกธมฺโม เหตុสมฺปยុตฺตสฺส ច អเหตុกสฺส ច ธมฺมสฺส สหជាតปจฺจเยน ปจฺจโย បច្ឆាជាតปจฺจเยน ปจฺจโย កมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย អាหារปจฺจเยน ปจฺจโย ឥន្ទ្រិយปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหេតុកธมฺโม ច អเหตុกธมฺโม ច ธมฺมา អเหตុกสฺส ธมฺมสฺส បុរេជាតปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

[๒๑๗] ឯเหตុกา បญฺจ ឯអารมฺมณา ចตฺตาริ ឯអធิបតិโน បญฺจ ឯអនนฺตเร បญฺจ ឯសมនนฺตเร បญฺจ

(๒๑๖) សនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សន-ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសនិទស្សនធម៌ផង នៃ អនិទស្សនធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាត-ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ សនិទស្សនធម៌ក្តី អនិទស្សនធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(๒๑๗) កង្ខនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ កង្ខនអារម្ម-ណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កង្ខនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ កង្ខ នអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ កង្ខនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕

ឧសហាជាតេ បញ្ច ឧអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច ឧឯសុយ្ហេ
ចត្តារិ ឧឧបឯសុយ្ហេ បញ្ច ឧបុរេជាតេ ចត្តារិ
ឧបច្ចាជាតេ បញ្ច សព្ពត្ថ បញ្ច ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច
ឧវិប្បយុត្តេ ចត្តារិ ឧោអត្ថិយា ចត្តារិ ឧោនត្ថិយា បញ្ច
ឧោវិគតេ បញ្ច ឧោអវិគតេ ចត្តារិ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(២១៨) ឧហេតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណេ តីណិ ...
ឧអធិបតិយា តីណិ ឧអនន្តរេ តីណិ ឧសមនន្តរេ
តីណិ ឧអញ្ញមញ្ញេ តីណិ ឧឧបឯសុយ្ហេ តីណិ
សង្ខិត្តំ ... ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ឯកំ
ឧោនត្ថិយា តីណិ ឧោវិគតេ តីណិ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(២១៩) ឧហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ
... អធិបតិយា ចត្តារិ អនន្តរេ ឯកំ

ក្នុង សហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុង អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុង និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុង បុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុង បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុង បច្ច័យ ចំនួនអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ๙ ក្នុង សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុង វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុង នោអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ក្នុង នោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុង នោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុង នោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๘ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

(๒๑๘) ក្នុង អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុង អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុង អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុង សមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុង អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ សេចក្តីចំប្រួញ . . . ក្នុង សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុង វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុង នោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុង នោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(๒๑๙) ក្នុង អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុង អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុង អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑

สมนนฺตเร ฯเปฯ สหชาเต ตีณิ อญฺญมญฺญ ฯเปฯ นิสฺสเย ตีณิ อุปนิสฺสเย เทฺว ปุเรชาเต ตีณิ ปจฺฉาชาเต ตีณิ อาเสวเน ตีณิ กมฺเม ตีณิ สนฺตีรณ ... มคฺเค ตีณิ สมฺปยุตฺเต ฯเปฯ วิปฺปยุตฺเต ตีณิ อตฺถิยา ปญฺจ นตฺถิยา ฯเปฯ วิคเต ฯเปฯ อวิคเต ปญฺจ ฯ

ปจฺจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สนิสฺสนยมกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

สปฺปฏิยตฺตกํ

ปฏิจฺจวาโร

(๒๒๐) สปฺปฏิยํ นปฺปฏิจฺจ สปฺปฏิยา นปฺปจฺจยา อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา สปฺปฏิยํ ฯเปฯ มหาภูตํ ปฏิจฺจ เทฺว มหาภูตา เทฺว มหาภูเต ปฏิจฺจ ฯเปฯ ... สปฺปฏิเย มหาภูเต ปฏิจฺจ สปฺปฏิยํ จกฺขุสมุฏฺฐานํ รูปํ กฏตฺตารูปํ อุตุชารูปํ โอชฏฺฐมกายตนํ ปฏิจฺจ จกฺขายตนํ รสายตนํ ฯ

កង់សមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង់សហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង់អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង់និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង់ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កង់បុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង់បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង់អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង់កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ សេចក្តីបំប្រួញ ... កង់មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង់សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង់វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កង់អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ កង់នត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង់វិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង់អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ សនិទស្សនទុកៈ ។

សប្បដិយទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

(២២០) សប្បដិយធម៌ (ធម៌ ដែលប្រកបដោយការប៉ះពាល់) អាស្រ័យ នូវសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត ២ អាស្រ័យ នូវមហាភូត ១ ដែលជាសប្បដិយៈ (មហាភូត) ១ អាស្រ័យ នូវមហាភូត ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដែលជាសប្បដិយៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ដែលជាសប្បដិយៈ ចក្ខាយតនៈ និងរសាយតនៈ អាស្រ័យ នូវផោដ្ឋព្វាយតនៈ ។

សប្បដិឃំ ឆដ្ឋំ បដិច្ច អប្បដិឃោ ឆដ្ឋោ ខុប្បដ្ឋតិ
ហេតុប្បច្ចយោ សប្បដិឃេ មហាភូតេ បដិច្ច អាហោ-
ជាតុ សប្បដិឃេ មហាភូតេ បដិច្ច អប្បដិឃំ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧភោធារូបំ ជោដ្ឋញ-
យតនំ បដិច្ច អាហោជាតុ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ កាឥន្ទ្រិយេ
អាហារេ ។ សប្បដិឃំ ឆដ្ឋំ បដិច្ច សប្បដិឃោ
ច អប្បដិឃោ ច ឆដ្ឋោ ខុប្បដ្ឋន្តិ ហេតុប្បច្ចយោ
សប្បដិឃំ ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច ទ្វេ មហាភូតា
អាហោជាតុ ច ទ្វេ មហាភូតេ ... សប្បដិឃេ
មហាភូតេ បដិច្ច សប្បដិឃញ្ច អប្បដិឃញ្ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧភោធារូបំ ជោដ្ឋញ្ញាយតនំ
បដិច្ច ចក្ខាយតនំ រសាយតនំ អាហោជាតុ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ
កាឥន្ទ្រិយេ អាហារេ ។ អប្បដិឃំ ឆដ្ឋំ បដិច្ច
អប្បដិឃោ ឆដ្ឋោ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយោ អប្បដិឃំ
ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា អប្បដិឃំ ចិត្តស-
មុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ
បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា អាហោជាតុំ បដិច្ច
អប្បដិឃំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧភោធារូបំ

អប្បដិយធម៌ (ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់) អាស្រ័យ នូវ
សប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អាចោជាតុ
អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ដែលជាសប្បដិយៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដែល
ជាអប្បដិយៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ជា
សប្បដិយៈ អាចោជាតុ ឥត្ថិន្ទ្រិយ និងកពឡីង្ការាហារ អាស្រ័យ នូវ
ជោដ្ឋាយតនៈ ។ សប្បដិយធម៌ក្តី អប្បដិយធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវសប្ប-
ដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត ២ ក្តី អា-
ចោជាតុក្តី អាស្រ័យ នូវមហាភូត ១ ជាសប្បដិយៈ នូវមហាភូត ២ ...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ និងជាអប្បដិយៈ កដត្តារូប និងឧបាទា-
រូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ជាសប្បដិយៈ ចក្ខាយតនៈ រសាយ-
តនៈ អាចោជាតុ ឥត្ថិន្ទ្រិយ និងកពឡីង្ការាហារ អាស្រ័យ នូវជោដ្ឋាយ-
តនៈ ។ អប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ នូវអប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈក្តី អា-
ស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាអប្បដិយៈ នូវខន្ធ ២ ... វត្ថុ អាស្រ័យ នូវ
ពួកខន្ធ កដ្ឋខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប ជាអប្បដិយៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវអាចោជាតុ

อาเทาชาตุ๋ ปฏิจฺจ ฯเปฯ กตเมน ปฏิฏิยาเก อาเทาเก ฯ อปฏิฏิยาเก ขฺเม ปฏิจฺจ สปฏิฏิเยา ขเมา อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา อปฏิฏิเย ๑ขฺ ปฏิจฺจ สปฏิฏิยาเก จิตฺตสมุฏฺฐาเน รูเป ปฏิสนฺธิกฺขเณ อาเทาชาตุ๋ ปฏิจฺจ สปฏิฏิเยา มหาภูตา อาเทาชาตุ๋ ปฏิจฺจ สปฏิฏิยาเก จิตฺตสมุฏฺฐาเน รูเป กพฬีกาเร อาเทาชาตุ๋ ปฏิจฺจ จกฺขายตนา โสตายตนา ฯ อปฏิฏิยาเก ขฺเม ปฏิจฺจ สปฏิฏิเยา จ อปฏิฏิเยา จ ขเมา อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา อปฏิฏิยาเก ๒กา ๑ขฺ ปฏิจฺจ ตเยา ๑ขฺา สปฏิฏิยาเก อปฏิฏิยาเก จิตฺตสมุฏฺฐาเน รูเป ๒ขฺ ๑ขฺ ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ อาเทาชาตุ๋ ปฏิจฺจ สปฏิฏิยาเก อปฏิฏิยาเก จิตฺตสมุฏฺฐาเน รูเป กพฬีกาเร อาเทาชาตุ๋ ปฏิจฺจ จกฺขายตนา โสตายตนา ฯเปฯ ยาเก อาเทาเก ฯ สปฏิฏิยาเก อปฏิฏิยาเก ขฺเม ปฏิจฺจ สปฏิฏิเยา ขเมา อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา สปฏิฏิเย ๑ขฺ จ มหาภูเต จ ปฏิจฺจ สปฏิฏิยาเก จิตฺตสมุฏฺฐาเน รูเป ปฏิสนฺธิกฺขเณ สปฏิฏิยาเก ๒กา มหาภูตาเก อาเทาชาตุ๋ ปฏิจฺจ ๒ขฺ มหาภูตา

ឥត្ថិន្ទ្រិយ និងកពឡិង្ការាហារ អាស្រ័យ នូវអាហារជាតុ ។ សប្បដិ-
ឃធម៌ អាស្រ័យ នូវអប្បដិឃធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិឃៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ជាអប្បដិឃៈ ពួក
មហាភូត ជាសប្បដិឃៈ អាស្រ័យ នូវអាហារជាតុ កដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិឃៈ កដត្តារូប និងវត្ថុទាំងពីរ អាស្រ័យ នូវ
អាហារជាតុ ចក្ខាយតនៈ និងរូបាយតនៈ អាស្រ័យ នូវអាហារជាតុ ។
សប្បដិឃធម៌ក្តី អប្បដិឃធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវអប្បដិឃធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិឃៈ
និងជាអប្បដិឃៈក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ជាអប្បដិឃៈ នូវខន្ធ ២ . . .
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិឃៈ និងជាអប្បដិឃៈ កដត្តារូប និងវត្ថុទាំងពីរ
អាស្រ័យ នូវអាហារជាតុ កដត្តារូបក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចក្ខាយតនៈ រូបាយ-
តនៈ ឥត្ថិន្ទ្រិយ និងកពឡិង្ការាហារ អាស្រ័យ នូវអាហារជាតុ ។ សប្ប-
ដិឃធម៌ អាស្រ័យ នូវសប្បដិឃធម៌ផង នូវអប្បដិឃធម៌ផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិឃៈ អាស្រ័យ
នូវពួកខន្ធ ជាសប្បដិឃៈផង នូវពួកមហាភូតផង មហាភូត ២ អាស្រ័យ
នូវមហាភូត ១ ជាសប្បដិឃៈផង នូវអាហារជាតុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

សប្បដិយេ មហាភូតេ ច អាទោដាតុញ្ច បដិច្ច
សប្បដិយំ ចក្ខុសម្ផស្សំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ
ដោដ្ឋព្វាយតនញ្ច អាទោដាតុញ្ច បដិច្ច ឧក្ខាយតនំ
វសាយតនំ ។ សប្បដិយញ្ច អប្បដិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
អប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ សប្ប-
ដិយេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច អប្បដិយំ
ចក្ខុសម្ផស្សំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ អប្បដិយេ ខន្ធេ
ច មហាភូតេ ច បដិច្ច អប្បដិយំ កដត្តារូបំ
ដោដ្ឋព្វាយតនញ្ច អាទោដាតុញ្ច បដិច្ច អប្បដិយំ
ចក្ខុសម្ផស្សំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ដោដ្ឋព្វាយ
តនញ្ច អាទោដាតុញ្ច បដិច្ច ឥត្ថិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញាណេ
អាហារេ ។ សប្បដិយញ្ច អប្បដិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
សប្បដិយោ ច អប្បដិយោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា អប្បដិយេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច
សប្បដិយញ្ច អប្បដិយញ្ច ចក្ខុសម្ផស្សំ រូបំ បដិ-
សន្ធិក្ខណេ អប្បដិយេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច
បដិច្ច សប្បដិយញ្ច អប្បដិយញ្ច កដត្តារូបំ ដោដ្ឋព្វា-
យតនញ្ច អាទោដាតុញ្ច បដិច្ច សប្បដិយញ្ច អប្ប-
ដិយញ្ច ចក្ខុសម្ផស្សំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវ
ពួកមហាភូត ជាសប្បដិយៈផង នូវអាបោធាតុផង ចក្ខាយតនៈ និង
រសាយតនៈ អាស្រ័យ នូវផោដ្ឋព្វាយតនៈផង នូវអាបោធាតុផង ។
អប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ នូវសប្បដិយធម៌ផង នូវអប្បដិយធម៌ផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈ អា-
ស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ជាសប្បដិយៈផង នូវពួកមហាភូតផង កដត្តារូប ជា
អប្បដិយៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ជាអប្បដិយៈផង នូវពួកមហាភូតផង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈ កដត្តារូប និងឧ-
បាទារូប អាស្រ័យ នូវផោដ្ឋព្វាយតនៈផង នូវអាបោធាតុផង ឥត្ថិន្ទ្រិយ
និងកពឡិង្ការាហារ អាស្រ័យ នូវផោដ្ឋព្វាយតនៈផង នូវអាបោធាតុ
ផង ។ សប្បដិយធម៌ក្តី អប្បដិយធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវសប្បដិយធម៌
ផង នូវអប្បដិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តស-
មុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ និងជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ជាអប្ប-
ដិយៈផង នូវពួកមហាភូតផង កដត្តារូប ជាសប្បដិយៈ និងជាអប្បដិយៈ
អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ជាអប្បដិយៈផង នូវពួកមហាភូតផង ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ និងជាអប្បដិយៈ កដត្តា-
រូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវផោដ្ឋព្វាយតនៈផង នូវអាបោធាតុផង

ชาคฏฺฐายเตนาหุ อาเทาชาคฏฺฐา ปฏิปทา จตฺตายตนานิ ฯเปฯ ปญฺจินฺทฺริยานิ ตาทิสาเนวาหุ อาทาโว ฯ

(๒๒๑) อปฺปฏิฆํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อปฺปฏิโฆ ธมฺโม อุปฺปชฺชติ อารมฺมณปจฺจยา อปฺปฏิฆํ ฯเปฯ ทุกฺขํ ปฏิจฺจ สุขา เวทนา สุขาย เวทนาย ... ปฏิสนฺธิกฺขณา วาตุ ปฏิจฺจ สุขา ฯ

(๒๒๒) สปฺปฏิฆํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ สปฺปฏิโฆ ธมฺโม อุปฺปชฺชติ อนนฺตรปจฺจยา ปฏิสนฺธิ ฯเปฯ กายายตนา จกฺขายตนสฺส ฯ อนนฺตรปจฺจยา สมนนฺตรปจฺจยา สหชาตปจฺจยา สพฺเพ มหาภูตา กายสฺส ฯ

(๒๒๓) ... อญฺญมญฺญปจฺจยา สปฺปฏิฆํ ฯเปฯ มหาภูตํ ปฏิจฺจ เหฏฺฐิมา มหาภูตา เหฏฺฐิมา มหาภูตา ... ฯ สปฺปฏิฆํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อปฺปฏิโฆ ธมฺโม อุปฺปชฺชติ อญฺญมญฺญปจฺจยา สปฺปฏิเฆ มหาภูเต ปฏิจฺจ เหฏฺฐิมา มหาภูตา เหฏฺฐิมา มหาภูตา จ อาเทาชาตา จ เหฏฺฐิมา มหาภูตา ... ฯ

បក្ខាយតន: វសាយតន: ឥត្ថិន្ទ្រិយ និងកពឡីង្ការាហារ អាស្រ័យ នូវផោដ្ឋព្វាយតន:ផង នូវអាហោរាតុផង ។

(๒๒๑) អប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ នូវអប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ជាអប្បដិយ: នូវខន្ធ២ ... ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ក្នុងខណ:នៃបដិសន្ធិ ។

(๒๒๒) សប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ នូវសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បដិសន្ធិ និងពួកកដត្តារូប បណ្ឌិត គប្បីវៀរ ។ ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ និងសហជាត-ប្បច្ច័យ គឺ មហាភូតទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។

(๒๒๓) ... ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត២ អាស្រ័យ នូវមហាភូត១ ជាសប្បដិយ: នូវមហាភូត២ ... ។ អប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ នូវសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ អាហោរាតុ អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ជាសប្បដិយ: ។ សប្បដិយធម៌ក្តី អប្បដិយធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត២ក្តី អាហោរាតុក្តី អាស្រ័យ នូវមហាភូត១ ជាសប្បដិយ: នូវមហាភូត២ ... ។

អប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា អប្បដិឃំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ។ អប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា អាចោជាតុំ បដិច្ច សប្បដិឃា មហាភូតា ឥមេ អដ្ឋត្តិកពាហិរក មហាភូតា កាតព្វា ។ សប្បដិឃញ្ច អប្បដិឃញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា សប្បដិឃំ ឯកំ មហាភូតញ្ច អាចោជាតុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ មហាភូតា ។ ឯសប្បច្ចយា អវិគតប្បច្ចយា ។

(២២៤) ហេតុយា ឆ អារម្មណេ ឯកំ អធិបតិយា ឆ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឆ អញ្ញមញ្ញេ ឆ និស្សយេ ឆ ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ ឆ វិបាកេ ឆ អាហារេ ឆ ឥន្ទ្រិយេ ឆ ឈានេ ឆ មគ្គេ ឆ

អប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ នូវអប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ជាអប្បដិយៈ នូវខន្ធ ២ . . . វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ កង្ខាណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ ។ សប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ នូវអប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ពួកមហាភូត ជាសប្បដិយៈ អាស្រ័យ នូវអាហោរោធាតុ ពួកមហាភូត ទាំងកង ទាំងក្រៅនេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ សប្បដិយធម៌ អាស្រ័យ នូវសប្បដិយធម៌ផង នូវអប្បដិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត ២ អាស្រ័យ នូវមហាភូត ១ ជាសប្បដិយៈផង នូវអាហោរោធាតុផង ។ ព្រោះនិស្សយប្បច្ច័យ និងអវិគតប្បច្ច័យ ។

(២៦៤) កង្ខាហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កង្ខាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខាអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កង្ខាអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខាសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខាសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កង្ខាអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កង្ខានិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កង្ខាឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខាបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខាអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កង្ខាកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កង្ខាវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កង្ខាអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កង្ខាឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កង្ខាឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កង្ខាមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩

សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ន។ អត្ថិយា ន។ នត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ន។ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๒๒๙) សប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បដិឃោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្ប-ច្ចយា អហេតុកំ អប្បដិឃំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា អប្បដិឃំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា អាហោសិ តុំ បដិច្ច អប្បដិឃំ ចិត្តស-មុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អាហោសិ តុំ បដិច្ច ឥត្ថិន្ទ្រិយំ កាយឥន្ទ្រិយេ អាហារេ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ... អា-ហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញសត្តានំ អាហោសិ តុំ បដិច្ច អប្បដិឃំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ អប្បដិឃមូលកំ ឥតរេបិ ទ្វេ បញ្ហា តាតញ្ច

កង៏សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ๑ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ:๙ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:๙ ។

បច្ច័យ អនុលោម ។

(๒๒๙) សប្បដិឃធម៌ អាស្រ័យ នូវសប្បដិឃធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ។ អប្បដិឃធម៌ អាស្រ័យ នូវអប្បដិឃធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិឃ:ក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកក្ខន្ធ๑ ជាអប្បដិឃ: នូវខន្ធ๒ . . . វត្តុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ កង៏ខណ: នៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្តុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិឃ: កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវអាហោជាតុ ឥត្ថិន្ទ្រិយ និងកពឡិង្ការាហារ អាស្រ័យ នូវអាហោជាតុ ពាហិរ: . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . កដត្តារូប ជាអប្បដិឃ: និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវអាហោជាតុ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ រមៀ: ដែលប្រទូស្តដោយវិចិកិច្ឆា ប្រទូស្តដោយឧទ្ធច្ច: អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រទូស្តដោយវិចិកិច្ឆា ប្រទូស្តដោយឧទ្ធច្ច: ។ អប្បដិឃមូលក: និងបញ្ហា ๒ ប្រការ ក្រៅនេះ បណ្ឌិត គប្បីឆ្លើយចុះ

ឃដនេបិ តីណិ បញ្ញា កាតព្វា អដ្ឋត្តិកា

តាបរិក មហាភូតា សទ្ធេ ជានិត្វា កាតព្វា ។

[๒๒๖] សប្បដិឃំ ធម្មំ បដិច្ច សប្បដិឃោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធអារម្មណាបច្ចយា ។ សព្ពំ

សង្ខិត្តំ ។ នោវិគតបច្ចយា ។

[๒๒๗] ធបោគ្គលយា ធវ ធអារម្មណោ ធវ

ធអធិបតិយា ធវ ធអនន្តរេ ធវ ធសមនន្តរេ ធវ

ធអញ្ញមញ្ញេ ធវ ធឧបនិស្សយេ ធវ ធបុរេជាតេ

ធវ ធបច្ឆាជាតេ ធវ ធអាសេវនេ ធវ ធកម្មេ ធវ

ធវិបាកេ ធវ ធអាហារេ ធវ ធឥន្ទ្រិយេ ធវ

ធឈានេ ធវ ធមគ្គេ ធវ ធសម្បយុត្តេ ធវ

ធវិប្បយុត្តេ ធវ នោធត្ថិយា ធវ នោវិគតេ ធវ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

ការៈ ៣ កុងតំណា និងបញ្ហា បណ្ឌិត គប្បីឆ្លើយ ។ មហាភូតទាំងអស់ ទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ បណ្ឌិត ដឹងហើយ គប្បីឆ្លើយ ។

(២៦៦) សប្បដិឃធម៌ អាស្រ័យ នូវសប្បដិឃធម៌ ទើបកើត ឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ គឺ សេចក្តីបំប្រួញ ទាំងអស់ ។ ព្រោះនោវិគតប្បច្ច័យ ។

(២៦៧) កុងនហេតុប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនកម្មប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនអាហារប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនឈានប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ កុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានការៈ ៩ ។

[๒๒๘] ហោតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណោ ឧវ ... ឧអធិបតិយា ឧវ ឧអនន្តរេ ឧវ ឧសមនន្តរេ ឧវ ឧអញ្ញមញ្ញេ ឧវ ឧឧបនិស្សយេ ឧវ ឧបុរេជាតេ ឧវ ឧបច្ឆាជាតេ ឧវ ឧអាសេវនេ ឧវ ឧកម្មេ ឯកំ ឧវិបាកេ ឧវ ឧសម្បយុត្តេ ឧវ ឧវិប្បយុត្តេ ឯកំ ឱឧនត្តិយា ឧវ ឱវិគតេ ឧវ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[๒๒๙] ឧហោតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ ... អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញេ ឧ និស្សយេ ឧវ ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ ឧវ ។ សន្ធិំ ... មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឧវ អត្ថិយា ឧវ ឧត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ឧវ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

สปฺปฏิเปกฺข: ปฏิจฺฉาว:

(๒๖๘) กฺวนฺตมารมฺมณปจฺจเย มานาว: ๙ เหตุปจฺจเย ... กฺวนฺตมธิปติปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตมนนฺตรปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตสมนนฺตรปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตมญฺญมญฺญปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตอุปนิสฺสยปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตปุเรชาตปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตปจฺฉาชาตปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตอาเสวนปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตกมฺมปจฺจเย มานาว: ๑ กฺวนฺตวิปากปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตสมฺปยุตฺตปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตวิปฺปยุตฺตปจฺจเย มานาว: ๑ กฺวนฺตโนนตฺถิปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตโนวิคตปจฺจเย มานาว: ๙ ฯ

ปปฺ อนุโลมปจฺจนียนฺ: ฯ

(๒๖๙) กฺวนฺตารมฺมณปจฺจเย มานาว: ๑ เหตุปจฺจเย ... กฺวนฺตมนนฺตรปจฺจเย มานาว: ๑ กฺวนฺตสมนนฺตรปจฺจเย มานาว: ๑ กฺวนฺตสหชาตปจฺจเย มานาว: ๑ กฺวนฺตมญฺญมญฺญปจฺจเย มานาว: ๖ กฺวนฺตนิสฺสยปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตอุปนิสฺสยปจฺจเย มานาว: ๑ กฺวนฺตปุเรชาตปจฺจเย มานาว: ๑ กฺวนฺตอาเสวนปจฺจเย มานาว: ๑ กฺวนฺตกมฺมปจฺจเย มานาว: ๙ ฯ เสจฺฉาปูรณิยา ... กฺวนฺตมคฺคปจฺจเย มานาว: ๑ กฺวนฺตสมฺปยุตฺตปจฺจเย มานาว: ๑ กฺวนฺตวิปฺปยุตฺตปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตอตฺถิปจฺจเย มานาว: ๙ กฺวนฺตนตฺถิปจฺจเย มานาว: ๑ กฺวนฺตวิคตปจฺจเย มานาว: ๑ กฺวนฺตอวิคตปจฺจเย มานาว: ๙ ฯ

ปปฺ ปจฺจนียานุโลมนฺ ฯ

សហជាតភាវេបិ បដិច្ចភាវសាធិសោ ។

បច្ចយវារោ

(๒๓๐) សម្បដិយុត្តធម្មំ បច្ចយា សម្បដិយុត្តធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អម្បដិយុត្តធម្មំ បច្ចយា អម្បដិយុត្តធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អម្បដិយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា អម្បដិយុត្តំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ អាហោសិកម្មំ បច្ចយា អម្បដិយុត្តំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អាហោសិកម្មំ បច្ចយា ឥន្ទ្រិយេ កពឡីការេ អាហារេ វត្ថុំ បច្ចយា អម្បដិយុត្តា ខន្ធា ។ អវសេសា បញ្ហា បដិច្ចភាវសាធិសា ។

(๒๓๑) សម្បដិយុត្តធម្មំ បច្ចយា អម្បដិយុត្តធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយេ ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ តាយ យតនំ បច្ចយា តាយ វិញ្ញាណំ ។ អម្បដិយុត្តធម្មំ បច្ចយា អម្បដិ-យុត្តធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា អម្បដិយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បច្ចយា អម្បដិយុត្តា ខន្ធា ។

បច្ចយវារៈ

(๒๓๐) សហជាតធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងសហជាតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ចយ គឺ មានវារៈ៣ ។ អញ្ញមញ្ញធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអញ្ញមញ្ញធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ចយ គឺ ខន្ធ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអញ្ញមញ្ញក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ១ ជាអញ្ញមញ្ញៈ នឹងខន្ធ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអញ្ញមញ្ញៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប ពឹងផ្អែក នឹងអាហោរធាតុ កដឃណៈនៃបដិសន្ធិ តតិន្ទ្រិយ និងកពឡីង្ការាហារ ពឹងផ្អែក នឹងអាហោរធាតុ ពួកខន្ធ ជាអញ្ញមញ្ញៈ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ បញ្ហា៥យ៉ាង ដ៏សេសសល់ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

(๒๓๑) អញ្ញមញ្ញធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងសហជាតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណបច្ចយ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ។ អញ្ញមញ្ញធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអញ្ញមញ្ញធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណបច្ចយ គឺ ខន្ធ៣ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ១ ជាអញ្ញមញ្ញៈ នឹងខន្ធ២ ... ពួកខន្ធ ជាអញ្ញមញ្ញៈ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ កដឃណៈនៃបដិសន្ធិ ។

សប្បដិយញ្ច អប្បដិយញ្ច ឆម្មំ បច្ចយោ អប្បដិយោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច បច្ចយោ តយោ ខន្ធា កាយវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច កាយាយតនញ្ច បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ។ អធិបតិប្បច្ចយា ។ សង្ខិត្តំ ។ អាវិកតប្បច្ចយោ ។

(២៣២) ហេតុយា ឆ អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា ឆ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ ឆ អញ្ញមញ្ញេ ឆ និស្សយេ ឆ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ ឆ អវិគតេ ឆ ។ ឯវំ បច្ចនីយគណនាបិ កាតព្វា ។

និស្សយភវេបិ បច្ចយភវសទិសោ ។

សំសដ្ឋភវេបិ សព្វត្ថ ឯកំ សង្ខិត្តំ ។ អវិគតប្ប-ច្ចយោ ឯកាយេវ បញ្ញា ។ ទ្វេបិ ភវា កាតព្វា ។

សប្បដិយទុក: បច្ចយវារ:

អប្បដិយធម៌ ពីរផ្នែក នឹងសប្បដិយធម៌ផង នឹងអប្បដិយធម៌ផង ទើបកើតទៀត ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ ពីរផ្នែក នឹងខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតន:ផង ខន្ធ៣ ពីរផ្នែក នឹងខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណផង នឹងកាយាយតន:ផង ។ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ។

(២៣២) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារ:៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ:១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:៩ ។ ឯការរាប់ នូវបច្ចនីយៈ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ ។

និស្សយវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ ។

ឯកន្តសំសដ្ឋវារៈ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារ: ១ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ មានបញ្ហាតែ១គត់ ។ វារៈទាំង២ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។

បច្ចយវារោ

(๒๓๓) អប្បដិយោ ឯកេ្ខា អប្បដិយេ ឯកេ្ខ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អប្បដិយោ ហោតេ្ថ សម្ប-យុត្តកានំ ខន្ធានំ ។ អប្បដិយោ ឯកេ្ខ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ អប្ប-ដិយោ ឯកេ្ខា សប្បដិយេ ឯកេ្ខ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អប្បដិយោ ហោតេ្ថ សប្បដិយានំ ចិត្តស-មុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ ។ អប្បដិយោ ឯកេ្ខា សប្បដិយេ ឯ អប្បដិយេ ឯ ឯកេ្ខ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អប្បដិយោ ហោតេ្ថ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ សប្បដិយោ ឯកេ្ខ អប្បដិយោ ឯកេ្ខ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ច-យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។

(๒๓๔) សប្បដិយោ ឯកេ្ខា អប្បដិយេ ឯកេ្ខ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ ... ឆោដ្ឋព្ពេ អនិច្ចតោ ... នោមនសិ្ស ឧប្បជ្ជតិ និព្ពេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ និព្ពាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ

បញ្ហាវារៈ

(๒๓๓) អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិយធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានបដិសន្ធិ ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ជាអប្បដិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានបដិសន្ធិ . . . ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយធម៌ផង នៃអប្បដិយធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ និងជាអប្បដិយៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ កង្ខាឋាណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(๒๓๔) សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ . . . នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង . . . ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ក្តី នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ

ฯเปฯ อายตนํ จกฺขุวิญฺญาณสฺส เหตุปจฺจเยน อายตนํ กาย-
วิญฺญาณสฺส สปฺปฏิฆา ธมฺมา สนฺธิวิจฺฉาณสฺส
ปุเพฺพนิวาสานุสฺสติวิญฺญาณสฺส อนาคตํสญฺญาณสฺส
อาวชฺชนาย อาหาราปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อปฺปฏิฆา
ธมฺมา อปฺปฏิฆสฺส ธมฺมสฺส อาหาราปจฺจเยน
ปจฺจโย ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ กตฺวา
ตํ ปจฺจเวกฺขติ ปุเพฺพ สุจิณฺณานิ ปจฺจเวกฺขติ ลาภา
วุฏฺฐหิตฺวา ฌานํ ปจฺจเวกฺขติ อริยา มคฺคา วุฏฺฐหิตฺวา
มคฺคํ ปจฺจเวกฺขติ ผลํ ปจฺจเวกฺขติ กิเลเส ปจฺจ-
เวกฺขติ ภวงฺคสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อาวชฺชนาย อาหาร-
ปจฺจเยน ปจฺจโย อริยา ปหีเน กิเลเส ปจฺจ-
เวกฺขติ วิกฺขมฺภิเต กิเลเส ปจฺจเวกฺขติ ปุเพฺพ สมุทา-
จิณฺเณ กิเลเส ชานาติ ฯเปฯ ทฺวีหิ ... ติหิ ... จตูหิ ...
ปญฺจหิ ... ฉหิ ... สตฺตหิ ... อฏฺฐหิ ... นวหิ ... ทสหิ ...
เอกาทสหิ ... ทฺวาทสหิ ... กพฬีกาโร อาหาโร
อตีเต ... ผสฺโส อุปฺปชฺชติ เวทนาย วิญฺญา-
ณสฺส อปฺปฏิฆจิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ จิตฺตานํ ชาติยา อาคา-
สานญฺจายตนานํ วิญฺญาณญฺจายตนสฺส อากิญฺจญฺญา-
ยตนานญฺจ เนวสญฺญานาสญฺญายตนสฺส อปฺปฏิฆา ธมฺมา

សប្បដិយទុកៈ បញ្ហាវារៈ

រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកខន្ធ ជាសប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ទាន ... សីល ... ឆ្វើឧបោសថកម្ម ពិចារណា នូវកុសលនោះ ពិចារណា នូវពួកកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ កន្លងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ពិចារណា នូវឈាន ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ពិចារណា នូវមគ្គ ពិចារណា នូវផលព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ ភ្ញាន: មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដាច់ នូវពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ កន្លងកាលមុន នូវវត្ថុ ... នូវតិត្ថិយ បុរិសិន្ទ្រិយ ជីវិតិន្ទ្រិយ អាបោធាតុ ... នូវកពឡីង្ការាហារ ជាមិនទៀង ... ទោមនស្ស កើតទៀង ដាច់ នូវឋិតិ របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយឧប្បដិយចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ពួកអប្បដិយធម្ម

สนฺตีรณญฺจาหนฺติ ตทารมฺมณญฺจาหนฺติ ปุเพฺ-
กตสาหนฺติ สุขสหคตญฺจาหนฺติ ยถา กมฺมนฺติ
อนาคตสญฺจาหนฺติ อารพฺภ อารมฺมณปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ

(๒๓๕) สมนนฺตโร ธมฺโม อนนฺตรสฺส ธมฺมสฺส
อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย อารมฺมณาธิปติ ปกติ ..
ปเคว ปุเพฺพ กตา อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตํ กตา
กตฺวา ภเว อุปปชฺชติ ธิฏฺเ อุปปชฺชติ ฯ อนนฺตโร
ธมฺโม อนนฺตรสฺส ธมฺมสฺส อธิปติปจฺจเยน
ปจฺจโย อารมฺมณาธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ อารมฺ-
มณาธิปติ ทานํ ... สีลํ ... อุโปสถกมฺมํ ...
ตํ กตา กตฺวา ... ปุเพฺพ สุจิณฺณานิ ... ฌานา
วุฏฺหิตฺวา ฌานํ กตา กตฺวา ปจฺจเวกฺขติ อริยา มคฺคา
วุฏฺหิตฺวา มคฺคํ กตา กตฺวา ... ผลํ กตา กตฺวา ...
ธมฺมานํ เขตฺตกุสฺส ภงฺคสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส
อธิปติปจฺจเยน ปจฺจโย ฯเปฯ ... ปริตฺตินฺทฺริยํ
ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ อาหารนฺติ ... กพฬีกา-
การ อาหารํ กตา กตฺวา อสฺสาเทติ อภินนฺทติ ตํ
กตา กตฺวา ภเว อุปปชฺชติ ธิฏฺเ อุปปชฺชติ ฯ

ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិញាណ ចេតោបរិយញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញាណ យថាកម្មូបគញាណ និងអនាគតំសញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(២៣៥) សហជាតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសហជាតធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ ... ធ្វើ នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពាក់ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវពួកផោដ្ឋព្វៈនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ អសហជាតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសហជាតធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ទាន ... សីល ... ឧបោសថកម្ម ... ធ្វើ នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ... នូវពួកកុសល ដែលផ្សាប់សន្សំហើយ កន្លងកាលមុន ... ចេញអំពីឈាន ធ្វើ នូវឈាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ នូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព ... ធ្វើ នូវផល ឲ្យជាទីគោរព ... ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវវត្ថុ ... នូវឥន្ទ្រិយ បុរិសិន្ទ្រិយ ជីវិតិន្ទ្រិយ អាហោជាតុ ... ធ្វើ នូវកពឡីង្ការាហារ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពាក់ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវធម៌នោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

สหชาตาธิปติ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรนิรุทฺธา ฉ วิญฺญาณธาตุโย มโนธาตุยา ตสฺสา จ ปฏิสนฺธิกฺขเณ วิปากาพฺยากตา ขนฺธา วตฺถุ จ มโนธาตุยา ตสฺสา จ ปฏิสนฺธิกฺขเณ วิปากาพฺยากตานญฺจ ขนฺธานญฺจ วตฺถุสฺส จ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรนิรุทฺธา ฉ วิญฺญาณธาตุโย มโนธาตุยา ตสฺสา จ ปฏิสนฺธิกฺขเณ วิปากาพฺยากตานญฺจ ขนฺธานญฺจ วตฺถุสฺส จ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรนิรุทฺธา ฉ วิญฺญาณธาตุโย มโนธาตุยา ตสฺสา จ ปฏิสนฺธิกฺขเณ วิปากาพฺยากตานญฺจ ขนฺธานญฺจ วตฺถุสฺส จ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๓๖) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๓๗) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๓๘) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๓๙) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๔๐) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๔๑) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๔๒) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๔๓) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๔๔) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๔๕) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๔๖) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๔๗) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๔๘) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๔๙) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๕๐) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๕๑) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๕๒) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๕๓) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๕๔) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๕๕) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๕๖) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๕๗) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๕๘) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๕๙) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๖๐) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๖๑) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๖๒) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๖๓) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๖๔) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๖๕) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๖๖) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๖๗) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๖๘) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๖๙) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๗๐) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๗๑) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๗๒) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๗๓) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๗๔) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๗๕) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๗๖) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๗๗) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๗๘) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๗๙) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๘๐) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๘๑) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๘๒) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๘๓) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๘๔) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๘๕) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๘๖) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๘๗) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๘๘) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๘๙) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๙๐) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๙๑) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๙๒) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๙๓) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๙๔) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๙๕) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๙๖) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๙๗) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๙๘) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๙๙) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๐๐) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๐๑) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๐๒) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๐๓) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๐๔) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๐๕) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๐๖) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๐๗) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๐๘) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๐๙) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๑๐) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๑๑) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๑๒) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๑๓) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๑๔) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๑๕) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๑๖) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๑๗) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๑๘) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๑๙) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺญปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ นิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๓๒๐) อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อนนฺตรสมนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อญฺญมญฺ

ឯសហជาតาធิបតิ គឺ អធិបតិធម៌ ជាអបច្ចយៈ ជាបច្ចយ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអបច្ចយៈទាំង ដោយអធិប-
តិបច្ចយ ។ អបច្ចយធម៌ ជាបច្ចយ នៃសបច្ចយធម៌ ដោយអធិប-
តិបច្ចយ គឺ អធិបតិធម៌ ជាអបច្ចយៈ ជាបច្ចយ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប ជាអបច្ចយៈ ដោយអធិបតិបច្ចយ ។ អបច្ចយធម៌ ជាបច្ចយ
នៃសបច្ចយធម៌ទាំង នៃអបច្ចយធម៌ទាំង ដោយអធិបតិបច្ចយ បានដល់
សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ជាអបច្ចយៈ ជាបច្ចយ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសបច្ចយៈ មិនជាអបច្ច-
យៈទាំង ដោយអធិបតិបច្ចយ ។

(๒๓๖) អបច្ចយធម៌ ជាបច្ចយ នៃអបច្ចយធម៌ ដោយ
អនន្តរបច្ចយ គឺ ពួកអបច្ចយក្ខន្ធ មុនៗ ... ។បេ។ ជាបច្ចយ
នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរបច្ចយ ។

(๒๓๗) អបច្ចយធម៌ ជាបច្ចយ នៃអបច្ចយធម៌ ដោយ
សមនន្តរបច្ចយ ។

(๒๓๘) សបច្ចយធម៌ ជាបច្ចយ នៃសបច្ចយធម៌ ដោយ
សហជាតបច្ចយ មានវារៈ ๙ ។ ជាបច្ចយ ដោយអញ្ញមញ្ញបច្ចយ
មានវារៈ ๖ ។ ជាបច្ចយ ដោយនិស្សយបច្ចយ មានវារៈ ๙ ។

(๒๓๙) សហជាដិយោ ធម្មោ អហេតុកំ ធម្មំ
ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ
បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកតូបនិស្សយោ ទុតិយំ
... សេក្ខាសេក្ខេ ឧបនិស្សយេ ឯកំ ឥតិ ។បេ។
សង្ខំ ភិន្នតិ ទុតិយំ ... សេក្ខាសេក្ខំ សង្ខាយ ។បេ។
ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។
អហេតុកោ ធម្មោ អហេតុកំ ធម្មំ ឧបនិស្សយ-
បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិ-
ស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកតូបនិស្សយោ
សង្ខេ ឧបនិស្សយេ ឯកំ ឥតិ ។បេ។ ឯដ្ឋិ កឡេវរំ
សីលំ ... ។បេ។ កាយិកំ សុខំ ... កាយិកំ
ទុក្ខំ ... កោដ្ឋំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ ឥតិ ។បេ។
សង្ខំ ភិន្នតិ សង្ខា ។បេ។ កោដ្ឋំ សង្ខាយ ។បេ។
ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๔๐) សហជាដិយោ ធម្មោ អហេតុកំ ធម្មំ
បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុ-
បុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ ... ជោដ្ឋព្វេ
អនិច្ចតោ ... នោមនសិ ឧប្បជ្ជតិ និព្វេន ចក្ខុ-
ទ្វារំ បស្សតិ និញ្ញាយ សោតជាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ

(๒๓๙) សហជាតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសហជាតធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ។បេ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ (បុគ្គល) នូវរូបក្ខន្ធ ... អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន។បេ។ បំបែកសង្ឃ រូបក្ខន្ធ ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា។បេ។ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ អសហជាតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសហជាតធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ។បេ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន។បេ។ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល ...។បេ។ នូវកាយិកសុខ ... នូវកាយិកទុក្ខ ... បុគ្គល អាស្រ័យ នូវភោជន ហើយឲ្យទាន។បេ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា។បេ។ ភោជន ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា។បេ។ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

(๒๔๐) សហជាតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសហជាតធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ ... នូវឆព្វកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង ... ទោមនស្ស កើតទៀង បុគ្គល ឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ក្តី នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ

ปจฺจยตนฺติ จกฺขุวิญฺญาณสฺส เจวสฺส สมฺปยุตฺตกานญฺจ จกฺขายตนญฺจ จกฺขุวิญฺญาณสฺส ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ รูปายตนนฺติ จกฺขายตนญฺจ จกฺขุวิญฺญาณสฺส เจวสฺส สมฺปยุตฺตกานญฺจ รูปายตนญฺจ จกฺขุวิญฺญาณสฺส ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อปฺปฏิจฺจาติ จกฺขุญฺจ อปฺปฏิจฺจ รูปญฺจ อปฺปฏิจฺจ ตทุภยสมาสนฺนวิวิตฺตฏฺฐานสงฺขาตสฺส โอกาสสฺส ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารมฺมณปุเรชาตนฺติ รูปารมฺมณญฺจ จกฺขายตนญฺจ จกฺขุวิญฺญาณสฺส เจวสฺส สมฺปยุตฺตกานญฺจ อารมฺมณปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารมฺมณปุเรชาตนฺติ รูปารมฺมณญฺจ ... ฯเปฯ ... ปุริมา ปุริมา ชาติ ปจฺจุปฺปนฺนานญฺเจว อนาคตานญฺจ ... ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารมฺมณปุเรชาตนฺติ รูปารมฺมณญฺจ ... ฯเปฯ ... ปุริมา ปุริมา ชาติ ปจฺจุปฺปนฺนานญฺเจว อนาคตานญฺจ ... ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารมฺมณปุเรชาตนฺติ รูปารมฺมณญฺจ ... ฯเปฯ ... ปุริมา ปุริมา ชาติ ปจฺจุปฺปนฺนานญฺเจว อนาคตานญฺจ ... ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

๒๔๑) อปฺปฏิจฺจาติ จกฺขุญฺจ อปฺปฏิจฺจ รูปญฺจ อปฺปฏิจฺจ ตทุภยสมาสนฺนวิวิตฺตฏฺฐานสงฺขาตสฺส โอกาสสฺส ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารมฺมณปุเรชาตนฺติ รูปารมฺมณญฺจ จกฺขายตนญฺจ จกฺขุวิญฺญาณสฺส เจวสฺส สมฺปยุตฺตกานญฺจ อารมฺมณปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารมฺมณปุเรชาตนฺติ รูปารมฺมณญฺจ ... ฯเปฯ ... ปุริมา ปุริมา ชาติ ปจฺจุปฺปนฺนานญฺเจว อนาคตานญฺจ ... ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารมฺมณปุเรชาตนฺติ รูปารมฺมณญฺจ ... ฯเปฯ ... ปุริมา ปุริมา ชาติ ปจฺจุปฺปนฺนานญฺเจว อนาคตานญฺจ ... ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารมฺมณปุเรชาตนฺติ รูปารมฺมณญฺจ ... ฯเปฯ ... ปุริมา ปุริมา ชาติ ปจฺจุปฺปนฺนานญฺเจว อนาคตานญฺจ ... ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

๒๔๑) อปฺปฏิจฺจาติ จกฺขุญฺจ อปฺปฏิจฺจ รูปญฺจ อปฺปฏิจฺจ ตทุภยสมาสนฺนวิวิตฺตฏฺฐานสงฺขาตสฺส โอกาสสฺส ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารมฺมณปุเรชาตนฺติ รูปารมฺมณญฺจ จกฺขายตนญฺจ จกฺขุวิญฺญาณสฺส เจวสฺส สมฺปยุตฺตกานญฺจ อารมฺมณปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารมฺมณปุเรชาตนฺติ รูปารมฺมณญฺจ ... ฯเปฯ ... ปุริมา ปุริมา ชาติ ปจฺจุปฺปนฺนานญฺเจว อนาคตานญฺจ ... ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารมฺมณปุเรชาตนฺติ รูปารมฺมณญฺจ ... ฯเปฯ ... ปุริมา ปุริมา ชาติ ปจฺจุปฺปนฺนานญฺเจว อนาคตานญฺจ ... ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารมฺมณปุเรชาตนฺติ รูปารมฺมณญฺจ ... ฯเปฯ ... ปุริมา ปุริมา ชาติ ปจฺจุปฺปนฺนานญฺเจว อนาคตานญฺจ ... ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

สปฺปฏิโยคฺคาทิ: ปญฺหาวาโร:

จกฺขายตนาทิ: (ชาปจฺจย) โนจกฺขุวิญฺญาณ เหฏฺฐาฆานายตนาทิ: ชาปจฺจย
โนฆานวิญฺญาณ เหฏฺฐาอนนฺตรปจฺจเยน ฯ ตญฺหิ อนนฺตรปจฺจย คือ จกฺขา-
ยตนาทิ: (ชาปจฺจย) โนจกฺขุวิญฺญาณ กายายตนาทิ: ชาปจฺจย โน
กายวิญฺญาณ เหฏฺฐาอนนฺตรปจฺจเยน ฯ อสปฺปฏิโยคฺคธมฺมา ชาปจฺจย
โนอสปฺปฏิโยคฺคธมฺเม เหฏฺฐาอนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจนีเย อารมฺมณปุเรชาต นอ-
ตฺถิปุเรชาต ฯ อารมฺมณปุเรชาต คือ ผสฺสาทิ . . . ผสฺสาทิกฺขนฺธา จกฺขา-
ยตนาทิ ชีวิตินฺทฺริย อาโปธาตุ . . . ผสฺสาทิกาย วตฺถิกาย ปาทาย ชาปจฺจย
. . . เจตนาย เหฏฺฐาอนนฺตรปจฺจเยน ฯ ตญฺหิ อนนฺตรปจฺจย คือ ตญฺเญว ชาปจฺจย
โนตทนฺวยานิ ปฏิสนฺธิกฺขณาทีสุ ปวตฺตานิ ปฏิสนฺธิกฺขนฺธาทีนิ ปจฺจยุปฺปนฺนานิ
เหฏฺฐาอนนฺตรปจฺจเยน ฯ อสปฺปฏิโยคฺคธมฺมา ชาปจฺจย โนอสปฺปฏิโยคฺคธมฺเม
เหฏฺฐาอนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจนีเย อารมฺมณปุเรชาต นอตฺถิปุเรชาต ฯ คือ จกฺขา-
ยตนาทิกฺขนฺธา จกฺขายตนาทิกฺขนฺธานิ ชาปจฺจย โนอสปฺปฏิโยคฺคธมฺเม เหฏฺฐา-
อนนฺตรปจฺจเยน ฯ

(๒๔๑) อสปฺปฏิโยคฺคธมฺมา ชาปจฺจย โนอสปฺปฏิโยคฺคธมฺเม
สหชาตปจฺจเยน ปจฺจนีเย อารมฺมณปุเรชาต นอตฺถิปุเรชาต ฯ คือ ตญฺเญว ชา-
ปจฺจย โนตทนฺวยานิ อิมสฺมึ กาเย ปวตฺตานิ ปฏิสนฺธิกฺขณาทีสุ ปวตฺตานิ

ปญฺญาสหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปญฺญาสหชาตา อปฺปฏิฆา ๒ขนฺธา ปุเรชาตสฺส ๓มสฺส สปฺปฏิฆสฺส กายสฺส ปญฺญาสหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ปญฺญาสหชาตา อปฺปฏิฆา ๒ขนฺธา ปุเรชาตสฺส ๓มสฺส สปฺปฏิฆสฺส จ อปฺปฏิฆสฺส จ กายสฺส ปญฺญาสหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ทฺวิฏฺฐมฺปิ มูลา คาตพฺพา ฯ

(๒๔๒) อปฺปฏิโฆ ธมฺโม อปฺปฏิฆสฺส ธมฺมสฺส อาเสวนปจฺจเยน ปจฺจโย ปุริมา ปุริมา อปฺปฏิฆา ๒ขนฺธา . . . เวทนาทโย มคฺคสฺส อาเสวนปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๔๓) อปฺปฏิโฆ ธมฺโม อปฺปฏิฆสฺส ธมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตา ๓จาปิ ๒นานาขณิกา ฯ สหชาตา อปฺปฏิฆา เจตนา สมฺปยุตฺตกานญฺจ ๒ขนฺธานญฺจ สปฺปฏิฆานญฺจ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานญฺจ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ๓จาปิ ๒นานาขณิกา อปฺปฏิฆา เจตนา วิปากานญฺจ ๒ขนฺธานญฺจ อปฺปฏิฆานญฺจ กฏตฺตารูปานญฺจ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อปฺปฏิโฆ ธมฺโม สปฺปฏิฆสฺส ธมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตา ๓จาปิ ๒นานาขณิกา ฯ สหชาตา

ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត គឺ ពួកអប្បដិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត គឺ ពួកអប្បដិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយកាយ និង អប្បដិយកាយ នេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។ ឯមូល នៃបច្ច័យទាំងពីរ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។

(๒๔๒) អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិយធម៌ ដោយ អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ពួកអប្បដិយក្ខន្ធ មុនៗ ... ភវង្គ ជា បច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

(๒๔๓) អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិយធម៌ ដោយ កម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ អប្បដិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នានាខណិកៈ គឺ អប្បដិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ជាអប្បដិយៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត

อปฺปฏิฆา เจตสา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ สปฺปฏิ-ฆานญฺจ จิตฺตสมุฏฺฐานานํ รูปานํ กมฺมปฺปจฺจเยน ปจฺจ-โย ฯ นานาขณิกา อปฺปฏิฆา เจตสา วิปากานํ ขนฺธานํ สปฺปฏิฆานญฺจ กวฬีการูปานํ กมฺมปฺปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อปฺปฏิโฆ ธมฺโม สปฺปฏิฆสฺส จ อปฺปฏิฆสฺส จ ธมฺมสฺส กมฺมปฺปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตา นานาขณิกา ฯเปฯ

(๒๔๔) อปฺปฏิโฆ ธมฺโม อปฺปฏิฆสฺส ธมฺมสฺส วิปากกปฺปจฺจเยน ปจฺจโย วิปาโก อปฺปฏิโฆ ... ตีณิ ฯ

(๒๔๕) อปฺปฏิโฆ ธมฺโม อปฺปฏิฆสฺส ธมฺมสฺส อาหารปฺปจฺจเยน ปจฺจโย อปฺปฏิฆา อาหารา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ อปฺปฏิฆานญฺจ จิตฺตสมุฏฺฐา-นานํ รูปานํ อาหารปฺปจฺจเยน ปจฺจโย ปฏิสนฺธิ-กฺขเณ กพฬีกาเร อาหาเร ฐเปตฺวา อปฺป-ฏิฆสฺส กายสฺส อาหารปฺปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาเสวนา เทฺวปิ ปญฺหา กาตพฺพา ปฏิสนฺธิ กพ-ฬีกาเร อาหาเร ทฺวีสุปิ กาตพฺเพ อกฺขเณ ฯ

สมฺปยุตฺตปจฺจยาทิ:

คือ อนนฺตรูปนิสฺสยปจฺจโย ปกตูปนิสฺสยปจฺจโย ปกตูปนิสฺสยปจฺจโย ปกต

(๒๔๖) សម្បដិយោ ឧន្នោ អម្បដិយស្ស ធម្មស្ស
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុវិញ្ញា-
ណស្ស កាយិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញាណស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ អម្បដិយោ ឧន្នោ អម្បដិយស្ស
ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ តីសុបិ
ជីវិតិន្ទ្រិយំ អក្កេ កាតព្ពំ ។ សម្បដិយោ ច អម្ប-
ដិយោ ច ឧន្នោ អម្បដិយស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច ចក្ខុវិញ្ញា-
ណសហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កាយិន្ទ្រិយញ្ច កាយវិញ្ញាណញ្ច កាយវិញ្ញាណស-
ហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๔๗) ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។
មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ សម្បយុត្តប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ឯកំ ។

(๒๔๘) សម្បដិយោ ឧន្នោ អម្បដិយស្ស ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ
ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយោ យតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អម្បដិយោ ឧន្នោ
អម្បដិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ

(๒๔๖) សប្បដិឃធម្ម ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិឃធម្ម ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ
ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ អប្បដិឃធម្ម
ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិឃធម្ម ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣
ជីវិតិន្ទ្រិយ កុដ្ឋាសៈ ៣ បណ្ឌិត គប្បីឆ្លើ ត្រង់ខាងចុងបំផុតចុះ ។
សប្បដិឃធម្មក្តី អប្បដិឃធម្មក្តី ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិឃធម្ម ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យ នៃឰកខន្ធ
ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយក្តី
កាយវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យ នៃឰកខន្ធ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ
ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(๒๔๗) ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ជា
បច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

(๒๔๘) សប្បដិឃធម្ម ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិឃធម្ម ដោយ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចានដល់បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុ-
វិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ ។ អប្បដិឃធម្ម ជាបច្ច័យ នៃអប្ប ិឃធម្ម ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ

สหาชาตา อนุเรชาตา ปจฺจาชาตา ฯ สหาชาตา อนนฺตร-
รา ๒ ฌา อนนฺตรา ๒ ปจฺฉิมา ๒ ปุเรชาตา ๕ วตฺถุ ๑ ปวตฺต-
มนสฺสกาเยน ยุตฺตา ๑๒ ปุเรชาตา ๕ วตฺถุ ๑ ปวตฺตมนสฺสกาเยน
ยุตฺตา ๑๒ ปจฺฉิมา ๒ ปุเรชาตา ๕ วตฺถุ ๑ ปวตฺตมนสฺสกาเยน
ยุตฺตา ๑๒ ฯ ปุเรชาตา ๕ วตฺถุ ๑ ปวตฺตมนสฺสกาเยน ยุตฺตา
๑๒ ฯ ปจฺจาชาตา อนนฺตรา ๒ ปจฺฉิมา ๒ ปุเรชาตา ๕ วตฺถุ ๑
ปวตฺตมนสฺสกาเยน ยุตฺตา ๑๒ ฯ อนนฺตรา ๒ ปจฺฉิมา ๒ ปุเรชาตา
๕ วตฺถุ ๑ ปวตฺตมนสฺสกาเยน ยุตฺตา ๑๒ ฯ อนนฺตรา ๒ ปจฺฉิมา
๒ ปุเรชาตา ๕ วตฺถุ ๑ ปวตฺตมนสฺสกาเยน ยุตฺตา ๑๒ ฯ
สหาชาตา อนนฺตรา ๒ ปจฺฉิมา ๒ ปุเรชาตา ๕ วตฺถุ ๑ ปวตฺต-
มนสฺสกาเยน ยุตฺตา ๑๒ ฯ สหาชาตา อนนฺตรา ๒ ปจฺฉิมา ๒
ปุเรชาตา ๕ วตฺถุ ๑ ปวตฺตมนสฺสกาเยน ยุตฺตา ๑๒ ฯ สหาชาตา
อนนฺตรา ๒ ปจฺฉิมา ๒ ปุเรชาตา ๕ วตฺถุ ๑ ปวตฺตมนสฺสกาเยน
ยุตฺตา ๑๒ ฯ สหาชาตา อนนฺตรา ๒ ปจฺฉิมา ๒ ปุเรชาตา ๕ วตฺถุ ๑
ปวตฺตมนสฺสกาเยน ยุตฺตา ๑๒ ฯ สหาชาตา อนนฺตรา ๒ ปจฺฉิมา
๒ ปุเรชาตา ๕ วตฺถุ ๑ ปวตฺตมนสฺสกาเยน ยุตฺตา ๑๒ ฯ
สหาชาตา อนนฺตรา ๒ ปจฺฉิมา ๒ ปุเรชาตา ๕ วตฺถุ ๑ ปวตฺต-
มนสฺสกาเยน ยุตฺตา ๑๒ ฯ สหาชาตา อนนฺตรา ๒ ปจฺฉิมา ๒

สปฺปฏิยคฺฆ: ปญฺหาวาร:

ปจฺจยสหชาต ปุเรชาต นิสฺสยปจฺจยาชาต ฯ สหชาต คือ ขนฺธ
อปฺปฏิยคฺฆ ปจฺจย แห่งขนธ์จิตตสมุฏฐานรูป ชื่อว่าอปฺปฏิยคฺฆ: โดย
วิปฺปยุตฺตปจฺจย ขณะแห่งปฏิสนธิ ขนฺธ ปจฺจย แห่งวตฺถุ โดย
วิปฺปยุตฺตปจฺจย วตฺถุ ปจฺจย แห่งขนฺธ โดยวิปฺปยุตฺตปจฺจย ฯ
ปุเรชาต คือ วตฺถุ ปจฺจย แห่งขนฺธ ชื่อว่าอปฺปฏิยคฺฆ: โดยวิปฺปยุตฺต-
ปจฺจย ฯ นิสฺสยปจฺจยาชาต คือ ขนฺธ ปจฺจย แห่งอปฺปฏิยคฺฆ-
กายนี้ ที่เกิดก่อน โดยวิปฺปยุตฺตปจฺจย ฯ อปฺปฏิยคฺฆธมฺม
ปจฺจย แห่งสปฺปฏิยคฺฆธมฺม โดยวิปฺปยุตฺตปจฺจย ด้วยสหชาต
นิสฺสยปจฺจยาชาต ฯ สหชาต คือ ขนฺธ ปจฺจย แห่งขนธ์จิต
จิตฺตสมุฏฐานรูป ชื่อว่าสปฺปฏิยคฺฆ: โดยวิปฺปยุตฺตปจฺจย ขณะแห่ง
ปฏิสนฺธิ ... ฯ นิสฺสยปจฺจยาชาต คือ ขนฺธ ปจฺจย แห่งสปฺป-
ฏิยคฺฆกายนี้ ที่เกิดก่อน โดยวิปฺปยุตฺตปจฺจย ฯ อปฺปฏิยคฺฆธมฺม
ปจฺจย แห่งสปฺปฏิยคฺฆธมฺมทั้ง แห่งอปฺปฏิยคฺฆธมฺมทั้ง โดยวิปฺปยุตฺตปจฺจย
ด้วยสหชาต นิสฺสยปจฺจยาชาต ฯ สหชาต คือ ขนฺธ
ปจฺจย แห่งขนธ์จิตตสมุฏฐานรูป ชื่อว่าสปฺปฏิยคฺฆ: และชื่อว่าอปฺปฏิยคฺฆ:

វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ . . . ។
បច្ឆាជាតា អប្បដិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
សប្បដិយស្ស ច អប្បដិយស្ស ច កាយស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៤៩) សប្បដិយោ ឯកេ ខន្ធេ សប្បដិយស្ស ឆឌ្ឍស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ បដិច្ចសមុប្បន្នា បវត្ត-
ប្បញ្ហា ។ សប្បដិយោ ឯកេ ខន្ធេ អប្បដិយស្ស ឆឌ្ឍស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហ-
ជាតា សប្បដិយា មហាភូតា អាហារជាតុយោ អត្ថិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សប្បដិយា មហាភូតា អប្បដិយានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កពឌ្ឍារូបានំ ឧបាទារូបានំ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ជោដ្ឋញ្ចយតនំ ឥត្ថិន្ទ្រិយស្ស
កាពធ្បិដ្ឋារស្ស អាហារស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ ឧតុសមុដ្ឋានំ អសញ្ញ-
សត្តានំ . . . ។ បុរេជាតំ . . . ចក្ខុំ . . . ជោដ្ឋញ្ចេ
អនិច្ចតោ . . . ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ និញ្ចេន ចក្ខុនា រូបំ
បស្សតិ និញ្ចយ សោតជាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ ឃា-
យតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ជោដ្ឋញ្ចយតនំ កាយវិញ្ញា-
ណស្ស ច កាយាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ

ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កដ៏ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកអប្បដិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយកាយ និងអប្បដិយកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(๒๔๙) សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ មានការៈ១ ប្រស្នាទី១ ដូចបដិច្ចការៈដែរ ។ សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ឲ្យដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ពួកមហាភូត ជាសប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃអាហោជាតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកមហាភូត ជាសប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈ ពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ឲ្យដល់ភាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃឥត្ថិន្ទ្រិយ និងកពឡីង្ការាហារ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពាហិរៈ . . . អាហារសមុដ្ឋាន ឧតុសមុដ្ឋាន របស់ពួកអសញ្ញសត្ត . . . ។ ឯបុរេជាត . . . គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ . . . នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង . . . ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រួចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ឲ្យដល់ភាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ

กายวิญฺญาณสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สปฺป-
ฏิโฆ ธมฺโม สปฺปฏิฆสฺส จ อปฺปฏิฆสฺส จ
ธมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย สปฺปฏิฆํ ฬกฺ-
มหาภูตํ ทฺวิณฺณ มหาภูตานํ อาโปธาตุยา จ อตฺถิปฺป-
จฺจเยน ปจฺจโย ปฏิจฺจสมุปฺปนฺนา ยาว อสญฺญสตฺตา ฯ
อปฺปฏิโฆ ธมฺโม อปฺปฏิฆสฺส ธมฺมสฺส อตฺถิปจฺจเยน
ปจฺจโย สหชาตา ปุเรชาตา ปจฺฉาชาตา อาหาร-
ปจฺจเยน ฯ สหชาตา อปฺปฏิโฆ ฬโก ขนฺโธ
ตโยฺณ... ยาว อสญฺญสตฺตา ฯ ปุเรชาตา จกฺขุ...
ฆานชิวฺหากายอิตฺถิปุริสชีวิตินฺทฺริยานิ อาโปธาตุ...
กพฬีกาโร อาหาโร อนิจฺจโต... โกมนสฺส-
อุปฺปชฺชติ จกฺขุ อปฺปฏิฆายตนํ ขนฺธานํ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺ-
จโย ฯ ปจฺฉาชาตา อปฺปฏิโฆ ขนฺโธ ปุเรชาตสฺส
อิมสฺส อปฺปฏิฆสฺส กายสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺ-
จโย กพฬีกาโร อาหาโร อิมสฺส อปฺปฏิฆสฺส
กายสฺส อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย รูปชีวิตินฺทฺริยานิ
อปฺปฏิฆายตนานิ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
อปฺปฏิโฆ ธมฺโม สปฺปฏิฆสฺส ธมฺมสฺส อตฺถิปจฺ-
จเยน ปจฺจโย สหชาตา ปจฺฉาชาตา อาหาร

ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយធម៌ផង នៃអប្បដិយធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ មហាភូត ១ ជាសប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃមហាភូត ២ ផង នៃអាហោជាតុផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្ត្វ ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ អប្បដិយក្ខន្ធ ១ (នៃ ១ ខ្ន) ៣ ... រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្ត្វ ។ បុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ន្ហូរវត្ថុ ... ន្ហូរឥន្ទ្រិយ បុរិសិន្ទ្រិយ ជីវិតិន្ទ្រិយ អាហោជាតុ ... ន្ហូរកពឡិង្ការាហារ ជាមិនខ្លែង ... ភោមនស្ស កើតខ្លី ដ៏ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអប្បដិយក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកអប្បដិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិយកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កពឡិង្ការាហារ ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិយកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ជាអប្បដិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ

ឥត្ថិយំ ។ សហជាតា អប្បដិយោ ខន្ធា សប្បដិយោ-
ធិតិ្ថសម្បដ្ឋាជានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណេ អាចោជាតុ សប្បដិយានំ មហាភូតានំ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាចោជាតុ សប្បដិយោ-
ធិតិ្ថសម្បដ្ឋាជានំ រូបានំ កជត្តារូបានំ ឧបាទារូបានំ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាចោជាតុ ចក្ខាយតនស្ស
សោតាយតនស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥមិនា . . .
អាហារសម្បដ្ឋានំ ឧតុសម្បដ្ឋានំ អសញ្ញសត្តានំ . . . ។
បច្ចាជាតា អប្បដិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
សប្បដិយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កពឌីការាហារេ អាហារេ ឥមស្ស សប្បដិយស្ស កា-
យស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ សប្ប-
ដិយោធិ កជត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អប្បដិយោ ឆឌ្ឌោ សប្បដិយស្ស ច អប្បដិយស្ស ច
ឆឌ្ឌាយតនស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ចាជាតំ
អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ អប្បដិយោ ឯកោ
ខន្ធោ តីណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សប្បដិយានញ្ច អប្បដិយានញ្ច
. . . រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ យាវ អសញ្ញសត្តា ។ បច្ចាជាតា

និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកអប្បដិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
អាហោរកម្ម ជាបច្ច័យ នៃពួកមហាភូត ជាសប្បដិយៈ ដោយអត្ថិ-
ប្បច្ច័យ អាហោរកម្ម ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ
ពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ អាហោរកម្ម ជា
បច្ច័យ នៃចក្ខាយតនៈ និងឃានាយតន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពាហិរៈ
. . . អាហារសមុដ្ឋាន ឧតុសមុដ្ឋាន របស់ពួកអសញ្ញសត្វ . . . ។
បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាសប្ប-
ដិយៈ នេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កពឡីង្ការាហារ ជា
បច្ច័យ នៃកាយ ជាសប្បដិយៈ នេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ
ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ជាសប្បដិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ អប្ប-
ដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយធម៌ផង នៃអប្បដិយធម៌ផង ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ ចានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។
សហជាត គឺ អប្បដិយក្ខន្ធ១ នៃខន្ធ៣ ជាសប្បដិយៈ និងជាអប្បដិយៈ
. . . ដូចបដិច្ចវារៈដែរ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ បច្ឆាជាត

អប្បដិឃោ ខន្ធោ បុរេជាតស្ស នមស្ស សប្បដិឃស្ស ច អប្បដិឃស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភវង្គដ្ឋិក្ខណេ អាហារោ នមស្ស សប្បដិឃស្ស ច អប្បដិឃស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ សប្បដិឃានញ្ច អប្បដិឃានញ្ច កាដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សប្ប-ដិឃោ ច អប្បដិឃោ ច ធម្មោ សប្បដិឃស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិច្ចសនិសំ យាវ អសញ្ញសត្តា ។ សប្បដិឃោ ច អប្បដិឃោ ច ធម្មោ អប្បដិឃស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-ជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតា អប្បដិឃា ខន្ធា ច បហាក្ខតា ច អប្បដិឃានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ... បដិច្ចសនិសំ យាវ អសញ្ញសត្តា ។ សហជាតោ ចក្ខុ-វិញ្ញាណសហគតោ ផស្សោ ខន្ធោ ច ចក្ខាយតនញ្ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ... ទ្វេ ខន្ធា ... កាយវិញ្ញាណ-សហគតោ ផស្សោ ខន្ធោ ច កាយាយតនញ្ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ... ។

สปฺปฏิยุกฺ: បញ្ហាវារៈ

គឺ ពួកអប្បដិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយកាយ និងអប្បដិយកាយ នេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ តថឡិង្គាកហារ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយកាយ និងអប្បដិយកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ជាសប្បដិយៈ និងជាអប្បដិយៈ ដោយអត្ថិ-ប្បច្ច័យ ។ សប្បដិយធម្មិក្តី អប្បដិយធម្មិក្តី ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយធម្មិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ សប្បដិយធម្មិក្តី អប្បដិយធម្មិក្តី ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិយធម្មិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ពួកអប្បដិយក្ខន្ធក្តី ពួកមហាភូតក្តី នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈ . . . ដូចបដិច្ចវារៈដែរ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ๑ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី នៃខន្ធ ๓ . . . ខន្ធ ๔ . . . ខន្ធ ๑ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណក្តី កាយាយ-តនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ๓ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ๒ . . . ។

សម្បដិយោ ច អម្បដិយោ ច ធម្មា សម្បដិយស្ស ច អម្បដិយស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិម្បច្ចយេន បច្ច-យោ បដិច្ចសមុប្បាទំ ។

(๒๕๐) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ទ្វេ អធិ-បតិយា ចត្តារិ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ទស អញ្ញមញ្ញេ ច និស្សយេ ទស ឧប-និស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ តីណិ វិបាកេ តីណិ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ អត្ថិយា ទស នត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ទស ។ ឯវំ គណេតព្ពំ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๒๕๑) សម្បដិយោ ធម្មោ សម្បដិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សម្បដិ-យោ ធម្មោ អម្បដិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណម្បច្ច-យេន បច្ចយោ សហជាតម្បច្ចយេន បច្ចយោ

សប្បដិឃធម្មិកំ អប្បដិឃធម្មិកំ ជាបច្ចយ នៃសប្បដិឃធម្មិកំ នៃ
អប្បដិឃធម្មិកំ ដោយអត្ថិប្បច្ចយ គឺ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

(๒๙๐) កុសលោ ហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុសលោ អារម្មណប្បច្ចយ
មានវារៈ ๒ កុសលោ អធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ๔ កុសលោ អនន្តរប្បច្ចយ មាន
វារៈ ๑ កុសលោ សមនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ កុសលោ សហជាតប្បច្ចយ មាន
វារៈ ๙ កុសលោ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ ๖ កុសលោ និស្សយប្បច្ចយ មាន
វារៈ ๙ កុសលោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កុសលោ បុរេជាតប្បច្ចយ មាន
វារៈ ๓ កុសលោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុសលោ អាសេវនប្បច្ចយ មាន
វារៈ ๑ កុសលោ កម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុសលោ វិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុស
លោ អាហារប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុសលោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កុសលោ ឈា-
នប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុសលោ មគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កុសលោ សម្បយុត្ត-
ប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ កុសលោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ๔ កុសលោ អត្ថិប្បច្ចយ
មានវារៈ ๙ កុសលោ នត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ๑ កុសលោ វិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ។
បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(๒๙๑) សប្បដិឃធម្មិ ជាបច្ចយ នៃសប្បដិឃធម្មិ ដោយ
សហជាតប្បច្ចយ ។ សប្បដិឃធម្មិ ជាបច្ចយ នៃអប្បដិឃ-
ធម្មិ ដោយអារម្មណប្បច្ចយ ជាបច្ចយ ដោយសហជាតប្បច្ចយ

อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ปุเรชาตูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมฺปยุตฺโต ธมฺโม สมฺปยุตฺตสฺส จ อสมฺปยุตฺตสฺส จ ธมฺมสฺส สหชาตูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อสมฺปยุตฺโต ธมฺโม อสมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย สเหชาตูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ปุเรชาตูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ปจฺฉาชาตูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย กมฺมูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อาหารูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อินฺทฺริยูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อสมฺปยุตฺโต ธมฺโม สมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส สหชาตูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ปจฺฉาชาตูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย กมฺมูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อาหารูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อินฺทฺริยูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ สมฺปยุตฺโต จ อสมฺปยุตฺโต จ ธมฺโม สมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส สหชาตูปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។
សប្បដិឃធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិឃធម៌ផង នៃអប្បដិឃធម៌ផង ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ។ អប្បដិឃធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអប្បដិឃធម៌ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ អប្បដិឃធម៌
ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិឃធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហា-
រប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ អប្បដិឃធម៌ ជាបច្ច័យ នៃ
សប្បដិឃធម៌ផង នៃអប្បដិឃធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ សប្បដិឃធម៌ក្តី
អប្បដិឃធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិឃធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

សប្បដិឃោ ច អប្បដិឃោ ច ធម្មា អប្បដិឃស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សប្បដិឃោ ច អប្បដិឃោ ច ធម្មា សប្បដិឃស្ស ច អប្បដិឃស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๙๒) ធម្មោ តុយា ន៎ ។ សង្ខិត្តំ ។ ធអនន្តរេ ន៎ ធសមនន្តរេ ន៎ ធសហជាតេ ចត្តារិ ធអញ្ញមញ្ញ ន៎ ធនិស្សយេ ចត្តារិ ធឧបនិស្សយេ ន៎ ធបុរេជាតេ ន៎ ។ សង្ខិត្តំ ។ ធសម្បយុត្តេ ន៎ ធវិប្បយុត្តេ ន៎ ធោអត្ថិយេ ចត្តារិ ធោនត្ថិយា ន៎ ធោវិគតេ ន៎ ធោអវិគតេ ចត្តារិ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๒๙๓) ធោតុប្បច្ចយា ធអារម្មណា តីណិ សង្ខិត្តំ ... ធអនន្តរេ តីណិ ធសមនន្តរេ តីណិ ធអញ្ញមញ្ញ តីណិ ធឧបនិស្សយេ តីណិ សង្ខិត្តំ ... ធសម្បយុត្តេ តីណិ ធវិប្បយុត្តេ ឯកំ

សម្បដិយធម៌ក្តី អម្បដិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអម្បដិយធម៌ ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ សម្បដិយធម៌ក្តី អម្បដិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសម្បដិយធម៌ផង នៃអម្បដិយធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[๒๕๒] កុសលនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កុសលអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កុសលអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កុសលឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កុសលសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលោអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កុសលោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ។

បឋមំ បច្ចនីយំ ។

[๒๕๓] កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ សេចក្តីបំប្រួញ . . . កុសលអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ សេចក្តីបំប្រួញ . . . កុសលសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑

ឆោឧត្តិយា តីណិ ឆោវិតតេ តីណិ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๒๕๔) ឧហោតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ទ្វេ ... អធិបតិយោ ចត្តារិ ។ អនុលោមមាតិកា កណ-តព្ពា ។ ... អវិគតេ ឆ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សប្បដិយុកំ និដ្ឋិតំ ។

រូបិទុកេ

បដិច្ចវារោ

(๒๕๕) រូបី ឆម្មំ បដិច្ច រូបី ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច តយោ មហា-ភូតា ទ្វេ មហាភូតេ ... មហាភូតេ បដិច្ច ចក្ខុស-ម្បដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ រូបី ឆម្មំ បដិច្ច អរូបី ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច អរូបិនោ ខន្ធា ។ រូបី ឆម្មំ បដិច្ច រូបី ច អរូបី ច ឆម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច អរូបិនោ ខន្ធា មហាភូតេ បដិច្ច កដត្តា-រូបំ ។ អរូបី ឆម្មំ បដិច្ច អរូបី ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា អរូបី ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា

រូបិទុកៈ បដិច្ចវារៈ

កង្ខោនត្តិកប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កង្ខោវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(២៥៤) កង្ខអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ... កង្ខអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ៤ ។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិតគប្បីកប់ចុះ ។ ... កង្ខអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ សម្បដិយុទ្ធៈ ។

រូបិទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

(២៥៥) រូបិធម៌ (ធម៌ ដែលមានរូប) អាស្រ័យ នូវរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ មហាភូត ៣ អាស្រ័យ នូវមហាភូត ១ នូវមហាភូត ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ អរូបិធម៌ (ធម៌ ដែលមិនមានរូប) អាស្រ័យ នូវរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ពួកអរូបិក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ កង្ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ រូបិធម៌ក្តី អរូបិធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ពួកអរូបិក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ កង្ខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ អរូបិធម៌ អាស្រ័យ នូវអរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវអរូបិក្ខន្ធ ១

ន្តេ ខន្តេ ... បដិសន្ធិ ។ អរូបី ធម្មំ បដិច្ច រូបី ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អរូបិនោ ខន្តេ បដិច្ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។ អរូបី ធម្មំ បដិច្ច រូបី ច
អរូបី ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អរូបី ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ន្តេ
ខន្តេ ... បដិសន្ធិ ។ រូបី ច អរូបី ច ធម្មំ បដិច្ច
រូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អរូបិនោ ខន្តេ
ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ-
ក្ខណេ ... ។ រូបី ច អរូបី ច ធម្មំ បដិច្ច អរូបី
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ អ-
រូបី ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ន្តេ
ខន្តេ ... ។ រូបី ច អរូបី ច ធម្មំ បដិច្ច រូបី ច
អរូបី ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខ-
ណេ អរូបី ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា
ន្តេ ខន្តេ ... អរូបិនោ ខន្តេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច
កដត្តារូបំ ។ សង្ខិត្តំ ។

(២៥៦) ហេតុយា ឆ អារម្មណេ តីណិ អធិ-
បតិយា បញ្ច អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ
សហជាតេ ឆ អញ្ញមញ្ញេ ច និស្សយេ ឆ

ខ្លះខន្ធ ๒ ... មានបដិសន្ធិដែរ ។ រូបិន្ទ្រិយ អាស្រ័យ នូវអរូបិន្ទ្រិយ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវ
ពួកអរូបិក្ខន្ធ មានបដិសន្ធិដែរ ។ រូបិន្ទ្រិយក្តី អរូបិន្ទ្រិយក្តី អាស្រ័យ នូវ
អរូបិន្ទ្រិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋា-
នរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអរូបិក្ខន្ធ ๑ នូវខន្ធ ๒ ... មានបដិសន្ធិដែរ ។
រូបិន្ទ្រិយ អាស្រ័យ នូវរូបិន្ទ្រិយផង នូវអរូបិន្ទ្រិយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកអរូបិក្ខន្ធផង នូវពួក
មហាភូតផង កង្វះណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ អរូបិន្ទ្រិយ អាស្រ័យ នូវ
រូបិន្ទ្រិយផង នូវអរូបិន្ទ្រិយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣
អាស្រ័យ នូវអរូបិក្ខន្ធ ๑ ផង នូវវត្ថុផង កង្វះណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធ ๒
... ។ រូបិន្ទ្រិយក្តី អរូបិន្ទ្រិយក្តី អាស្រ័យ នូវរូបិន្ទ្រិយផង នូវអរូបិន្ទ្រិយផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវអរូបិក្ខន្ធ ๑
ផង នូវវត្ថុផង កង្វះណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធ ๒ ... កដត្តារូប អា-
ស្រ័យ នូវពួកអរូបិក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(๒๙๖) កង្វះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្វះអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๓ កង្វះអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្វះអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ๓ កង្វះសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កង្វះសហជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ๙ កង្វះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កង្វះនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙

រូបំទុកេ បដិច្ចវារេ

ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ នវ វិបាកេ នវ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ នវ មគ្គេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ នត្ថិយា តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ នវ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(២៥៧) រូបី ធម្មំ បដិច្ច រូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ អរូបី ធម្មំ បដិច្ច អរូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អរូបឹ ឯកំ ទ្វេ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ទ្វេ ... អហេតុកបដិសន្ធិក្ខណេ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ច-សហគតេ ទ្វេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ច-សហគតោ មោហោ ។ ធហេតុប្បច្ចយា នវ បញ្ហា អហេតុកទ្វិ ធិយា មេតំ ។

(២៥៨) ធហេតុយា នវ ធអារម្មណេ តីណិ ធអធិបតិយា នវ ធអនន្តរេ តីណិ ធសមនន្តរេ តីណិ

រូបិទុកៈ បដិច្ចវារៈ

កម្មឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កម្មបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កម្មអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កម្មកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កម្មវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កម្មអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កម្មឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កម្មឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កម្មមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កម្មសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កម្មវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កម្មអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កម្មនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កម្មវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កម្មអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

បច្ច័យ អនុលោម ។

(២៥៧) រូបិធម្មា អារម្មណបច្ច័យេន រូបិធម្មេ ច អរូបិធម្មេ ច បដិច្ច ឧប្បជ្ជមានេ រូបិធម្មេ ច អរូបិធម្មេ ច ខន្ធេ ច ឧបាទាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧប្បជ្ជតិ ។ រូបិធម្មា អារម្មណបច្ច័យេន អរូបិធម្មេ ខន្ធេ ច ឧបាទាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧប្បជ្ជតិ ។ រូបិធម្មា អារម្មណបច្ច័យេន រូបិធម្មេ ច អរូបិធម្មេ ច

ឧអញ្ញមញ្ញេ តីណិ ឧឧបនិស្សយេ តីណិ ឧបុរេជាតេ
ឧវ ឧបច្ឆាជាតេ ឧវ ឧអាសេវនេ ឧវ ឧកម្មេ ទ្វេ
ឧវិបាកេ បញ្ច ឧអាហារេ ឯកំ ឧឥន្ទ្រិយេ ឯកំ
ឧឈានេ ទ្វេ ឧមគ្គេ ឧវ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្ប-
យុត្តេ ទ្វេ ឱនត្ថិយា តីណិ ឱវិគតេ តីណិ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(២៥៩) ហេតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណេ តីណិ ...
ឧអធិបតិយា ឧវ ឧអនន្តរេ តីណិ ឧសមនន្តរេ តីណិ
ឧអញ្ញមញ្ញេ តីណិ ឧឧបនិស្សយេ តីណិ ឧបុរេជាតេ
ឧវ ឧបច្ឆាជាតេ ឧវ ឧអាសេវនេ ឧវ ឧកម្មេ ឯកំ
ឧវិបាកេ បញ្ច ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ
ឯកំ ឱនត្ថិយា តីណិ ឱវិគតេ តីណិ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

កឍនអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កឍនឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ៣
កឍនបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កឍនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ៩
កឍនអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កឍនកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ២
កឍនវិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ៥ កឍនអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ១ កឍ
នឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានវារៈ១ កឍនឈានប្បច្ចយ មានវារៈ២ កឍ
នមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កឍនសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កឍ
នវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ២ កឍនោនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កឍ
នោវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ៣ ។

បច្ចនីយៈ ។

(២៥៩) កឍនអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ
... កឍនអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កឍនអនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ៣
កឍនសមនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កឍនអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ៣
កឍនឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កឍនបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ៩
កឍនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កឍនអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ៩
កឍនកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ១ កឍនវិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ៥ កឍ
នសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កឍនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ១
កឍនោនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កឍនោវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ៣ ។

បច្ចនីយៈ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(๒๖๐) ឆហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ តីណិ ... អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ ឆ អញ្ញមញ្ញេ ឆ និស្សយេ ឆ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ ឆ វិបាកេ ឆ អាហារេ ឆ ឥន្ទ្រិយេ ឆ ឈានេ ឆ មគ្គេ ឯកំ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ ឆ អត្ថិយា ឆ នត្ថិយា តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ ឆ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សហជាតវារេ បដិច្ចវារសទិសោ ។

បច្ចយវារោ

(๒๖๑) រូបី ធម្មំ បច្ចយា រូបី ធម្មោ ឧប្ប-ន្នស្ស តំ ហេតុប្បច្ចយា ឯកំ មហាភូតំ ... បដិច្ច-សទិសំ ។ រូបី ធម្មំ បច្ចយា អរូបី ធម្មោ ឧប្បន្នស្ស តំ

រូបិទុកៈ បច្ចយវារៈ

(๒๖๐) កុឝលារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ . . . កុឝលអនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កុឝលសមនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កុឝលសហជាតប្បច្ចយ មានវារៈ៩ កុឝលអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ៦ កុឝលនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កុឝលឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កុឝលបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ១ កុឝលអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ១ កុឝលកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កុឝលវិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កុឝលអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កុឝលឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កុឝលឈានប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កុឝលមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ ១ កុឝលសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កុឝលវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កុឝលអត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ កុឝលនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កុឝលវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ កុឝលអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ៩ ។

បច់ បច្ចនីយានុលោម ។

ឯសហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បច្ចយវារៈ

(๒๖๑) រូបិធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ មហាភូត ១ . . . ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។ អរូបិធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង

ហោតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អរូបិនោ ខន្ធា បដិសន្ធិំ ។ រូបី ធម្មំ បច្ចយា រូបី ច អរូបី ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អរូបិនោ ខន្ធា មហោភូតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិ-សន្ធិំ ។ ឯវំ អវិសេសា បញ្ចា បវត្តិំ បដិសន្ធិំ វិភជិតព្ពា ។

(២៦២) រូបី ធម្មំ បច្ចយា អរូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា អរូបិនោ ខន្ធា បដិសន្ធិំ ។ អរូបី ធម្មំ បច្ចយា អរូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា អរូបី ឯកំ ខន្ធំ ... ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិំ ។ រូបី ច អរូបី ច ធម្មំ បច្ចយា អរូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយោ ចក្ខុវិញ្ញាណសមាគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... កាយវិញ្ញាណ-សមាគតំ ... អរូបី ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ សង្ខិត្តំ ។

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអរូបិក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ១ មានបដិសន្ធិដែរ ។ រូបិនមិក្ខណៈ អរូបិនមិក្ខណៈ ពឹងផ្អែក នឹងរូបិនមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អរូបិក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ១ បិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកមហាភូត មានបដិសន្ធិដែរ ។ ប្រស្នា ដំសេស និងបវត្តិប្បដិសន្ធិ បណ្ឌិត គប្បីចែក យ៉ាងនេះចុះ ។

(๒๖๒) អរូបិនមិ ពឹងផ្អែក នឹងរូបិនមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ពួកអរូបិក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ១ មានបដិសន្ធិដែរ ។ អរូបិនមិ ពឹងផ្អែក នឹងអរូបិនមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ នឹងអរូបិក្ខន្ធ ១ ... នឹង ១ ខន្ធ ២ ... មានបដិសន្ធិដែរ ។ អរូបិនមិ ពឹងផ្អែក នឹងរូបិនមិផង នឹងអរូបិនមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ១ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក នឹង ១ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនផង នឹង ១ ខន្ធ ២ ... ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ ... ១ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក នឹងអរូបិក្ខន្ធ ១ ផង នឹងវត្ថុផង នឹង ១ ខន្ធ ២ ... ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(๒๖๓) ហេតុយា ន អារម្មណា តីណិ អធិប-
តិយា ន អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហ-
ជាតេ ន អញ្ញមញ្ញេ ន និស្សយេ ន ឧបនិស្ស
យេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្ម
ន ។ សន្ធិត្តំ ។ មគ្គេ ន សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-
យុត្តេ ន អត្ថិយា ន នត្ថិយា តីណិ វិគតេ តីណិ
អវិគតេ ន ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๒๖๔) រូបំ ធម្មំ បច្ចយា រូបី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ធហេតុប្បច្ចយា ឯកំ មហាភូតំ ... អសញ្ញសត្តានំ
ឯកំ មហាភូតំ ... ។ រូបី ធម្មំ បច្ចយា អរូបី
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធហេតុប្បច្ចយា ចក្ខាយតនំ បច្ចយោ
ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ចយោ កាយវិញ្ញាណំ
វត្ថុ បច្ចយា អហេតុកា អរូបិនោ ខន្ធា អហេតុក-
ប្បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតោ
ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ រូបី ធម្មំ បច្ចយា
រូបី ច អរូបី ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ធហេតុប្បច្ចយោ

រូបិទុកៈ បច្ចយវារៈ

(๒๖๓) កង្ខហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កង្ខអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កង្ខអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កង្ខអនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កង្ខសមនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កង្ខសហជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កង្ខអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ ๖ កង្ខនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កង្ខឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កង្ខបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កង្ខអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កង្ខកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ។ សេចក្តីចំប្រញ ។ កង្ខមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កង្ខសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កង្ខវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កង្ខអត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កង្ខនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កង្ខវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๓ កង្ខអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ។

ចប់ អនុលោម ។

(๒๖๔) រូបិធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ មហាភូត ๑ . . . មហាភូត ๑ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ . . . ។ អរូបិធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ពួកអរូបិក្ខន្ធ ជាអហេតុកៈ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ កង្ខាណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ រូបិធម៌ក្តី អរូបិធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ

បរិត្តំ បដិសន្ធិំ តាតញ្ច ។ អរូបី ឆន្ទំ បដ្ឋយា អរូបី ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ឆន្ទោសុប្បដ្ឋយា អហេតុកំ អរូបី ឯកំ ខន្ធំ ... បដិសន្ធិក្ខណេ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ច-សហគតេ ខន្ធេ បដ្ឋយា វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ច-សហគតោ មោហោ ។ អរូបី ឆន្ទំ បដ្ឋយា រូបី ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ឆន្ទោសុប្បដ្ឋយា អរូបិនោ ខន្ធេ បដ្ឋយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិំ ។ អរូបី ឆន្ទំ បដ្ឋយា រូបី ច អរូបី ច ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ឆន្ទោសុប្បដ្ឋយា អរូបិំ ឯកំ ខន្ធំ បដ្ឋយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ន្ទេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិំ ។ រូបិញ្ច អរូបិញ្ច ឆន្ទំ បដ្ឋយា រូបី ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ឆន្ទោសុប្បដ្ឋយា អរូបិ-នោ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដ្ឋយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិំ ។ រូបិញ្ច អរូបិញ្ច ឆន្ទំ បដ្ឋយា អរូបី ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ឆន្ទោសុប្បដ្ឋយា ចក្ខុវិញ្ញាណសហ-គតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច ចក្ខាយតនញ្ច បដ្ឋយា តយោ ខន្ធា ន្ទេ ខន្ធេ ... តាយវិញ្ញាណសហគតំ ...

គឺ បវត្តិប្បដិសន្ធិ បណ្ឌិត គប្បីផ្ទៀងចុះ ។ អរូបិធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអរូបិ-ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ នឹងអរូបិក្ខន្ធ ๑ ជាអហេតុក: . . . មោហ: ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ច: ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ច: កុដ្ឋខណ:នៃ បដិសន្ធិ ។ រូបិធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេ-តុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកអរូបិក្ខន្ធ មានបដិសន្ធិ ដែរ ។ រូបិធម៌ក្តី អរូបិធម៌ក្តី ពឹងផ្អែក នឹងអរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ នហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๓ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងអរូបិក្ខន្ធ ๑ នឹងខន្ធ ๒ . . . មានបដិសន្ធិដែរ ។ រូបិធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងរូបិធម៌ផង នឹងអរូបិធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកអរូបិក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង មានបដិសន្ធិដែរ ។ អរូបិ-ធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងរូបិធម៌ផង នឹងអរូបិធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេ-តុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๓ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ๑ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតន:ផង ខន្ធ ๒ . . . ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ . . .

អវូបឺ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ខន្ធច្ច-សហគតោ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហ-គតោ ខន្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ រូបិញ្ច អរូបិញ្ច ឆម្បិ បច្ចយា រូបឺ ច អរូបឺ ច ឆន្នំ ខុប្បជ្ជន្តិ ឆហេតុប្បច្ចយា អវូបឺ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា អហេតុកា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ .. អរូបិនោ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ ។

(២៦៥) ឆហេតុយោ ឆ ឆអារម្មណេ តីណិ ឆ អធិបតិយា ឆ ឆអនន្តរេ តីណិ ឆសមនន្តរេ តីណិ ឆអញ្ញមញ្ញេ តីណិ ឆខុបនិស្សយេ តីណិ ឆបុរេជាតេ ឆ ឆបច្ឆាជាតេ ឆ ឆអាសេវនេ ឆ ឆកម្មេ ចត្តារិ ឆវិបាកេ ឆ ឆអាហារេ ឯកំ ឆឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឆឈានេ ចត្តារិ ឆមគ្គេ ឆ ឆសម្បយុត្តេ តីណិ ឆវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ឆោឆនត្តិយា តីណិ ឆោវិគតេ តីណិ ។

រូបិទុក: បច្ចយវារ:

ខន្ធ ๓ ពីរដែក នឹងអរូបិក្ខន្ធ ๑ ផង នឹងវត្ថុផង ខន្ធ ๒ . . . មោហ: ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខុទ្ធច្ច: ពីរដែក នឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខុទ្ធច្ច:ផង នឹងវត្ថុផង កដ្ឋឍណ:នៃបដិសន្ធិ ។ រូបិធម្មិក្តី អរូបិធម្មិក្តី ពីរដែក នឹងរូបិធម្មិផង នឹងអរូបិធម្មិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ អហេតុកក្ខន្ធ ๓ ពីរដែក នឹងអរូបិក្ខន្ធ ๑ ផង នឹងវត្ថុផង ខន្ធ ๒ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីរដែក នឹងពួកអរូបិក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង មានបដិសន្ធិដែរ ។

(๒๖๕) កដ្ឋនហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ កដ្ឋនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កដ្ឋនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ កដ្ឋនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កដ្ឋនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កដ្ឋនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កដ្ឋនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កដ្ឋនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ កដ្ឋនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ កដ្ឋនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ កដ្ឋនកម្មប្បច្ច័យ មានវារ: ๔ កដ្ឋនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ កដ្ឋនអាហារប្បច្ច័យ មានវារ: ๑ កដ្ឋនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារ: ๑ កដ្ឋនឈានប្បច្ច័យ មានវារ: ๔ កដ្ឋនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ កដ្ឋនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កដ្ឋនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ๒ កដ្ឋនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កដ្ឋនវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ។

បច្ចនីយ: ។

(๒๖๖) ហោតុប្បន្នយា ឧអារម្មណោ តីណិ ។ សន្ធិត្តំ សព្វេ ភាតព្ពា ។ ... ឧតម្ហេ តីណិ ឧវិចាកេ ឧវ ឧសមុយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ឯកំ ហោឧត្តិយា តីណិ ហោវិតតេ តីណិ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๒๖๗) ឧហោតុប្បន្នយា អារម្មណោ តីណិ សព្វេ ភាតព្ពា ... ឈានេ ឧវ មគ្គេ តីណិ សន្ធិត្តំ ... អវិតតេ ឧវ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

ឯិសយ្យេកភេបិ បច្ចយភាសនិទេសោ ។

សំសដ្ឋវារោ

(๒๖๘) អប្បិ ឧម្ចំ សំសដ្ឋោ អប្បិ ឧម្ចោ ឧុប្បដ្ឋតំ ហោតុប្បន្នយា អប្បិ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ន្ទេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិ ។

(๒๖๙) ហោតុយោ ឯកំ អវិតតេ ឯកំ

(๒๖๖) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ បច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យដូចគ្នាចុះ ។ . . . ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(๒๖๗) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ បច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យដូចគ្នាចុះ . . . ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ សេចក្តីបំប្រួញ . . . ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ឯនិស្សយវារៈ ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ ។

សំសដ្ឋវារៈ

(๒๖๘) អរូបិធម៌ ច្រឡំ នឹងអរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ ច្រឡំ នឹងអរូបិក្ខន្ធ ១ នឹងខន្ធ ២ . . . មានបដិសន្ធិដែរ ។

(๒๖๙) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុ

ឯវំ បច្ចយេមប្បិ តីណិ កណានាបិ សម្បយុត្ត-
ភាវេបិ សព្ពេ តាតព្ពា ឯកាយេវ បញ្ហា(๑) ។

បញ្ហាវារោ

(๒๗๐) អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ

រូបមុខ: បញ្ហាវារៈ

បច្ចនីយៈក្តី វារៈ ៣ ក្តី ការពាក់ក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី
ទាំងអស់នេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ មានបញ្ហា
តែ ១ ប៉ុណ្ណោះទេ ។

បញ្ហាវារៈ

(๒๗๐) អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ពួកអរូបិហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ
មានបដិសន្ធិវារៈ ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ពួកអរូបិហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ
មានបដិសន្ធិវារៈ ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម៌ផង នឹងអរូបិធម៌ផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអរូបិហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ផង នឹងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានបដិសន្ធិវារៈ ។

(๒๗๑) រូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺ ន្ទូវចក្ខុ . . . ន្ទូវឥត ឥត្ថិន្ទ្រិយ បុរិសិន្ទ្រិយ ជីវិតិន្ទ្រិយ អាហោជាតុ
. . . ន្ទូវកពឡីង្ការាហារ ជាមិនទៀង . . . គោមនសៀ កើតទៀង

ដំ ឦន ឯក្ខណា រូបំ បស្សតិ ឯញ្ញាយ សោតជាតុយា
សទ្ធិំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស អារម្មណ.
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឆោដ្ឋញ្ញាយតនំ តាយ វិញ្ញាណស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបិនោ ខន្ធា អនិន្ទ្រិ.
ឆញ្ញាណស្ស បុព្ពេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតំ.
សញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច.
យោ ។ អរូបី ឆន្នោ អរូបិស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច.
យេន បច្ចយោ ឆានំ ... សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ
... តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្ពេ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ
ឈានា ... អរិយា មគ្គា ... ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ ឯញ្ញំ
គោត្រភុស្ស ភេទានស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អាវជ្ជ.
នាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា បហីនេ
កិលេសេ ... វិក្ខម្ភិតេ កិលេសេ ... បុព្ពេ
... អរូបិនោ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ... ឆោមនស្សំ
ឧប្បន្នន្តិ ឆេតោបរិយញ្ញាណេន អរូបិចិត្តសមង្គិស្ស
ចិត្តំ ជានាតិ អាកាសានញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយត.
នស្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស

បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ក្តី នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោត-
ធាតុ រួចាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ផៅដ្ឋាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ពួករូបិកន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញាណ បុព្វេនិវា-
សានុស្សតិញាណ ទិព្វចក្ខុញាណ ចេតោបរិយញាណ អនាគតំសញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ទាន . . .
សីល . . . ឧបោសថកម្ម . . . ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ
ពិចារណា នូវពួកកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន អំពី
ឈាន . . . ពួកព្រះអរិយៈ អំពីមគ្គ . . . ហើយពិចារណា នូវផល
ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ ចិត្តៈ មគ្គ
ចិត្តផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវពួកកិ-
លេស ដែលលះបង់ហើយ . . . នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ
. . . ក្នុងកាលមុន . . . នូវពួកអរូបិក្ខន្ធ ថាមិនទៀង . . . ទោមនស្ស
កើតទៀង ដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយអរូបិចិត្ត ដោយ
ចេតោបរិយញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចា-
យតនៈ អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ

อวิชฺชาปจฺจยา ขนฺธานญฺจ ปาตุภาโว ชาติปจฺจยา ชรา-มรณนฺติ เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหติ ฯ

[๒๗๒] ยสฺมึ ขเณ อวิชฺชา อุปฺปชฺชติ ตสฺมึ ขเณ ตีณิ สงฺขารา ปาตุภวนฺติ ฯ ยสฺมึ ขเณ สงฺขารา ปาตุภวนฺติ ตสฺมึ ขเณ ปญฺจ วิญฺญาณานิ ปาตุภวนฺติ ฯ ยสฺมึ ขเณ ปญฺจ วิญฺญาณานิ

រូបំ វុត្តៈ បញ្ហាវារៈ

ពួកអរូបក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវតទារម្មណញាណ ចេតោ-
បរិយញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញាណ យថាកម្មូបគញាណ និង
អនាគតំសញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(๒๗๒) រូបិនមិ ជាបច្ច័យ នៃអរូបិនមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ . . . ធ្វើ នូវកព-
ឡិង្ការាហារ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ភគៈ ធ្វើ នូវតុ
នោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ អរូបិនមិ
ជាបច្ច័យ នៃអរូបិនមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) នូវទាន
. . . ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ និងផល
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បុគ្គល ធ្វើ នូវពួកអរូបក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយត្រេកអរ . . . ភគៈ កើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។
ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អរូបិនមិ ជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
យុត្តក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ អរូបិនមិ ជាបច្ច័យ នៃរូបិនមិ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អរូបិនមិ ជា
អធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

អវូបី ឧម្មោ វូបិស្ស ច អវូបិស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ អវូបី អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๗๓) អវូបី ឧម្មោ អវូបិស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវូបិនោ ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អវូបីនំ ខន្ធានំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សត្ត មហាភូតា ឧត្តិ ។ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ច ។ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សត្ត បញ្ញា មហាភូតា ឧត្តិ ។

(๒๗๔) វូបី ឧម្មោ អវូបិស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ ឧតុំ . . . ភោជនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សយាយ ឆានំ ឧត្តិ ។ បេ ។ សង្ឃំ កិច្ចតិ ឧតុ ភោជនំ សេនាសនំ សទ្ធាយ ។ បេ ។ ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អវូបី ឧម្មោ អវូបិស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ

อรูปิธมฺมา ชาปจฺจยา นอรูปิธมฺมาปจฺจยา นอรูปิธมฺมาปจฺจยา ดวยอธิปติปจฺจยา
ปาทนชฺฌสหชาตาธิปติ คือ อรูปิธมฺมา ชาอธิปติ ชาปจฺจยา นอพวก
สมฺปยุตฺตกกฺขนฺธาปจฺจยา นอพวกจิตฺตสมุฏฺฐานรูปาปจฺจยา ดวยอธิปติปจฺจยา ฯ

(๒๗๓) อรูปิธมฺมา ชาปจฺจยา นอรูปิธมฺมา ดวยอนนฺตรปจฺจยา
คือ พวกอรูปิกฺขนฺธา มุนฺ ชาปจฺจยา นอพวกอรูปิกฺขนฺธา เกฺรายฺ าปจฺจยา นอผล-
สมาปตฺติปจฺจยา ดวยอนนฺตรปจฺจยา ชาปจฺจยา ดวยสมนนฺตรปจฺจยา ฯ
ชาปจฺจยา ดวยสหชาตปจฺจยา คือ มีวาร: ๗ ตำณา มิไดมี
กจฺจาทีนิเนวา ฯ ชาปจฺจยา ดวยอญฺมญฺปจฺจยา คือ มีวาร: ๖ ฯ
ชาปจฺจยา ดวยนิสฺสยปจฺจยา คือ มีปการ ๗ ตำณา มิไดมี
กจฺจาทีนิเนวา ฯ

(๒๗๔) รูปิธมฺมา ชาปจฺจยา นอรูปิธมฺมา ดวยอุปนิสฺสยปจฺจยา
ปาทนชฺฌอารมฺมณูปนิสฺสย อนนฺตรูปนิสฺสย ฯ เป ฯ สมนนฺตร-
นิสฺสย คือ (ปุคฺคล) นูวาชฺฌา ... นูวาโคชน ... อาสฺสย นูวาเสนา-
สน: เหือยฺวาน ฯ เป ฯ ปริโยสาน ฯ เป ฯ ปริโยสานฺ วาชฺฌา โคชน เสนาสน:
ชาปจฺจยา นอสทฺธา ฯ เป ฯ นอผลสมาปตฺติ ดวยอุปนิสฺสยปจฺ-
จยา ฯ อรูปิธมฺมา ชาปจฺจยา นอรูปิธมฺมา ดวยอุปนิสฺสยปจฺจยา

อาหารนิสฺสยา อนฺตรนิสฺสยา ปกตูปนิสฺสยา ฯเปฯ ปกตูปนิสฺสยา สทฺธา อุปนิสฺสยา ฌานา เนกฺขมฺมา ... สีลา ... ฯเปฯ กายิกา ทุกฺขา อุปนิสฺสยา ฌานา เนกฺขมฺมา ฯเปฯ สทฺธินฺทฺริยา สทฺธา ฯเปฯ กายิกา ทุกฺขา สทฺธาย ฯเปฯ ผลสมาปตฺติยา อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๗๕) ยถา ฌานา อารมฺมณูปนิสฺส ฌานา ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย อารมฺมณาปุเรชาตา วตฺถุปุเรชาตา ฯ อารมฺมณาปุเรชาตา จกฺขา ... วตฺถู ... กายวิญฺญาณธาตุ มโนธาตุ มโนวิญฺญาณธาตุยา ... โสมนสฺสสหคตา อุปฺปชฺชนฺติ เยภุยฺเยน จกฺขุ รูปา ปสฺสติ เยภุยฺเยน โสตา สทฺทา สุณาติ ฆานา คนฺธา ฆายติ ชิวฺหา รสา สายติ กายา โผฏฺฐพฺพา ผุสติ กายวิญฺญาณสฺส ฯ วตฺถุปุเรชาตา จกฺขายตนา จกฺขุวิญฺญาณสฺส กายายตนา กายวิญฺญาณสฺส วตฺถู อยเมตฺถ ฌานา ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๗๖) อยเมว ฌานา รูปิสฺส ฌานสฺส ปจฺฉาชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ปจฺฉาชาตา อยเมว ฌานา ปุเรชาตสฺส นามสฺส กายสฺส ปจฺฉาชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

រូបិទុកៈ បញ្ហាវារៈ

ចានដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន ... នូវសីល ... ។ បេ ។ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវកាយិកទុក្ខ ហើយឲ្យទាន ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ។ បេ ។ កាយិកទុក្ខ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(๒๗๕) រូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... នូវកពឡីង្ការាហារ ថាមិនទៀង ... គោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រួចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអរូបិក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(๒๗๖) អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ចានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកអរូបិក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[๒๗๗] อารุปี ธัมโม อารุปิสฺส ธมฺมสฺส อาเสวนปจฺจเยน ปจฺจโย ปุริมา ปุริมา ... ฯ

[๒๗๘] อารุปี ธัมโม อารุปิสฺส ธมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตา ชาติยา ฯ สหชาตา อารุปี เตสญฺจ สมฺปยุตฺตกานญฺจ ขนฺธานญฺจ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ชาติยา อารุปี เตสญฺจ วิปากานญฺจ ขนฺธานญฺจ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารุปี ธัมโม รูปิสฺส ธมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตา ชาติยา ฯ สหชาตา อารุปี เตสญฺจ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานญฺจ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ชาติยา อารุปี เตสญฺจ กฏตฺตารูปานญฺจ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารุปี ธัมโม รูปิสฺส จ อารุปิสฺส จ ธมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตา ชาติยา ฯ สหชาตา อารุปี เตสญฺจ สมฺปยุตฺตกานญฺจ ขนฺธานญฺจ จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานญฺจ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ ชาติยา อารุปี เตสญฺจ วิปากานญฺจ ขนฺธานญฺจ กฏตฺตา จ รูปานญฺจ กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๗๗) អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ មុនៗ . . . ។

(๒๗๘) អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ អរូបិចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ អរូបិចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ អរូបិចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ អរូបិចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម៌ផង នៃអរូបិធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ អរូបិចេតនា ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ អរូបិចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(๒๗๙) អរូបី ឧទ្ទោ អរូបិសញ្ញ ឧទ្ទសញ្ញ វិភាគប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(๒๘๐) រូបី ឧទ្ទោ រូបិសញ្ញ ឧទ្ទសញ្ញ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ កពឌីឡិង្ការោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អរូបី ឧទ្ទោ អរូបិសញ្ញ ឧទ្ទសញ្ញ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(๒๘๑) រូបី ឧទ្ទោ រូបិសញ្ញ ឧទ្ទសញ្ញ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កពឌីឡិង្ការំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ រូបី ឧទ្ទោ អរូបិសញ្ញ ឧទ្ទសញ្ញ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណសញ្ញ កាយិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញាណសញ្ញ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អរូបី ឧទ្ទោ អរូបិសញ្ញ ឧទ្ទសញ្ញ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ រូបី ច អរូបី ច ឧទ្ទោ អរូបិសញ្ញ ឧទ្ទសញ្ញ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ច ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយិន្ទ្រិយញ្ច ... ។

(๒๘๒) អរូបី ឧទ្ទោ អរូបិសញ្ញ ឧទ្ទសញ្ញ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ปริยุกะ: ปญฺหาวาร:

(๒๗๙) อรูปิธมฺมา ปจฺจยา นารูปิธมฺมานํ อารมฺมณปจฺจเยน คณนาวาร: ๓ ฯ

(๒๘๐) รูปิธมฺมา ปจฺจยา รูปิธมฺมานํ อาหารปจฺจเยน กพฬีกาโร อาหาโร ปจฺจยา อิมสฺส กายสฺส อาหารปจฺจเยน ฯ อรูปิธมฺมา ปจฺจยา อรูปิธมฺมานํ อาหารปจฺจเยน คณนาวาร: ๓ ฯ

(๒๘๑) รูปิธมฺมา ปจฺจยา รูปิธมฺมานํ อินฺทฺริยปจฺจเยน รูปชีวิตินฺทฺริยํ ปจฺจยา กมฺมสมุฏฺฐานานํ รูปานํ อินฺทฺริยปจฺจเยน ฯ รูปิธมฺมา ปจฺจยา อรูปิธมฺมานํ อินฺทฺริยปจฺจเยน จกฺขุนฺทฺริยํ (ปจฺจยา) จกฺขุวิญฺญาณสมฺปยุตฺตานํ ธมฺมานํ อินฺทฺริยปจฺจเยน กายินฺทฺริยํ ปจฺจยา กายวิญฺญาณสมฺปยุตฺตานํ ธมฺมานํ อินฺทฺริยปจฺจเยน ฯ อรูปิธมฺมา ปจฺจยา อรูปิธมฺมานํ อินฺทฺริยปจฺจเยน คณนาวาร: ๓ ฯ รูปิธมฺมาปิ อรูปิธมฺมาปิ ปจฺจยา อรูปิธมฺมานํ อินฺทฺริยปจฺจเยน จกฺขุนฺทฺริยมฺปิ จกฺขุวิญฺญาณมฺปิ ปจฺจยา จกฺขุวิญฺญาณสมฺปยุตฺตานญฺเจว ธมฺมานํ อินฺทฺริยปจฺจเยน กายินฺทฺริยมฺปิ กายวิญฺญาณสมฺปยุตฺตานญฺเจว ธมฺมานํ อินฺทฺริยปจฺจเยน ฯ

(๒๘๒) อรูปิธมฺมา ปจฺจยา อรูปิธมฺมานํ ฌานปจฺจเยน คณนาวาร: ๓ ฯ มคฺคปจฺจเยน

ឥតិ ។ សម្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ ។

(๒๘๓) រូបី ធម្មោ អរូបិស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្ត-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុ អរូបីនំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អរូបីនំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អរូបី ធម្មោ រូបិស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អរូបិនោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ អរូបី ខន្ធា កដត្តារូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អរូបិនោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๘๔) រូបី ធម្មោ រូបិស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ច-យេន បច្ចយោ សហជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតំ ឈានំ មគ្គំ មហាភូតំ ... យាវ អសញ្ញសត្តា កពឡីង្ការេ អាហារេ ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កដត្តារូបានំ

គឺ មានភារៈ ៣ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ មានភារៈ ១ ។

(๒๘๓) រូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ប្រាសចាកសហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ រូប ជាបច្ច័យ នៃពួកអរូបិក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ រូប ជាបច្ច័យ នៃពួកអរូបិក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ប្រាសចាកសហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកអរូបិក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកអរូបិក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកអរូបិក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(๒๘๔) រូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ប្រាសចាកសហជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ មហាភូត ๑ . . . រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្ត កពឡីង្ការាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប

อตฺถิปจฺจยเนน ปจฺจยោ ฯ ปุริ ฉន្ទោ អធិបតិ
ឆន្ទសហគតា ធម្មា អតីតេ ឆន្ទំ អារព្ភ ឧប្បជ្ជន្តិ
តេ ធម្មេ បដិច្ច តេ ខន្ធេ ... ចក្ខុំ ... រូបេ ...
ចក្ខុវិញ្ញាណំ ... ចក្ខុសម្ផស្សោ ... យំ ឯវរូបំ
វេទយិតំ សញ្ញំ ចេតយិតំ ... តណ្ហំ ... ឧបាទានំ ...
ភវំ ... ជាតិំ ... ជរាមរណំ ... ឯវមេតស្ស កេវលស្ស
ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយោ ហោតិ ... ឥតិ ខោ ... ជរា-
មរណំ ជាតិបច្চយា ... ជាតិ ភវបច្চយា ... ភវោ
ឧបាទានបច្চយា ... ឧបាទានំ តណ្ហាបច្চយា ... តណ្ហា
វេទនាបច្চយា ... វេទនា ផស្សបច្চយា ... ផស្សោ
សឡាយតនបច្চយា ... សឡាយតនំ នាមរូបបច្চយា ...
នាមរូបំ វិញ្ញាណបច្চយា ... វិញ្ញាណំ សង្ខារបច្চយា ...
សង្ខារា អវិជ្ជាបច្চយា ... ឥតិ ខោ ... ជរាមរណំ
ជាតិបច្চយា ... ជាតិ ភវបច្চយា ... ភវោ ឧបាទាន-
បច្চយា ... ឧបាទានំ តណ្ហាបច្চយា ... តណ្ហា វេទនា-
បច្চយា ... វេទនា ផស្សបច្চយា ... ផស្សោ សឡាយតន-
បច្চយា ... សឡាយតនំ នាមរូបបច្চយា ... នាមរូបំ
វិញ្ញាណបច្চយា ... វិញ្ញាណំ សង្ខារបច្চយា ... សង្ខារា
អវិជ្ជាបច្চយា ... ឥតិ ខោ ... ជរាមរណំ ជាតិបច្চយា
... ជាតិ ភវបច្চយា ... ភវោ ឧបាទានបច្চយា ...
ឧបាទានំ តណ្ហាបច្চយា ... តណ្ហា វេទនាបច្চយា ...
វេទនា ផស្សបច្চយា ... ផស្សោ សឡាយតនបច្চយា ...
សឡាយតនំ នាមរូបបច្চយា ... នាមរូបំ វិញ្ញាណ-
ប

រូបិទុក: បញ្ហាវារៈ

ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ រូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ប្បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអរូបិក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ឯបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ន្ទូវចក្ខុ ... ន្ទូវកពទ្បិង្គារាហារ ជាមិនខ្វៀង ... ខោមនស្ស កើតខ្បើង ដោយទិព្វចក្ខុ ... ដោយទិព្វសោតធាតុ ... រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអរូបិក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ អរូបិក្ខន្ធ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ៣ ខន្ធ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ប្បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកអរូបិក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកអរូបិក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយ នេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អារម្មណេ ឧប្បន្នោ រូបិស្សរិយ ច អរូបិស្សរិយ ច ឧម្មុស្ស អត្ថិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណេ ឯកោ ខន្ធោ តីណ្ណន្នំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
ខន្ធា ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ រូបី ច អរូបី
ច ឧម្មោ រូបិស្សរិយ ឧម្មុស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាសេវនំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហ-
ជាតា អរូបិនោ ខន្ធា ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា
អរូបិនោ ខន្ធា ច ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អរូបិ-
នោ ខន្ធា ច រូបជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច កដត្តារូបានំ អត្ថិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ រូបី ច អរូបី ច ឧម្មោ អរូបិស្សរិយ
ឧម្មុស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជា-
តំ ។ សហជាតោ ចក្ខុវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ
ខន្ធោ ច ចក្ខាយតនញ្ច តីណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ... កាយវិញ្ញាណសហ-
គតោ អរូបី ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តីណ្ណន្នំ
ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ...

អរូបិធម្មា ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម្មាផង នៃអរូបិធម្មាផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ អរូបិក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ រូបិធម្មាត្តិ អរូបិធម្មាត្តិ ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម្មា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកអរូបិក្ខន្ធត្តិ មហាភូតត្តិ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកអរូបិក្ខន្ធត្តិ កពឡិង្ការាហារត្តិ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បច្ឆាជាត គឺ ពួកអរូបិក្ខន្ធត្តិ រូបជីវិតិន្ទ្រិយត្តិ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ រូបិធម្មាត្តិ អរូបិធម្មាត្តិ ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម្មា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណត្តិ ចក្ខាយតនៈត្តិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... អរូបិក្ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណត្តិ វត្ថុត្តិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ...

បដិសន្ធិក្ខណេ អរូបី ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តំឈ្យាទ្ធំ ខន្ធាំ ទ្វេ ខន្ធា . . . ។ ឧត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិត-តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๒๘๕) ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ ទ្វេ អធិបតិយា ចត្តារិ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញេ ច និស្សយេ សត្ត ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ឯកំ បច្ឆាជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ កម្មេ តីណិ វិបាកេ តីណិ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ច ឈានេ តីណិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា សត្ត នត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ សត្ត ។ ឃំ កណោតព្វំ ។

អនុលោមំ នវដ្ឋិតំ ។

(๒๘๖) រូបី ខន្ធោ រូបិស្ស ខន្ធស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ រូបី ខន្ធោ អរូបិស្ស ខន្ធស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ

រូបិទុកៈ បញ្ហាវារៈ

អរូបិក្ខន្ធ ๑ ក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ๓ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ๒ . . . ។ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិគតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។

(๒๘๕) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ។ បណ្ឌិត គប្បីកំប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(๒๘๖) រូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ រូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารุปฺปี ขนฺโธ อรูปิสฺส ธมฺมสฺส อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตปจฺจโย ปจฺจโย อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารุปฺปี ขนฺโธ รูปิสฺส ธมฺมสฺส สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ปจฺฉาชาตปจฺจเยน ปจฺจโย กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อารุปฺปี ขนฺโธ รูปิสฺส จ อรูปิสฺส จ ธมฺมสฺส สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ รูปี จ อารุปฺปี จ ขนฺโธ รูปิสฺส ธมฺมสฺส สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ปจฺฉาชาตปจฺจเยน ปจฺจโย อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย อินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ รูปี จ อารุปฺปี จ ขนฺโธ อรูปิสฺส ธมฺมสฺส สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ปุเรชาตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

(๒๘๗) นเหตุยา สตฺต นอารมฺมเณ สตฺต นอธิปติยา สตฺต นอนนฺตเร สตฺต นสมนนฺตเร สตฺต นสหชาเต ฉ นอญฺญมญฺเญ ฉ นนิสฺสเย ฉ นอุปนิสฺสเย สตฺต นปุเรชาเต สตฺต ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ นมกฺเก

ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អរូបិធម្មា ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម្មា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ អរូបិធម្មា ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម្មា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ អរូបិធម្មា ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម្មា ផង នៃអរូបិធម្មា ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ រូបិធម្មាក្តី អរូបិធម្មាក្តី ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម្មា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ រូបិធម្មាក្តី អរូបិធម្មាក្តី ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម្មា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[๒๘๗] កុសលនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ កុសលនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ កុសលនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ កុសលនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ កុសលនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ កុសលនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កុសលនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កុសលននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កុសលនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ កុសលនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កុសលនមគ្គប្បច្ច័យ

សត្ត ឧសម្ប្បយុត្តេ ឯ ឧវិប្ប្បយុត្តេ បញ្ច ខោអត្ថិយា ឯត្តាវ ខោឧត្ថិយា សត្ត ខោវិកតេ សត្ត ខោអវិកតេ ឯត្តាវ ។ ឯវំ កណោតព្ពំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(២៨៨) ខោតុប្ប្បច្ចយា ឧអារម្មណេ តីណិ ... ឧអធិបតិយេ តីណិ ឧអនន្តរេ តីណិ ឧសមនន្តរេ តីណិ ឧអញ្ញមញ្ញេ ឯកំ ឧឧបនិស្សយេ តីណិ សព្ពត្ថ តីណិ ឧសម្ប្បយុត្តេ ឯកំ ឧវិប្ប្បយុត្តេ ឯកំ ខោឧត្ថិយា តីណិ ខោវិកតេ តីណិ ។ ឯវំ កណោតព្ពំ ។

អនុលោមប្ប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(២៨៩) ឧខោតុប្ប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ ... អធិបតិយេ ឯត្តាវ អនុលោមមាតិកា កាតព្ពា ... អវិកតេ សត្ត ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

រូបិទុកំ និដ្ឋិតំ ។

រួចិទុកៈ បញ្ហាវារៈ

មានវារៈ៧ កុឝលសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ៦ កុឝលវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ៥ កុឝលោអត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ៤ កុឝលោនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ៧ កុឝលោវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ៧ កុឝលោអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ៤ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាឝនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

(២៨៨) កុឝលអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ . . . កុឝលអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កុឝលអនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កុឝលសមនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កុឝលអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ១ កុឝលឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កុឝបច្ចយឆំឝអស់ មានវារៈ៣ ដូចគា កុឝលសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ១ កុឝលវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ១ កុឝលោនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ៣ កុឝលោវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់ យ៉ាឝនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(២៨៩) កុឝអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ . . . កុឝអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ៤ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ . . . កុឝអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ៧ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ រួចិទុកៈ ។

លោកិយទុកំ

បដិបទាវារោ

[២៩០] លោកិយំ ឆម្ភំ បដិច្ច លោកិយោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ លោកិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ន្តេ ខន្តេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្តេ បដិច្ច វត្ថុំ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ ... មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧទាធារូបំ ។ លោកុត្តរំ ឆម្ភំ បដិច្ច លោកុត្តរោ ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ លោកុត្តរំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ន្តេ ខន្តេ ... ។ លោកុត្តរំ ឆម្ភំ បដិច្ច លោកិយោ ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ លោកុត្តរេ ខន្តេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ លោកុត្តរំ ឆម្ភំ បដិច្ច លោកិយោ ច លោកុត្តរោ ច ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ លោកុត្តរំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ន្តេ ខន្តេ ... ។ លោកិយញ្ច លោកុត្តរញ្ច ឆម្ភំ បដិច្ច លោកិយោ ឆម្ភោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ

លោកិយទុក:

បដិច្ចវារ:

(២៩០) លោកិយធម៌ អាស្រ័យ នូវលោកិយធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
នូវលោកិយក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ . . . វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ កង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ មហាភូត១ . . .
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។
លោកុត្តរធម៌ អាស្រ័យ នូវលោកុត្តរធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវលោកុត្តរក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ . . . ។
លោកិយធម៌ អាស្រ័យ នូវលោកុត្តរធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ។
លោកិយធម៌ក្តី លោកុត្តរធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវលោកុត្តរធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
នូវលោកុត្តរក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ . . . ។ លោកិយធម៌ អាស្រ័យ នូវ
លោកិយធម៌ផង នូវលោកុត្តរធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

លោកុត្តរេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តស-
ម្បយុត្តំ រូបំ ។ សង្ខិត្តំ ។

(๒๙๑) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណេ ទ្វេ អធិប-
តិយា បញ្ច អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ
បញ្ច អញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ បញ្ច ឧបនិស្សយេ
ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ បញ្ច វិបាកេ
បញ្ច អាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈានេ បញ្ច
មគ្គេ បញ្ច សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា
បញ្ច នត្ថិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ បញ្ច ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๒๙๒) លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច លោកិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោ ហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ លោ-
កិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តស-
ម្បយុត្តធម្មេ រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . អហេតុកប្បដិសន្ធិ

លោកិយទុកៈ បដិច្ចវារៈ

គឺ បិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកលោកុត្តរកន្ធធម៌ នូវពួកមហាភូតធម៌ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(๒๙๑) កម្មហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កម្មអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កម្មអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កម្មអនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កម្មសមនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កម្មសហជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កម្មអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កម្មនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កម្មឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កម្មបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កម្មអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កម្មកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កម្មវិបាកប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កម្មអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កម្មឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កម្មឈានប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កម្មមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កម្មសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កម្មវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កម្មអត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ កម្មនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កម្មវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๒ កម្មអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ๙ ។

បច្ច អនុលោម ។

(๒๙๒) លោកិយធម៌ អាស្រ័យ នូវលោកិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ๓ ក្តី បិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវលោកិយកន្ធ ๑ ជាអហេតុកៈ ខន្ធ ๒ ... មានអហេតុកប្បដិសន្ធិដែរ

យោ អសញ្ញសត្តា វិបាកាវិញ្ញាសមាបត្តោ ខន្ធេ ខន្ធេ បដិច្ច វិបាកាវិញ្ញាសមាបត្តោ ខន្ធេ ខន្ធេ សមាបត្តោ មោហោ ។ សង្ខិត្តំ ។

(๒๙๓) ឧភោតុយោ ឯកំ ឧភារម្មណោ តីណិ ឧអធិបតិយា ទ្វេ ឧអនន្តរេ តីណិ ឧសមនន្តរេ តីណិ ឧអញ្ញមញ្ញេ តីណិ ឧឧបនិស្សយេ តីណិ ឧបុរេជាតេ ឧត្តានំ ឧបច្ឆាជាតេ បញ្ច ឧអាសេវនេ បញ្ច ។ ឧអាសេវនមូលកេ លោកុត្តរេ សុទ្ធកេ អរូបេ វិបាកោកាតំ ឯយាមេតញ្ចំ អវសេសា បកតិកោ-យេវ ។ ឧកម្មេ ទ្វេ ឧវិបាកេ បញ្ច ឧអាហារេ ឯកំ ឧឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឧឈានេ ឯកំ ឧមគ្គេ ឯកំ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ឧោឧត្តិយា តីណិ ឧោវិគតេ តីណិ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๒๙๔) ឧោតុយុត្តយោ ឧអារម្មណោ តីណិ ...

វេហុតដល់ពួកអសញ្ញសត្ត មោហៈ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកប
ដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកប
ដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(๒๙๓) កុសលធម៌ ជាហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុសលធម៌ ជាអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុសលធម៌ ជាអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាបុរេជា-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កុសលធម៌ ជាបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ កុសលធម៌ ជាអា-
សេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ ។ បណ្ឌិត គប្បីកំណត់ថា វិបាក កុសលកុត្តរៈ មាននាមក្ខន្ធ
ជាអាសេវនមូល កុសលអព្យាកតធម៌ ដូចនេះ ពួកបច្ច័យដ៏សេស
នៅជាប្រក្រតីដដែល ។ កុសលធម៌ ជាកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុសលវិបាកប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๕ កុសលធម៌ ជាអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុសលធម៌ ជាឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ๑ កុសលធម៌ ជាឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុសលធម៌ ជាមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑
កុសលធម៌ ជាសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒
កុសលធម៌ ជាអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជានត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

បច្ច័យ បច្ចនីយៈ ។

(๒๙๔) កុសលធម៌ ជាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ...

ឯតានិ ឥមានិ ... ឯតានិ ឥមានិ ... ឯតានិ ឥមានិ ...

លោកិយទុក: បច្ចយវារ:

កម្មនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ:๒ (បច្ច័យ) មានអនន្តរប្បច្ច័យជាដើម ក្នុងបច្ចនីយវារ:ដែរ . . . កម្មនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ:៥ កម្មនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ:៣ កម្មនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ:๒ កម្មនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ:៣ កម្មនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:៣ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយ: ។

(๒๙៥) កម្មអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . កម្មអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . កម្មអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ:๑ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

សហជាតវារ: ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារ:ដែរ ។

បច្ចយវារ:

(๒๙๖) លោកិយធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងលោកិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពឹងផ្អែក នឹងលោកិយក្ខន្ធ๑ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ មហាភូត๑ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប នឹងឧបាទារូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកមហាភូត ពួកលោកិយក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ លោកុត្តរធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងលោកិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។

លោកិយំ ធម្មំ បច្ចយា លោកិយោ ច លោកុត្តរោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លោកុត្តរំ ធម្មំ បច្ចយា លោកុត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លោកិយស្ស លោកិយំ ធម្មំ បច្ចយា លោកិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លោកិយស្ស លោកុត្តរំ ធម្មំ បច្ចយា លោកុត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លោកុត្តរស្ស លោកុត្តរំ ធម្មំ បច្ចយា លោកុត្តរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លោកិយស្ស លោកិយំ ធម្មំ បច្ចយា លោកិយោ ច លោកុត្តរោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

លោកិយធម្មិកំ លោកុត្តរធម្មិកំ ពីរផ្នែក នឹងលោកិយធម្ម ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ពីរផ្នែក នឹងវត្ថុ បិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប ពីរផ្នែក នឹងពួកមហាភូត ។ លោកុត្តរធម្ម ពីរផ្នែក
នឹងលោកុត្តរធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ មានវារៈ៣ ។
លោកិយធម្ម ពីរផ្នែក នឹងលោកិយធម្មផង នឹងលោកុត្តរធម្មផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ បិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីរផ្នែក នឹងពួក
លោកុត្តរក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ។ លោកុត្តរធម្ម ពីរផ្នែក នឹង
លោកិយធម្មផង នឹងលោកុត្តរធម្មផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ
គឺ ខន្ធ៣ ពីរផ្នែក នឹងលោកុត្តរក្ខន្ធ១ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ ... ។
លោកិយធម្មិកំ លោកុត្តរធម្មិកំ ពីរផ្នែក នឹងលោកិយធម្មផង នឹង
លោកុត្តរធម្មផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ៣ ពីរផ្នែក
នឹងលោកុត្តរក្ខន្ធ១ផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ ... បិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីរ
ផ្នែក នឹងពួកលោកុត្តរក្ខន្ធផង នឹងពួកមហាភូតផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(๒๙๗) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
មានវារៈ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ៤
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មានវារៈ៩
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ៤ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ៩

ឧបធិសម្បយេ ចត្តារិ បុរេជាតេ ចត្តារិ អាសេវនេ ចត្តារិ តទារម្មណេ ឆ ។ វិបាកេ ឆ ។ សង្ខិត្តំ ។ អតីតេ ឆ សមម្បយុត្តេ ចត្តារិ វិប្បយុត្តេ ឆ អត្ថិយា ឆ នត្ថិយា ចត្តារិ វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ ឆ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(๒๙๘) លោកិយំ នម្មំ បច្ចយា លោកិយោ នម្មោ ឧបប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ លោកិយំ វិបាកំ ទុកំ ... យាវ អសញ្ញសត្តា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ តាយាយតនំ បច្ចយា តាយវិញ្ញាណំ ផស្សំ បច្ចយា អហេតុកា លោកិយា ទ្វេ បញ្ចវិញ្ញាណសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ទ្វេ ច ផស្សា បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ សង្ខិត្តំ ។

(๒๙๙) នហេតុយា វិបាកំ នអារម្មណោ តីណិ នអនិបតិយា ចត្តារិ នអនន្តរេ តីណិ ។ សង្ខិត្តំ ។ ន-ឧបធិសម្បយេ តីណិ នបុរេជាតេ ចត្តារិ នបច្ចាជាតេ ឆ

លោកិយទុកៈ បច្ចយវារៈ

កម្មឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កម្មបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កម្មអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កម្មកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កម្មវិបាក-ប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កម្មមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កម្មសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កម្មវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កម្ម-អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កម្មនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កម្មវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កម្មអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

បច្ច័យ អនុលោម ។

(๒๙๘) លោកិយធម្មិ ពាំងផ្នែក នឹងលោកិយធម្មិ ទើបកើត ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខ្លួវលោកិយក្ខន្ធ១ ជាអហេតុកៈ . . . រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្ត បក្ខវិញ្ញាណ ពាំងផ្នែក នឹងចក្ខាយតនៈ កាយ-វិញ្ញាណ ពាំងផ្នែក នឹងកាយាយតនៈ ពួកលោកិយក្ខន្ធ ជាអហេតុកៈ ពាំងផ្នែក នឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយខ្លួច្ចៈ ពាំងផ្នែក នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយខ្លួច្ចៈផង នឹងវត្ថុផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(๒๙๙) កម្មនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កម្មនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កម្មនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កម្មនអនន្តរប្បច្ច័យ មាន វារៈ ๓ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កម្មនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កម្មនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កម្មនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙

ឧអាសវេ ឧវ ។ ឈោកុត្តរេ អវ្យេ វិចារកដ្ឋំ ឯយាមេតព្ពំ ។ ឧកម្មេ ចត្តារិ ឧវិចារេ ឧវ ឧមហាវេ ឯកំ ឧឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឧឈានេ ឯកំ ឧមគ្គេ ឯកំ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ឆោឧត្តិយា តីណិ ឆោវិកតេ តីណិ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(៣០០) ឆោតុប្បច្ចយោ ឧអារម្មណេ តីណិ ... ឧអធិបតិយា ចត្តារិ ឧអនន្តរបច្ចយាទិ(១) បច្ចនីយសទិសា ... ឧវិអាវេ ឧវ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ឆោឧត្តិយា តីណិ ឆោវិកតេ តីណិ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(៣០១) ឧឆោតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ ... អនន្តរេ ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

---

๑ ម. ឧអនន្តរេ តីណិ ឧសមនន្តរេបច្ចាទិ ។

ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។ បណ្ឌិត គប្បីតំណត់ថា វិបាក ក្នុងនកដ្ឋត្តារៈ និងអរូបក្ខន្ធ៣ ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

(๓๐๐) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ ក្នុងបទ មានបទថា នអនន្តរប្បច្ច័យ ជាដើម ដូចបច្ចនីយៈដែរ ... ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(๓๐๑) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

សំសដ្ឋវារោ

(៣០២) លោកិយំ ឆម្មំ សំសដ្ឋោ លោកិយោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា លោកិយំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ លោកុត្តរំ ឆម្មំ សំសដ្ឋោ លោកុត្តរោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា លោកុត្តរំ ឯតរំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ សំសដ្ឋកោ ឃរំ វិត្តវេតញ្ច សហ កណាឆាហិ ទ្វេ បញ្ហា ។ សម្បយុត្តកោ សំសដ្ឋកវសេនិសេវ ។

បញ្ហាវារោ

(៣០៣) លោកិយោ ឆម្មោ លោកិយស្ស ឆម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ លោកិយោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ លោកុត្តរោ ឆម្មោ លោកុត្តរស្ស ឆម្មស្ស ហេតុ-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(៣០៤) លោកិយោ ឆម្មោ លោកិយស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឆន្ទំ ... សីលំ ...

សំសដ្ឋវារៈ

(៣០២) លោកិយធម៌ ច្រឡំ នឹងលោកិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ ច្រឡំ នឹងលោកិយក្ខន្ធ១ នឹងខន្ធ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ លោកុត្តរធម៌ ច្រឡំ នឹងលោកុត្តរធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ ច្រឡំ នឹងលោកុត្តរក្ខន្ធ១ នឹងខន្ធ២ . . . ។ សំសដ្ឋវារៈ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះ ជាមួយ នឹងការពាក់ព័ន្ធឲ្យមានបញ្ហា២ ។

សម្បយុត្តវារៈ ដូចគ្នានឹងសំសដ្ឋវារៈដែរ ។

បញ្ហាវារៈ

(៣០៣) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកលោកិយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ...។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣ ។

(៣០៤) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ទាន . . . សីល . . .

ខុទោសកកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុ-
ចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ ឈានា ... អរិយោ តោត្រកុំ
បច្ចវេក្ខន្តិ ភេឆាំ បច្ចវេក្ខន្តិ បមាទេ តំលេសេ
បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ភិតេ តំលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ
សមុឆេទិណ្ណា តំលេសេ ឆាទេន្តិ ចក្ខុំ ... រូបំ
... លោកិយេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ... នោមនសិ
ខុប្បជ្ជតិ និព្ពេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ និព្ពេយ្យ សោ-
តេនាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ ចេតោបរិយញ្ញាណេន
លោកិយចិត្តសមង្គិស្ស បុគ្គលស្ស ជានាតិ អាតាសាន-
ញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ
នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញា-
ណស្ស ផោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស លោកិយា
ខន្ធា ឥន្ទ្រិយញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេ-
និវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មូបគញ្ញាណស្ស
អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អាវជ្ជនាបច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ លោកុត្តរេ ធម្មេ លោកុត្ត-
រស្ស ធម្មស្ស អាវជ្ជនាបច្ចយេន បច្ចយោ និព្ពានំ
មគ្គស្ស ផលស្ស អាវជ្ជនាបច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឆ្នើ នូវខុរោសថកម្ម ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ ពិចារណា នូវ
ពួកកុសល ដែលសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន អំពីឈាន . . . ពួក
ព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវគោត្រភូ ពិចារណា នូវវោទានៈ ពិ-
ចារណា នូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណា នូវពួក
កិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹង នូវពួកកិលេស ដែល
ផ្តាច់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវចក្ខុ . . . នូវជរា . . . នូវពួក
លោកិយក្ខន្ធ ថាមិនទៀង . . . ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល
ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ
ដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គលអកប្រកបដោយលោភៈចិត្ត ដោយចេ-
តោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ច-
យតនៈ អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ
រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកលោកិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវ
ឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថា
កម្មូបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរោ ធម្មោ លោកិយស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
ណាបច្ចយេន បច្চយោ អរិយោ មគ្គោ វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ
បច្চវេក្ខន្តស្ស ផលំ បច្চវេក្ខន្តស្ស និព្ពានំ បច្চវេក្ខន្តស្ស និព្ពានំ
គោត្រភុស្ស ភេទានស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណាបច្চ-
យេន បច្চយោ អរិយា ចេតោបរិយញ្ញាណេន លោ-
កុត្តរចិត្តសមង្គិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ លោកុត្តរា ខន្ធា
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្เพនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស
អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណាបច្চ-
យេន បច្চយោ ។

(๓๘๕) លោកិយោ ធម្មោ លោកិយស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិបច្চយេន បច្চយោ អារម្មណាធិបតិ សហ-
ជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ជានំ ទត្វា សីលំ ...
ឧបោសថកម្មំ ... បុព្เพ ... ឈានា ... សមាបត្តិយោ
គោត្រភុំ គរុំ កត្វា ... ភេទានំ គរុំ កត្វា បច្চវេក្ខន្តិ
ចក្ขុំ ... រូបំ ... លោកិយេ ខន្ធេ គរុំ កត្វា.
អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ គរុំ កត្វា តណ្หា ឧប្បជ្ជតិ
ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ លោកិយាធិបតិ
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ
អធិបតិបច្চយេន បច្চយោ ។ លោកុត្តរោ ធម្មោ

លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណា នូវមគ្គ ពិចារណា នូវផល ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ និងវោទានៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយលោកុត្តរចិត្ត ដោយចេតោបរិយញាណ ពួកលោកុត្តរកុន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(៣០៩) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចាន់ដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សីល . . . ឧបោសថកម្ម . . . កុងកាលមុន . . . អំពីឈាន . . . ពួកសេក្ខបុគ្គល ធ្វើ នូវគោត្រភូ ឲ្យជាទីគោរព . . ធ្វើ នូវវោទានៈ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា នូវចក្ខុ . . . នូវរូប . . . បុគ្គល ធ្វើ នូវពួកលោកិយកុន ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ភាគៈ ធ្វើ នូវលោកិយកុននោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ លោកិយាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកកុន ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ លោកុត្តរធម៌

លោកុត្តរស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ
ញាណំ មគ្គស្ស ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សហជាតាធិបតិ លោកុត្តរាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ
ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោកុត្តរោ
ធម្មោ លោកិយស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អា-
រម្មណាធិបតិ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ ឥរុំ ...
ផលំ ឥរុំ ... ញាណំ ឥរុំ ឥតិ បច្ចវេក្ខន្តិ ញាណំ
តោត្រភុស្ស ហេតុនោ ស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សហជាតាធិបតិ លោកុត្តរាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោកុត្តរោ
ធម្មោ លោកិយស្ស ច លោកុត្តរស្ស ច ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ លោ-
កុត្តរាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានា-
នញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៦] លោកិយោ ធម្មោ លោកិយស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា លោកិ-
យា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ លោកិយានំ ខន្ធានំ

ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ (ផ្លែ) នូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព ... នូវផល ឲ្យជាទីគោរព ... ផ្លែ នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ និងវោទានៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ផង នៃលោកុត្តរធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៣០៦] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកលោកិយក្ខន្ធ មុនៗ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកលោកិយក្ខន្ធ ក្រោយៗ

... អនុលោមំ គោត្រភុស្ស អនុលោមំ ភេទានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោតាំយោ ធម្មោ លោកុត្តរស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ គោត្រភុ មគ្គស្ស ភេទានំ មគ្គស្ស អនុលោមំ ផលស-មាបត្តិយា ឯកេនា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយ តនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោកុត្តរោ ធម្មោ លោកុត្តរស្ស ធម្មស្ស អនន្ត-រប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា លោកុត្តរា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ លោកុត្តរានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ច-យេន បច្ចយោ អត្តោ ផលស្ស ផលំ ផលស្ស អនន្ត-រប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោកុត្តរោ ធម្មោ លោ-កិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ផលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោតាំយោ ធម្មោ លោកិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-យោ ។ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ច បញ្ចា ឃដនា នត្ថិ ។ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ។ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សត្ត ។

[៣០៧] លោតាំយោ ធម្មោ លោតាំយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ

... អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃវោ-
ទានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទានៈ (ជា
បច្ច័យ) នៃមគ្គ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញា-
នាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញ អំពីនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផល-
សមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោ-
កុត្តរធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ លោកុត្តរក្ខ ៣ មុនៗ ជាបច្ច័យ
នៃពួកលោកុត្តរក្ខ ក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មគ្គ (ជាបច្ច័យ)
នៃផល ផល ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ លោកុត្ត-
រធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ផល ជា
បច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ (ការចេញ) ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ លោកិយ-
ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ មានបញ្ហា ៥ ការជាប់ពាក់ព័ន្ធ មិនមាន
ទេ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ២ ។ ជា
បច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៧ ។

(៣០៧) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយ-
ធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ពាន់ជាន់អារម្មណូបនិស្សយ

អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកត-
ូបនិស្សយោ លោកាមិសំ សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ ទានំ
ទេតិ ។បេ។ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ
សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ មានំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋិំ កណ្ហាតិ
លោកាមិសំ សីលំ . . . ។បេ។ សេនាសនំ ឧបនិស្សា-
យ ទានំ ទេតិ ។បេ។ សទ្ធំ កិន្តិ លោកាមិសា សទ្ធា
។បេ។ សេនាសនំ លោកាមិសាយ សទ្ធាយ ។បេ។
តាយិកស្ស ធុត្តស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កុសលាកុសលំ កម្មំ វិបាកស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ លោកាមិសា ជម្ហា លោកុត្តរស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្ស-
យោ បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកតូបនិស្សយោ
បឋមស្ស មគ្គស្ស បរិកម្មំ បឋមស្ស មគ្គស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។បេ។ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស
បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ លោកុត្តរា ជម្ហា លោកុត្តរស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្ស-
យោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។បេ។

អនន្តរូបនិស្សយ នឹងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវលោកិយសទ្ធា ហើយឲ្យទាន ។ បេ ។ ញាណវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ញាំងអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ញាំសមាបត្តិ ឲ្យកើត ដំឡើងមាន: ប្រកាន់ទិដ្ឋិ លោកិយសីល . . . ។ បេ ។ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសេនាសន: ហើយឲ្យទាន ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ លោកិយសទ្ធា ។ បេ ។ សេនាសន: ជាបច្ច័យ នៃលោកិយសទ្ធា ។ បេ ។ នៃកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្សយ ប្បច្ច័យ កុសលាកុសលកម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិបាក ដោយឧបនិស្ស-យប្បច្ច័យ ។ លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់អនន្តរូបនិស្សយ នឹងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ បរិកម្ម នៃបឋមមគ្គ ជាបច្ច័យ នៃ បឋមមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ បរិកម្ម នៃចតុត្ថមគ្គ ជាបច្ច័យ នៃចតុត្ថមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់ អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ នឹងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។

បតកត្តូបនិស្សយោ បច្ចយោ អារម្មណំ ធុតង្គស្ស មគ្គស្ស
ផលនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ តតិយោ អារម្មណំ
ចក្ខុស្ស មគ្គស្ស ផលនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។
លោកុត្តរេ ឆឡេ លោកិយស្ស ធម្មស្ស ផលនិស្ស-
យបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូ-
បនិស្សយោ បតកត្តូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បតកត្តូប-
និស្សយោ អរិយា មគ្គំ ផលនិស្សាយ អនុប្បន្នំ
សមាបត្តិំ ផលេនិ ផលំ សមាបជ្ជន្តិ សង្ខារេ
អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ តេសំ មគ្គោ
។ បេ ។ ឋានាឋានេសុ សល្ខស្ស ផលនិស្សយបច្ច-
យេន បច្ចយោ ផលសមាបត្តិំ កាយិកស្ស សុខស្ស
ផលនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๓๐๘) លោកិយោ ឆឡេ លោកិយស្ស
ធម្មស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេ-
ជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ . . . វត្ថុំ
អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ . . . នោមជវិត្ថំ
ផលដ្ឋានំ រូបំ បស្សតិ ធិញ្ញាយ
សោតជាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ ចេតោបរិយតនំ ចក្ខុ-
វិញ្ញាណស្ស ផលដ្ឋាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស ។

លោកិយទុក: បញ្ហាវារៈ

ឯបកតូបនិស្សយ គឺ បឋមមគ្គ ជាបច្ច័យ នៃទុតិយមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ តតិយមគ្គ ជាបច្ច័យ នៃចតុត្ថមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ អាស្រ័យ នូវមគ្គ ញុំាងសមាបត្តិ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ហើយចូលកាន់សមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ឃើញច្បាស់ នូវពួកសង្ខារ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មគ្គ របស់ពួកព្រះអរិយៈនោះ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃការៈឈ្លាស កងឋានៈនិងអដ្ឋានៈ (ហេតុគួរ និងហេតុមិនគួរ) ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣០៨) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន . . . ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូបដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រុបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឋានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ។

វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ លោកិយានំ ខន្ធានំ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោកិយោ ធម្មោ លោកុត្តរស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ លោកុត្តរានំ ខន្ធានំ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๓๐๙) លោកិយោ ធម្មោ លោកិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា លោកិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោកុត្តរោ ធម្មោ លោកិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា លោកុត្តរា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๓๑๐) លោកិយោ ធម្មោ លោកិយស្ស ធម្មស្ស អាសេវនបច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា លោកិយា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ លោកិយានំ ខន្ធានំ អាសេវនបច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ គោត្រភុស្ស អនុលោមំ វោទានស្ស អាសេវនបច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោកិយោ ធម្មោ លោកុត្តរស្ស ធម្មស្ស អាសេវនបច្ចយេន បច្ចយោ គោត្រភុ មគ្គស្ស

វត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកលោកិយក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ចានដល់វត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(៣០៩) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ចានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកលោកិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ចានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

(៣១០) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ពួកលោកិយក្ខន្ធ មុន ៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកលោកិយក្ខន្ធ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃវោទានៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។ លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ

ភេឆានំ មក្ខសច្ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[๓๑๑] លោកិយោ ធម្មោ លោកិយសច្ច ធម្មសច្ច កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ឆាឆាខណិកោ ។ សហជាតា លោកិយោ ខេតភូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-យោ ។ ឆាឆាខណិកោ លោកិយោ ខេតភូ វិបាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោកុត្តរោ ធម្មោ លោកុត្តរសច្ច ធម្មសច្ច កម្មប្ប-ច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ឆាឆាខណិកោ ។ សហជាតា លោកុត្តរោ ខេតភូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឆាឆាខណិកោ លោកុត្តរោ ខេតភូ វិបាកានំ ខន្ធានំ កម្ម-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោកុត្តរោ ធម្មោ លោកិយសច្ច ធម្មសច្ច កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ លោកុត្តរោ ខេតភូ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោកុត្តរោ ធម្មោ លោកិយសច្ច ធ លោកុត្តរសច្ច ធ ធម្មសច្ច កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-យោ លោកុត្តរោ ខេតភូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

លោកិយទុក: បញ្ហាវារៈ

អាគានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[๓๑๑] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ឲ្យផល់សហជាត និងនានាខណិក: ។ សហជាត គឺ
លោកិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋា-
នរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិក: គឺ លោកិយចេតនា
ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ឲ្យផល់
សហជាត និងនានាខណិក: ។ សហជាត គឺ លោកុត្តរចេតនា
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិក:
គឺ លោកុត្តរចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ
លោកុត្តរចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ផង នៃលោកុត្តរធម៌ផង ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ គឺ លោកុត្តរចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(๓๑๒) លោភសហគតោ ធម្មោ លោភសហគតស្ស ធម្មស្ស វិចារសម្បយុត្តស្ស បច្ចយោ វិចារោ លោភសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ តីណិ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ វិចារសម្បយុត្តស្ស បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ... បដិសន្ធិក្ខណេ ... ។ លោភមូលកេ ធម្មោ លោភមូលកស្ស ធម្មស្ស វិចារសម្បយុត្តស្ស បច្ចយោ តីណិ ។

(๓๑๓) លោភសហគតោ ធម្មោ លោភសហគតស្ស ធម្មស្ស អាហារសម្បយុត្តស្ស បច្ចយោ លោភសហគតោ អាហារោ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារសម្បយុត្តស្ស បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ កពឡីង្ការេ អាហារេ ឋបេត្វា កាយស្ស អាហារសម្បយុត្តស្ស បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោភមូលកេ ធម្មោ លោភមូលកស្ស ធម្មស្ស អាហារសម្បយុត្តស្ស បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(๓๑๔) លោភសហគតោ ធម្មោ លោភសហគតស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយសម្បយុត្តស្ស បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ កាតព្វា ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញាណស្ស ឥន្ទ្រិយសម្បយុត្តស្ស បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយសម្បយុត្តស្ស បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោភមូលកេ ធម្មោ លោភមូលកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយសម្បយុត្តស្ស បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(๓๑๒) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយវិបាក-
កប្បច្ច័យ គឺ លោកិយវិបាកក្ខន្ធ ๑ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ๓ ផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ๒ . . . ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ . . . ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយ
វិបាកប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ๓ ។

(๓๑๓) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកលោកិយាហារ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
កក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ កពឡីង្ការាហារ
ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ
មានវារៈ ๓ ។

(๓๑๔) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ បដិសន្ធិ ចក្ខុ គប្បីធ្វើផងចុះ ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជា
បច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ๓ ។

(๓๑๕) โลกนิยา ฉหิ โลกนิยสฺส ฉหิ สมฺปยุตฺตปฺปจฺจเยหิ ปจฺจยา ฯเปฯ อวิคตปจฺจเยน ปจฺจยา ฯเปฯ โลกนิยา ฉหิ โลกุตฺตรา ... ตีหิ ฯ มคฺคปฺปจฺจเยน ปจฺจยา โลกนิยา ฉหิ โลกุตฺตรา ตีหิ ฯ โลกนิยา ฉหิ โลกนิยสฺส ฉหิ สมฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจยา ฉหิ ฯ โลกุตฺตรา ... ฉหิ ฯ

(๓๑๖) โลกนิยา ฉหิ โลกนิยสฺส ฉหิ วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจยา สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺฉาชาตํ ฯ สหชาตา โลกนิยา ขนฺธา ติณฺณนฺนมรูปานิ รูปานิ วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจยา ปฏิสนฺธิกฺขเณ ขนฺธา วตฺถุสฺส วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจยา วตฺถุ ขนฺธานํ วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ ปุเรชาตํ ฉกฺกายตนํ ฉกฺกวิญฺญาณสฺส กายายตนํ กายวิญฺญาณสฺส วตฺถุ โลกนิยานํ ขนฺธานํ วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ ปจฺฉาชาตา โลกนิยา ขนฺธา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ โลกนิยา ฉหิ โลกุตฺตรสฺส ฉหิ วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจยา ปุเรชาตํ วตฺถุ โลกุตฺตรานํ ขนฺธานํ วิปฺปยุตฺตปฺปจฺจเยน ปจฺจยา ฯ

(๓๑๕) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយ ឈានប្បច្ច័យ គឺ មានវារ:๑ ។ លោកុត្តរធម៌ ... គឺ មានវារ: ๓ ។ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ កុឝលោកិយ: មានវារ:๑ កុឝលោកុត្តរ: មានវារ:๓ ។ លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយ-ធម៌ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ មានវារ:๑ ។ លោកុត្តរ: ... គឺ មានវារ:๑ ។

(๓๑๖) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយវិប្ប-យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហ-ជាត គឺ ពួកលោកិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កុឝ ខណ:នៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតន: (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតន: (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកលោកិយក្ខន្ធ ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកលោកិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃ កាយ នេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

โลกุตฺตโร ธมฺโม โลกิยสฺส ธมฺมสฺส วิปฺปยุตฺตปฺป-
ฏิจฺเจน ปจฺจโย สหชาตํ ปจฺฉาชาตํ ฯ สหชาตา
โลกุตฺตรา ขนฺธา จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานํ วิปฺปยุตฺต-
ปฺปฏิจฺเจน ปจฺจโย ฯ ปจฺฉาชาตา โลกุตฺตรา ขนฺธา
ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส วิปฺปยุตฺตปฺปฏิจฺเจน
ปจฺจโย ฯ

(๓๑๗) โลกิโย ธมฺโม โลกิยสฺส
ธมฺมสฺส อตฺถิปฺปฏิจฺเจน ปจฺจโย สหชาตํ ปุเรชาตํ
ปจฺฉาชาตํ อาหารํ อินฺทฺริยํ ฯ สหชาตา โลกิ-
โย ปกา ขนฺธา ตีณฺณนฺนํ ขนฺธานํ จิตฺตสมุฏฺฐาน-
านญฺจ ... ยาว อสญฺญสตฺตา ฯ ปุเรชาตํ จกฺขุ ...
ปุคฺคลปญฺญตฺติ ... ปุเรชาตสทิสํ วตฺถุ โลกิยานํ ขนฺธานํ
อตฺถิปฺปฏิจฺเจน ปจฺจโย ฯ ปจฺฉาชาตา โลกิโย
ขนฺธา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส อตฺถิปฺปฏิจฺเจน
ปจฺจโย กพฬีกาเร อาหาเร อิมสฺส กายสฺส
อตฺถิปฺปฏิจฺเจน ปจฺจโย รูปชีวิตินฺทฺริยํ กวฬีการาหา-
อตฺถิปฺปฏิจฺเจน ปจฺจโย ฯ โลกิโย ธมฺโม โล-
กุตฺตรสฺส ธมฺมสฺส อตฺถิปฺปฏิจฺเจน ปจฺจโย ปุเรชาตํ
วตฺถุ โลกุตฺตรานํ ขนฺธานญฺจ อตฺถิปฺปฏิจฺเจน ปจฺจโย ฯ

លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចាន ដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយ នេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(៣១៧) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ចានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និង ឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ លោកិយក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ... រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្ត ។ បុរេជាត គឺ ឧបាទក្ខ ... ឧបាទ្ធ ... ដូចបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកលោកិយក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកលោកិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយ នេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កពឡីង្ការាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយ នេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ចានដល់ បុរេជាត គឺ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

លោកុត្តរោ ឧម្មា លោកុត្តរស្ស ធម្មស្ស អតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ លោកុត្តរោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ
ខន្ធានំ អតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ... ។
លោកុត្តរោ ឧម្មា លោកិយស្ស ធម្មស្ស អតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា
លោកុត្តរា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា លោកុត្តរា ខន្ធា បុរេ-
ជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
លោកុត្តរោ ឧម្មា លោកិយស្ស ច លោកុត្តរស្ស
ច ធម្មស្ស អតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ លោកុត្តរោ
ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច
រូបានំ អតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ... ។
លោកិយោ ច លោកុត្តរោ ច ឧម្មា លោកិយស្ស
ធម្មស្ស អតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ
អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា លោកុត្តរា ខន្ធា
ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា លោកុត្តរា ខន្ធា ច
តទាធរិដ្ឋានោ អាហារោ ច ឥមស្ស កាយស្ស អតិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា លោកុត្តរា ខន្ធា ច

លោកិយទុក: បញ្ហាវារៈ

លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ លោ-
កុត្តរក្ខន្ធ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២ . . . ។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត នឹងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ
ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត
គឺ ពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយ នេះ ដែលកើតមុន
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ផង
នៃលោកុត្តរធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ លោកុត្តរក្ខន្ធ១ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២
. . . ។ លោកិយធម៌ក្តី លោកុត្តរធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
លោកិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត
អាហារ នឹងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកលោកុត្តរក្ខន្ធក្តី ពួក
មហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
បច្ឆាជាត គឺ ពួកលោកុត្តរក្ខន្ធក្តី កពត្តវិញ្ញាណាហារក្តី ជាបច្ច័យ
នៃកាយ នេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បច្ឆាជាត គឺ ពួកលោកុត្តរក្ខន្ធក្តី

ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ នោអត្ថិយា ឯ នោវិគតេ ឯ ឧម្មា នោ-
ក្កុសលស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
បុរេជាតំ ។ សហជាតោ នោក្កុសលោ ខន្ធោ
ឯ វត្ថុ ឯ តីណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
ខន្ធា ... ។ ឧត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិគតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អវិគតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣១៨) នោនុយោ ចត្តារិ អារម្មណោ តីណិ
អធិបតិយោ ចត្តារិ អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ
សហជាតេ បញ្ច អញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ សត្ត
ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ បុរេជាតេ ទ្វេ បច្ឆាជាតេ ទ្វេ
អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ចត្តារិ វិបាកេ ចត្តារិ អាហារេ
ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ ឈានេ ចត្តារិ មគ្គេ ចត្តារិ
សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា សត្ត
នត្ថិយា ចត្តារិ វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ សត្ត ។

រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃឱកក្តរូប ដោយអត្ថិបច្ច័យ ។
លោកិយធម្មក្តី លោកុត្តរធម្មក្តី ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម្ម ដោយ
អត្ថិបច្ច័យ ចានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ
លោកុត្តរក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិបច្ច័យ
ខន្ធ ២ . . . ។ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
វិគតបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតបច្ច័យ ។

(៣១៨) កុសលហេតុបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលអារម្មណបច្ច័យ
មានវារៈ ៣ កុសលអធិបតិបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលអនន្តរបច្ច័យ
មានវារៈ ៤ កុសលសមនន្តរបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលសហជាតបច្ច័យ
មានវារៈ ៥ កុសលអញ្ញមញ្ញបច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលនិស្សយបច្ច័យ
មានវារៈ ៧ កុសលឧបនិស្សយបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលបុរេជាតបច្ច័យ
មានវារៈ ២ កុសលបច្ឆាជាតបច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលអាសេវនបច្ច័យ
មានវារៈ ២ កុសលកម្មបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលវិបាកបច្ច័យ មានវារៈ ៤
កុសលអាហារបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលឥន្ទ្រិយបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសល
ឈានបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលមគ្គបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលសម្ប-
យុត្តបច្ច័យ មានវារៈ ២ កុសលវិប្បយុត្តបច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសល
អត្ថិបច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុសលនត្ថិបច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលវិគតបច្ច័យ
មានវារៈ ៤ កុសលអវិគតបច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[๓๑๔] សោតាយតនំ យេ ធម្មា សោតាយតនស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាធិបច្ចេន បច្ចយោ សមនន្តរាធិបច្ច-យេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយាធិបច្ចេន បច្ចយោ អនន្តរូប-នន្តរាធិបច្ចេន បច្ចយោ បញ្ចាធិបច្ចេន បច្ចយោ តក្កូបនិស្សយេន បច្ចយោ អាសេវនូបនិស្សយេន បច្ចយោ នវូបនិស្សយេន បច្ចយោ ។ សោតាយតនំ យេ ធម្មា សោតាយតនស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយេន បច្ចយោ ។ សោតាយតនំ យេ ធម្មា សោតាយតនស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាធិបច្ចេន បច្ចយោ សមនន្តរាធិបច្ចេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយេន បច្ចយោ បច្ចយោ ។ សោតាយតនំ យេ ធម្មា សោតាយតនស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាធិបច្ចេន បច្ចយោ សមនន្តរាធិបច្ចេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយេន បច្ចយោ បញ្ចាធិ-បច្ចេន បច្ចយោ ។ សោតាយតនំ យេ ធម្មា សោតាយ-តនស្ស ច សោតាយតនស្ស ច ធម្មស្ស សមនន្តរាធិបច្ច-យេន បច្ចយោ ។ សោតាយតនំ ច សោតាយតនំ ច ធម្មា សោតាយតនស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរាធិបច្ចេន បច្ចយោ បញ្ចាធិបច្ចេន បច្ចយោ អាសេវនូបនិស្សយេន បច្ចយោ នវូបនិស្សយេន បច្ចយោ ។

លោកិយទុក: បញ្ហាវារ:

(๓๑๙) លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ លោកិយធម៌ ជា
បច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ លោ-
កុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ នៃលោកិយធម៌ផង នៃលោកុត្តរធម៌ផង ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ។ លោកិយធម៌ក្តី លោកុត្តរធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
លោកិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

លោភសហគតោ ច លោភមូលកានញ្ច លោភមូលកានំ ធម្មានញ្ច ធម្មានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๓๒๐) នហេតុយា សត្ត ។ សង្ខិត្តំ ។ នសមនន្តរេ សត្ត នសហជាតេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច ននិស្សយេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ សត្ត នបុរេជាតេ ច នបច្ឆាជាតេ សត្ត ។ សង្ខិត្តំ ។ នមគ្គេ សត្ត នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ ចត្តារិ នោអត្ថិយា ចត្តារិ នោនត្ថិយា សត្ត នោវិគតេ សត្ត នោអវិគតេ ចត្តារិ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(๓๒๑) ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ចត្តារិ ។ សង្ខិត្តំ ។ ... នសមនន្តរេ ចត្តារិ នអញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ នឧបនិស្សយេ ចត្តារិ ។ សង្ខិត្តំ ។ ... នមគ្គេ ចត្តារិ នសម្បយុត្តេ ទ្វេ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនត្ថិយា ចត្តារិ នោវិគតេ ចត្តារិ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

លោកិយធម្មិកំ លោកុត្តរធម្មិកំ ជាបច្ចយំ នៃលោកុត្តរធម្មំ ដោយ
សហជាតប្បច្ចយំ ជាបច្ចយំ ដោយបុរេជាតប្បច្ចយំ ។

(๓๖๐) កុសលនហេតុប្បច្ចយំ មានវារៈ៧ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
កុសលសមនន្តរប្បច្ចយំ មានវារៈ៧ កុសលសហជាតប្បច្ចយំ មានវារៈ៥
កុសលអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយំ មានវារៈ៥ កុសលនិស្សយប្បច្ចយំ មានវារៈ៥
កុសលឧបនិស្សយប្បច្ចយំ មានវារៈ៧ កុសលបុរេជាតប្បច្ចយំ មានវារៈ៦
កុសលបច្ឆាជាតប្បច្ចយំ មានវារៈ ๗ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កុស
លមគ្គប្បច្ចយំ មានវារៈ๗ កុសលសម្បយុត្តប្បច្ចយំ មានវារៈ៥ កុស
លវិប្បយុត្តប្បច្ចយំ មានវារៈ๔ កុសលោអត្ថិប្បច្ចយំ មានវារៈ๔ កុស
លោនត្ថិប្បច្ចយំ មានវារៈ ๗ កុសលោវិគតប្បច្ចយំ មានវារៈ ๗ កុស
លោអវិគតប្បច្ចយំ មានវារៈ๔ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

(๓๖๑) កុសលនអារម្មណប្បច្ចយំ មានវារៈ ๔ ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ចយំ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... កុសលនសមនន្តរប្បច្ចយំ មានវារៈ๔
កុសលនអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយំ មានវារៈ๒ កុសលនឧបនិស្សយប្បច្ចយំ មាន
វារៈ ๔ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... កុសលនមគ្គប្បច្ចយំ មានវារៈ๔
កុសលនសម្បយុត្តប្បច្ចយំ មានវារៈ๒ កុសលនវិប្បយុត្តប្បច្ចយំ មានវារៈ๒
កុសលោនត្ថិប្បច្ចយំ មានវារៈ๔ កុសលោវិគតប្បច្ចយំ មានវារៈ๔ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

[๓๒๒] นโลกุปฺปจฺฉโย อารมฺมณา ตีณิ ... อธิปติยา ฉ วาโร อนุโลมมาติกา คณนา ... อวิคเต สตฺต ฯ

ปจฺจนียานุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

เหตุยาทุกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

เจตนาวิญญัตติทุกัง

ปฏิจฉาวาโร

[๓๒๓] เจตนาวิญญตฺตึ ชนยนฺโต ปฏิจฺฉ เจตนาวิญฺญตฺติยา ชนิยมานาย อุปฺปชฺชติ โลกุปฺปจฺฉโย เจตนาวิญฺญตฺตึ ปกตึ อาทึ กตฺวา ฉ วาเร ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ อาทึ กตฺวา ปฏิจฺฉ วตฺถุ วตฺถุ ปฏิจฺฉ อาทึ กตฺวา ปกตึ มหาภูตานิ ปฏิจฺฉ ตโย มหาภูตา มหาภูเต ปฏิจฺฉ จิตฺตสมุฏฺฐานํ รูปํ กพฬีการาหารํ อุตุชาหารํ ฯ เจตนาวิญฺญตฺตึ ชนยนฺโต ปฏิจฺฉ เจตนาวิญฺญตฺติยา ชนิยมานาย อุปฺปชฺชติ โลกุปฺปจฺฉโย

(๓๒๒) កុដ្ឋអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ... កុដ្ឋអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើប៉ុនៈ ... កុដ្ឋអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ លោកិយទុកៈ ។

ភេនបិ វិញ្ញេយ្យទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๓๒๓) ធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ (មានចក្ខុវិញ្ញាណ ជាដើម) អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๓ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ๑ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ នូវខន្ធ ๒ ... វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ កុដ្ឋខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ មហាភូត ๓ អាស្រ័យ នូវមហាភូត ๑ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

เหตุยา จตฺตาริ ฌานานิ ทุติยสฺส ฌานสฺส ปจฺจยา เหตุยา จตฺตาริ ฌานานิ ตติยสฺส ฌานสฺส ปจฺจยา เหตุยา จตฺตาริ ฌานานิ จตุตฺถสฺส ฌานสฺส ปจฺจยา เหตุยา จตฺตาริ ฌานานิ ปฐมาย มคฺคงฺคสฺส ปจฺจยา เหตุยา จตฺตาริ ฌานานิ ทุติยาย มคฺคงฺคสฺส ปจฺจยา เหตุยา จตฺตาริ ฌานานิ ตติยาย มคฺคงฺคสฺส ปจฺจยา เหตุยา จตฺตาริ ฌานานิ จตุตฺถิยา มคฺคงฺคสฺส ปจฺจยา เหตุยา จตฺตาริ ฌานานิ ปฐมาย มคฺคงฺคานํ ปจฺจยา เหตุยา จตฺตาริ ฌานานิ ทุติยาย มคฺคงฺคานํ ปจฺจยา เหตุยา จตฺตาริ ฌานานิ ตติยาย มคฺคงฺคานํ ปจฺจยา เหตุยา จตฺตาริ ฌานานิ จตุตฺถิยา มคฺคงฺคานํ

គឺ ខន្ធ ៣ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយ
វិញ្ញាណណាមួយ នូវខន្ធ ២ . . . វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ
កន្ធ ១ ណ: នៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ នូវមហាភូត ១
. . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និង ឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួក
មហាភូត ។ ធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី
ធម៌ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី អាស្រ័យ
នូវធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយ
វិញ្ញាណណាមួយក្តី មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី ចិត្តសមុដ្ឋា-
នរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណ
ណាមួយ នូវខន្ធ ២ . . . វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ កន្ធ ១ ណ:
នៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ នូវមហាភូត ១ . . . ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និង ឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហា-
ភូត ។ ធម៌ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ
អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលបុគ្គល
មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អា-
ស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ

កេនចំរំញោយ្យទុកេ បដិច្ចវារោ

ន្តេ ១ន្តេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ១ន្តេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ
បដិច្ច ១ក្ខ្ណ ឯកំ អហោកុសលំ ... អហោកុតោ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ តាវដ្ឋារូបំ ឧបាទារូបំ ។ កេន-
ចិ ន រំញ្ញេយ្យំ ន ន្តេ បដិច្ច កេនចិ រំញ្ញេយ្យោ ន ន្តេ
ឧប្បជ្ជន្តិ អោកុប្បធម្មោ កេនចិ ន រំញ្ញេយ្យំ ឯកំ ១ក្ខ្ណំ
បដិច្ច កេនចិ រំញ្ញេយ្យោ តយោ ១ក្ខ្ណ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច
រូបំ ន្តេ ១ន្តេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ១ន្តេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ
បដិច្ច ១ក្ខ្ណ ឯកំ អហោកុសលំ ... អហោកុតោ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ តាវដ្ឋារូបំ ឧបាទារូបំ ។ កេនចិ
ន រំញ្ញេយ្យំ ន ន្តេ បដិច្ច កេនចិ រំញ្ញេយ្យោ ច កេនចិ
ន រំញ្ញេយ្យោ ច ន ន្តេ ឧប្បជ្ជន្តិ អោកុប្បធម្មោ កេនចិ
ន រំញ្ញេយ្យំ ឯកំ ១ក្ខ្ណំ បដិច្ច កេនចិ រំញ្ញេយ្យោ ច
កេនចិ ន រំញ្ញេយ្យោ ច តយោ ១ក្ខ្ណ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច
រូបំ ន្តេ ១ន្តេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ១ន្តេ បដិច្ច វត្ថុ
វត្ថុ បដិច្ច ១ក្ខ្ណ ឯកំ អហោកុសលំ ... អហោកុតោ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ តាវដ្ឋារូបំ ឧបាទារូបំ ។

ភេនចំរំញោយទុក: បដិច្ចវារ:

ន្ទូវខន្ធ ๕ . . . វត្ថុ អារម្ម័យ ន្ទូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អារម្ម័យ ន្ទូវវត្ថុ ន្ទូវមហាភូត ๑ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និដ្ឋជរូប អារម្ម័យ ន្ទូវពួកមហាភូត ។ ធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ អារម្ម័យ ន្ទូវធម៌ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๓ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អារម្ម័យ ន្ទូវខន្ធ ๑ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ន្ទូវខន្ធ ๒ . . . វត្ថុ អារម្ម័យ ន្ទូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃ ដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អារម្ម័យ ន្ទូវវត្ថុ ន្ទូវមហាភូត ๑ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និដ្ឋជរូប អារម្ម័យ ន្ទូវពួកមហាភូត ។ ធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី ធម៌ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី អារម្ម័យ ន្ទូវធម៌ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๓ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អារម្ម័យ ន្ទូវខន្ធ ๑ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ន្ទូវខន្ធ ๒ . . . វត្ថុ អារម្ម័យ ន្ទូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អារម្ម័យ ន្ទូវវត្ថុ ន្ទូវមហាភូត ๑ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និដ្ឋជរូប អារម្ម័យ ន្ទូវពួកមហាភូត ។

កោធចិត្តវិញ្ញាយ្យាតុ កោធចិត្តនវិញ្ញាយ្យាតុ ឆម្ចំ បដិច្ច
កោធចិត្តវិញ្ញាយ្យា ឆម្ចោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា
កោធចិត្តវិញ្ញាយ្យាតុ កោធចិត្តនវិញ្ញាយ្យាតុ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច កោធចិត្តវិញ្ញាយ្យា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច
រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច
វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ ... មហាភូតេ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។
កោធចិត្តវិញ្ញាយ្យាតុ កោធចិត្តនវិញ្ញាយ្យាតុ ឆម្ចំ បដិច្ច
កោធចិត្តនវិញ្ញាយ្យា ឆម្ចោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា
កោធចិត្តវិញ្ញាយ្យាតុ កោធចិត្តនវិញ្ញាយ្យាតុ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច កោធចិត្តនវិញ្ញាយ្យា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
នញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច
វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ . . មហាភូតេ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

ធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង នូវធម៌ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង នូវខន្ធ ២ . . . វត្តុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្តុ នូវមហាភូត ១ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ធម៌ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង នូវខន្ធ ២ . . . វត្តុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្តុ នូវមហាភូត ១ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។

เตรสจิตฺตวิปฺปยุตฺเต ปฏิจฺจวาเร

เตรสจิตฺตวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา เตรสจิตฺตวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา ปจฺจยา
เตรสจิตฺตวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา เตรสจิตฺตวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา สหชาต-
ปจฺจยฏฺฐาเน เหตุปจฺจยา เตรสจิตฺตวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา เตรสจิต-
ตวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา ตีสุ ขนฺธาสุ ปจฺจยา เตรสจิตฺตวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา
เตรสจิตฺตวิปฺปยุตฺตา ธมฺมา ตโย ขนฺธา จตฺตาริ มหาภูตานิ
รูปํ เนว ขนฺเธ ... ปฏิสนฺธิกฺขณเ ขเนฺธ ปฏิจฺจ วตฺถุ
วตฺถุ ปฏิจฺจ ขนฺธา จกฺขุ มหาภูตา ... มหาภูเต
ปฏิจฺจ จตฺตาริ มหาภูตานิ รูปํ กพฬีกาโร อาหาโร ฯ
สงฺขิตฺตํ ฯ

(๓๒๔) เหตุยา นว อารมฺมเณ นว ฯ
สงฺขิตฺตํ ฯ อวิคเต นว ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

(๓๒๕) นเหตุยา นว นอารมฺมเณ นว ฯ
สงฺขิตฺตํ ฯ นอวิคเต นว ฯ

ปจฺจนียวิธิ คณนา นิรวเสสา ฯ

สหชาตนิสฺสยวิปฺปยุตฺตวิธิ ปฏิจฺจวิธิ
สมนนฺตรวิธิ สมฺปยุตฺตวิธิ ปญฺหาวาเรสุปิ ฯ

ភេទបិ វិញ្ញេយ្យេទុកៈ បដិច្ចវារៈ

ធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី ធម៌ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង នូវខន្ធ២ . . . វត្តុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ កង្ខាណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្តុ នូវមហាភូត១ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។

សេចក្តីបំប្រួញ ។

(៣២៤) កង្ខាហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កង្ខាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កង្ខាអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ អនុលោម ។

(៣២៥) កង្ខានហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កង្ខានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កង្ខានោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

វារៈ ៤ ក្តី ការពាក់ក្តី (ចប់) បរិបូណ៌ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះចុះ ។

បច្ចយោ ។ វត្ថុ ច បញ្ចាយតនានិ ច ឧសេ្សតព្ពានិ ។

យថា យថា លព្ភតិ តំ តំ កាតព្ពំ ។

បច្ចនីយវារោ

[๓๒๖] កោធចិ វិញ្ញេយ្យា ឆម្មោ កោធចិ វិញ្ញេយ្យស្ស ឆម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ កោធចិ វិញ្ញេយ្យា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អដ្ឋសង្គិ ។ សង្ខិត្តំ ។

[๓๒๗] ហេតុយា ទស អារម្មណេ ទស ។ សង្ខិត្តំ ។ អវិគតេ ទស ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

[๓๒๘] ន ហេតុយា ទស នោវិគតេ ទស ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

ឯវំ ឧទ្ធារវិធិ គណនា បរិបុណ្ណា ។

ពោធិ វិញ្ញេយ្យទុកំ និដ្ឋិតំ ។

វត្ថុតិ្ត ឆាយតនៈ ៥ តិ្ត បណ្ឌិត គប្បីសំដែង (តាម) កុដិបច្ចយាទិ: ផងចុះ ។ (លោកិយទុក) បណ្ឌិត ឃាន (យល់) យ៉ាងណាៗ កេនចិ វិញ្ញេយ្យទុកៈ) បណ្ឌិត គប្បីឆ្លើ យ៉ាងនោះ ។ ផងចុះ ។

បច្ចយាទិ:

(៣៦៦) ធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានបដិសន្ធិវារៈ ។ សេចក្តីបប្រញ ។

(៣៦៧) កុដិហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុដិអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ កុដិអាវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ អនុលោម ។

(៣៦៨) កុដិនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុដិនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

វារៈ ៤ តិ្ត ការវារៈតិ្ត (ចប់) បរិបូណ៌ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

ចប់ កេនចិ វិញ្ញេយ្យទុកៈ ។

អាសវិទុកំ

បដិប្បវិភង្គោ

[๓๒๙] អាសវំ ឧប្បំ បដិច្ច អាសវេ ឧប្បោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តោមាសវំ បដិច្ច ឯដ្ឋាសវេ អវិជ្ជាសវេ ឯដ្ឋាសវំ បដិច្ច តោមាសវេ អវិជ្ជាសវេ អវិជ្ជាសវំ បដិច្ច តោមាសវេ ឯដ្ឋាសវេ តភាសវំ បដិច្ច អវិជ្ជាសវេ ឯដ្ឋាសវំ បដិច្ច អវិជ្ជាសវេ ឯតេ-តម្បិ បញ្ហំ តោតព្ពំ ។ អាសវំ ឧម្ពំ បដិច្ច ឧោអា-សវេ ឧម្ពោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អាសវំ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តតោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ អាសវំ ឧម្ពំ បដិច្ច អាសវេ ច ឧោអាសវេ(๑) ច ឧប្បោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា តោមាសវំ បដិច្ច ឯដ្ឋា-សវេ អវិជ្ជាសវេ សម្បយុត្តតោ ច ខន្ធា ចិត្តស-មុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ បញ្ហំ ពន្ធិតព្ពំ ។ ឧោអាសវំ ឧម្ពំ បដិច្ច ឧោអាសវេ ឧម្ពោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧោវាសវំ ឯតំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្ត-សមុដ្ឋានំ រូបំ ឯកេ ខណេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ខណេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯតំ មហាភូតំ ...

---

๑ ម. ឧវាសវោ ។ ឯវំ សព្ពត្ថ ។

(៣៦៩) អាសវធម៌ អាស្រ័យ នូវអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទិដ្ឋាសវៈ អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យ នូវកាមាសវៈ កាមាសវ អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យ នូវទិដ្ឋាសវៈ កាមាសវៈ ទិដ្ឋាសវៈ អាស្រ័យ នូវអវិជ្ជាសវៈ អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យ នូវភវាសវៈ អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យ នូវទិដ្ឋាសវៈ បណ្ឌិត គប្បីចង ចក្កៈ ម្ភង់មួយ ។ ផងចុះ ។ នោអាសវធម៌ (ធម៌ ដែលមិនមានអាសវៈ) អាស្រ័យ នូវអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវអាសវៈ ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទិដ្ឋាសវៈក្តី អវិជ្ជាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវកាមាសវៈ ។ បណ្ឌិត គប្បីចង ជាចក្កៈចុះ ។ នោអាសវធម៌ អាស្រ័យ នូវនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវនោអាសវក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធ ២ . . . វត្តុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ កន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្តុ មហាភូត ១ . . .

มหาภูเต ปฏิจฺจ จิตฺตสมุฏฺฐานํ รูปํ กพฬีกาโรปนาโรปนาโรปน

ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ក្នុងក្តារបួន និងទុកាក្នុងក្តារបួន អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ អាសវធម៌ អាស្រ័យ នូវនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អាសវៈ ៤ អាស្រ័យ នូវពួកនោអាសវក្ខន្ធ ។ អាសវធម្មិកត្តិ នោអាសវធម្មិកត្តិ អាស្រ័យ នូវនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អាសវក្ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសម្បយុត្តធម៌បួនក្តី អាស្រ័យ នូវនោអាសវក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ ២ . . . ។ អាសវធម៌ អាស្រ័យ នូវអាសវធម៌ផង នូវនោអាសវធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទិដ្ឋាសវៈ អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យ នូវកាមាសវៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ បណ្ឌិត គប្បីបង ដាបក្កៈចុះ ។ នោអាសវធម៌ អាស្រ័យ នូវអាសវធម៌ផង នូវនោអាសវធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសម្បយុត្តធម៌បួនក្តី អាស្រ័យ នូវនោអាសវក្ខន្ធ១ផង នូវពួកអាសវៈផង នូវខន្ធ ២ . . . ។ អាសវធម្មិកត្តិ នោអាសវធម្មិកត្តិ អាស្រ័យ នូវអាសវធម៌ផង នូវនោអាសវធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ទិដ្ឋាសវៈក្តី អវិជ្ជាសវៈក្តី ចិត្តសម្បយុត្តធម៌បួនក្តី អាស្រ័យ នូវនោអាសវក្ខន្ធ១ផង នូវកាមាសវៈផង នូវខន្ធ ២ . . . ។ បក្កៈ ។ សេចក្តីចំប្រួញ ។

[๓๓๐] ហោតុយា ន អារម្មណោ ន សព្ពត្ថ ន វិចារេតព្ពំ អាបជ្ជតិ ន អវិគតេ ន ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

[๓๓๑] ឧោអាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ឧោអាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧហោតុប្បច្ចយា អហោតុកំ ឧោអាសវំ វិបាកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ឧេ ខន្ធេ ... អហោតុកបដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា វិបាកំ មហាភូតំ ... យាវ អសញ្ញសត្តា ។ ឧោអាសវំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧហោតុប្បច្ចយោ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

[๓๓๒] អាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ឧោអាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណប្បច្ចយា អាសវេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឧោអាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ឧោអាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណប្បច្ចយា ឧោអាសវេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ

អាសវទុកៈ បដិច្ចវារៈ

(๓๓๐) កុសលហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ៩ កុសលអារម្មណប្បច្ចយា មានវារៈ៩ កុសលបច្ចយាំសអាសសុទ្ធតែមានវារៈ៩ កុសលវិបាកប្បច្ចយា មានវារៈ១ កុសលអាហារប្បច្ចយា មានវារៈ៩ កុសលអវិគតប្បច្ចយា មានវារៈ៩ ។

បច្ច អនុលោម ។

(๓๓๑) នោអាសវធម៌ អាស្រ័យ នូវនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវនោអាសវក្ខន្ធ១ ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធ២ ... វត្ត អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ កុសលក្ខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ត នូវមហាភូត១ ... រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្ត ។ អាសវធម៌ អាស្រ័យ នូវនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហៈដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ ។

(๓๓๒) នោអាសវធម៌ អាស្រ័យ នូវអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកអាសវៈ ។ នោអាសវធម៌ អាស្រ័យ នូវនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកនោអាសវក្ខន្ធ វត្ត អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ កុសលក្ខណៈនៃបដិសន្ធិ

ฝกำ มหาภูตំ ... យាវ អសញ្ញសត្តា ។ អាសវាបិ
នោអាសវាបិ នម្មំ បដិច្ច នោអាសវោ នម្មោ ខុប្បដ្ឋានេ
នអារម្មណាធិប្បច្ចយា អាសវោ ច សម្បយុត្តកេ ច
ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ សង្ខិត្តំ ។

[៣៣៣] នហេតុយា ទ្វេ នអារម្មណេ តីណិ
នអធិបតិយា ទស នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ
តីណិ នអញ្ញមញ្ញេ តីណិ នឧបនិស្សយេ តីណិ
នបុរេជាតេ ទស នបច្ឆាជាតេ ទស នអាសេវនេ ទស
នកម្មេ តីណិ នវិបាកេ ទស នអាហារេ ឯកំ
នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមគ្គេ ឯកំ
នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ទស នោនត្ថិយេ
តីណិ នោវិគតេ តីណិ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៣៤] នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ តីណិ ...
នអធិបតិយា ទស នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ តីណិ

ន្ទរមហាភូត ๑ . . . រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ នោអាសវធម៌ អាស្រ័យ ន្ទរអាសវធម៌ផង ន្ទរនោអាសវធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសម្បយុត្តខន្ធទាំង៣ អាស្រ័យ ន្ទរពួកអាសវក្ខន្ធផង ន្ទរពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(๓๓๓) កុសលធម៌ ជាហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុសលធម៌ ជាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលធម៌ ជាអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជានិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលធម៌ ជាបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលធម៌ ជាអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលធម៌ ជាកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលធម៌ ជាអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុសលធម៌ ជាឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុសលធម៌ ជាឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុសលធម៌ ជាមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុសលធម៌ ជាសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលធម៌ ជាអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជានោត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

បច្ច័យ បច្ចនីយៈ ។

(๓๓๔) កុសលធម៌ ជាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . កុសលធម៌ ជាអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កុសលធម៌ ជាអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កុសលធម៌ ជាសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓

ឧអញ្ញមញ្ញំ តីណិ ឧឧបនិស្សយេ តីណិ ឧមូលវជ្ជា-
តេ ឧវ ឧបច្ឆាជាតេ ឧវ ឧអាសេវនេ ឧវ ឧកម្មេ
តីណិ ឧវិបាកេ ឧវ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧ វិប្ប-
យុត្តេ ឧវ ឧោឧត្ថិយា តីណិ ឧោវិគតេ តីណិ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

(៣៣៥) ឧហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ ...
អឧន្ធរេ ទ្វេ វិបាកេ ឯកំ មគ្គេ ឯកំ អវិគតេ ទ្វេ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សហជាតវារេ បដិច្ចវារសទិសោ ។

បច្ចយាការោ

(៣៣៦) អាសវំ ឆម្ពំ បច្ចយា អាសវោ ឆម្ពោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អាសវមូលកំ តីណិ បដិច្ច
សទិសោ ។ ឧោអាសវំ ឆម្ពំ បច្ចយា ឧោអាសវោ
ឆម្ពោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧោអាសវំ ឯកំ
ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ឯត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ
ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បច្ចយោ វត្ត

អាសវិមុក: បច្ចយាវារ:

កឆ័នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កឆ័នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កឆ័នបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ កឆ័នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ កឆ័នអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ កឆ័នកម្មប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កឆ័នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ កឆ័នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កឆ័នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ๙ កឆ័នោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ កឆ័នោវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ๓ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយ: ។

(๓๓๕) កឆ័នអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ๒ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ . . . កឆ័នអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ: ๒ កឆ័នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ: ๑ កឆ័នមគ្គប្បច្ច័យ មានវារ: ๑ កឆ័នអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ๒ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

សហជាតវារ: ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បច្ចយាវារ:

(๓๓๖) អាសវធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អាសវមូលក: និងវារ: ๓ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ នោអាសវធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងនោអាសវក្ខន្ធ ๑ នឹង ខន្ធ ๔ . . . វត្ត ពឹងផ្អែក នឹងពួក ๓ កឆ័ន ខណៈនៃបដិសន្ធិ

វត្ថុំ បច្ចយោ ខន្ធា បឋមាភូតេ បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ តតិយត្ថារូបំ ទុតិយត្ថារូបំ វត្ថុំ បច្ចយោ នោអាសវេ ខន្ធា ។ នោអាសវំ ធម្មំ បច្ចយោ អាសវេ ឯកេ ចិត្តេ ទុប្បដិសន្ធិំ ហេតុប្បច្ចយោ នោអាសវេ ខន្ធេ បច្ចយោ អាសវេ វត្ថុំ បច្ចយោ អាសវេ ។ នោអាសវំ ធម្មំ បច្ចយោ អាសវេ ច នោអាសវេ ច ឯកេ ទុប្បដិសន្ធិំ ហេតុប្បច្ចយោ នោអាសវំ ឯតេ ខន្ធេ បច្ចយោ តយោ ខន្ធា អាសវេ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... វត្ថុំ បច្ចយោ អាសវេ សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធា ។ អាសវញ្ច នោអាសវញ្ច ធម្មំ បច្ចយោ អាសវេ ឯកេ ទុប្បដិសន្ធិំ ហេតុប្បច្ចយោ កាមាសវញ្ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ បច្ចយោ ទិដ្ឋាសវេ អវិជ្ជាសវេ ។ ឯក្កំ ។ កាមាសវញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយោ ទិដ្ឋាសវេ អវិជ្ជាសវេ ។ ឯក្កំ ។ អាសវញ្ច នោអាសវញ្ច ធម្មំ បច្ចយោ នោអាសវេ ឯកេ ទុប្បដិសន្ធិំ ហេតុប្បច្ចយោ នោអាសវំ ឯតេ ខន្ធេ អាសវេ ច បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... អាសវញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយោ នោអាសវេ ខន្ធា ។ អាសវញ្ច នោអាសវញ្ច ធម្មំ បច្ចយោ អាសវេ ច នោអាសវេ ច ឯកេ ទុប្បដិសន្ធិំ ហេតុប្បច្ចយោ

ក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ បិត្តសម្មុដ្ឋានរូប កដត្តារូប នឹងចក្ខាយ-
រូប ពឹងផ្អែក នឹងភូតមហាភូត ពួកនោអាសវក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹង
វត្ថុ ។ អាសវធម៌ ពឹងផ្អែក នឹងនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវៈ ពឹងផ្អែក នឹងនោអាសវក្ខន្ធ ពួកអាសវៈ
ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ អាសវធម្មិកំ នោអាសវធម្មិកំ ពឹងផ្អែក នឹង
នោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អាសវក្ខន្ធ ៣
កំ បិត្តសម្មុដ្ឋានរូបកំ ពឹងផ្អែក នឹងនោអាសវក្ខន្ធ១ នឹងខន្ធ ២ . . .
ពួកអាសវៈកំ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធកំ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ អាសវធម៌
ពឹងផ្អែក នឹងអាសវធម៌ផង នឹងនោអាសវធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ឥដ្ឋាសវៈ អវិដ្ឋាសវៈ ពឹងផ្អែក នឹងកាមាសវៈផង
នឹងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ បក្ខៈ ។ ឥដ្ឋាសវៈ អវិដ្ឋាសវៈ ពឹងផ្អែក
នឹងកាមាសវៈផង នឹងវត្ថុផង ។ បក្ខៈ ។ នោអាសវធម៌ ពឹងផ្អែក នឹង
អាសវធម៌ផង នឹងនោអាសវធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ៣ កំ បិត្តសម្មុដ្ឋានរូបកំ ពឹងផ្អែក នឹងនោអាសវក្ខន្ធ១ផង
នឹងពួកអាសវៈផង នឹងខន្ធ ២ . . . ពួកនោអាសវក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក នឹង
អាសវៈផង នឹងវត្ថុផង ។ អាសវធម្មិកំ នោអាសវធម្មិកំ ពឹងផ្អែក នឹង
អាសវធម៌ផង នឹងនោអាសវធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

នោអាសវំ ឯតំ ទុក្ខំ តោមោសវាញ្ច បច្ចយោ តណ្ហោ ទិដ្ឋាសវោ អវិជ្ជាសវោ ចិត្តស្សុប្បាទាញ្ច រូបំ នេ ទុក្ខេ . . . ។ បញ្ចកំ ។ តោមោសវាញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយោ ទិដ្ឋាសវោ អវិជ្ជាសវោ សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ។ បញ្ចកំ ។ សង្ខិត្តំ ។

(៣៣៧) ហោតុយោ ច អារម្មណោ ច អធិបតិយោ ច ។ សង្ខិត្តំ ។ វិចារោតេ ឯតំ អវិតតេ ច ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(៣៣៨) នោអាសវំ ធម្មំ បច្ចយោ នោអាសវោ ធម្មោ ទុប្បដ្ឋតិ នហោតុប្បច្ចយោ អហោតុកំ នោអាសវំ ឯតំ ខន្ធំ បច្ចយោ តណ្ហោ ខន្ធា ចិត្តស្សុប្បាទាញ្ច រូបំ នេ ខេ . . . អហោតុកប្បដិសន្ធិ យាវ អសញ្ញសត្តា ។ ឧតុភោជនំ បច្ចយោ ឥត្ថិភាវោណំ កាយយតនំ បច្ចយោ កាយវិញ្ញោណំ វត្ថុំ បច្ចយោ អហោតុកា នោអាសវា ខន្ធា ។ នោអាសវំ ធម្មំ បច្ចយោ អាសវោ ធម្មោ ទុប្បដ្ឋតិ នហោតុប្បច្ចយោ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ទុទ្ធច្ចសហគតេ ខេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ទុទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

(៣៣៩) ន ហោតុយោ នេ ន អារម្មណោ

អាសវទុកៈ បច្ចយាទិ:

ឪ ខន្ធញ្ច កតត្តា ច ឧបាទាយ បវត្តសមុដ្ឋានរូបត្តា ច ពីរធម្មផ្អែក នឹងនោអាសវក្ខន្ធ ១ ផង នឹងកាមាសវៈផង នឹង ខន្ធ ២ . . ។ បក្ខៈ ។ ឧបាទាយ ច កតត្តា ច អវិជ្ជាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពីរធម្មផ្អែក នឹងកាមាសវៈផង នឹងភវាសវៈផង ។ បក្ខៈ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(៣៣៧) កុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

បប់ អនុលោម ។

(៣៣៨) នោអាសវធម៌ ពីរធម្មផ្អែក នឹងនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធញ្ច កតត្តា ច ឧបាទាយ បវត្តសមុដ្ឋានរូបត្តា ពីរធម្មផ្អែក នឹងនោអាសវក្ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ នឹង ខន្ធ ២ . . . មានអហេតុកប្បដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ។ បក្ខវិញ្ញាណ ពីរធម្មផ្អែក នឹងបក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពីរធម្មផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ពួកនោអាសវក្ខន្ធ ជាអហេតុកៈ ពីរធម្មផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ អាសវធម៌ ពីរធម្មផ្អែក នឹងនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពីរធម្មផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងវត្ថុផង ។

(៣៣៩) កុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ កុងនអារម្មណប្បច្ច័យ

តីណិ ឧអជ្ឈត្តិយា ឧវ ឧតកម្មេ តីណិ ឧវិបច្ចយុប្បន្នេ ឧវ ឧោឧត្តិយា តីណិ ឧោវិតតេ តីណិ ។

ឯវំ សព្ពេ តណាឧា តណោតញ្ញា ។

ឯសច្ឆយភាវោ បច្ចយភាវសទិសោ ។

លំសដ្ឋវារោ

(៣៤០) អាសវំ ឧម្មំ សំសដ្ឋោ អាសវោ ឧម្មោ ឧបច្ចន្ទតិ ឧោតុប្បច្ចយា តាឧាសវំ សំសដ្ឋោ ឧិដ្ឋា-សវោ អវិជ្ជាសវោ ។ ឧក្កំ ។ សង្ខិត្តំ ។

(៣៤១) ឧោតុយា ឧវ អាហារេ ឧវ សព្ពត្ថ ឧវ វិឧាកេ ឯកំ អវិតតេ ឧវ ។

(៣៤២) ឧឧោតុយា ទ្វេ ឧអជ្ឈត្តិយា ឧវ ឧបុរេជាតេ ឧវ ឧបច្ឆាជាតេ ឧវ ឧអាសេវនេ ឧវ ឧតកម្មេ តីណិ ឧវិឧាកេ ឧវ ឧឈានេ ឯកំ ឧមគ្គេ ឯកំ ឧវិបច្ចយុប្បន្នេ ឧវ ។

មានវារៈ ๓ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។

ការពាក់ព័ន្ធអស់ បណ្ឌិត គប្បីពាក់ យ៉ាងនេះចុះ ។

និស្សយវារៈ ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ ។

សំសដ្ឋវារៈ

(๓๔๐) អាសវធម៌ ច្រឡំ នឹងអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទិដ្ឋាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈ ច្រឡំ នឹងកាមាសវៈ ។ ចក្កៈ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(๓๔๑) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ๙ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

(๓๔๒) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

ឥមាសានាហំ សព្ពយុត្តកានេហំ សំសដ្ឋានាសវធិនេរ ។

បញ្ហាវារៈ

[๓๒๓] អាសវោ ឧទ្ធោ អាសវសម្ប ឧទ្ធសម្ប
ហោតុប្បជ្ជយេន បច្ចយោ កាមាសវោ ឥដ្ឋារសវសម្ប
អវិដ្ឋារសវសម្ប ហោតុប្បជ្ជយេន បច្ចយោ ភវាសវោ
អវិដ្ឋារសវសម្ប ហោតុប្បជ្ជយេន បច្ចយោ ។ ឧត្តរំ ។
អាសវោ ឧទ្ធោ ណោអាសវសម្ប ឧទ្ធសម្ប ហោតុប្បជ្ជ-
យេន បច្ចយោ អាសវោ ហោតូ សម្ប្យុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហោតុប្បជ្ជយេន បច្ចយោ ។
អាសវោ ឧទ្ធោ អាសវសម្ប ច ណោអាសវសម្ប ច
ឧទ្ធសម្ប ហោតុប្បជ្ជយេន បច្ចយោ កាមាសវោ
ឥដ្ឋារសវសម្ប អវិដ្ឋារសវសម្ប សម្ប្យុត្តកានញ្ច
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហោតុប្បជ្ជយេន
បច្ចយោ ។ ណោអាសវោ ឧទ្ធោ ណោអាសវសម្ប
ឧទ្ធសម្ប ហោតុប្បជ្ជយេន បច្ចយោ ណោអាសវោ
ហោតូ សម្ប្យុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច
រូបានំ ហោតុប្បជ្ជយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិំ ។

បញ្ហាវារ:

(๓๔๓) អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយហេតុ-ប្បច្ច័យ គឺ កាមាសវ: ជាបច្ច័យ នៃទិដ្ឋាសវ: និងអវិជ្ជាសវ: ដោយហេតុប្បច្ច័យ កាមាសវ: ជាបច្ច័យ នៃអវិជ្ជាសវ: ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ បក្ក: ។ អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ កាមាសវ: ជាបច្ច័យ នៃទិដ្ឋាសវ:ផង នៃអវិជ្ជាសវ: ផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកនោអាសវហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានបដិសន្ធិដែរ ។

ឧោអាសវេ ឧម្ហោ អាសវសម្បយុត្តេ ធម្មេ ហេតុម្ហិ ញាណ-
យេន បច្ចយោ ឧោអាសវា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ
អាសវានំ ហេតុម្ហិ ញាណយេន បច្ចយោ ។ ឧោអាសវេ
ឧម្ហោ អាសវសម្បយុត្តេ ច ឧោអាសវសម្បយុត្តេ ច ធម្មេ
ហេតុម្ហិ ញាណយេន បច្ចយោ ឧោអាសវា ហេតូ សម្ប-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ អាសវានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច
រូបានំ ហេតុម្ហិ ញាណយេន បច្ចយោ ។ អាសវេ ច
ឧោអាសវេ ច ឧម្ហោ ឧោអាសវសម្បយុត្តេ ធម្មេ ហេ-
តុម្ហិ ញាណយេន បច្ចយោ អាសវា ច ឧោអាសវា ច
ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច
រូបានំ ហេតុម្ហិ ញាណយេន បច្ចយោ ។

(៣៤៤) អាសវេ ឧម្ហោ អាសវសម្បយុត្តេ ធម្មេ
អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ អាសវេ អារព្ភ អាសវា
ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អាសវេ ឧម្ហោ ឧោអាសវសម្បយុត្តេ ធម្មេ អា-
រម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ អាសវេ អារព្ភ ឧោអាសវា
ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អាសវេ ឧម្ហោ អាសវសម្បយុត្តេ ច ឧោ
អាសវសម្បយុត្តេ ច ធម្មេ អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ
អាសវេ អារព្ភ អាសវា ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា
ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ឧោអាសវេ ឧម្ហោ ឧោអាសវសម្បយុត្តេ ធម្មេ

នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកនោ-
អាសវហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។
នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកនោអាសវហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ផង នៃពួកអាសវៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។
អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយហេ-
តុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវហេតុក្តី ពួកនោអាសវហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៤៤) អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកអាសវៈ ។
អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួក
នោអាសវក្ខន្ធ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកអាសវៈ ។ អាសវធម៌
ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺ ពួកអាសវក្ខន្ធក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ
នូវពួកអាសវៈ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌

อาหุณาหปาหุเนยฺโย ปจฺจโย ฐานํ . . . สีลํ . . . อุเทสปจฺจเวกฺขณา . . . ญาณา . . . อริยา มคฺคา ปุพฺพภาคา มคฺคา ปจฺจเวกฺขณา ผลา ปจฺจเวกฺขณา นิพฺพานา ปจฺจเวกฺขณา นิพฺพานา โคตฺรภุสฺส เวทานสฺส มคฺคสฺส ผลสฺส อาวชฺชนาย อาหุณาหปาหุเนยฺโย ปจฺจโย อริยา โคอาสเว ปหีเน ภิเลเส . . . วิกฺขมฺภิเต ภิเลเส . . . ปุพฺเพ สมุทาจิณฺเณ ภิเล-เส ฐานฺเน ฐเปนฺเต . . . วตฺเต . . . โคอาสเว ขเย อเนกฺขเต . . . โคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขเณ นิพฺเพน ปจฺจโย ปุพฺพเภ สมุทาเย นิพฺพาย เสกฺขาย สุขาย เวเนยฺยานญาเณน โคอาสวานญฺจ ขยสมฺปตฺติยา จ ปจฺจโย ชาตกฺขเณ อาคาสานญฺจายตนสฺส วิญฺญาณญฺจายตนสฺส อากิญฺจญฺญายตนสฺส เนวสญฺญานาสญฺญายตนสฺส ปจฺจยฏฺฐาย ปจฺจโย วิญฺญาณสฺส ปฏิสนฺธิยา นามรูปสฺส ปจฺจโย เวเนยฺยานญาเณน โคอาสวานญฺจ ขยสมฺปตฺติยา จ ปจฺจโย ปุพฺพนิมิตฺตานุปฺปาทาทิญาณสฺส ยถาปจฺจยปริคฺคหญาณสฺส อนาคตังสญาณสฺส อาวชฺชนาย อาหุณาหปาหุเนยฺโย ปจฺจโย ฯ โคอาสเว ฐเปตฺวา อาสวสมฺปยุตฺตา อาหุณาหปาหุเนยฺโย ปจฺจโย

អាសវិទុក: បញ្ហាវារ:

ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ នូវទាន ... នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម ... អំពីឈាន ... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណា នូវមគ្គ ពិចារណា នូវផល ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ ភោគានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវពួកនោអាសវៈ នូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ ... នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ... ដឹង នូវពួកកិលេស ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវចក្ខុ ... នូវតុ ... នូវពួកនោអាសវក្ខន្ធ ថាមិនទៀង ... ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹង នូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយនោអាសវចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ឃានជាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃឃានវិញ្ញាណ ពួកនោអាសវក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មូបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

ឆានំ ឧត្វា តំ អាសវេនតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ អាសវា ឧប្បជ្ជន្តិ សីលំ . . . ឧទោសជ្ជកម្មំ . . . ឈានំ . . . ឧក្កុំ . . . វត្ថុំ . . . ឯតាសវេ ខន្ធេ អាសវេនតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ អាសវា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ឯតាសវេ ឧម្ហា អាសវសម្ប ច ឯតា អាសវសម្ប ច ឆម្មសម្ប អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ឆានំ . . . ឧតិយេតមនំ ឯតាសវេ ខន្ធេ អាសវេនតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ អាសវា ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អាសវេ ច ឯតាសវេ ច ឆម្ហា អាសវសម្ប ឆម្មសម្ប អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អាសវេ ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ អារព្ភ អាសវា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អាសវេ ច ឯតាសវេ ច ឆម្ហា ឯតាសវសម្ប ឆម្មសម្ប អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អាសវេ ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ អារព្ភ ឯតាសវា ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អាសវេ ច ឯតាសវេ ច ឆម្ហា អាសវសម្ប ច ឯតាសវសម្ប ច ឆម្មសម្ប អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អាសវេ ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ អារព្ភ អាសវា ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន ហើយត្រេកអរ រីករាយ នឹងកុសលនោះ ពួកអាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវកុសលនោះ នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម ... នូវឈាន ... នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... ត្រេកអរ រីករាយ នឹងពួកនោអាសវក្ខន្ធ ពួកអាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកអាសវក្ខន្ធនោះ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ នូវទាន ... ដូចដំណើរទី ២ ដែរ ត្រេកអរ រីករាយ នឹងពួកនោអាសវក្ខន្ធ ពួកអាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវខន្ធនោះ ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកអាសវៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកនោអាសវក្ខន្ធ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកអាសវៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកអាសវៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។

[๓๒๕] អាសវោ ឧម្ហោ អាសវសច្ច ឧម្ហសច្ច អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អាសវេ ករំ ករិត្វា អាសវេ ខុប្បដ្ឋិតេ តីណិ ។ អារម្មណាធិបតិ ករុត្តារម្មណា តាវតិកា ។ ឱរោអាសវោ ឧម្ហោ ឱរោអាសវសច្ច ឧម្ហសច្ច អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ធាតុំ ... សីលំ ... ឧតោសមាធិំ ... បុព្ពេ ... អរិយោ មគ្គោ ... ផលំ ... និព្ពានំ ករំ ... និព្ពានំ តោត្រកុសច្ច ភេជ្ជានសច្ច អក្ខសច្ច ផលសច្ច អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ខុំ ... រូបំ ... ឱរោអាសវេ ខន្ធេ ករំ ករិត្វា អសញ្ញាភេតំ អភិនន្ទិតំ តំ ករំ ករិត្វា ភវោ ខុប្បដ្ឋិតំ ទិដ្ឋេ ខុប្បដ្ឋិតំ ។ សហជាតាធិបតិ ឱរោអាសវាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឱរោអាសវោ ឧម្ហោ អាសវសច្ច ឧម្ហសច្ច អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ធាតុំ ... ឱរោអាសវេ ខន្ធេ ករំ ករិត្វា អសញ្ញាភេតំ អភិនន្ទិតំ តំ ករំ ករិត្វា អាសវា ខុប្បដ្ឋិតេ ។

អាសវទុកៈ បញ្ហាវារៈ

(๓๒๕) អាសវធម៌ ជាបច្ចយ នៃអាសវធម៌ ដោយអធិបតិបច្ចយ ឲ្យដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកអាសវៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ នូវពួកអាសវៈ ឲ្យជាទីគោរព មានវារៈ៣ ។ គប្បីធ្វើចុះ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ចយ នៃនោអាសវធម៌ ដោយអធិបតិបច្ចយ ឲ្យដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) នូវទាន ... នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម ... កាលមុន ... ពួកព្រះអរិយៈ អំពីមគ្គ ... នូវផល ... នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ... ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ចយ នៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិបច្ចយ នូវបកូ ... នូវវុត្ត ... ធ្វើ នូវពួកនោអាសវក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ភគៈ ធ្វើ នូវអាសវៈនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ នោអាសវាធិបតិធម៌ ជាបច្ចយ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិបច្ចយ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ចយ នៃអាសវធម៌ ដោយអធិបតិបច្ចយ ឲ្យដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) នូវទាន ... ធ្វើ នូវពួកនោអាសវក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពួកអាសវៈ ធ្វើ នូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។

សហជាតាធិបតិ ។បេ។ អាសវេ ឋបេត្វា អវសេសេ ខន្ធេ ច កដត្តា រូបញ្ច អាសវសម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អាសវានំ អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវេ ឋបេត្វា អាសវសម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ ច កដត្តា រូបញ្ច អាសវសម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អាសវានំ អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវេ ឋបេត្វា អាសវសម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ ច កដត្តា រូបញ្ច អាសវសម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អាសវានំ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ឋានំ ... បេ ... អាសវេ ខន្ធេ ច កដត្តា រូបញ្ច អាសវសម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អាសវានំ អារម្មណាធិបតិ ។ សហជាតាធិបតិ បេ. អាសវាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អាសវានំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អធិបតិបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវេ ច បេ អាសវេ ច ឋបេត្វា អាសវសម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ ច កដត្តា រូបញ្ច អាសវសម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អាសវានំ អារម្មណាធិបតិ អាសវេ ច សម្បយុត្តកេ ច ខន្ធេ ច កដត្តា រូបញ្ច អាសវសម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អាសវានំ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។ តីណិ ។ អនុលោមំ ។

(៣៤៦) អាសវេ ឋបេត្វា អាសវសម្បយុត្តកេ ខន្ធេ អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អាសវា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អាសវានំ អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវេ ឋបេត្វា បេ អាសវសម្បយុត្តកេ ខន្ធេ អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អាសវា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ បេ អាសវានំ ខន្ធានំ

សហជាតាធិបតិ គឺ នោអាសវាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
យុត្តកាសវៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃ
អាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អា-
រម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល)
ន្ទូវាន . . . ធ្វើ ន្ទូវពួកនោអាសវក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
រីករាយ ពាន: ធ្វើ ន្ទូវអាសវៈនោះ ឲ្យជាទីគោរព ខើបកើតឡើង
ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ នោអាសវាធិបតិធម៌ ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកអាសវៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជា
បច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
គឺ បុគ្គល ធ្វើ ន្ទូវពួកអាសវៈផង ន្ទូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ឲ្យជាទី
គោរព ហើយត្រេកអរ . . . ពួកអាសវៈ កើតឡើង ។ មាន
វារៈ៣ មានគុណារម្មណ៍ ។

(៣៤៦) អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
គឺ ពួកអាសវៈ មុន។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវៈ ក្រោយ។ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយអនន្ត-
រប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវៈ មុន។ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវក្ខន្ធ ក្រោយ។

อาสวักขยญาณกถา

อนฺตรายิกธมฺมยเน ปญฺญายเน อาสวกฺขเย ญาณนฺติ อนฺตรายิกธมฺมยเน ปญฺญายเน ฯ อาสวาติ ตโย อาสวา กามาสวาปิ ภวาสวาปิ อวิชฺชาสวาปิ ตโย อาสวา อนฺตรายิกธมฺมยเน ปญฺญายเน ปุริมา ปุริมา อาสวา ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ อาสวานํ สมฺปยุตฺตกาเนปิ ขนฺธานํ อนฺตรายิกธมฺมยเน ปญฺญายเน ฯ ตโยปิ อาสวา ตโย อาสวาปิ ตโยปิ อาสวา อนฺตรายิกธมฺมยเน ปญฺญายเน ปุริมา ปุริมา ตโยปิ อาสวา ขนฺธา ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ ตโยปิ อาสวานํ ขนฺธานํ อนฺตรายิกธมฺมยเน ปญฺญายเน อนฺโลมโต โคตฺรภุสฺส ผลสมาปตฺติยา อนฺตรายิกธมฺมยเน ปญฺญายเน ฯ ตโยปิ อาสวา ตโย อาสวาปิ ตโยปิ อาสวา อนฺตรายิกธมฺมยเน ปญฺญายเน ปุริมา ปุริมา ตโยปิ อาสวา ขนฺธา ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ อาสวานํ ขนฺธานํ อนฺตรายิกธมฺมยเน ปญฺญายเน ฯ ตโยปิ อาสวา ตโย อาสวาปิ ตโยปิ อาสวา อนฺตรายิกธมฺมยเน ปญฺญายเน ปุริมา ปุริมา ตโยปิ อาสวา ขนฺธา ปจฺฉิมานฺ ปจฺฉิมานํ อาสวานํ สมฺปยุตฺตกาเนปิ ขนฺธานํ อนฺตรายิกธมฺมยเน ปญฺญายเน ฯ อาสวาปิ ตโยปิ อาสวาปิ ตโยปิ ญาณา อาสวา อนฺตรายิกธมฺมยเน ปญฺญายเน กิเลสา ฯ

អាសវំ ទុក: បញ្ហាវារ:

ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអាសវ: ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋាន: ដោយអនន្ត-
រប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌
ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវ: មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួក
អាសវ: ក្រោយ ។ផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។
នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ
ពួកនោអាសវក្ខន្ធ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកនោអាសវក្ខន្ធ ក្រោយ ។
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ ឯឯផលសមា-
បត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកនោអាសវក្ខន្ធ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួក
អាសវក្ខន្ធ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជា
បច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ
ពួកនោអាសវក្ខន្ធ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវ: ក្រោយ ។ផង នៃ
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវ-
ធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មានវារ: ៧ ។

អាសវេ ឧម្ពោ អាសវសម្ប ឧម្មសម្ប សមនន្តរបច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ
ឆ ។ អញ្ញមញ្ញបច្ចយេន បច្ចយោ ឆ ។ និស្ស-
យបច្ចយេន បច្ចយោ ឆ វត្ថុ ច ឧសេសតំ ។

(៣៤៧) អាសវេ ឧម្ពោ អាសវសម្ប ឧម្មសម្ប
ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ
អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូ-
បនិស្សយោ អាសវេ អាសវេ ឧបនិស្សយបច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។ នោអាសវេ ឧម្ពោ នោអាសវសម្ប
ឧម្មសម្ប ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូប-
និស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ
។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ ទានំ
ទេតិ ។ បេ ។ សហាបត្តឹ ឧប្បាទេតិ មានំ ជប្បេតិ
ទិដ្ឋឹ គណ្ហាតិ សីលំ ... ។ បេ ។ សេនាសនំ
ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ ភិន្ទតិ
សង្ឃា ។ បេ ។ សេនាសនំ សង្ឃាយ ។ បេ ។ ផលស-
មាបត្តិយា ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោអា-
សវេ ឧម្ពោ អាសវសម្ប ឧម្មសម្ប ឧបនិស្សយបច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ

អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយសមនន្តរូបនិស្សយបច្ចយ ។ ជាបច្ចយ ដោយសហជាតូបនិស្សយបច្ចយ គឺ មានវារៈ៩ ។ ជាបច្ចយ ដោយអញ្ញមញ្ញូបនិស្សយបច្ចយ គឺ មានវារៈ៩ ។ ជាបច្ចយ ដោយនិស្សយបច្ចយ គឺ មានវារៈ៩ ។ ឯវត្ថុ បណ្ឌិត គប្បីសំដែងចុះ ។

(៣៤៧) អាសវធម៌ ជាបច្ចយ នៃអាសវធម៌ ដោយឧបនិស្សយបច្ចយ ដោយឧបនិស្សយបច្ចយ ដោយអនន្តរូបនិស្សយ ដោយបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ដោយបកតូបនិស្សយ គឺ ពួកអាសវៈ ជាបច្ចយ នៃពួកអាសវៈ ដោយឧបនិស្សយបច្ចយ ហើយមានវារៈ៣ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ចយ នៃនោអាសវធម៌ ដោយឧបនិស្សយបច្ចយ ដោយអនន្តរូបនិស្សយ ដោយបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ដោយបកតូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន ។ បេ ។ ញុំាងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានះ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល . . . ។ បេ ។ អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ។ បេ ។ សេនាសនៈ ជាបច្ចយ នៃសទ្ធា ។ បេ ។ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយបច្ចយ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ចយ នៃអាសវធម៌ ដោយឧបនិស្សយបច្ចយ ដោយអនន្តរូបនិស្សយ

បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកតូបនិស្សយោ សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ មានំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋិ កង្ខាតិ សីលំ ... ។បេ។ សង្ឃំ កិន្តិ សទ្ធា ។បេ។ សេនាសនំ ភគស្ស ។បេ។ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោអាសវេ ឆម្មោ អាសវស្ស ច នោអាសវស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។បេ។ បកតូបនិស្សយោ សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ មានំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋិ កង្ខាតិ សីលំ ... ។បេ។ សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។បេ។ សង្ឃំ កិន្តិ សទ្ធា ។បេ។ សេនាសនំ ភគស្ស ។បេ។ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវេ ច នោអាសវេ ច ធម្មា អាសវស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ តីណិ ។

(៣៦៨) នោអាសវេ ធម្មោ នោអាសវស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ ... វត្ថុំ ... ឃានំ ជិវ្ហាវេតព្វំ ផោដ្ឋព្វាយតនំ តាយវិញ្ញាណស្ស

និងឯកតូបនិស្សយ ។បេ។ បកតូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយដំឡើងមានះ ប្រកាន់ខ្ជិដ្ឋ នូវសីល ... ។បេ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ។បេ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃពគៈ ។បេ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ប្រាន ដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងឯកតូបនិស្សយ ។បេ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយដំឡើងមានះ ប្រកាន់ខ្ជិដ្ឋ នូវសីល ... ។បេ។ អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយ សម្លាប់សត្វ ។បេ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ។បេ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃពគៈ ។បេ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយ-ប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ប្រានដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងឯកតូបនិស្សយ ហើយមានវារៈ៣ ។

(៣៤៨) នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយ បុរេជាតប្បច្ច័យ ប្រានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ ... នូវវត្ថុ ... បណ្ឌិត គប្បីឲ្យ ពិស្តារ យ៉ាងនេះចុះ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ

បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខា-
យតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណាសម្បយុត្តកានំ តាយោ តាយ-
វិញ្ញាណាសម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ នោអាសវេ ឆម្ពោ អាសវសម្បយុត្តកា
ធម្មា បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេ
ជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ . . .
វត្ថុំ អសញ្ញសត្តានំ អភិនិក្ខន្តិតំ អារព្ភ អាសវេ ឧប្ប-
ជ្ជន្តិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ អាសវេ បុរេជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ នោអាសវេ ឆម្ពោ អាសវសម្បយុត្តកា ច នោ-
អាសវសម្បយុត្តកា ច ធម្មា បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ
ចក្ខុំ អសញ្ញសត្តានំ អភិនិក្ខន្តិតំ អារព្ភ អាសវេ
សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ
អាសវេ ច អាសវសម្បយុត្តកា ច ខន្ធានំ បុរេជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤៩) អាសវេ ឆម្ពោ នោអាសវសម្បយុត្ត
ធម្មា បច្ចយុប្បន្នេ បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចយុប្បន្នា
អាសវេ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ច-
យុប្បន្នេ បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោអាសវេ ឆម្ពោ

ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកនោអាសវក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ . . . ត្រេកអរ រីករាយ នឹងវត្ថុ ពួកអាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវៈ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ នឹងចក្ខុ ពួកអាសវៈ ក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវចក្ខុនោះ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវៈផង នៃពួកអាសវសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(៣៤៩) អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ចានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ នេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌

ឧបាអាសវសម្បយុត្តេ ធម្មេ បដិច្ចជាតត្តា បច្ចយោ បដិច្ចជាតា ឧបាអាសវា ខន្ធា បុរេជាតស្ស នវមស្ស កាយស្ស បដិច្ចជាតត្តា បច្ចយោ ។ អាសវោ ច ឧបាអាសវោ ច ឆន្នំ ឧបាអាសវសម្បយុត្តេ ធម្មេ បដិច្ចជាតត្តា បច្ចយោ បដិច្ចជាតា អាសវា ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បុរេជាតស្ស នវមស្ស កាយស្ស បដិច្ចជាតត្តា បច្ចយោ ។

(៣៥០) អាសវោ ឧន្នំ អាសវសម្បយុត្តេ ធម្មេ អាសវនបច្ចយេន បច្ចយោ ឧ ។

(៣៥១) ឧបាអាសវោ ឧន្នំ ឧបាអាសវសម្បយុត្តេ ធម្មេ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ឧជាខណិកា ។ សហជាតា ឧបាអាសវា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧជាខណិកា ឧបាអាសវា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧបាអាសវោ ឧន្នំ អាសវសម្បយុត្តេ ធម្មេ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាអាសវា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ អាសវានំ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ ។

อาสวิกุก: ปญฺหาวาร:

ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ចុានដល់បច្ចាជាត គឺ ពួកនោអាសវក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយ នេះ ដែលកើតមុន ដោយ បច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោ-អាសវធម៌ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ចុានដល់បច្ចាជាត គឺ ពួកអាសវ: ក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ៤ក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយ បច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។

(๓๕๐) អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយអាសវ-នប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៩ ។

(๓๕๑) នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយ កម្មប្បច្ច័យ ចុានដល់សហជាត នឹងនានាខណិក: ។ សហជាត គឺ នោអាសវចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ៨ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋា-នរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នានាខណិក: គឺ នោអាសវចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ នោអា-សវចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកាសវ: ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

នោអាសវេ ឆម្ពោ អាសវសម្បយុត្តេ ច នោអាសវសម្បយុត្តេ ច ឆម្មសម្ផស្សំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោអាសវំ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អាសវំឧញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៥២) នោអាសវេ ឆម្ពោ នោអាសវសម្បយុត្តេ ឆម្មសម្ផស្សំ វិបាកកម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ ។

(៣៥៣) នោអាសវេ ឆម្ពោ នោអាសវសម្បយុត្តេ ឆម្មសម្ផស្សំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោអាសវំ អាហារំ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ កពឌីការេ អាហារេ វិមសម្ផស្សំ កាយសម្ផស្សំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោអាសវេ ឆម្ពោ អាសវសម្បយុត្តេ ឆម្មសម្ផស្សំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោអាសវំ អាហារំ សម្បយុត្តកានំ អាសវំឧំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោអាសវេ ឆម្ពោ អាសវសម្បយុត្តេ ច នោអាសវសម្បយុត្តេ ច ឆម្មសម្ផស្សំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោអាសវំ អាហារំ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អាសវំឧញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ គឺ នោអាសវចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
នៃពួកអាសវៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៣៥២) នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយ
វិបាកប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ១ ។

(៣៥៣) នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកនោអាសវាហារ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ កពឡីង្ការាហារ
ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួក
នោអាសវាហារ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកាសវៈ ដោយអាហារ-
ប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវ-
ធម៌ផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកនោអាសវាហារ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកអាសវៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

(๓๙๔) ឯកោ អាសវេ ឯម្ហា ឯកោ អាសវសស្ស ឯម្ហសស្ស ឥន្ទ្រិយេ បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកោ អាសវោ ឥន្ទ្រិយោ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ កក្ខុន្ទ្រិយំ កក្ខុវិញ្ញាណសស្ស កាយិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញាណសស្ស ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កដត្តារូបានំ ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ ឈានបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ មគ្គបច្ចយេន បច្ចយោ ឯវ ។ សម្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ ឯវ ។

(๓๙๕) អាសវេ ឯម្ហា ឯកោ អាសវសស្ស ឯម្ហសស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អាសវា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អាសវា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឯកោ អាសវេ ឯម្ហា ឯកោ អាសវសស្ស ឯម្ហសស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា ឯកោ អាសវោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបានំ

អាសវទុកៈ បញ្ហាវារៈ

(๓๙๔) នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកនោអាសវឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ
ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ)
នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កង់ខណៈនៃបដិសន្ធិ កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ-
វិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តា-
រូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ហើយមានភារៈ៣ ។ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឈានប្បច្ច័យ គឺ មានភារៈ៣ ។ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ
មានភារៈ៤ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ មានភារៈ៤ ។

(๓๙๕) អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួក
អាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។
សហជាត គឺ ពួកនោអាសវក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប

វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធា
វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធានំ
វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ឥត្ថិន្ទ្រិយតំ
ឥត្ថិន្ទ្រិយាណស្ស កាយាយតនំ កាយិន្ទ្រិយាណស្ស
វត្ថុ នោអាសវានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ ។
បច្ឆាជាតា នោអាសវា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
កាយស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោអា-
សវេ ឆម្ពោ អាសវស្ស ឆម្មស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយេន
បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ អាសវានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន
បច្ចយោ ។ នោអាសវេ ឆម្ពោ អាសវស្ស ច នោ-
អាសវស្ស ច ឆម្មស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ
បុរេជាតំ វត្ថុ អាសវានំ សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ
វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវេ ច នោអា-
សវេ ច ឆម្ពោ នោអាសវស្ស ឆម្មស្ស វិប្បយុត្តបច្ច-
យេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា
អាសវា ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
រូបានំ វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា
អាសវា ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បុរេជាតស្ស
ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
បុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកនោអាសវក្ខន្ធ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកនោអាសវក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌
ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត
គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ នោ-
អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវៈ
ផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ក្តី
នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកអាសវៈក្តី
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកអាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
ជាបច្ច័យ នៃកាយ នេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[๑๐๐๓] អាសវេ ឯម្ហេ អាសវសឺ ឯម្ហសឺ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាមាសវេ ភវាសវសឺ អវិជ្ជាសវសឺ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឯត្ថ ។ អាសវេ ឯម្ហេ នោអាសវសឺ ឯម្ហសឺ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អាសវេ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អាសវេ បុរេជាតស្ស នាមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវេ ឯម្ហេ អាសវសឺ ច នោអាសវសឺ ច ឯម្ហសឺ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាមាសវេ ភវាសវសឺ អវិជ្ជាសវសឺ សម្បយុត្តកានញ្ច ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោអាសវេ ឯម្ហេ នោអាសវសឺ ឯម្ហសឺ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ នោអាសវេ ឋានេ ខន្ធេ តិស្សោ ខន្ធេ យាវ អសញ្ញសត្តេ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុំ ... រូបំ អនិច្ចតោ ... នោមនសឺ ធម្មេ ឧប្បជ្ជតិ ជវនេ បកតូបនិស្សយេ រូបំ បស្សតិ និញ្ញេយ្យេ សោតាវធុយា សទ្ទំ សុណាតិ ឆ្លាយតនំ

អាសវិមុក: បញ្ហាវារ:

[๓๕๖] អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ កាមាសវ: ជាបច្ច័យ នៃទិដ្ឋាសវ: ទិដ្ឋាសវ: ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ចក្ខុ: ។ អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ឲ្យានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកអាសវ: ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកអាសវ: ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ កាមាសវ: ជាបច្ច័យ នៃទិដ្ឋាសវ: ទិដ្ឋាសវ:ផង នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ឲ្យានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ នោអាសវក្ខន្ធ ๑ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ๓ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្ត ។ បុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ . . . នូវកាយ ថាមិនទៀង . . . ពោមនស្ស កើតទៀង បុគ្គល ឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ត្រាស់ដឹងនូវ

ចក្ខុវិញ្ញាណសម្បយុត្តា ធម្មា ចក្ខុវិញ្ញាណំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស
ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណសម្បយុត្តា ធម្មា ចក្ខាយតនំ ចក្ខុ-
វិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ធម្មេ អារព្ភ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុយា
បច្ចយោ ។ បញ្ចារម្មណា ធម្មា បុរេជាត-
ស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ
តទារម្មណា អារម្មណេ ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិបច្ច-
យេន បច្ចយោ រូបជីវិតិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញាណំ អត្ថិបច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ ធម្មេ អារព្ភ មនោធាតុ មនោ-
ធាតុយា ធម្មា អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេ-
ជាតំ ។ សហជាតា ធម្មេ អារព្ភ អារម្មណំ
អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុំ ... វត្ថុំ
អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ភ អារម្មណំ ឧប្បជ្ជន្តិ
វត្ថុ អារម្មណំ អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ ។ ធម្មេ អារ-
ព្ភ មនោធាតុ ច ធម្មេ ច អារព្ភ មនោវិញ្ញាណធាតុ ច ធម្មា
អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។
សហជាតោ ធម្មេ អារព្ភ ឯកោ ខន្ធោ តីណ្ណន្នំ
ខន្ធានំ អារម្មណញ្ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អត្ថិ-
បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ... ។ ចក្កំ ។

(ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឝ្ឋាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកនោអាសវក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកនោអាសវក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កពឡីង្ការាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ពួកនោអាសវក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ . . . ត្រេកអរ រីករាយ នឹងវត្ថុ ពួកអាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ នោអាសវក្ខន្ធ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ៣ផង នៃពួកអាសវៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ១ន្ត២ . . . ។ បក្ខៈ ។

អាសវេ ច ញោអាសវេ ច ឆន្ទា អាសវសឺ ឆន្ទសឺ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ ស-
ហជាតោ កាមាសវេ ច ញោអាសវ សម្បយុត្តកោ
ច ឧទ្ធា ឆិដ្ឋាសវសឺ អវិជ្ជាសវសឺ អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតំ ។ កាមាសវេ ច វត្ថុ ច ឆិដ្ឋាស-
វសឺ អវិជ្ជាសវសឺ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវេ
ច ញោអាសវេ ច ឆន្ទា ញោអាសវសឺ ឆន្ទសឺ អត្ថិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ
អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ ញោអាសវេ ឯកោ
ខន្ធោ ច អាសវ ច តិស្សោ ខន្ធាំ ចិត្តសមុដ្ឋានា-
ឆញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា
អាសវ ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាសវ ច វត្ថុ ច ញោអាសវានំ
ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អាសវ
ច សរាគវិរាគេ អហេតុកេ ច ឥមស្ស កាយស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អាសវ ច រូបីនិ-
ន្ទ្រិយេ កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អាសវេ ច ញោអាសវេ ច ឆន្ទា អាសវសឺ ច
ញោអាសវសឺ ច ឆន្ទសឺ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អាសវៈទុកៈ បញ្ហាវារៈ

អាសវធម្មិកំ្ត នោអាសវធម្មិកំ្ត ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម្មិ ដោយអតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ កាមាសវៈកំ្ត ពួកនោអាសវៈកំ្ត ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធកំ្ត ជាបច្ច័យ នៃទិដ្ឋាសវៈ និង អវិជ្ជាសវៈ ដោយអតិប្បច្ច័យ ។ បក្ខៈ ។ កាមាសវៈកំ្ត វត្ថុកំ្ត ជា បច្ច័យ នៃទិដ្ឋាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈ ដោយអតិប្បច្ច័យ ។ អាសវធម្មិកំ្ត នោអាសវធម្មិកំ្ត ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម្មិ ដោយអតិប្បច្ច័យ បាន ដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ នោអាសវក្ខន្ធ៣កំ្ត ពួកអាសវៈកំ្ត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ៣ ផង នៃពួក ចិត្តសម្បុដ្ឋានរូបផង ដោយអតិប្បច្ច័យ សហជាត គឺ ពួកអាសវៈកំ្ត ពួកមហាភូតកំ្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសម្បុដ្ឋានរូប ដោយអតិប្បច្ច័យ ពួកអាសវៈកំ្ត វត្ថុកំ្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកនោអាសវក្ខន្ធ ដោយអតិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកអាសវៈកំ្ត កពឡីង្ការាហារកំ្ត ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអតិប្បច្ច័យ បច្ឆាជាត គឺ ពួកអាសវៈកំ្ត រូបជីវិតិន្ទ្រិយកំ្ត ជា បច្ច័យ នៃពួកកជត្តារូប ដោយអតិប្បច្ច័យ ។ អាសវធម្មិកំ្ត នោអាសវធម្មិ កំ្ត ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម្មិផង នៃនោអាសវធម្មិផង ដោយអតិប្បច្ច័យ

សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ នោអាសវេ ฯเปฯ ខន្ធា ច កាមាសវេ ច តំសម្បយុត្តកោ ឯកក្ខន្ធំ ធម្មាសវស្ស អវិជ្ជាសវស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបកាយំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ... ។ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។ សហជាតោ កាមាសវេ ច វត្ថុ ច ធម្មាសវស្ស អវិជ្ជាសវស្ស សម្បយុត្តកានញ្ច ឯកក្ខន្ធំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចក្កំ ពន្ធិតព្ពំ ។

(៣៥៧) ហេតុយា សត្ត អារម្មណេ ឆ អធិ-បតិយា ឆ អនន្តរេ ឆ សមនន្តរេ ឆ សហជាតេ ឆ អញ្ញមញ្ញេ ឆ និស្សយេ ឆ ឧបនិស្សយេ ឆ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ ឆ កម្មេ តីណិ វិបាកេ ឯកំ អាហារេ តីណិ ។ សម្ពន្ធិតព្ពំ ។ មគ្គេ ឆ សម្បយុត្តេ ឆ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា ឆ នត្ថិយា ឆ អវិគតេ ឆ ។

បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ នោអាសវក្ខន្ធ ๑ ក្តី កាមាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ๓ ទិដ្ឋាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ๒ . . . ។ បណ្ឌិត គប្បីបង ជាចក្កៈចុះ ។ សហជាត គឺ កាមាសវៈក្តី ភវាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃទិដ្ឋាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីបង ជាចក្កៈចុះ ។

(๓๙๗) កង្ខារហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๗ កង្ខាអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខានិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កង្ខាបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កង្ខាអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ កង្ខាវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កង្ខាអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កង្ខាមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខានត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ កង្ខាអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

[๓๕๘] អាសវោ ឧម្ភោ អាសវសម្បយុត្តធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវោ ឧម្ភោ នោអាសវសម្បយុត្តធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវោ ឧម្ភោ អាសវសម្បយុត្តធម្មា ច នោអាសវសម្បយុត្តធម្មស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោអាសវោ ឧម្ភោ នោអាសវសម្បយុត្តធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោអាសវោ ឧម្ភោ អាសវសម្បយុត្តធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នោអាសវោ ឧម្ភោ

អាសវៈទុកៈ បញ្ហាវារៈ

(๓๙๘) អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនោអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ នោអាសវធម៌

អាសវស្ស ច នោអាសវស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អាសវេ ច នោអាសវេ ច ធម្មា
អាសវស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ (១) ។ អាសវេ
ច នោអាសវេ ច ធម្មា នោអាសវស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវេ
ច នោអាសវេ ច ធម្មា អាសវស្ស ច នោអាសវស្ស
ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយា ។

(៣៥៩) នហេតុយា ន៧ នអារម្មណេ ន៧
នអធិបតិយា ន៧ សព្វត្ថ ន៧ នោអវិគតេ ន៧ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

---

๑ ម. បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ នត្ថិ ។

ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជា
បច្ច័យ នៃអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនោ-
អាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយឧនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៩៩) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងឥស សុទ្ធ
តែមានវារៈ៩ (ដូចគ្នា) ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។

[๓๖๐] เหตุปจฺจยา นหารมฺมณา สตฺต ... นอธิปติยา สตฺต นอนนฺตเร สตฺต นสมนนฺตเร สตฺต นอญฺญมญฺเญ อฏฺฐ นอุปนิสฺสเย สตฺต สหชาเต สตฺต นอญฺญมญฺเญ สตฺต นสมฺปยุตฺเต อฏฺฐ นวิปฺปยุตฺเต สตฺต นอตฺถิยา สตฺต นวิคเต สตฺต ฯ

อนุโลมปจฺจนียปญฺหา นิฏฺฐิตา ฯ

[๓๖๑] นเหตุปจฺจยา อารมฺมณา น๓ ... อธิปติยา น๓ อนุโลมอวยวา ปริปุณฺณา ... อวิคเต น๓ ฯ

ปจฺจนียานุโลมา นิฏฺฐิตา ฯ
สาสวทุกา นิฏฺฐิตา ฯ

สาสวทุกา
ปฐมภาโค

[๓๖๒] สาสวา ธมฺมา ปฏิจฺจ สาสวเก ธมฺเม อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา สาสวา ฉกา ทุกฺขา ปฏิจฺจ ทุกฺขา ตโย ขนฺธา ปฏิสนฺธิกาลิกญฺจ รูปํ เอเก ทุกฺเข ...

สาสวาทุกะ: ปฏิจฺจวาร:

(๓๖๐) กุสลานารมฺมณปจฺจเย มานวาร: ๗ เหตุปจฺจเย ... กุสลานาธิปติปจฺจเย มานวาร: ๗ กุสลานนฺตรปจฺจเย มานวาร: ๗ กุสลานสมนนฺตรปจฺจเย มานวาร: ๗ กุสลานาเสวนปจฺจเย มานวาร: ๓ กุสลานุปนิสฺสยปจฺจเย มานวาร: ๗ กุสลูปนิสฺสยปจฺจเย สุทฺธเกน มานวาร: ๗ กุสลมคฺคปจฺจเย มานวาร: ๗ กุสลานสมฺปยุตฺตปจฺจเย มานวาร: ๓ กุสลานวิปฺปยุตฺตปจฺจเย มานวาร: ๗ กุสลานตฺถิปจฺจเย มานวาร: ๗ กุสลานาวิคตปจฺจเย มานวาร: ๗ ฯ

จบ อนุโลมปจฺจนียนย: ฯ

(๓๖๑) กุสลานารมฺมณปจฺจเย มานวาร: ๙ เหตุปจฺจเย ... กุสลานาธิปติปจฺจเย มานวาร: ๙ อนุโลมมหนฺตรทฺธาย (จบ) ปริปูณฺณ (เตปญฺญาส) ... กุสลานาวิคตปจฺจเย มานวาร: ๙ ฯ

จบ ปจฺจนียานุโลม ฯ

จบ สาสวาทุกะ: ฯ

สาสวาทุกะ:

ปฏิจฺจวาร:

(๓๖๒) สาสวาธมฺมา (ธมฺมา ยถาลทฺธกปเทน สาสวา:) สาสฺสวา ธมฺมา สาสวาธมฺมานญฺเจว อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจเย กึ ขนฺธา ขนฺธานญฺเจว อุปฺปตฺติยา สาสวาธมฺมา สาสวาธมฺมานญฺเจว อุปฺปชฺชนฺติ ขนฺธา ขนฺธานญฺเจว อุปฺปชฺชนฺติ ขนฺธา ๑ ขนฺเธ ๒ ...

បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច រូបំ រូបំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ . . . មហាភូតេ បដិច្ច ចតុសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អាសយំ ឆន្ទំ បដិច្ច អាសយេ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អាសយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ខន្ធេ ខន្ធេ . . . ។ អាសយំ ឆន្ទំ បដិច្ច សាសយេ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អាសយេ ខន្ធេ បដិច្ច ចតុសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អាសយំ ឆន្ទំ បដិច្ច សាសយេ ច អាសយេ ច ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អាសយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចតុសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ខន្ធេ ខន្ធេ . . . ។ សាសយញ្ច អាសយញ្ច ឆន្ទំ បដិច្ច សាសយេ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អាសយេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចតុសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ យថា ចូឡន្តរទុកេ លោកិយទុកេ ឯវំ តាតព្វំ និជ្ឈានាការណំ ។

សាសយទុកំ និដ្ឋិតំ ។

វត្ថុ អារម្មណ៍ នូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ជាអារម្មណ៍ នូវវត្ថុ នូវមហាភូត ១ . . . បិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ជាអារម្មណ៍ នូវពួកមហាភូត ។ អនាសវធម៌ (ធម៌ ដែលមិនមានអាសវៈ) អារម្មណ៍ នូវអនាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ ជាអារម្មណ៍ នូវអនាសវក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ . . . ។ សាសវធម៌ អារម្មណ៍ នូវអនាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ បិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអារម្មណ៍ នូវពួកអនាសវក្ខន្ធ ។ សាសវធម៌ក្តី អនាសវធម៌ក្តី ជាអារម្មណ៍ នូវអនាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី បិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ជាអារម្មណ៍ នូវអនាសវក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២ . . . ។ សាសវធម៌ ជាអារម្មណ៍ នូវសាសវធម៌ផង នូវអនាសវធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ បិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអារម្មណ៍ នូវពួកអនាសវក្ខន្ធផង នូវពួកមហាភូតផង ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ នូវសាសវទុកៈ ឲ្យដូចគ្នានឹងលោកិយទុកៈ ក្នុងចូឡន្តរទុកៈប៉ុះ មិនមានការធ្វើឲ្យប្លែក ។ គ្មានទេ ។

ចប់ សាសវទុកៈ ។

អាសវៃសម្បយុត្តទុកំ

បដិច្ចវារោ

[៣៦៣] អាសវៃសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវៃ-
សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អាសវៃ-
សម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធេ . . . ។ អាសវៃសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវៃ-
វិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អាសវៃ-
សម្បយុត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឱកាស-
ធាតុសហគតេ ខន្ធេ បដិច្ច មោហោ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នញ្ច រូបំ ។ អាសវៃសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវៃ-
សម្បយុត្តោ ច អាសវៃវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
ហេតុប្បច្ចយា អាសវៃសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . .
ឱកាសធាតុសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
មោហោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។
អាសវៃវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវៃវិប្បយុត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អាសវៃវិប្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ . . .

បដិប្ឋាវារៈ

(៣៦៣) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ នូវខន្ធ ២ ... ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ មោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ នូវខន្ធ ២ ... ខន្ធ៣ក្តី មោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស នូវខន្ធ ២ ... ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ នូវខន្ធ ២ ...

ឧទោមនស្សសហគតំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ
មោហំ បដិច្ច ចិត្តស្សុប្បាទំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ
បដិច្ច វត្ថុំ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ បដិច្ច តយោ
មហាភូតា តយោ មហាភូតេ បដិច្ច ឯកំ មហាភូតំ ទ្វេ
មហាភូតេ បដិច្ច ទ្វេ ... មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ អាសវំ វិប្បយុត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ឧទោមនស្សសហគតំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ច-
សហគតំ មោហំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ អាសវ-
វិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្ប-
យុត្តោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧទោមនស្ស-
សហគតំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បដិច្ច
សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ អាសវ-
សម្បយុត្តញ្ច អាសវវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អាសវ-
សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧទោមនស្ស-
សហគតំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ឯកំ
ខន្ធញ្ច មោហញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ មហាភូត ៣ អាស្រ័យ នូវមហាភូត ១ មហាភូត ១ អាស្រ័យ នូវមហាភូត ៣ មហាភូត ២ អាស្រ័យ នូវមហាភូត ២ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង នូវខន្ធ ២ . . . ។

អาสวสมฺปยุตฺตญฺ อาสววิปฺปยุตฺตญฺ ธมฺมំ បដิจฺจ อาสววิปฺปยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปជ្ជតិ เหตុปฺปច្ចយา อาสวสมฺปยุตฺเต ขนฺเธ จ มហាภូเต จ បដิจฺจ จិត្តសมុដ្ឋានំ รូបំ เหមนสฺสสหគเต จิตฺตสมฺปยุตฺเต ขนฺเธ ปដิจฺจ เหมนสฺสสหគเต ขนฺเธ จ เหตុยา จ จิตฺตสมุฏฺฐานំ รูปំ ฯ อาสวสมฺปยุตฺตญฺ อาสววิปฺปยุตฺตญฺ ธมฺมំ បដิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺโต จ อาสววิปฺปยุตฺโต จ ธมฺโม อุปฺปជ្ជติ เหตុปฺปច្ចយา เหมนสฺสสหគตំ จิตฺตสมฺปยุตฺตំ ปដิจฺจ เหมนสฺสสหគตំ ขนฺธญฺจ เหตុยา จ จิตฺตสมุฏฺฐานญฺ รูปំ เอกំ ขนฺธญฺ เหตុยา จ จิตฺตสมุฏฺฐานญฺ รูปំ เอกំ ขนฺธំ . . ฯ

(๓๖๔) อาสวสมฺปยุตฺตំ ธมฺมំ បដิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปជ្ជតិ อารมฺมณปฺปច្ចយา อาสวสมฺปยุตฺตំ เอกំ ขนฺธំ បដิจฺจ តយោ ขนฺธา เอกំ ขนฺธំ . . . ฯ อาสวสมฺปยุตฺตំ ธมฺมំ បដิจฺจ อาสววิปฺปยุตฺโต ธมฺโม อุปฺปជ្ជតិ อารมฺมณปฺปច្ចយา เหมนสฺสสหគเต จิตฺตสมฺปยุตฺเต ขนฺเธ ปដิจฺจ เหมนสฺสสหគเต ขนฺเธ จ เหตុยา ฯ อาสวสมฺปยุตฺตំ ธมฺมំ បដิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺโต จ อาสววิปฺปยุตฺโต จ ธมฺโม อุปฺปជ្ជติ

អាសវារម្មណុត្តរទុកៈ បដិច្ចវារៈ

ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវពួកមហាភូតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង នូវខន្ធ ២ ... ។

(៣៦៤) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ នូវខន្ធ ២ ... ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង

អារម្មណាបច្ចយោ នោមគសម្បយុត្តកំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា មោហោ ច នេ្វ ខនេ្ធ . . . ។ អាសវារម្មណបច្ចយេន ច ទ្វេ បដិច្ច អាសវារម្មណបច្ចយេន ច ទ្វេ ខន្ធេ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាបច្ចយោ អាសវារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា នេ្វ ខនេ្ធ . . . បដិសន្ធិក្ខណេ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ។ អាសវារម្មណំ ច ទ្វេ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ ច ទ្វេ ខន្ធេ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាបច្ចយោ នោមគសម្បយុត្តកំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ អាសវសម្បយុត្តញ្ច អាសវារម្មណញ្ច ទ្វេ ច ទ្វេ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ ច ទ្វេ ខន្ធេ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាបច្ចយោ នោមគសម្បយុត្តកំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច មោហញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា នេ្វ ខនេ្ធ . . . ។

(៣៦៥) អាសវសម្បយុត្តំ ទ្វេ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ ច ទ្វេ ខន្ធេ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិបច្ចយា តីណិ ។ អាសវារម្មណំ ទ្វេ បដិច្ច អាសវារម្មណោ ច ទ្វេ ខន្ធេ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិបច្ចយា អាសវារម្មណំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ នេ្វ ខនេ្ធ . . .

ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី មោហៈក្តី អាស្រ័យ នូវ ខន្ធ ១ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយ ឧទ្ធច្ចៈ នូវខន្ធ ២ ... ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ នូវខន្ធ ២ ... កដត្តារូបទាំងឡាយ អាស្រ័យ នូវរូប ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកខន្ធ អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង នូវខន្ធ ២ ... ។

(៣៦៩) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ នូវខន្ធ ២ ...

នោមនស្សសហគតំ មោហំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឯកំ មហាភូតំ ... មហាភូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។ អាសវវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ(๑) ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា នោមនស្សសហគតំ មោហំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ អាសវវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អធិបតិប្បច្ចយា នោមនស្សសហគតំ មោហំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ. ។ អាសវសម្បយុត្តញ្ច អាសវវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា នោមនស្សសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច មោហញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ អាសវសម្បយុត្តញ្ច អាសវវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ អាសវសម្បយុត្តញ្ច អាសវវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា អាសវវិប្បយុត្តេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

---

๑ ម. អាសវវិប្បយុត្តោ ។

អាសវសម្បយុត្តទុកៈ បដិច្ចវារៈ

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយៈតោមនស្ស នូវមហាភូត ๑ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ នូវពួកមហាភូត ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយតោមនស្ស ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយតោមនស្ស ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ๑ ដែលច្រឡំដោយតោមនស្សផង នូវមោហៈផង នូវខន្ធ ๒ . . . ។ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង នូវខន្ធ ๒ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង នូវពួកមហាភូតផង

នោអនន្តរូបនិស្សយេ ខន្ធេ ច មោហញ្ច បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អាសវសម្បយុត្តញ្ច អាសវវិប្ប-
យុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវ-
វិប្បយុត្តោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិបច្ចយោ នោអ-
នន្តរូបនិស្សយេ ឯកំ ខន្ធញ្ច មោហញ្ច បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ នេ ខន្ធេ ... ។ ឯវំ
សព្ពេ បច្ចយោ វិត្ថារេតព្ពា ។ សង្ខិត្តំ ។

(៣៦៦) ហេតុយា ន៎ អារម្មណេ ច អធិបតិ-
យា ន៎ អនន្តរេ ច សមនន្តរេ ច សហជាតេ ន៎
អញ្ញមញ្ញេ ច និស្សយេ ន៎ ឧបនិស្សយេ ច បុរេ-
ជាតេ ច អាសេវនេ ច កម្មេ ន៎ វិបាកេ ឯកំ
អាហារេ ន៎ ឥន្ទ្រិយេ ន៎ ឈានេ ន៎ មគ្គេ ន៎
សម្បយុត្តេ ច វិប្បយុត្តេ ន៎ អត្ថិយា ន៎ នត្ថិយា ច
វិគតេ ច អវិគតេ ន៎ ។

បិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ ខន្ធត្រ័យ ដែលប្រទូស្តដោយទោមនស្សផង ខន្ធមោហៈផង ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី អាស្រ័យ ខន្ធធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង ខន្ធធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី បិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ ខន្ធ១ ដែលប្រទូស្តដោយទោមនស្សផង ខន្ធមោហៈផង ខន្ធ២ . . . ។ បច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះចុះ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(៣៦៦) កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុសលអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(๓๖๗) អាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧភោតុប្បច្ចយា វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ អាសវវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧភោតុប្បច្ចយា អហេតុកំ អាសវវិប្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ខេ្ច ខន្ធេ ... អហេតុកប្បដិសន្ធិំ យាវ អសញ្ញសត្តា ។

(๓๖๘) អាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណប្បច្ចយា អាសវសម្បយុត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អាសវវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណប្បច្ចយា អាសវវិប្បយុត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខោមនស្សសហគតំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុំ ឯកំ មហាភូតំ ... យាវ អសញ្ញសត្តា ។ អាសវសម្បយុត្តញ្ច អាសវវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអារម្មណប្បច្ចយោ

(๓๖๗) ธรรม ที่เป็นปัจจัยแก่ขันธ์ที่เป็นอดีต ด้วยอำนาจอารัมมณปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจอาเสวนปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจกัมมปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจวิปากปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจอาหารปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจอินทริยปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจฌานปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจมัคคปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจสัมปยุตตปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจวิปปยุตตปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจอัตถิปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจนัตถิปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจวิคตปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจอวิคตปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจอารัมมณปัจจัย ด้วยอำนาจอาเสวนปัจจัย ด้วยอำนาจกัมมปัจจัย ด้วยอำนาจวิปากปัจจัย ด้วยอำนาจอาหารปัจจัย ด้วยอำนาจอินทริยปัจจัย ด้วยอำนาจฌานปัจจัย ด้วยอำนาจมัคคปัจจัย ด้วยอำนาจสัมปยุตตปัจจัย ด้วยอำนาจวิปปยุตตปัจจัย ด้วยอำนาจอัตถิปัจจัย ด้วยอำนาจนัตถิปัจจัย ด้วยอำนาจวิคตปัจจัย ด้วยอำนาจอวิคตปัจจัย ฯ

(๓๖๘) ธรรม ที่เป็นปัจจัยแก่ขันธ์ที่เป็นอดีต ด้วยอำนาจอารัมมณปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจอาเสวนปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจกัมมปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจวิปากปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจอาหารปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจอินทริยปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจฌานปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจมัคคปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจสัมปยุตตปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจวิปปยุตตปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจอัตถิปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจนัตถิปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจวิคตปัจจัย ฯลฯ ด้วยอำนาจอวิคตปัจจัย ฯ

អាសវសម្បយុត្តេ ខន្ធេ ច អបាកធម្មតោ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ នោមេ សប្បសបាកតោ វិចិកិច្ឆាសហាគតោ ឧទ្ធច្ចសហាគតោ ខន្ធេ ច មោហញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៣៦៩] អាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឯកអធិបតិបច្ចយា ។ សង្ខិត្តំ ។

[៣៧០] អាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបនិស្សយបច្ចយោ អញ្ញមញ្ញំ អាសវសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ អាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបនិស្សយបច្ចយោ អញ្ញមញ្ញំ វិចិកិច្ឆាសហាគតេ ឧទ្ធច្ចសហាគតេ ខន្ធេ បដិច្ច វិចិកិច្ឆាសហាគតោ ឧទ្ធច្ចសហាគតោ មោហោ អាសវសម្បយុត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបនិស្សយបច្ចយោ អញ្ញមញ្ញំ វិចិកិច្ឆាសហាគតំ ឧទ្ធច្ចសហាគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា មោហោ ច ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ អាសវវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

គឺ ចិត្តសម្បុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវពួកមហាភូតផង ចិត្តសម្បុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង ។

(៣៦៩) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(៣៧០) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ក្នុងអរូប នូវ ខន្ធ២ ... ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងអរូប ចិត្តសម្បុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី មោហៈក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងអរូប នូវខន្ធ២ ... ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង

ឧបេក្ខាសហគតំ អវិជ្ជា អាសវំ វិប្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... អាសវំ វិប្បយុត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ នោមគ្គសម្បយុត្តំ នោមគ្គសហគតំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិំ យោ អសញ្ញសត្តា ។ អាសវំ វិប្បយុត្តំ ឆឪ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ អាសវសម្បយុត្តញ្ច អាសវំ វិប្បយុត្តញ្ច ឆឪ បដិច្ច អាសវសម្បយុត្តោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច មោហញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។ អាសវសម្បយុត្តញ្ច អាសវំ វិប្បយុត្តញ្ច ឆឪ បដិច្ច អាសវំ វិប្បយុត្តោ ឆន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាសហគតេ អាសវសម្បយុត្តេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ នោមគ្គសម្បយុត្តេ នោមគ្គសហគតេ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច មោហញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ទ្វេ ។ ឧបេក្ខាសហគតេ

ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ក្នុងអរូប នូវខន្ធ២ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវមោហៈដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ មានបដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្ត ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវមោហៈដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងអរូប ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង ក្នុងអរូប នូវខន្ធ២ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវពួកមហាភូតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង ។ មានវារៈ ២ ។ ព្រោះនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ

ឆវ ឆអាសវេឆវប្បច្ចយោ ឆវ ។

(๓๗๑) អាសវំ សម្បយុត្តំ ឆម្មំ បដិច្ច អាសវ-
សម្បយុត្តោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឆកម្មប្បច្ចយា អាសវ-
សម្បយុត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតនា ។
អាសវវិប្បយុត្តំ ឆម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ ឆម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ឆកម្មប្បច្ចយា អាសវវិប្បយុត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច
វិប្បយុត្តកា ចេតនា ។ អាសវវិប្បយុត្តំ ឆម្មំ បដិច្ច
អាសវសម្បយុត្តោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឆកម្មប្បច្ចយោ
នោមឆស្សសហគតំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ
អោមកំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតនា ។ អាសវសម្ប-
យុត្តញ្ច អាសវវិប្បយុត្តញ្ច ឆម្មំ បដិច្ច អាសវសម្ប-
យុត្តោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឆកម្មប្បច្ចយា នោមឆស្ស-
សហគតេ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច
អោមកញ្ច បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតនា ។ ឆវិបាក-
ប្បច្ចយា ឆអាហារប្បច្ចយា ឆឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ឆឈា-
ឆប្បច្ចយោ ឆមគ្គប្បច្ចយា ឆសម្បយុត្តប្បច្ចយោ ឆវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយា នោឆត្ថិប្បច្ចយា នោវិគតប្បច្ចយោ ។

(๓๗๒) ឆហេតុយា ទ្វេ ឆអារម្មណា

គឺ មានវារៈ ๙ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ๙ ។

(๓๗๑) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ។ ធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ វិប្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រាសចាកអាសវៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ សម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង ។ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ នអាហារប្បច្ច័យ នឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ នឈានប្បច្ច័យ នមគ្គប្បច្ច័យ នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ នោនត្ថិប្បច្ច័យ និងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

(๓๗๒) កឋិនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កឋិនអារម្មណប្បច្ច័យ

តីណិ ឧអដ្ឋបតិយា ឧ វ ឧអនន្តរេ តីណិ ឧសម-
ឧន្តរេ តីណិ ឧអញ្ញមញ្ញេ តីណិ ឧឧបនិស្សយេ តីណិ
ឧបុរេជាតេ សត្ត ឧបច្ឆាជាតេ ឧ វ ឧអាសេវនេ
ឧ វ ឧកម្មេ ចត្តារិ ឧវិបាកេ ឧ វ ឧអាហារេ ឯកំ
ឧឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឧឈានេ ឯកំ ឧមគ្គេ ឯកំ
ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ឧ ឧោឧត្តិយា
តីណិ ឧោវិគតេ តីណិ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៧៣] ឧហេតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណេ តីណិ ...
ឧបុរេជាតេ ឧ ឧវិបាកេ ឧ វ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ
ឧវិប្បយុត្តេ ចត្តារិ ឧោឧត្តិយា តីណិ ឧោវិគតេ
តីណិ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៧៤] ឧហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ ...
អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ វិបាកេ ឯកំ

อาสวาสมฺปยุตฺตทุกะ ปฏิจฺจวาโร

มานวาโร: ๓ กฺวจินฺอธิปติปจฺจโย มานวาโร: ๙ กฺวจินฺอนนฺตรปจฺจโย มานวาโร: ๓ กฺวจินฺสมนนฺตรปจฺจโย มานวาโร: ๓ กฺวจินฺอญฺญมญฺญปจฺจโย มานวาโร: ๓ กฺวจินฺอุปนิสฺสยปจฺจโย มานวาโร: ๓ กฺวจินฺปุเรชาตปจฺจโย มานวาโร: ๗ กฺวจินฺอุจฺฉาชาตปจฺจโย มานวาโร: ๙ กฺวจินฺอาเสวนปจฺจโย มานวาโร: ๙ กฺวจินฺกมฺมปจฺจโย มานวาโร: ๔ กฺวจินฺวิปากปจฺจโย มานวาโร: ๙ กฺวจินฺอาหารปจฺจโย มานวาโร: ๑ กฺวจินฺอินฺทฺริยปจฺจโย มานวาโร: ๑ กฺวจินฺฌานปจฺจโย มานวาโร: ๑ กฺวจินฺมคฺคปจฺจโย มานวาโร: ๑ กฺวจินฺสมฺปยุตฺตปจฺจโย มานวาโร: ๓ กฺวจินฺวิปฺปยุตฺตปจฺจโย มานวาโร: ๖ กฺวจินฺอตฺถิปจฺจโย มานวาโร: ๓ กฺวจินฺนตฺถิปจฺจโย มานวาโร: ๓ ฯ

ปจฺจนียานุโลมปจฺจยนิทฺเทโส ฯ

(๓๗๓) กฺวจินฺอารมฺมณปจฺจโย มานวาโร: ๓ เหตุยา เหตุปจฺจโย ... กฺวจินฺปุเรชาตปจฺจโย มานวาโร: ๖ กฺวจินฺวิปากปจฺจโย มานวาโร: ๙ กฺวจินฺสมฺปยุตฺตปจฺจโย มานวาโร: ๓ กฺวจินฺวิปฺปยุตฺตปจฺจโย มานวาโร: ๔ กฺวจินฺอตฺถิปจฺจโย มานวาโร: ๓ กฺวจินฺนตฺถิปจฺจโย มานวาโร: ๓ ฯ

ปจฺจนียานุโลมปจฺจยนิทฺเทโส ฯ

(๓๗๔) กฺวจินฺอารมฺมณปจฺจโย มานวาโร: ๒ เหตุยา นเหตุปจฺจโย ... กฺวจินฺอนนฺตรปจฺจโย มานวาโร: ๒ กฺวจินฺสมนนฺตรปจฺจโย มานวาโร: ๒ กฺวจินฺกมฺมปจฺจโย มานวาโร: ๒ กฺวจินฺวิปากปจฺจโย มานวาโร: ๑

អារម្មណេ ទ្វេ មគ្គេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សហជាតវារេ បដិច្ចវារសទិសោ ។

បច្ចយវារេ

(๓๗๔) អាសវំ សម្បយុត្តំ ឧប្បជ្ជមានំ បច្ចយា អាសវំ សម្បយុត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយេន តីណិ បដិច្ចសទិសោ ។ អាសវំ វិប្បយុត្តំ ឧប្បជ្ជមានំ បច្ចយា អាសវំ វិប្បយុត្តោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយេន អាសវំ វិប្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... នោមគ្គសម្បយុត្តំ នោមគ្គវិប្បយុត្តំ នោមគ្គសហគតំ នោមគ្គវិប្បយុត្តសហគតំ នោហេតុំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បច្ចយា វត្ថុំ វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ បច្ចយា តយោ មហាភូតា មហាភូតេ បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឯមាទារូបំ វត្ថុំ បច្ចយា អាសវំ វិប្បយុត្តោ ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចយោ នោមគ្គសម្បយុត្តោ នោមគ្គវិប្បយុត្តោ

កម្មបច្ច័យ មានវារៈ ២ កម្មមគ្គបច្ច័យ មានវារៈ ១ កម្ម
សម្បយុត្តបច្ច័យ មានវារៈ ២ កម្មវិប្បយុត្តបច្ច័យ មានវារៈ ២ កម្ម
វិគតបច្ច័យ មានវារៈ ២ កម្មអវិគតបច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

សហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បច្ចយវារៈ

(៣៧៤) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ច័យ គឺ ១ខ្ន ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹង ១ខ្ន ១ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ នឹង ១ខ្ន ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងមោហៈ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈ កង្ខាបដិសន្ធិកណៈ វត្ថុ ពឹងផ្អែក នឹងពួក ១ខ្ន ពួក ១ខ្ន ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ មហាភូត ៣ ពឹងផ្អែក នឹងមហាភូត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និង ឧបាទារូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកមហាភូត ពួក ១ខ្ន ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា

ខន្ធេ សហគតោ មោហោ ។ អាសវវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បច្ចយា អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ មោ-តុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អាសវសម្បយុត្តា ខន្ធា នោមនស្សសហគតំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ខន្ធេ សហគតំ មោហំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ អាសវវិប្ប-យុត្តំ ធម្មំ បច្ចយា អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្ប-យុត្តោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ មោតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយោ អាសវសម្បយុត្តា ខន្ធា មរោភូតេ បច្ចយា ចិត្ត-សមុដ្ឋានំ រូបំ នោមនស្សសហគតំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ខន្ធេ សហគតំ មោហំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុំ បច្ចយា នោមនស្សសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច ។ អាសវសម្បយុត្តញ្ច អាស-វវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ មោតុប្បច្ចយា អាសវសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... នោម-នស្សសហគតំ វិចិកិច្ឆាសហគតំ ខន្ធេ សហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច មោហញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ...។ អាសវសម្បយុត្តញ្ច អាសវវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ មោតុប្បច្ចយា

អាសវសម្បយុត្តទុកៈ បច្ចយាទិៈ

ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ ពីរផ្នែក នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពីរផ្នែក នឹងធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពីរផ្នែក នឹងវត្ថុ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពីរផ្នែក នឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈក្តី ពីរផ្នែក នឹងធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពីរផ្នែក នឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីរផ្នែក នឹងពួកមហាភូត ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីរផ្នែក នឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្សក្តី មោហៈក្តី ពីរផ្នែក នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពីរផ្នែក នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ ពីរផ្នែក នឹងខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ . . . ខន្ធ៣ ពីរផ្នែក នឹងខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈផង នឹងមោហៈផង នឹងខន្ធ២ . . . ។ ធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈ ពីរផ្នែក នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

អាសវសម្បយុត្តេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដ្ឋយោ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ នោមនសច្ឆសហគតេ វិចិកិច្ឆាស-
ហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ច មោហញ្ច បដ្ឋយោ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ នោមនសច្ឆសហគតេ ខន្ធេ ច
វត្ថុញ្ច បដ្ឋយោ នោមនសច្ឆសហគតោ មោមោ ។
អាសវសម្បយុត្តញ្ច អាសវវិប្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដ្ឋយោ
អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បដ្ឋយោ អាសវសម្បយុត្តំ ឯកំ
ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដ្ឋយោ តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ...
អាសវសម្បយុត្តេ ខន្ធេ ច មហាភូតេ ច បដ្ឋយោ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ នោមនសច្ឆសហគតំ វិចិកិច្ឆាសហ-
គតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច មោហញ្ច បដ្ឋយោ
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ...
នោមនសច្ឆសហគតំ ឯកំ ខន្ធញ្ច វត្ថុញ្ច បដ្ឋយោ
តយោ ខន្ធា មោមោ ច ទ្វេ ខន្ធេ ... ។

(៣៧៦) អាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដ្ឋយោ អាសវ-
សម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បដ្ឋយោ តីណិ
បដិច្ចសទិសោ ។ អាសវវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដ្ឋយោ
អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បដ្ឋយោ

គឺ ចិត្តសម្បយុត្តខន្ធ៣ ផឋវីធាតុ ផឋវីធាតុនឹងភូតរូប ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ផឋវីធាតុ នឹងភូតរូប ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងភូតមហាភូតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ផឋវីធាតុ នឹងភូតរូប ដែលប្រឡាំដោយលោមនសៀ ប្រឡាំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡាំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងមោហៈផង មោហៈ ដែលប្រឡាំដោយលោមនសៀ ផឋវីធាតុ នឹងភូតរូប ដែលប្រឡាំដោយលោមនសៀផង នឹងវត្ថុផង ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ផឋវីធាតុ នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ ផឋវីធាតុ នឹងខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ . . . ចិត្តសម្បយុត្តខន្ធ ផឋវីធាតុ នឹងភូតរូប ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងភូតមហាភូតផង ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ផឋវីធាតុ នឹងខន្ធ១ ដែលប្រឡាំដោយលោមនសៀ ប្រឡាំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡាំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងមោហៈផង នឹងខន្ធ២ . . . ខន្ធ៣ក្តី មោហៈក្តី ផឋវីធាតុ នឹងខន្ធ១ ដែលប្រឡាំដោយលោមនសៀផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ . . . ។

(๓๗๖) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ផឋវីធាតុ នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ផឋវីធាតុ នឹងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ

อาสวสมฺปยุตฺตทุเก ปญฺญาวาเร

อาสววิปฺปยุตฺตา ผสฺสา ขนฺธา วตฺถู ปจฺจยา ตโย ขนฺธา เทฺว ขนฺเธ ... ปฏิสนฺธิกฺขเณ วตฺถุ ปจฺจยา ขนฺธา กายตนานิ ปจฺจยา จกฺขุวิญฺญาณานิ กายายตนานิ ปจฺจยา กายวิญฺญาณานิ วตฺถุ ปจฺจยา อาสววิปฺปยุตฺตา ขนฺธา วตฺถุ ปจฺจยา โนอาสวสมฺปยุตฺตาโนอาสววิปฺปยุตฺตา อโหเหตุ ๆ อาสววิปฺปยุตฺตา ธมฺมา ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺตา ธมฺมา อารมฺมณปจฺจยา วตฺถุ ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺตา ขนฺธา โนอาสวสมฺปยุตฺตานิ วิจิกิจฺฉาสหคตานิ อุทฺธจฺจสหคตานิ อโหหิ ปจฺจยา สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา ๆ อาสววิปฺปยุตฺตา ธมฺมา ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺตา จ อาสววิปฺปยุตฺตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อารมฺมณปจฺจยา วตฺถุ ปจฺจยา โนอาสวสมฺปยุตฺตา วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา ขนฺธา จ อโหหิ จ ๆ อาสวสมฺปยุตฺตญฺจ อาสววิปฺปยุตฺตญฺจ ธมฺมา ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อารมฺมณปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺตา ขนฺธา วตฺถุ ปจฺจยา ตโย ขนฺธา เทฺว ขนฺเธ ... ๆ อาสวสมฺปยุตฺตญฺจ อาสววิปฺปยุตฺตญฺจ ธมฺมา ปจฺจยา อาสววิปฺปยุตฺตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อารมฺมณปจฺจยา

អាសវសម្បយុត្តទុកៈ បច្ចយាទិៈ

គឺ ខន្ធ ๓ ពាក្យផ្អែក នឹងខន្ធ ๑ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ๒ . . . កង្ខបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកខន្ធ ពាក្យផ្អែក នឹងវត្ថុ បក្ខវិញ្ញាណ ពាក្យផ្អែក នឹងបក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពាក្យផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពាក្យផ្អែក នឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពាក្យផ្អែក នឹងវត្ថុ ๆ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពាក្យផ្អែក នឹងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពាក្យផ្អែក នឹងវត្ថុ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពាក្យផ្អែក នឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ๆ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ពាក្យផ្អែក នឹងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ពាក្យផ្អែក នឹងវត្ថុ ๆ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពាក្យផ្អែក នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង នឹងវត្ថុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ๓ ពាក្យផ្អែក នឹងខន្ធ ๑ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ ๒ . . . ๆ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពាក្យផ្អែក នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ

โมหสฺส สหชาตเต วิจิกิจฺฉาสหชาตเต ฉ ขนฺธา สหชาตเต ๑ ขนฺโธ ๓ มหาภูตา ปจฺจยา โมหสฺส สหชาตสฺส วิจิกิจฺฉาสหชาตสฺส ฉ ขนฺธา สหชาตสฺส โมหสฺส ฯ

อาสวสมฺปยุตฺตา ธมฺมา อาสววิปฺปยุตฺตา ธมฺมา ปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ธ อาสววิปฺปยุตฺตสฺส ธ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อารมฺมณปจฺจยา โมหสหชาตกสฺส วิจิกิจฺฉาสหชาตกสฺส ฉ ขนฺธา มหาภูตา ปจฺจยา ตโย ขนฺธา โมหสฺส ๓ ขนฺโธ ๑ ขนฺโธ ... ฯ

อธิปติปจฺจยา อนนฺตรปจฺจยา อาเสวนปจฺจยา ฯ

(๓๗๗) โมหสฺส ๓ อารมฺมณสฺส ๓ สพฺพสฺส ๓ กรเณ ๓ วิปากสฺส ฉกฺกสฺส อาหารสฺส ๓ ฯ

อนุโลมํ นิฏฺฐิตํ ฯ

(๓๗๘) อาสวสมฺปยุตฺตา ธมฺมา ปจฺจยา อาสววิปฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อุปฺปาทา ๓ โมหสฺส วิจิกิจฺฉาสหชาตสฺส ฉ ขนฺธา สหชาตสฺส ๑ ขนฺโธ ปจฺจยา วิจิกิจฺฉาสหชาตสฺส ฉ ขนฺธา สหชาตสฺส โมหสฺส ฯ

គឺ មោហៈ ដែលប្រកប់ដោយឧទ្ធច្ចៈ ប្រកប់ដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកប់ដោយទិដ្ឋិ ពីរផ្នែក នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រកប់ដោយឧទ្ធច្ចៈ ប្រកប់ដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកប់ដោយទិដ្ឋិផង នឹងវត្ថុធម៌ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ពីរផ្នែក នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី មោហៈក្តី ពីរផ្នែក នឹងខន្ធ១ ដែលប្រកប់ដោយឧទ្ធច្ចៈ ប្រកប់ដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកប់ដោយទិដ្ឋិផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធ២ . . . ។ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ អនន្តរប្បច្ច័យ និងអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(๓๗๗) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។

ចប់ អនុលោម ។

(๓๗๘) ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពីរផ្នែក នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលប្រកប់ដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកប់ដោយឧទ្ធច្ចៈ ពីរផ្នែក នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រកប់ដោយវិចិកិច្ឆា ប្រកប់ដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

อาสววิปฺปยุตฺตา ธมฺมา ปหาตพฺพา อาสววิปฺปยุตฺตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ธเมฺมหิ อุปฺปชฺชนฺติ อาสววิปฺปยุตฺตา ธมฺมา ปหาตพฺพา ตโย ขนฺธา ปริญฺญสมุฏฺฐานา รูปี เทฺว ขนฺเธ ... อเหตุกปฺปฏิสนฺธิ ยาว อสญฺญสตฺตา ปหาตพฺพา ปญฺจวิญฺญาณา กายายตนา ปหาตพฺพา กายวิญฺญาณา ผสฺโส ปหาตพฺพา อเหตุกา อาสววิปฺปยุตฺตา ขนฺธา ผสฺโส ปหาตพฺพา วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา โมหาโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺตญฺจ อาสววิปฺปยุตฺตญฺจ ธมฺมา ปหาตพฺพา อาสววิปฺปยุตฺตา ธเมฺมหิ อุปฺปชฺชนฺติ อเหตุปฺปจฺจยา วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา ขนฺเธ จ ผสฺสญฺจ ปหาตพฺพา วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา โมหาโย ฯ สงฺขิตฺตํ ฯ

(๓๗๙) เหตุยา ตีณิ เหตุยา ตีณิ อารมฺมณา ตีณิ อธิปติยา ตีณิ อนนฺตเร ตีณิ สมนนฺตเร ตีณิ อญฺญมญฺเญ ตีณิ อุปนิสฺสเย ตีณิ ปุเรชาเต ตีณิ ปจฺฉาชาเต ตีณิ อาเสวเน ตีณิ กมฺเม ตีณิ วิปากา ตีณิ

ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវ: ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវ: ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងអហេតុកក្ខន្ធ១ ដែលប្រាសចាកអាសវ: នឹងខន្ធ២ ... មានអហេតុកប្បដិសន្ធិដែរ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចក្ខាយតន: កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតន: ពួកអហេតុកក្ខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវ: ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ មោហ: ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ច: ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវ: ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ: ផង នឹងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវ:ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហ: ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ច: ពឹងផ្អែក នឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ច:ផង នឹងវត្ថុផង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(๓๗๙) កុឝលនហេតុប្បច្ច័យ មានវារ:๓ កុឝលនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ:๓ កុឝលនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ:๙ កុឝលនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ:๓ កុឝលនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារ:๓ កុឝលនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារ:๓ កុឝលនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារ:๓ កុឝលនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ:๗ កុឝលនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារ:๙ កុឝលនអាសវនប្បច្ច័យ មានវារ:๙ កុឝលនកម្មប្បច្ច័យ មានវារ:๔ កុឝលនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ:๙

ឧអាហារេ ឯកំ ឧឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឧឈានេ ឯកំ ឧមគ្គេ ឯកំ ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ឧ ឧោឧត្តិយា តីណិ ឧោវិតគេ តីណិ ។

ឯវំ ឯតរេបិ ទ្វេ គណាឧា តាតព្វា ។

និស្សយភាវេបិ បច្ចយភាវសទិសោ ។

សំសដ្ឋវារោ

(៣៨០) អាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧបប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៣៨១) ហេតុយា ធ អារម្មណេ ធ អធិបតិយា ធ សព្វត្ថ ធ វិឧាគេ ឯកំ អវិតគេ ធ ។

អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(៣៨២) អាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧបប្បជ្ជតិ ធហេតុប្បច្ចយោ វិចិកិច្ឆាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ១ទ្វេ សំសដ្ឋោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ ហេតុហោ ។

កង់នអាហារប្បច្ច័យ មានភារៈ ១ កង់នឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានភារៈ ១ កង់នឈានប្បច្ច័យ មានភារៈ ១ កង់នមគ្គប្បច្ច័យ មានភារៈ ១ កង់នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានភារៈ ៣ កង់នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានភារៈ ៦ កង់នោនត្ថិប្បច្ច័យ មានភារៈ ៣ កង់នោវិគតប្បច្ច័យ មានភារៈ ៣ ។

ការពន្យល់ ២ យ៉ាង ក្រៅពីនេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ។

ឯនិស្សយភារៈ ដូចគ្នានឹងបច្ចយភារៈដែរ ។

សំសដ្ឋភារៈ

(៣៨០) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ច្រឡំ នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៨១) កង់ហេតុប្បច្ច័យ មានភារៈ ៦ កង់អារម្មណប្បច្ច័យ មានភារៈ ៦ កង់អធិបតិប្បច្ច័យ មានភារៈ ៦ កង់បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានភារៈ ៦ កង់វិបាកប្បច្ច័យ មានភារៈ ១ កង់អវិគតប្បច្ច័យ មានភារៈ ៦ ។

បណ្ឌិត អនុលោម ។

(៣៨២) ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ច្រឡំ នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ច្រឡំ នឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

អាសវវិប្បយុត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធហេតុប្បច្ចយា ។ បេ ។

(៣៨៣) ធហេតុយា ទ្វេ ធអធិបតិយា ធ ធបុរេជាតេ ធ ធបច្ឆាជាតេ ធ ធអាសេវនេ ធ ធកម្មេ ធត្តារំ ធវិបាកេ ធ ធឈានេ ឯកំ ធមគ្គេ ឯកំ ធវិប្បយុត្តេ ធ ។

ឯវំ ឥតរេបិ ទ្វេ ភណនា ភាតព្វា ។

សម្បយុត្តភាវេបិ សំសដ្ឋវសេនិសោ (១) ។

បញ្ហាវារោ

(៣៨៤) អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាសវសម្បយុត្តា ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាសវសម្បយុត្តា ហេតូ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោសោ មោហាស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

---

๑ ម. សម្បយុត្តវារេបិ សំសដ្ឋវារសទិសំ ។

ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ប្រឡំ នឹងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។

(๓๘๓) កុសលនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ๒ កុសលអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កុសលបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កុសលបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កុសលអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កុសលកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ๔ កុសលវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ កុសលឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុសលមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๑ កុសលវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๖ ។

ការពាក្យ ๒ យ៉ាង ក្រៅពីនេះ បណ្ឌិត គប្បីឆ្លើ យ៉ាងនេះចុះ ។

ឯសម្បយុត្តវារៈ ដូចគ្នានឹងសំសដ្ឋវារៈដែរ ។

បញ្ហាវារៈ

(๒๘๔) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ទោសៈ ជាបច្ច័យ នៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

អាសវាសម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវាសម្បយុត្តស្ស ច អាសវាវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាសវាសម្បយុត្តោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោសោ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ មោហស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាសវាវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវាវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាសវាវិប្បយុត្តោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោមនស្សសហគតោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិំ ។

អាសវាវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវាសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោមនស្សសហគតោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាសវាវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវាសម្បយុត្តស្ស ច អាសវាវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈផង នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ខោសៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រាស
ចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ មោហៈ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូក
ដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានបដិសន្ធិដែរ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ
មោហៈ ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។
ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈផង នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ

នោមនស្សសហគតោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ សម្បយុត្តកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោសោ ច មោហោ ច អាសវសម្បយុត្តកោ ខន្ធោ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា អាសវវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោសោ ច មោហោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោសោ ច មោហោ ច សម្បយុត្តកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[๓๘๕] អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាសវសម្បយុត្តេ ខន្ធេ អាយតនេ អាសវសម្បយុត្តោ ខន្ធោ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ

គឺ មោហ: ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ច: ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ: ក្តី ធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ: ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទោស:ក្តី មោហ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវ: ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ:ក្តី ធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវ: ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទោស:ក្តី មោហ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ:ក្តី ធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ:ផង នៃធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវ:ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទោស:ក្តី មោហ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៣៨៥) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ: ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ: ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវ: កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវ: ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ:

អាសវវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ច-
យោ អាសវសម្បយុត្តេ ខន្ធេ អារព្ភ អាសវវិប្បយុត្តា
ខន្ធា ច មោហោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។ អាសវសម្បយុត្តោ
ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច
ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អាសវសម្ប-
យុត្តេ ខន្ធេ អារព្ភ នោមនស្សសហគតា ទិដ្ឋិគតសម្ប-
សហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច
ឧប្បជ្ជតិ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវវិប្ប-
យុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ
... សីលំ ... ឧភោសជតម្បិ ... តំ បច្ចវេក្ខិតំ
បុព្ពេ សុចិណ្ណានិ ... ឈានា ... អរិយា មគ្គា
វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ ... ផលំ ... និព្ពានំ ... និព្ពានំ
គោត្រភុស្ស ភេទានស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អាវជ្ជ-
នាយ អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា អាសវ-
វិប្បយុត្តេ បហីនេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ភិតេ
កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្ពេ ... ចក្ខុំ ... វត្ថុំ ...
អាសវវិប្បយុត្តេ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
វិបស្សតិ ។ ឥធ អស្សាទធម្មា នត្ថិ ។ និព្ពេន ចក្ខុ-
រូបំ បស្សតិ និព្ពាយ សោតជាតុយា សទ្ទំ សុណាតិ

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី មោហៈក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡូកដោយ តោមនសៀ ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គលឲ្យ) នូវទាន ... នូវសីល ... នូវឧបោសថកម្ម ... ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ នូវពួកកុសល ដែលសន្សំហើយ កន្លងកាលមុន ... អំពីឈាន ... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ នូវមគ្គ ... នូវផល ... នូវនិព្វាន ... ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ កន្លងកាលមុន ... នូវចក្ខុ ... នូវរូប ... ឃើញ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ។ សេចក្តីត្រេកអរ មិនមាន កន្លងពួកខន្ធនេះទេ ។ បុគ្គលឃើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ក្តី នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ

ចេតោបរិយញាណំ អាសវវិប្បយុត្តចិត្តសមង្គិស្ស
ចិត្តំ ជានាតិ អាកាសានញ្ចាយតនំ វិញ្ញាណញ្চាយ-
តនស្ស អាកិញ្চញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយ-
តនស្ស រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ជោដ្ឋព្ពាយតនំ
កាយវិញ្ញាណស្ស អាសវវិប្បយុត្តា ខន្ធា ឥន្ទ្រិយញ្ញា-
ណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្ពេនិវាសានុស្ស-
តិញ្ញាណស្ស យថាកម្មូបគញ្ញាណស្ស អនាគតំ-
សញ្ញាណស្ស អាវជ្জនាយ មោហស្ស អាវជ្জនាកម្ម-
ញ្ញេន បច្চយោ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវ-
សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាធិបតិយេន បច្চយោ
ទានំ ... សីលំ ... ឧភោសង្គហំ កត្វា តំ អស្សា-
ទេតិ អភិនន្দតិ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្জតិ ទិដ្ឋិ ឧប្ប-
জ্জতি វិចិកិច្ឆា ... ឧទ្ধច្চំ ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្জតិ
បុព្ពេ សុចិណ្ណានិ ... ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ ...
ចក្ខុំ ... រូបំ ... អាសវវិប្បយុត្តេ ខន្ធេ អស្សាទេតិ
អភិនន្দតិ តំ អារព្ភ រាគោ ... ទិដ្ឋិ ទោមនស្សំ វិចិ-
កិច្ឆា ... ឧទ្ধច្চំ ឧប្បជ្জតិ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ
អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស
អារម្មណាធិបតិយេន បច្চយោ ចក្ខុំ ... រូបំ ...

អាសវសម្បយុត្តទុកៈ បញ្ហាវារៈ

ដ៏ន ន្ទូវចិត្ត របស់បុគ្គលអកប្រកបដោយចិត្ត ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ អាកិញ្ចញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃការិចារណា ន្ទូវឥទ្ធិវិធញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មូបគញ្ញាណ ដ៏ងអនាគតំសញ្ញាណ និងមោហៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គលឲ្យ) ន្ទូវទាន ... ន្ទូវសីល ... ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយត្រេកអរ រីករាយ នឹងកុសលនោះ ពគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ ន្ទូវកុសលនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ឆា ... ខន្ធៈ ... ចោមនស្ស កើតឡើង ន្ទូវពួកកុសលដែលសន្សំហើយ កន្ងកាលមុន ... ចេញអំពីឈាន ន្ទូវឈាន ... ន្ទូវចក្ខុ ... ន្ទូវតុ ... ត្រេកអរ រីករាយ នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពគៈ ព្រោះប្រារព្ធ ន្ទូវខន្ធនោះ ... ទិដ្ឋិ ចោមនស្ស វិចិកិច្ឆា ... ខន្ធៈ កើតឡើង ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ន្ទូវចក្ខុ ... ន្ទូវតុ ...

อาสวาวิปฺปยุตฺเต ขเณ อาวชฺชนสมฺปฏิจฺฉนสนฺตีรณวิญฺญาณสหคตา ผุสฺสนฺติ ขนฺธา จ โมหาโย จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ อาสวสมฺปยุตฺเต จ อาสวาวิปฺปยุตฺเต จ ธมฺเม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณาปจฺจเยน ปจฺจโย โมหมูลสหคเต วิจิกิจฺฉาสหคเต อุทฺธจฺจสหคเต ขเณ จ โมหาวา อาวชฺชนสมฺปฏิจฺฉนสนฺตีรณวิญฺญาณสหคตา ขนฺธา อุปฺปชฺชนฺติ ฯ อาสวสมฺปยุตฺเต จ อาสวาวิปฺปยุตฺเต จ ธมฺเม อาสวาวิปฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณาปจฺจเยน ปจฺจโย โมหมูลสหคเต วิจิกิจฺฉาสหคเต อุทฺธจฺจสหคเต ขเณ จ โมหาวา อาวชฺชนสมฺปฏิจฺฉนสนฺตีรณวิญฺญาณสหคตา ขนฺธา จ โมหาโย จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ อาสวสมฺปยุตฺเต จ อาสวาวิปฺปยุตฺเต จ ธมฺเม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสวาวิปฺปยุตฺตสฺส จ ธมฺมสฺส อารมฺมณาปจฺจเยน ปจฺจโย โมหมูลสหคเต วิจิกิจฺฉาสหคเต อุทฺธจฺจสหคเต ขเณ จ โมหาวา อาวชฺชนสมฺปฏิจฺฉนสนฺตีรณวิญฺญาณสหคตา ขนฺธา จ โมหาโย จ อุปฺปชฺชนฺติ ฯ

ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រាស
ចាកអាសវៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាក
អាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ
នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី មោហៈ
ក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស
ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង ។ ធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយ
វិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវ
ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង ។

[๓๘๖] អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្ប-
យុត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
ណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អា-
សវសម្បយុត្តេ ខន្ធេ ករុំ កត្វា អាសវសម្បយុត្តា
ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ អាសវសម្បយុត្តា-
ធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវវិប្ប-
យុត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតាធិបតិ អាសវសម្បយុត្តាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោមនស្សសហ-
គតាធិបតិ មោហាស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានេញ្ច រូបានំ អធិ-
បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ
អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា អាសវសម្ប-
យុត្តាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានេញ្ច
រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោមនស្សសហ-
គតាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ មោហាស្ស ច
ចិត្តសមុដ្ឋានេញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

อาสวสัมปยุตตทุกะ ปัญหาวาระ

(๓๘๖) ธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ โดยอธิปติปัจจัย ได้แก่ อารัมมณาธิปติ สหชาตาธิปติ ฯ อารัมมณาธิปติ คือ ขันธ์ ที่ประกอบด้วยอาสวะ เกิดขึ้น เพราะอาศัย ซึ่งขันธ์ ที่ประกอบด้วยอาสวะ ให้เป็นไปอยู่ ฯ สหชาตาธิปติ คือ อธิปติธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ขันธ์ ที่สัมปยุตด้วยอาสวะ โดยอธิปติปัจจัย ฯ ธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ ที่ปราศจากอาสวะ โดยอธิปติปัจจัย ได้แก่ สหชาตาธิปติ คือ อธิปติธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ขันธ์ ที่สัมปยุตด้วยจิตตสมุฏฐานรูป โดยอธิปติปัจจัย อธิปติธรรม ที่ประกอบด้วยฉันทะ เป็นปัจจัย แก่ขันธ์ ที่สัมปยุตด้วยโมหะ ที่เกิดในจิตตสมุฏฐานรูป โดยอธิปติปัจจัย ฯ ธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ ที่ปราศจากอาสวะ ที่เกิดในจิตตสมุฏฐานรูป โดยอธิปติปัจจัย ได้แก่ สหชาต คือ อธิปติธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ขันธ์ ที่สัมปยุตด้วยอาสวะ ที่เกิดในจิตตสมุฏฐานรูป โดยอธิปติปัจจัย อธิปติธรรม ที่ประกอบด้วยฉันทะ เป็นปัจจัย แก่ขันธ์ ที่สัมปยุตด้วยโมหะ ที่เกิดในจิตตสมุฏฐานรูป โดยอธิปติปัจจัย ฯ

អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ខានំ ... សីលំ ... ឧភោសជកម្មំ ករំ ករិត្វា បច្ចវេក្ខិតំ បុព្ពេ សុចិណ្ណានិ ... ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ ... អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា ផលំ ... ផលំ ... និព្ពានំ ករំ ករិត្វា បច្ចវេក្ខិតេ និព្ពានំ គោត្រភុស្ស ភោជនស្ស មគ្គស្ស ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតាធិបតិ អាសវវិប្បយុត្តាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ខានំ ... សីលំ ... ឧភោសជកម្មំ ករិត្វា តំ ករំ ករិត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ ករំ ករិត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ បុព្ពេ សុចិណ្ណានិ ... ឈានា ... ចក្ខុំ ... វត្ថុំ ... អាសវវិប្បយុត្តេ ខន្ធេ ករំ ករិត្វា អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ ករំ ករិត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ទាន . . . សីល . . . ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា នូវពួកកុសល ដែលបានសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន . . . ចេញអំពីឈាន ឈាន . . . ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ មគ្គ . . . ផល . . . ធ្វើ នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ទាន . . . សីល . . . ធ្វើ នូវឧបោសថកម្ម ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើ នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ពួកកុសល ដែលបានសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន . . . អំពីឈាន . . . ចក្ខុ . . . វត្ថុ . . . ធ្វើនូវពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើ នូវពួកខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ។

อาสวสมฺปยุตฺตทุเก ปญฺหาวาเร

[๓๘๗] อาสวสมฺปยุตฺโต ธมฺโม อาสวสมฺ-
ปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ปุริมา
ปุริมา อาสวสมฺปยุตฺตา ขนฺธา ปจฺฉิมานํ ปจฺฉิมานํ
อาสวสมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺ-
จโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต ธมฺโม อาสววิปฺปยุตฺตสฺส
ธมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ปุริมา ปุริมา
โคตฺรภุสฺสมหคฺคตา วิจิกิจฺฉาสหคฺคตา อุทฺธจฺจสห-
คตา ขนฺธา ปจฺฉิมสฺส ปจฺฉิมสฺส โคตฺรภุสฺสห-
คตสฺส วิจิกิจฺฉาสหคตสฺส อุทฺธจฺจสหคตสฺส
โมหสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย อาสวสมฺ-
ปยุตฺตา ขนฺธา วุฏฺฐานสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
อาสวสมฺปยุตฺโต ธมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ
อาสววิปฺปยุตฺตสฺส จ ธมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ ปุริมา ปุริมา โคตฺรภุสฺสมหคฺคตา
วิจิกิจฺฉาสหคฺคตา อุทฺธจฺจสหคฺคตา ขนฺธา ปจฺฉิมานํ
ปจฺฉิมานํ โคตฺรภุสฺสมหคฺคตานํ วิจิกิจฺฉาสหคฺคตานํ
อุทฺธจฺจสหคฺคตานํ ขนฺธานํ โมหสฺส จ อนนฺตรปจฺจ-
เยน ปจฺจโย ฯ อาสววิปฺปยุตฺโต ธมฺโม อาสว-
วิปฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อนนฺตรปจฺจเยน ปจฺจโย

អាសវសម្បយុត្តទុកៈ បញ្ហាវារៈ

(๓๘๗) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុនៗ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយៗ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុនៗ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា និងច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃមោហៈ ក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា និងច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ពួកខន្ធ មុនៗ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា និងច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្សផង ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆាផង ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង និងមោហៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ

បុរិមោ បុរិមោ នោមនស្សសហគតោ វិចិកិច្ឆាសហ-
គតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស
នោមនស្សសហគតស្ស វិចិកិច្ឆាសហគតស្ស ឧទ្ធច្ច-
សហគតស្ស មោហស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមា បុរិមា អាសវវិប្បយុត្តា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ
អាសវវិប្បយុត្តានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុលោមំ គោត្រភុស្ស ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវ-
សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមោ បុរិមោ នោមនស្សសហគតោ វិចិកិច្ឆាសហ-
គតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ
នោមនស្សសហគតានំ វិចិកិច្ឆាសហគតានំ ឧទ្ធច្ចស-
ហគតានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវជ្ជា
អាសវសម្បយុត្តានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស
ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរិមោ បុរិមោ នោមនស្សសហគតោ វិចិ-
កិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ បច្ឆិមានំ
បច្ឆិមានំ នោមនស្សសហគតានំ វិចិកិច្ឆាសហគតានំ

គឺ មោហៈ មុនៗ ដែលប្រឡំដោយទោមនស្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា និងប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃមោហៈ ក្រោយៗ ដែលប្រឡំដោយទោមនស្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ មុនៗ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយៗ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ និងផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ មុនៗ ដែលប្រឡំដោយទោមនស្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា និងប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយៗ ដែលប្រឡំដោយទោមនស្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា និងប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អាវជ្ជនា (ការពិចារណា) ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ មុនៗ ដែលប្រឡំដោយទោមនស្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា និងប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយៗ ដែលប្រឡំដោយ ទោមនស្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា

ទុទ្ទុសហេតុតានំ ខន្ធានំ មោហស្ស ច អនន្តរប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អារម្ពណា នោមនស្សសហេតុតានំ វិចិ-
កិច្ឆាសហេតុតានំ ទុទ្ទុសហេតុតានំ ខន្ធានំ មោហស្ស
ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសំសម្បយុត្តោ ច
អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា អាសវសំសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា នោមនស្ស-
សហេតុតា វិចិកិច្ឆាសហេតុតា ទុទ្ទុសហេតុតា ខន្ធា
ច មោហោ ច បដិសន្ធិក្ខណេ បដិសន្ធិក្ខណេ នោមនស្ស-
សហេតុតានំ វិចិកិច្ឆាសហេតុតានំ ទុទ្ទុសហេតុតានំ ខន្ធានំ
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសំសម្បយុត្តោ ច
អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា អាសវវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា នោមនស្ស-
សហេតុតា វិចិកិច្ឆាសហេតុតា ទុទ្ទុសហេតុតា ខន្ធា
ច មោហោ ច បដិសន្ធិយា បដិសន្ធិយា នោមនស្សសហ-
គតស្ស វិចិកិច្ឆាសហគតស្ស ទុទ្ទុសហគតស្ស មោ
ហស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោមនស្សសហ-
គតា វិចិកិច្ឆាសហគតា ទុទ្ទុសហគតា ខន្ធា ច
មោហោ ច ភុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អាសវសំសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា

อาสวสมุยฺยาตฺตทุกะ: ปญฺหาวาโร:

ปฺรตฺยเยน ทุ:ขสฺย: นิรฺเทโศ: เยน อนนฺตรปฺรตฺยเยน อาวฺฤตา ปูรฺวปูรฺวา สฺกนฺธา: เตษาเมว สฺกนฺธานาเมว ปฺรตฺยโย ภวติ ปฺรตฺยเยน ทุ:ขสฺย: นิรฺเทโศ: เยน อนนฺตรปฺรตฺยเยน ฯ ธรฺมา: ปฺรกฺฤตฺยา สาสฺรวา: ธรฺมา: ปฺรตฺยยา:

អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ខោមនស្ស-សហគតា វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ទ្វេ ច មោហេ ច បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ ខោមនស្សសហគ-តានំ វិចិកិច្ឆាសហគតានំ ឧទ្ធច្ចសហគតានំ ទ្វេ ច មោហាសប្ប ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវ-សម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ន៎ ។ សហជាតប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ន៎ ។ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ច ។ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ន៎ ។

(៣៨៨) អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្ប-យុត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូប-និស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ អាសវសម្ប-យុត្តា ទ្វេ អាសវសម្បយុត្តានំ ទ្វេន្នំ ឧបនិស្សយ-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ អាសវសម្បយុត្តា ទ្វេ

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ និងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុនៗ ដែលប្រឡំដោយវេទនាស្សប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយទុច្ចរិតៈ ក្តី មោហៈ ក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយៗ ដែលប្រឡំដោយវេទនាស្សប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយទុច្ចរិតៈ និងមោហៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៩ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៩ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៦ ។ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៩ ។

(៣៨៨) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ

អាសវវិប្បយុត្តានំ ខន្ធានំ មោហស្ស ច ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ
អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្សយោ អាស-
វសម្បយុត្តា ខន្ធា នោមនស្សសហគតានំ វិចិកិច្ឆា-
សហគតានំ ឧទ្ធច្ចសហគតានំ ខន្ធានំ មោហស្ស
ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវវិប្ប-
យុត្តោ ធម្មោ អាសវវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្សយោ អនន្តរូប-
និស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូបនិស្ស
យោ សទ្ធំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ . . . ។ បេ ។
បញ្ញំ កាយិកំ សុខំ សេនាសនំ . . . មោហំ ឧប-
និស្សាយ សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ សទ្ធា ។ បេ ។ បញ្ញា
កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ មោហោ ច សទ្ធាយ
មោហស្ស ច ឧបនិស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណូបនិស្ស-
យោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។

ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ និងមោហៈ ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។
ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ ដែលប្រឡូំដោយឆោមនស្ស ប្រឡូំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់អារម្មណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
បកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ
នូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន នូវសីល . . . ។ បេ ។ បញ្ញា កាយិក-
សុខ សេនាសនៈ . . អាស្រ័យ នូវមោហៈ ហើយញុាំឆសមាបត្តិ
ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ។ បេ ។ បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ
និងមោហៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា និងមោហៈ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ចានដល់
អារម្មណូនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បេ ។

ปกิณฺณกูปนิสฺสโย สทฺธึ อุปนิสฺสาย มานํ ปฏิจฺจ นิจฺจึ กฬฺยาณึ สีลํ ... ฯ เป ฯ ปญฺญึ ปุพฺเพ กตปุญฺญตญฺจ สุขึ ปุพฺเพ กตปุญฺญตญฺจ ทุกฺขึ อุปาทาย เสนาสนํ ... เหมนฺตึ อุปนิสฺสาย ตาลานิ ปานานิ ฯ เป ฯ สทฺธึ กิฏฺฐึ สทฺธา จ เหตุ จ ภิกฺขุ ฯ เป ฯ ปกตูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสเยน ปจฺจโย ฯ อาสวาปฺปหีนสฺส ธมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสวาปฺปหีนสฺส จ ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสโย ฯ เป ฯ ปกตูปนิสฺสโย สทฺธา ... สีลํ ... เหตุ เสนาสนสฺส สหชาตานํ วิจิกิจฺฉาสหชาตานญฺจ อุทฺธจฺจสหชาตานญฺจ ขนฺธานญฺจ เหตุสฺส จ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสวาปฺปหีนสฺส จ ธมฺมา อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสโย ฯ เป ฯ ปกตูปนิสฺสโย เสนาสนสฺส สหชาตา วิจิกิจฺฉาสหชาตา อุทฺธจฺจสหชาตา ขนฺธา จ เหตุ จ อาสวสมฺปยุตฺตานญฺจ ขนฺธานญฺจ อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

ឯបកតូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយដំឡើងមាន: ប្រកាន់ទិដ្ឋិ សីល ... ។បេ។ បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ វត្ថុ កោជន សេនាសន: ... អាស្រ័យ នូវមោហ: ហើយសម្លាប់សត្វ ។បេ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធាក្តី មោហ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃពគ: ។បេ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវ: ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ:ផង ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវ:ផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។បេ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ សទ្ធា ... សីល ... មោហ: ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយគោមនស្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ច: និងមោហ: ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ:ក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ: ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។បេ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយគោមនស្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ច:ក្តី មោហ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវ: ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ឬដ្ឋិតង្គំ ឆ្វេលំ នោមនស្សសហគតា វិចិកិច្ឆាសហ-
គតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ទ្វេ ច មោហោ ច អាសវវិប្ប-
យុត្តានំ ទ្វេន្នំ នោហាសស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្បយុត្តោ ច
ធម្មា អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
និស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បេ ។ បកតូប-
និស្សយោ នោមនស្សសហគតា វិចិកិច្ឆាសហគតា
ឧទ្ធច្ចសហគតា ទ្វេ ច មោហោ ច នោមនស្សសហ-
គតានំ វិចិកិច្ឆាសហគតានំ ឧទ្ធច្ចសហគតានំ ទ្វេ-
ធញ្ច មោហស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៨៩) អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវវិប្បយុត្ត-
ស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ-
បុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ
... វត្ថុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
ធាវេន ចក្ខុនា រូបំ បស្សតិ ធាវាយ សោតជាតុ-
យា សទ្ទំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស
ដោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស ។ វត្ថុបុរេជាតំ
ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ

មូល បណ្ឌិត គប្បីសួរចុះ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយលោមនស្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង នៃមោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតូបនិស្សយ ។ បេ ។ ឯបកតូបនិស្សយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយលោមនស្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយលោមនស្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(๓๘๙) ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ ... យើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន យើញ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រួចាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ

ភាយវិញ្ញាណសម្ផ វត្ថុ អាសវវិប្បយុត្តានំ ខន្ធានំ មោ
ហស្ស ច បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវវិប្ប-
យុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស បុរេជាត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។
អារម្មណបុរេជាតំ ចក្ខុំ ... វត្ថុំ អស្សាទេតិ អភិ-
នន្ទតិ តំ អារព្ភ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ។បេ។ ទោមនស្សំ
ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ អាសវសម្បយុត្តានំ
ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវវិប្ប-
យុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្ប-
យុត្តស្ស ច ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេ-
ជាតំ ចក្ខុំ ... វត្ថុំ អារព្ភ ទោមនស្សសហគតា
ទិដ្ឋិគតវិប្បយុត្តា សហគតា ទុទ្ទុសហគតា ខន្ធា ច មោហោ
ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ ទោមនស្សសហគតានំ
ទិដ្ឋិគតវិប្បយុត្តានំ ទុទ្ទុសហគតានំ ខន្ធានំ មោ-
ហស្ស ច បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៩០) អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវវិប្បយុត្តស្ស
ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា

ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាក
អាសវៈផង នៃមោហៈផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រាស
ចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយបុរេ-
ជាតប្បច្ច័យ ។ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុ-
រេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ ... ត្រេកអរ រីករាយ ទំនឹងវត្ថុ ពាក់ព័ន្ធ
ឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង ។
ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។
អារម្មណបុរេជាត គឺ នូវចក្ខុ ... ពួកខន្ធ ដែលប្រឡូកដោយទោម-
នស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធ នូវវត្ថុ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ
ដែលប្រឡូកដោយទោមនស្ស ប្រឡូកដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូកដោយឧទ្ធច្ចៈផង
នៃមោហៈផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(๓๙๐) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត

อาสวสัมปยุตตทุเก ปญหาวาโร

อาสวาสมฺปยุตฺตา ธมฺมา ปุเรชาตสฺส ฯเปฯ กาย-
สฺส ปจฺจยตฺตยุเตน ปจฺจโย ฯ อาสวาวิปฺป-
ยุตฺตา ธมฺมา อาสวาวิปฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส ปจฺจย-
ตฺตยุเตน ปจฺจโย ปจฺจยตา อาสวาวิปฺปยุตฺตา
ธมฺมา จ โมหาโย จ ปุเรชาตสฺส ฯเปฯ กายสฺส
ปจฺจยตฺตยุเตน ปจฺจโย ฯ อาสวาสมฺปยุตฺตา
จ อาสวาวิปฺปยุตฺตา จ ธมฺมา อาสวาวิปฺปยุตฺตสฺส
ธมฺมสฺส ปจฺจยตฺตยุเตน ปจฺจโย ปจฺจยตา
เหตุยา สหชาตา วิปากา อญฺญสมานกฺขณิกา
อาหารา สหชาตา จ โมหาโย จ ปุเรชาตสฺส ฯเปฯ
กายสฺส ปจฺจยตฺตยุเตน ปจฺจโย ฯ

(๓๙๑) อาสวาสมฺปยุตฺตา ธมฺมา อาสวาสมฺป-
ยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อาเสวนปจฺจเยน ปจฺจโย นว
อาวชฺชนาปิ ปญฺจ ฌานมฺปิ ฌงฺคานิ ฯ

(๓๙๒) อาสวาสมฺปยุตฺตา ธมฺมา อาสวาสมฺป-
ยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย อาสวาสมฺป-
ยุตฺตา เจตนา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ กมฺมปจฺจเยน
ปจฺจโย ฯ อาสวาสมฺปยุตฺตา ธมฺมา อาสวาวิปฺป-
ยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส กมฺมปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตา

អាសវសម្បយុត្តទុកៈ បញ្ហាវារៈ

គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ចានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ចានដល់បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយតោមនសៀ ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

(៣៩១) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៩ ឯ អាវជ្ជនាក្តី វុដ្ឋានៈក្តី មិនមានទេ ។

(៣៩២) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចានដល់សហជាត

ជាតាទិ ណត្តិកា ។ សហជាតា អាសវសម្បយុត្តា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ជាតាទិ ណត្តិកា អាសវសម្បយុត្តា ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្ម-ប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោមនស្សសហគតា ទិដ្ឋិកិលេ-សហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ចេតនា មោហស្ស ចិត្ត-សមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-យោ អាសវសម្បយុត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោមនស្សសហគតា ទិដ្ឋិកិលេសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ មោហស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវ-វិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-ជាតា ជាតាទិ ណត្តិកា ។ សហជាតា អាសវវិប្បយុត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ជាតាទិ ណត្តិកា

និដ្ឋានាទ្វារិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តនឹងរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាទ្វារិកៈ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រឡំដោយលោមនស្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តនឹងរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម្ម ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម្ម ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រឡំដោយលោមនស្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តនឹងរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម្ម ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ឃានដល់ សហជាត និដ្ឋានាទ្វារិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តនឹងរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាទ្វារិកៈ

อาสววิปฺปยุตฺตา เวทนา วิปากานํ ขนฺธานํ กมฺมปจฺจยเนน ปจฺจโย ฯ

(๓๙๓) อาสววิปฺปยุตฺโต ธมฺโม อาสววิปฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส วิปากปจฺจยเนน ปจฺจโย ฯเปฯ

(๓๙๔) อาสวสมฺปยุตฺโต ธมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อาหารปจฺจยเนน ปจฺจโย อาสวสมฺปยุตฺตา อาหารา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ อาหารปจฺจยเนน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต ธมฺโม อาสววิปฺปยุตฺตสฺส ธมฺมสฺส อาหารปจฺจยเนน ปจฺจโย อาสวสมฺปยุตฺตา อาหารา จิตฺตสมุฏฺฐานานํ รูปานํ อาหารปจฺจยเนน ปจฺจโย โอชมนสฺสสหคตา วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา อาหารา โมหสฺส จิตฺตสมุฏฺฐานสฺส รูปสฺส อาหารปจฺจยเนน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต ธมฺโม อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสววิปฺปยุตฺตสฺส จ ธมฺมสฺส อาหารปจฺจยเนน ปจฺจโย อาสวสมฺปยุตฺตา อาหารา สมฺปยุตฺตกานํ ขนฺธานํ จิตฺตสมุฏฺฐานสฺส รูปสฺส อาหารปจฺจยเนน ปจฺจโย โอชมนสฺสสหคตา วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา อาหารา

อาสวสัมปยุตตทุกะ ปัญหาวาระ

คือ เจตนา ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ขันธ์ที่เป็นวิบากแห่งขันธ์ทั้งหลาย และแก่กัมมชรูป ด้วยกัมมปัจจัย ฯ

(๓๙๓) ธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ธรรมที่ประกอบด้วยอาสวะ ด้วยวิบากปัจจัย คือ อรูปวิบาก ๑ ฯ

(๓๙๔) ธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ธรรมที่ประกอบด้วยอาสวะ ด้วยอาหารปัจจัย คือ ขันธ์ทั้งหลาย ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ขันธ์ทั้งหลาย ที่สัมปยุตด้วยขันธ์ ด้วยอาหารปัจจัย ฯ ธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ ด้วยอาหารปัจจัย คือ อาหาร ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่กัมมชรูป ด้วยอาหารปัจจัย ขันธ์ทั้งหลาย ที่ประกอบด้วยอาสวะ ถูกปัจจัยคือมนสิการ ถูกปัจจัยคือวิจิกิจฉา ถูกปัจจัยคืออุทธัจจะ เป็นปัจจัย แก่โมหะ และกัมมชรูป ด้วยอาหารปัจจัย ฯ ธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ธรรม ที่ประกอบด้วยอาสวะ และแก่ธรรมที่ประกอบด้วยอาสวะ ด้วยอาหารปัจจัย คือ ขันธ์ทั้งหลาย ที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ขันธ์ทั้งหลาย ที่สัมปยุตด้วยขันธ์ และแก่กัมมชรูป ด้วยอาหารปัจจัย ขันธ์ทั้งหลาย ที่ประกอบด้วยอาสวะ ถูกปัจจัยคือมนสิการ ถูกปัจจัยคือวิจิกิจฉา ถูกปัจจัยคืออุทธัจจะ

สมฺปยุตฺตกานัง ขนฺธานัง เหตุสฺส จ จิตฺตสมุฏฺฐา-
นานญฺจ รูปานัง อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาเสวน-
วิปฺปยุตฺโต จ เหตุ อาเสวนวิปฺปยุตฺตสฺส จิตฺตสฺส อา-
หารปจฺจเยน ปจฺจโย อาเสวนวิปฺปยุตฺตา อาหาร
สมฺปยุตฺตกานัง ขนฺธานัง จิตฺตสมุฏฺฐานานญฺจ รูปานัง
อาหารปจฺจเยน ปจฺจโย ยถิจฺฉิตกฺขณา กพ-
ฬีกาโร อาหาโร สมสฺส กายสฺส อาหารปจฺจ-
เยน ปจฺจโย ฯ

(๓๙๕) อาเสวนสมฺปยุตฺโต จ เหตุ อาเสวนสมฺป-
ยุตฺตสฺส จิตฺตสฺส ฌานงฺคินฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย มคฺคงฺคิน-
ฺทฺริยปจฺจเยน ปจฺจโย มคฺคปจฺจเยน ปจฺจโย
ปจฺจยปจฺจเยน ปจฺจโย สมฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย จ ฯ

(๓๙๖) อาเสวนสมฺปยุตฺโต จ เหตุ อาเสวนวิปฺป-
ยุตฺตสฺส จิตฺตสฺส วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย สหา-
ชาตัง ปจฺฉาชาตัง ฯ สหชาตา อาเสวนสมฺปยุตฺตา ขนฺธา
จิตฺตสมุฏฺฐานานัง รูปานัง วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ
ปจฺฉาชาตา อาเสวนสมฺปยุตฺตา ขนฺธา ปุเรชาตสฺส
สมสฺส กายสฺส วิปฺปยุตฺตปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ

ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផង នៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួក
អាហារ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធផ្ទ-
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ កវឬជដិសន្ធិក្ខណៈ
កពឪង្គាភាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

(៣៨៥) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ មានភារៈ ៤ ជា
បច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ មានភារៈ ៤ ជាបច្ច័យ ដោយ
មគ្គប្បច្ច័យ គឺ មានភារៈ ៤ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ
មានភារៈ ៦ ។

(៣៨៦) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកប
ដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជា
បច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សន្ធិត្តំ វិត្ថារេតព្ពំ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្តុំ អាសវសម្បយុត្តានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្តុំ នោមនស្សសហគតានំ វិចិកិច្ឆាសហគតានំ ឧទ្ធច្ចសហគតានំ ខន្ធានំ មោហស្ស ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មោ អាសវវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា នោមនស្សសហគតា វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា នោមនស្សសហគតា វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាសវិសម្បយុត្តទុកៈ បញ្ហាវារៈ

ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សេចក្តីបំប្រួញ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយវិប្ប-យុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[๓๙๗] អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្ប-
យុត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ ។
អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
សហជាតា អាសវសម្បយុត្តា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ នោមនស្សសហគតា
វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា មោហាស្ស
ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បច្ឆាជាតា អាសវសម្បយុត្តា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥ-
មស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាស-
សម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្ប-
យុត្តស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាត-
សទិសំ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវវិប្បយុត្តស្ស
ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ
បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ ឈានំ វិត្តារេតព្ពំ ។
អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។

(๓๔๗) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ មានភាវៈ១ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ជានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡូដោយសោមនស្ស ប្រឡូដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡូដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ នៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ជានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។ ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ជានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

អាសវិសម្បយុត្តធម្មកេ បញ្ហាវារោ

សរាគោ ទោមនស្សសហគតោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ សម្បយុត្តកោ ធម្មោ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ... រូបំ អសញ្ញាភវតិ អភវង្គតិ តំ អារព្ភ អរាគោ ឧប្បជ្ជតិ នីវរណំ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ... ឧទ្ធច្ចំ ... អោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ រូបំ អាសវវិសម្បយុត្តកោ ធម្មោ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ ទោមនស្សសហគតោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ សម្បយុត្តកោ ធម្មោ ខន្ធំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ... រូបំ អារព្ភ ទោមនស្សសហគតា វិចិកិច្ឆាសហគតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អាសវសម្បយុត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច រូបំ ច

อาสวสัมปยุตตทุกะ ปัญหาวาระ

สหชาต คือ โมหะ ที่ประกอบด้วยโมหะ ประกอบด้วย วิจิกิจฉา ประกอบด้วยอุทธัจจะ เป็นปัจจัย แก่ธรรมที่สัมปยุตด้วยอาสวะ ด้วยอำนาจปัจจัย ๗ ในปุเรชาต คือ (บุคคล) ย่อมรู้ . . . ครั้นรู้แล้ว ดับขันธ์ ปรินิพพาน ในกาลก่อน ย่อมเกิดขึ้น ซึ่งโมหะ ในกาลนั้น . . . วิจิกิจฉา . . . อุทธัจจะ . . . โมหะ ในกาลนั้น เป็นปัจจัย แก่ธรรมที่สัมปยุตด้วยอาสวะ ในขณะแห่งจิตที่เกิดขึ้น ด้วยอำนาจปัจจัย ๗ ธรรมที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ธรรมที่ไม่ประกอบด้วยอาสวะ ธรรมที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ธรรมที่ประกอบด้วยอาสวะ และไม่ประกอบด้วยอาสวะ ธรรมที่ไม่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ธรรมที่ไม่ประกอบด้วยอาสวะ ด้วยอำนาจปัจจัย ๗ ในสหชาต และปุเรชาต ๗ สหชาต คือ โมหะ ที่ประกอบด้วยโมหะ ประกอบด้วยวิจิกิจฉา ประกอบด้วยอุทธัจจะ เป็นปัจจัย แก่ธรรมที่สัมปยุตด้วยอาสวะ ด้วยอำนาจปัจจัย ๗ ในปุเรชาต คือ (บุคคล) ย่อมรู้ . . . ธรรมขันธ์ ที่ประกอบด้วยโมหะ ประกอบด้วยวิจิกิจฉา ประกอบด้วยอุทธัจจะ และโมหะ ย่อมรู้ ซึ่งธรรมที่สัมปยุตด้วยอาสวะ ครั้นรู้แล้ว ดับขันธ์ ปรินิพพาน ในกาลก่อน ย่อมเกิดขึ้น ๗ ธรรมที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ธรรมที่ประกอบด้วยอาสวะ ธรรมที่ประกอบด้วยอาสวะ เป็นปัจจัย แก่ธรรมที่ประกอบด้วยอาสวะ และไม่ประกอบด้วยอาสวะ ด้วยอำนาจปัจจัย ๗ ในสหชาต และปุเรชาต ๗ สหชาต คือ ขันธ์ ๑ ที่ประกอบด้วยอาสวะ ๑ ก็มี

ตีณิ ฌานานิ อตฺถิปจฺจเยน ปจฺจโย เทฺว ขนฺธา ...
โสมนสฺสสหคตา วิจิกิจฺฉาสหคตา อุทฺธจฺจสหคตา ฯเปฯ
ปีติ ขเณ ฌานงฺคานิ ฯเปฯ ปีติ ขเณ ฌานงฺคานิ ฯเปฯ
ปีติ ขเณ มคฺคงฺคานิ ฯเปฯ ปีติ ขเณ มคฺคงฺคานิ ฯเปฯ
ปีติ ขเณ อินฺทฺริยานิ ฯเปฯ ปีติ ขเณ อินฺทฺริยานิ ฯเปฯ
ปีติ ขเณ ฌานงฺคานิ มคฺคงฺคานิ อินฺทฺริยานิ ฯเปฯ
ปีติ ขเณ มคฺคงฺคานิ ฌานงฺคานิ อินฺทฺริยานิ ฯเปฯ
ปีติ ขเณ อินฺทฺริยานิ ฌานงฺคานิ มคฺคงฺคานิ ฯเปฯ
ปีติ ขเณ อินฺทฺริยานิ มคฺคงฺคานิ ฌานงฺค

ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២ . . . ខន្ធ១ ដែលប្រ-
ឡំដោយចេមនសិ្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈ
ក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២ . . . ។ ធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ចាន់ដល់សហជាត
បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ ឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួក
ខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយចេម-
នសិ្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលប្រឡំដោយ
ចេមនសិ្ស ប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ
នៃមោហៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកប
ដោយអាសវៈក្តី កពឡីង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី
រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី

អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ នោមនស្សសហគតោ វិចិកិច្ឆាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ ឯកោ ខន្ធោ ច មោហោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . ។

(៣៩៨) នោនត្ថិយា ទ្វេ អារម្មណេ ទ្វេ អធិបតិយា បញ្ច អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញេ ច និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ ទ្វេ កម្ម ចត្តារិ វិបាកេ ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ ឈានេ ចត្តារិ មគ្គេ ចត្តារិ សម្បយុត្តេ ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា ទ្វេ នត្ថិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលច្រាស
ចាកអាសវៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ជាន៨ល់សហជាត និងបុរេជាត ។
សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយ
វិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃ
ពួកចិត្តសម្ប៉ង្គនរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ។

(៣៩៨) កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ កុសលអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ កុសលអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ កុសលសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលសហជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ កុសលអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុសលនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
កុសលឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
កុសលបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
កុសលកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ កុសលអាហា-
រប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលឈានប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ កុសលមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ កុសលសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦
កុសលវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ កុសលអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុស
នត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

(๓๙๙) អាសវំ សម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវំ សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវំ សម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវំ វិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវំ សម្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវំ សម្បយុត្តស្ស ច អាសវំ វិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវំ វិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវំ វិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ អាហារបច្ចយេន បច្ចយេន ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវំ វិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវំ សម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណបច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ

(๓๙๙) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែល ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលក្រៅសចាតអាសវៈ ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ កម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល ប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលក្រៅសចាតំអាសវៈផង ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលក្រៅសចាតអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលក្រៅសចាតអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលក្រៅសចាតអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ

បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា អាសវវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវវិប្បយុត្តោ ច ធម្មា អាសវសម្បយុត្តស្ស ច អាសវវិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤០០) នហេតុយា ន អារម្មណេ ន ធម្មេ អនន្តរបច្ចយាទីសុ ន សព្ពត្ថ ន កោអវិគតេ ន ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាត-ប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលច្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៤០០) កុសលនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលបច្ច័យចាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៩ កុសលនោអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[๒๐๑] ហោតុប្បន្និយា ធម្មារម្មណោ ធ្យ ...
ធអធិបតិយា ធ្យ សង្ខិត្តំ ... ធសមនន្តរេ ធ្យ
ធអញ្ញមញ្ញេ តីណិ ធឧបនិស្សយេ ធ្យ សង្ខិត្តំ ...
ធមគ្គេ ធ្យ ធសម្បយុត្តេ តីណិ ធវិប្បយុត្តេ ធ្យ
ធោធន្តិយា ធ្យ ធោវិគតេ ធ្យ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[๒๐๒] ធហោតុប្បន្និយោ អារម្មណោ ធ្យ ...
អធិបតិយា បញ្ច សង្ខិត្តំ អនុលោមគណនា ...
អវិគតេ ធ្យ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

អាសវិសម្បយុត្តទុកំ និដ្ឋិតំ ។

អាសវិសាសវទុកំ

បដិច្ចវារោ

[๒๐๓] អាសវោ អាសវំ ធម្មំ បដិច្ច
អាសវោ ចេវ សាសវោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុ-
ប្បន្និយា តាវអាសវំ បដិច្ច និជ្ជាសវោ អវិជ្ជាសវោ

(๔๐๑) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ... ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ សេចក្តីបំប្រួញ ...
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓
ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ សេចក្តីបំប្រួញ ... ក្នុង
មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๓ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុងអោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

(๔๐๒) ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
... ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ๕ សេចក្តីបំប្រួញ អនុលោម-
គណនា ... ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ๙ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ អាសវសម្បយុត្តទុកៈ ។

អាសវសាសវទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

(๔๐๓) ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យ នូវកាមាសវៈ

ฉกฺกึ ฆฏิตพฺพํ กาสวานํ ปฏิฆฺฆ อวิชฺชาสวสฺส ฉกฺกึ ฆฏิตพฺพํ ภวาสวานํ ปฏิฆฺฆ อวิชฺชาสวสฺส ฯ อาสวญฺหิ สาสวญฺหิ ฉฬงฺคิ ปฏิฆฺฆ สาสวสฺส เจว โข ฉ อาสวสฺส ฉฬงฺคิ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา อาสวา[๑] ปฏิฆฺฆ สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺหิ รูปํ ฯ อาสวญฺหิ สาสวญฺหิ ฉฬงฺคิ ปฏิฆฺฆ อาสวสฺส เจว สาสวสฺส ฉ สาสวสฺส เจว โข ฉ อาสวสฺส ฉ ฉฬงฺคิ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา กามาสวา ปฏิฆฺฆ ภวาสวสฺส อวิชฺชาสวสฺส สมฺปยุตฺตกา ขนฺธา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺหิ รูปํ กาสวานํ . . . ฉกฺกึ ฆฏิตพฺพึ ฯ สาสวญฺหิ โข ฉ อาสวานิ ฉฬงฺคิ ปฏิฆฺฆ สาสวสฺส เจว โข ฉ อาสวสฺส ฉฬงฺคิ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา สาสวญฺหิ โข ฉ อาสวานิ ปกฺขนฺทิ ขนฺธา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺหิ รูปํ เจว . . . ปฏิสนฺธิกฺขเณ ขเณ ปฏิฆฺฆ ปตฺต ปตฺตึ ปฏิฆฺฆ ขนฺธา ปกฺขนฺทิ มหาภูตานิ . . . ฯ สาสวญฺหิ โข ฉ อาสวานิ ฉฬงฺคิ ปฏิฆฺฆ อาสวสฺส เจว สาสวสฺส ฉ ฉฬงฺคิ อุปฺปชฺชติ เหตุปฺปจฺจยา สาสวา เจว โข ฉ อาสวา[๒] ขเณ ปฏิฆฺฆ อาสวา ฯ

---

๑ ม. อาสวานิ ฯ ๒ ม. สาสวสฺส เจว โข ฉ อาสวานิ ฯ

អាសវសោសវទុកៈ បដិច្ចវារៈ

បណ្ឌិត គប្បីចង ជាចក្កៈចុះ អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យ នូវកាមាសវៈ បណ្ឌិត គប្បីចង ជាចក្កៈចុះ អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យ នូវទិដ្ឋាសវៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអាសវៈ ចាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវពួកអាសវៈ ។ ធម៌ ជាអាសវៈ ចាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអាសវៈ ចាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទិដ្ឋាសវៈ អវិជ្ជាសវៈ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ នូវកាមាសវៈ នូវកាមាសវៈ . . . បណ្ឌិត គប្បីចង ជាចក្កៈចុះ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ នូវខន្ធ២ . . . កង្ខាបដិសន្ធិក្ខណៈ វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវវត្ថុ នូវមហាភូត១ . . . ។ ធម៌ ជាអាសវៈ ចាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ។

สาสวาปิ เหตุ ๘ อาสวํ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อาสวา
เหตุ สาสวา เหตุ ๘ สาสวา เหตุ เหตุ ๘ อาส-
วา เหตุ ๘ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา สาสวาปิ
เหตุ ๘ อาสวํ ฐปิตกํ ๑ธมฺมํ ปฏิจฺจ ตโยขนฺธา
อาสวา ๘ จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ รูปํ เหตู ๑เหตุ . . ฯ
อาสวาปิ สาสวาปิ สาสวาปิ เหตุ ๘ อาส-
วาปิ ธมฺมํ ปฏิจฺจ อาสวา เหตู สาสวา ๘ ธมฺเมา
อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา เหตุสมฺปยุตฺตเกหิ
๘ ๑เหตู ปฏิจฺจ ติฏฺฐนฺเตสุ อรูปิกฺขเนสุ ฯปฯ ๒ขนฺธา
๓ปฏิสนฺธิยา ๔ ฯ อาสวาปิ สาสวาปิ สาสวาปิ เหตุ ๘
อาสวาปิ ธมฺมํ ปฏิจฺจ สาสวา เหตู ๘ อาส-
วา ธมฺเมา อุปฺปชฺชติ เหตุปจฺจยา สาสวาปิ เหตุ
๘ อาสวํ ฐปิตกํ ๑ธมฺมญฺจ อาสวา ๘ ปฏิจฺจ ตโยขนฺธา
๑ขนฺธา จิตฺตสมุฏฺฐานญฺจ รูปํ เหตู ๑เหตุ . . ฯ อาส-
วาปิ สาสวาปิ สาสวาปิ เหตุ ๘ อาสวาปิ ธมฺมํ
ปฏิจฺจ อาสวา เหตู สาสวา ๘ สาสวา เหตู
เหตุ ๘ อาสวา ๘ ธมฺเมา อุปฺปชฺชนฺติ เหตุปจฺจยา

ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ពួកអាសវៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ នូវខន្ធ២ .. ។ ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទិដ្ឋាសវៈ អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យ នូវកាមាសវៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង បណ្ឌិត គប្បីចង ជាចក្កៈ យ៉ាងនេះចុះ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង នូវពួកអាសវៈផង នូវខន្ធ២ . . . ។ ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

សាសវញ្ហេ ខោ ច អាសវំ ឯតំ ខ្ញុញ្ហ តាយ-
សវញ្ហ បដិច្ច តយោ ខ្ញុា និដ្ឋាសវេ អវិជ្ជាសវេ
ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ហ រូបំ ខ្ញុ ខ្ញុ . . . ចក្កំ ។ សង្ខិត្តំ ។

ឯវំ បដិច្ចភាវេបិ សហជាតភាវេបិ បច្ចយភាវេបិ
និស្សយភាវេបិ សំសដ្ឋភាវេបិ សម្បយុត្តភាវេបិ
យថា អាសវធុកំ ឯវំ តាតព្ពំ និដ្ឋានំ ។

បញ្ញាវារោ

បញ្ញាភាវេ ហេតុម្បច្ចយេបិ អារម្មណម្បច្ចយេបិ
លោកុត្តរំ ន តាតព្ពំ សេក្ខា តោត្រកុំ បច្ចវេក្ខន្តិ
ភេជានំ បច្ចវេក្ខន្តីតិ តាតព្ពំ អធិបតិម្បច្ចយេបិ (๑)
សព្ពំ ជានិត្វា តាតព្ពំ ។

(๔๐๔) អាសវេ ខេវ សាសវេ ច ធម្មោ អា-
សវសម្បយុត្តេ ខេវ សាសវសម្បយុត្តេ ច ធម្មេ អនន្តរម្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អាសវា បច្ចុប្បន្នានំ បច្ចុ-
ប្បន្នានំ អាសវានំ អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវេ
ខេវ សាសវេ ច ធម្មោ សាសវសម្បយុត្តេ ខេវ ខោ
ច អាសវសម្បយុត្តេ ធម្មេ អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ

๑ ម. តាតព្ពា អធិបតិម្បច្ចយាទីតិ ទិស្សតិ ។

គឺ ខន្ធ ឈ ក្តី ទិដ្ឋាសវៈក្តី អវិជ្ជាសវៈក្តី ចិត្តសម្មុដ្ឋានវូបក្តី អាស្រ័យ
នូវខន្ធ ๑ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង នូវ
កាមាសវៈផង នូវខន្ធ ๒ . . . ចក្កៈ ។ សេចក្តីចំប្រួញ ។

បដិច្ចវារៈក្តី សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី
សំសដ្ឋវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី មានប្រការយ៉ាងនេះឯង
អាសវទុកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ
មិនមានសេចក្តីផ្សេងគ្នាទេ ។

បញ្ហាវារៈ

ក្នុងបញ្ហាវារៈ បណ្ឌិត មិនគប្បីធ្វើ នូវលោកុត្តរៈ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ
និងអារម្មណប្បច្ចយទេ គប្បីធ្វើថា ពួកសេក្ខបុគ្គល ពិចារណា នូវ
គោត្រភូ ពិចារណា នូវវោទានៈចុះ បើដឹងថាទាំងអស់ ក្នុងអធិប-
តិប្បច្ចយហើយ គប្បីធ្វើចុះ ។

(๔๐๔) ធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ
ពួកអាសវៈ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវៈ ក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្ប-
ច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ

បុរិមា បុរិមា អាសវា បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ សាសវានញ្ចេវ
នោ ច អាសវានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អាសវា វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អាសវោ ចេវ សាសវោ ច ធម្មោ អាសវស្ស ចេវ
សាសវស្ស ច សាសវស្ស ចេវ នោ ច អាសវស្ស ច
ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អា-
សវា បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ អាសវានំ សមនន្តរក្ខណញ្ច
ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សាសវោ ចេវ
នោ ច អាសវោ ធម្មោ សាសវស្ស ចេវ នោ ច
អាសវស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
បុរិមា សាសវា ចេវ នោ ច អាសវា ខន្ធា បច្ចិមានំ
បច្ចិមានំ សាសវានញ្ចេវ នោ ច អាសវានំ ខន្ធានំ
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ នោនុលោមំ
អនុលោមំ នោបច្ចនីកំ សាសវានញ្ចេវ នោ
ច អាសវានំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សាសវោ ចេវ នោ ច អាសវោ ធម្មោ អាសវស្ស ចេវ
សាសវស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមា បុរិមា សាសវា ចេវ នោ ច អាសវា ខន្ធា
បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ អាសវានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ

គឺ ពួកអាសវៈ មុន ๆ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ๆ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវៈ មុន ๆ ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវៈ ក្រោយ ๆ ផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ๆ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ๆ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ អាវជ្ជនា ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ๆ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវៈ ក្រោយ ๆ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ

អាវជ្ជនា អាសង្កំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សាសវេ ខេវ ខោ ច អាសវេ ឆម្មោ អាសវសម្ផ
ខេវ សាសវសម្ផ ច សាសវសម្ផ ខេវ ខោ ច
អាសវសម្ផ ច ឆម្មសម្ផ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមា បុរិមា សាសវ ខេវ ខោ ច អាសវ ខន្ធ
បដិមានំ បដិមានំ អាសង្កំ សមនន្តរនិរុទ្ធកានញ្ច
ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវជ្ជនា អាសង្កំ
សមនន្តរនិរុទ្ធកានញ្ច ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ អាសវេ ខេវ សាសវេ ច សាសវេ ខេវ
ខោ ច អាសវេ ច ឆម្មា អាសវសម្ផ ខេវ សាស-
វសម្ផ ច ឆម្មសម្ផ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
បុរិមា អាសវ ច សមនន្តរនិរុទ្ធកា ច ខន្ធ បដិមានំ
បដិមានំ អាសង្កំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អាសវេ ខេវ សាសវេ ច សាសវេ ខេវ ខោ ច
អាសវេ ច ឆម្មា សាសវសម្ផ ខេវ ខោ ច អាសវសម្ផ
ឆម្មសម្ផ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
អាសវ ច សមនន្តរនិរុទ្ធកា ច ខន្ធ បដិមានំ បដិមានំ
សាសវនញ្ច ខោ ច អាសង្កំ ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អាសវ ច សមនន្តរនិរុទ្ធកា ច ខន្ធ

អាវជ្ជនា ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវ: ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ: តែមិនមែនជាអាសវ: ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអាសវ: ទាំងប្រកបដោយអាសវ:ផង នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ: តែមិនមែនជាអាសវ:ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលប្រកបដោយអាសវ: តែមិនមែនជាអាសវ: ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវ: ក្រោយ ។ផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អាវជ្ជនា ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវ:ផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្ត-រប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអាសវ: ទាំងប្រកបដោយអាសវ:ក្តី ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ: តែមិនមែនជាអាសវ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអាសវ: ទាំងប្រកបដោយអាសវ: ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវ: មុន ។ ក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវ: ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអាសវ: ទាំងប្រកបដោយអាសវ:ក្តី ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ: តែមិនមែនជាអាសវ:ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវ: តែមិនមែនជាអាសវ: ដោយ អនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវ: មុន ។ក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយអាសវ: តែមិនមែនជា អាសវ: ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអាសវ:ក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី

វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវេ ចេវ សាសវេ ច សាសវេ ចេវ នោ ច អាសវេ ច ឆន្នំ អាសវស្ស ចេវ សាសវស្ស ច សាសវស្ស ចេវ នោ ច អាសវស្ស ច ឆន្នស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អាសវា ច សម្បយុត្តកា ច ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អាសវានំ សម្បយុត្តកានំ ច ខន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯវំ សព្ពំ វិត្ថារេតព្ពំ ។ អាសវទុកេបិ អនន្តរំ ឥមស្ស សនិសំ កាតព្ពំ ។ អារដ្ឋនយេ វុដ្ឋានម្បិ ឯវំ សមុដ្ឋិដ្ឋំ ។ សង្ខិត្តំ សព្ពំ បរិបុណ្ណំ អាសវទុកស-និសំ កាតព្ពំ និដ្ឋានំ ។

អាសវារសាសវទុកំ និដ្ឋិតំ ។

អាសវារអាសវសម្បយុត្តទុកំ

បដិច្ចវារោ

(๒๐๕) អាសវោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស បដិច្ច អាសវេ ចេវ អាសវសម្បយុត្តោ ច ឆន្នំ ខុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បច្ចយោ កាមាសវំ បដិច្ច និដ្ឋាសវេ អវិជ្ជាសវេ

ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវៈ មុនៗក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកអាសវៈ ក្រោយៗផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

បទតាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះចុះ ។ ឯកុសលាសវទុកៈ អនន្តរប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យដូចគ្នានឹងបច្ច័យនេះដែរ ។ អាវជ្ជនាក្តី វុដ្ឋានៈក្តី លោក បានសំដែងហើយ យ៉ាងនេះ ។ សេចក្តីចំប្រួញ បទតាំងអស់ ចប់សព្វគ្រប់ហើយ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យដូចគ្នានឹងអាសវទុកៈចុះ មិនមានផ្សេងគ្នាទេ ។

ចប់ អាសវសោសវទុកៈ ។

អាសវអាសវសម្បយុត្តទុកៈ

បដិប្បត្តិ

(๔๐๕) ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទិដ្ឋាសវៈក្តី អវិជ្ជាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវកាមាសវៈ

จกฺขุ ๓ฉฏฺฐกฺขณา ภวสงฺขาเร ปฏิจฺจ อวิชฺชาสหคโต จกฺขุ
ธิชฺชาสงฺขาเร ปฏิจฺจ อวิชฺชาสหคโต ฯ อาสวาทิโก อา-
สวสมฺปยุตฺตาทิ ฉฏฺฐกฺขณา ภวสงฺขาเร ปฏิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺโต
เหตุ เหตุ จ อาสวหคโต ฉฏฺฐกฺขณา ขนฺธา ฯ อาสวาทิโก
อาสวสมฺปยุตฺตาทิ ฉฏฺฐกฺขณา ภวสงฺขาเร เหตุ อาส-
วสมฺปยุตฺโต จ อาสวสมฺปยุตฺโต เหตุ เหตุ จ
อาสวหคโต จ ฉฏฺฐกฺขณิเก ขนฺธา ปฏิจฺจ อาสว-
สมฺปยุตฺตา กามาสงฺขาเร ปฏิจฺจ ธิชฺชาสหคโต อวิชฺชาสหคโต
สมฺปยุตฺตกา จ ขนฺธา สงฺขาเร จกฺขุ ฯ อาสวสมฺป-
ยุตฺตาทิโก เหตุ จ อาสวา ฉฏฺฐกฺขณา ภวสงฺขาเร ปฏิจฺจ อาสวสมฺป-
ยุตฺโต เหตุ เหตุ จ อาสวหคโต จกฺขุ ปฏิจฺจ
เหตุปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺตาทิโก เหตุ จ อาสวา
ปฐมา ขนฺธา ปฏิจฺจ ตโย ขนฺธา ทุเว ขนฺธา ... ฯ
อาสวสมฺปยุตฺตาทิโก เหตุ จ อาสวา ฉฏฺฐกฺขณา ภวสงฺขาเร ปฏิจฺจ
อาสวหคโต เหตุ อาสวสมฺปยุตฺโต จ ฉฏฺฐกฺขณิเก
ขนฺธา ปฏิจฺจ เหตุปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺโต เหตุ
เหตุ จ อาสวา ขนฺธา ปฏิจฺจ อาสวา ฯ

បណ្ឌិត គប្បីចង ជាចក្កៈចុះ អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យ នូវភវាសវៈ ចក្កៈ អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យ នូវទិដ្ឋាសវៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអាសវៈ តាំង៦ប្រកបដោយ អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យ នូវពួកអាសវៈ ។ ធម៌ ជាអាសវៈ តាំង៦ប្រកបដោយអាសវៈ ក្តី ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអាសវៈ តាំង៦ប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទិដ្ឋាសវៈក្តី អវិជ្ជាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ៣ក្តី អាស្រ័យ នូវកាមាសវៈ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ (បណ្ឌិត គប្បីចង) ជាចក្កៈ តាំងអស់ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែន ជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោអាសវៈ តែមិនមែនជា អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ នូវ ខន្ធ២ . . . ។ ធម៌ ជាអាសវៈ តាំង៦ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវៈ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ។

อาสวสมฺปยุตฺตญฺหิ เจตา จ อาสวา ธมฺมา ปฏิจฺจ อาสเว เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว เจตา จ อาสเว จ ฉฏฺฐา ขนฺธา ปจฺจยุปฺปนฺนา อาสวสมฺปยุตฺตญฺหิ เจตา จ อาสวา ปฐมา ขนฺธา ปฏิจฺจ ตเยา ขนฺธา อาสเว จ เทฺว ขนฺเธ . . . ฯ อาสวญฺหิ อาสวสมฺปยุตฺตญฺจ อาสวสมฺปยุตฺตญฺหิ เจตา จ อาสวา ธมฺมา ปฏิจฺจ อาสเว เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จ ฉฏฺฐา ขนฺธา ปจฺจยุปฺปนฺนา โหตุปฺปจฺจยา กามาสวา สมฺปยุตฺตเกน จ ขนฺเธ ปฏิจฺจ ฐิติยา อาสเว อาสวา สตฺต ฐาเนน ฯ อาสวญฺหิ อาสวสมฺปยุตฺตญฺจ อาสวสมฺปยุตฺตญฺหิ เจตา จ อาสวา ธมฺมา ปฏิจฺจ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว เจตา จ อาสเว จ ฉฏฺฐา ขนฺธา ปจฺจยุปฺปนฺนา โหตุปฺปจฺจยา อาสวสมฺปยุตฺตญฺหิ เจตา จ อาสวา ปฐมา ขนฺธา อาสเว จ ปฏิจฺจ ตเยา ขนฺธา เทฺว ขนฺเธ . . . ฯ อาสวญฺหิ อาสวสมฺปยุตฺตญฺจ อาสวสมฺปยุตฺตญฺหิ เจตา จ อาสวา ธมฺมา ปฏิจฺจ อาสเว เจว อาสวสมฺปยุตฺตา จ อาสวสมฺปยุตฺตา เจว เจตา จ อาสเว จ ฉฏฺฐา ขนฺธา ปจฺจยุปฺปนฺนา

ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ពួកអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ នូវខន្ធ ២ . . . ។ ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទិដ្ឋាសវៈ ទិដ្ឋាសវៈ អាស្រ័យ នូវកាមាសវៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង (ចង) ជាចក្កៈតាំងអស់ចុះ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង នូវពួកអាសវៈផង នូវខន្ធ ២ . . . ។ ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង

ហោតុប្បច្ចយោ អាសវសម្បយុត្តញ្ចេវ នោ ច អាសវំ ឯកំ ខន្ធញ្ច កាមាសវញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ឯិជ្ជាសវោ អវិជ្ជាសវោ ទ្វេ ខន្ធេ ... ចក្កំ ។ ឯវំ សព្ពេ បច្ចយា កាតព្ពា ។

(๔๐๖) ហោតុយោ ន៎ អារម្មណោ ន៎ អធិបតិ-យា ន៎ សព្ពត្ថ ន៎ ។ សន្ធិត្តំ ។ កម្មេ ន៎ វិបាកេ ន៎ អាហារេ ន៎ អវិគតេ ន៎ ។

(๔๐๗) អាសវញ្ចេវ អាសវសម្បយុត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អាសវោ ចេវ អាសវសម្បយុត្តោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធអធិបតិប្បច្ចយា ធហោតុម្ហិ ឯកំ ធម្មំ ។ ធបុរេជាតប្បច្ចយា ធបច្ឆាជាតប្បច្ចយា ។ សន្ធិត្តំ ។

(๔๐๘) ធអធិបតិយា ន៎ ធបុរេជាតេ ន៎ ធបច្ឆាជាតេ ន៎ ធអាសវេ ន៎ ធកម្មេ តីណិ ធវិបាកេ ន៎ ធវិប្បយុត្តេ ន៎ ។

ឯវំ ឥតរេ ទ្វេ គណនាបិ សហជាតភាវេបិ បច្ចយភាវេបិ និស្សយភាវេបិ សំសដ្ឋភាវេបិ សម្ប-យុត្តភាវេបិ បរិបុណ្ណា បដិច្ចសទិសា ។

អាសវិអាសវសម្បយុត្តទុកៈ បដិច្ចវារៈ

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ឱឆ្ឌាសវៈក្តី អវិជ្ជាសវៈក្តី អាស្រ័យ
នូវខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង នូវ
កាមាសវៈផង នូវខន្ធ២ ... បក្ខៈ ។ បច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បី
ធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ។

[៤០៦] កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ កុសលអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែ
មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ កុសលកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ឯ
វិបាកប្បច្ច័យ មិនមានវារៈទេ កុសលអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសល
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤០៧] ធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ នហេតុមូលកៈ មិនមានទេ ។ ព្រោះនបុរេជា-
តប្បច្ច័យ និងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៤០៨] កុសលនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ កុសលនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ កុសលនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ កុសលនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ កុសលនវិបាកប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ កុសលនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ការរាប់ទាំង ២ យ៉ាង
ក្រៅពីនេះក្តី សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី (ចប់) បរិបូណ៌ហើយ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

(៤០៩) អាសវៈ ខេវ អាសវសម្បយុត្តោ ច ឆម្មោ អាសវសប្ប ខេវ អាសវសម្បយុត្តសប្ប ច ឆម្មសប្ប ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អាសវ-សម្បយុត្តោ ខេវ ធោ ច អាសវៈ ឆម្មោ អាសវ-សម្បយុត្តសប្ប ខេវ ធោ ច អាសវសប្ប ឆម្មសប្ប ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាសវសម្បយុត្តោ ខេវ ធោ ច អាសវៈ ហេតូ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ច-យេន បច្ចយោ ។

(៤១០) អាសវៈ ខេវ អាសវសម្បយុត្តោ ច ឆម្មោ អាសវសប្ប ខេវ អាសវសម្បយុត្តសប្ប ច ឆម្មសប្ប អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អាសវ-សម្បយុត្តោ ខេវ ធោ ច អាសវៈ ឆម្មោ អាសវ-សម្បយុត្តសប្ប ខេវ ធោ ច អាសវសប្ប ឆម្មសប្ប អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាសវសម្បយុត្តោ ខេវ ធោ ច អាសវៈ ខន្ធេ អាវជ្ជ អាសវសម្បយុត្តោ ខេវ ធោ អាសវា ខន្ធា ចុប្បដ្ឋិតេ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ខេវ ធោ ច អាសវៈ ឆម្មោ អាសវសប្ប ខេវ អាសវសម្ប-យុត្តសប្ប ច ឆម្មសប្ប អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ

(៤០៩) ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៤១០) ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ កើតទៀង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

អាសវសម្បយុត្តេ ទេវ ោ អាសវេ ខន្ធេ អារព្ភ អាសវា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ទេវ ោ ៤ អាសវោ ឆម្មោ អាសវសច្ច ទេវ អាសវសម្បយុត្តសច្ច ច អាសវសម្បយុត្តសច្ច ទេវ ោ ច អាសវសច្ច ច ឆម្មសច្ច អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ អាសវសម្បយុត្តេ ទេវ ោ ច អាសវេ ខន្ធេ អារព្ភ អាសវា ច អាសវសម្បយុត្តកា ច ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អាសវោ ទេវ អាសវសម្បយុត្តោ ច អាសវសម្បយុត្តោ ទេវ ោ ច អាសវោ ច ឆម្មោ អាសវសច្ច ទេវ អាសវសម្បយុត្តសច្ច ច ឆម្មសច្ច អារម្មណាបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

អធិបតិបច្ចយា អារម្មណាធិបា កវុត្តារម្មណា ។ អនន្តរបច្ចយា អារម្មណាធិបាយេវ បុរិមា បុរិមាតិ ោតព្ពា ។ សមនន្តរបច្ចយា សមា-ណាតិបច្ចយោ អញ្ញមញ្ញបច្ចយា និស្សយបច្ចយោ ឧបនិស្សយបច្ចយា អារម្មណាធិបាយេវ វិភង្គ ន្តិ តីណិ ឧបនិស្សយំ សព្ពំ ោតព្ពំ ។

គឺ ពួកអាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ ផង នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាសវៈក្តី ពួកអាសវសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ។ ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣ ។

អធិបតិប្បច្ច័យ មានគ្រប់ការម្មណ៍ ដូចគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។ អនន្តរប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ដូចពាក្យថា ពួកខន្ធ មុនៗចុះ ។ សមនន្តរប្បច្ច័យ សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ និងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ មិនមានការចែកទេ គ្រាន់តែមានវារៈ៣ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យតាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ។

[๒๐๑] អាសវសម្បយុត្តោ ចេវ នោ ច អា-
សវោ ឆម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ចេវ នោ ច
អាសវស្ស ឆម្មស្ស កម្មបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ
អាហារបច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ឥន្ទ្រិយបច្ចយេន
បច្ចយោ ឈានបច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គបច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ សម្បយុត្តបច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
អត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ នត្ថិបច្ចយេន បច្ចយោ
វិគតបច្ចយេន បច្ចយោ អវិគតបច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ។

[๒๐๒] បោត្ថុយា ចត្តារិ អារម្មណេ ទ្វេ អធិ-
បតិយា ទ្វេ អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ
ទ្វេ អញ្ញមញ្ញេ ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ
អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ
តីណិ ឈានេ តីណិ មគ្គេ ទ្វេ សម្បយុត្តេ ទ្វេ
អត្ថិយា ទ្វេ នត្ថិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

(๔๑๑) ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិគតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៩ ។

(๔๑๒) កុសលហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ កុសលអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កុសលឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កុសលឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កុសលមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ កុសលអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ។

(๔๑๓) អាសវោ เจว អាសវសម្បយុត្តោ จ ธម្មោ អាសវសฺส เจว อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตปจฺจ-เยน ปจฺจโย อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาสวោ เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ ธมฺโม อาสว-สมฺปยุตฺตสฺส เจว โส จ อาสวสฺส ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย อุปนิสฺสยปจฺจเยน ปจฺจโย ฯ อาสวោ เจว อาสวสมฺปยุตฺโต จ ธมฺโม อาสวสฺส เจว อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ อาสวสมฺปยุตฺตสฺส เจว โส จ อาสวสฺส จ ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺ-เยา สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย อุปนิสฺสยปจฺ-เยน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต เจว โส จ อาสวោ ธมฺโม อาสวสฺส เจว อาสวสมฺปยุตฺตสฺส จ ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย สหชาตปจฺจเยน ปจฺจโย อุปนิสฺสยปจฺ-เยน ปจฺจโย ฯ อาสวสมฺปยุตฺโต เจว โส จ อาสวោ ธมฺโม อาสวสฺส เจว อาสวสมฺ-ยุตฺตสฺส จ ธมฺมสฺส อารมฺมณปจฺจเยน ปจฺจโย

(๔๑๓) ធម្ម ជាអាសវ: តំាងប្រកបដោយអាសវ: ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ជាអាសវ: តំាងប្រកបដោយអាសវ: ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម្ម ជាអាសវ: តំាងប្រកបដោយអាសវ: ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ដែលប្រកបដោយអាសវ: តែមិនមែនជាអាសវ: ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម្ម ជាអាសវ: តំាងប្រកបដោយអាសវ: ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ជាអាសវ: តំាងប្រកបដោយអាសវ:ផង នៃធម្ម ដែលប្រកបដោយអាសវ: តែមិនមែនជាអាសវ:ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម្ម ដែលប្រកបដោយអាសវ: តែមិនមែនជាអាសវ: ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ដែលប្រកបដោយអាសវ: តែមិនមែនជាអាសវ: ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម្ម ដែលប្រកបដោយអាសវ: តែមិនមែនជាអាសវ: ជាបច្ច័យ នៃធម្ម ជាអាសវ: តំាងប្រកបដោយអាសវ: ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ន អាសវោ
ន ធម្មោ អាសវស្ស ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តស្ស ន
អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មោ ន អាសវស្ស ន
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
អាសវោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តោ ន អាសវសម្បយុត្តោ
ធម្មោ ន អាសវោ ន ធម្មោ អាសវស្ស ធម្មោ អាស-
វសម្បយុត្តស្ស ន ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ អាសវោ ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តោ
ន អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ន អាសវោ ន ធម្មោ
អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មោ ន អាសវស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសវោ
ធម្មោ អាសវសម្បយុត្តោ ន អាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ
ន អាសវោ ន ធម្មោ អាសវស្ស ធម្មោ អាសវ-
សម្បយុត្តស្ស ន អាសវសម្បយុត្តស្ស ធម្មោ ន
អាសវស្ស ន ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។
ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអា-
សវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអាសវៈ
តាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែន
ជាអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយ
អាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈ
ក្តី ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ជាអាសវៈ តាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(๔๑๔) នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ សព្វត្ថ នវ នោអវិគតេ នវ ។

(๔๑๕) ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ចត្តារិ សន្ធិំ ... នសមនន្តរេ ចត្តារិ នឧបនិស្សយេ ចត្តារិ នមគ្គេ ចត្តារិ នវិប្បយុត្តេ ចត្តារិ នោនត្ថិយា ចត្តារិ នោវិគតេ ចត្តារិ ។

(๔๑๖) នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ នវ ... អនន្តរបច្ចយា នវ អនុលោមបច្ចនីយ កណោតញ្ញនិ ... អវិគតេ នវ ។

อาสวารมฺมณทุกะ ปญฺหาวาร

ชาปจฺจย ฯเปฯ สหชาตปจฺจย ชาปจฺจย ฯเปฯ อุปนิสฺสย-
ยปจฺจย ฯ

(๔๑๔) ขนฺธเหตุปจฺจย มานวาร ๙ ขนฺธอารมฺมณปจฺจย
มานวาร ๙ ขนฺธปจฺจยตาทิส สุทฺธิกมานวาร ๙ ขนฺธนาวิคตปจฺจย
มานวาร ๙ ฯ

(๔๑๕) ขนฺธอารมฺมณปจฺจย มานวาร ๔ ยทาเหตุปจฺจย
เยธมฺมาปุเรชาตา . . . ขนฺธสมนนฺตรปจฺจย มานวาร ๔ ขนฺ
ธอุปนิสฺสยปจฺจย มานวาร ๔ ขนฺธมคฺคปจฺจย มานวาร ๔ ขนฺ
ธวิปฺปยุตฺตปจฺจย มานวาร ๔ ขนฺธนาธิปจฺจย มานวาร ๔ ขนฺ
ธนาวิคตปจฺจย มานวาร ๔ ฯ

(๔๑๖) ขนฺธอารมฺมณปจฺจย มานวาร ๙ ยทาเหตุปจฺจย
. . . ขนฺธอธิปติปจฺจย มานวาร ๙ อนุโลมปทาทิมฺหิ ปณฺฑิต
คปฺปกปฏิจฺฉนฺนนิ . . . ขนฺธอวิคตปจฺจย มานวาร ๙ ฯ

จบ อาสวารมฺมณทุกะ ฯ

អាសវិប្បយុត្តសាសវទុកំ

បដិច្ចវារោ

[៤១៧] អាសវវិប្បយុត្តំ សាសវំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ សាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-ប្បច្ចយា អាសវវិប្បយុត្តំ សាសវំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្ខណេ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាភូតំ ... ។ អាសវវិប្បយុត្តំ អនាសវំ ធម្មំ បដិច្ច អាសវវិប្បយុត្តោ អនាសវោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។ យថា ចូឡន្តរទុកេ លោកិយទុកំ ឯវំ វិត្ថារេតព្ពំ និដ្ឋានគមនាយ ។ សង្ខិត្តំ ។

អាសវវិប្បយុត្តសាសវទុកំ និដ្ឋិតំ ។

អាសវវិប្បយុត្តសាសវទុក:

បដិច្ចវារ:

(៤១៧) ធម្មា ដែលច្រាសចាកអាសវ: ទាំងប្រកបដោយ អាសវ: អាស្រ័យ នូវធម្មា ដែលច្រាសចាកអាសវ: តែប្រកបដោយ អាសវ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ៣ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋា. នរូបក្តី អាស្រ័យ នូវខន្ធ ១ ដែលច្រាសចាកអាសវ: តែប្រកបដោយ អាសវ: នូវខន្ធ ២ . . . ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ តែ អាស្រ័យ នូវពួក ខន្ធ ពួកខន្ធ អាស្រ័យ នូវតែ នូវមហាភូត ១ . . . ។ ធម្មា ដែល ច្រាសចាកអាសវ: ទាំងមិនមែនជាអាសវ: អាស្រ័យ នូវធម្មា ដែល ច្រាសចាកអាសវ: ទាំងមិនមែនជាអាសវ: ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ. តុប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣ ។ លោកិយទុក: ក្នុងបច្ចន្តរទុក: យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេង ។ គ្នា ទេ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

ចប់ អាសវវិប្បយុត្តសាសវទុក: ។

អភិធម្មបិដកេ

បដ្ឋានំ សត្តមោ ភាគោ

អនុលោមទុកប្បដ្ឋានំ បឋមំ

មាតិកាបត្តានំ

| មាតិកា | | ហេតុកំ | | |

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន សត្តមភាគ

អនុលោមទុកប្បដ្ឋាន ខាងដើម

សន្ធីកប្រៀបមាតិកា

មាតិកា		ហេតុក:	ទំព័រ
បដិច្ចវារ:	. . . . .		១
	អនុលោម		,,
	បច្ចនីយ:		៤
	អនុលោមប្បច្ចនីយ:		១០
	បច្ចនីយានុលោម		,,
បញ្ហាវារ:	. . . . .		១១
	អនុលោម		,,
	បច្ចនីយ:		៣៤
	អនុលោមប្បច្ចនីយ:		៣៦
	បច្ចនីយានុលោម		,,
		សហេតុក:	
បដិច្ចវារ:	. . . . .		៣៧

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា	អង្កៀ
អនុលោមំ	៣៧
បច្ចនីយំ	៤៥
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	៥១
បច្ចនីយានុលោមំ	៥២
បច្ចយវារោ	៥៣
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	៦០
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	៦១
បច្ចនីយានុលោមំ	,,
សំសដ្ឋវារោ	៦២
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	៦៥
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	៦៦
បច្ចនីយានុលោមំ	,,
បញ្ហាវារោ	,,
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	៨៣

សន្ទីកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោម	៣៧
បច្ចនីយ:	៤៥
អនុលោមប្បច្ចនីយ:	៥១
បច្ចនីយានុលោម	៥២
បច្ចយាវរ:	៥៣
អនុលោម	,,
បច្ចនីយ:	៦០
អនុលោមប្បច្ចនីយ:	៦១
បច្ចនីយានុលោម	,,
សំសដ្ឋាវរ:	៦២
អនុលោម	,,
បច្ចនីយ:	៦៥
អនុលោមប្បច្ចនីយ:	៦៦
បច្ចនីយានុលោម	,,
បញ្ហាវរ:	,,
អនុលោម	,,
បច្ចនីយ:	៨៣

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា	អង្កៀ
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	៩៥
បច្ចនីយានុលោមំ	,,

ហេតុសម្បយុត្តទុកំ

បដិច្ចវារោ	៩៦

ហេតុសហេតុកទុកំ

បដិច្ចវារោ	៩៧
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	១០០
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	១០១
បច្ចនីយានុលោមំ	១០២
បញ្ហាវារោ	,,
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	១១៦
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	១១៨
បច្ចនីយានុលោមំ	,,

សន្លឹកប្រៀបមាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	៩៥
បច្ចនីយានុលោម	,,
បោគ្គលសម្បយុត្តទុកៈ	
បដិច្ចវារៈ	៩៦
បោគ្គលបោគ្គលទុកៈ	
បដិច្ចវារៈ	៩៧
អនុលោម	,,
បច្ចនីយៈ	១០០
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	១០១
បច្ចនីយានុលោម	១៨២
បញ្ហាវារៈ	,,
អនុលោម	,,
បច្ចនីយៈ	១១៦
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	១១៨
បច្ចនីយានុលោម	,,

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា	អង្កៀ
ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកំ	១១៩
ឯហេតុសហេតុកសម្បយុត្តំ	,,
បដិច្ចវារេ	១២០
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	១២៤
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	១២៦
បច្ចនីយានុលោមំ	,,
បច្ចយវារេ	១២៧
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	១២៨
សំសដ្ឋវារេ	,,
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	១២៩
បញ្ហាវារេ	,,
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	១៤៨
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	១៥០

មាតិកា	ទំព័រ
សន្ធីកប្រាប់មាតិកា	
ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក:	๑๑๙
ឥហេតុសហេតុកសម្បយុត្ត	,,
បដិច្ចវារ:	๑๒๐
អនុលោម	,,
បច្ចនីយ:	๑๒๖
អនុលោមបច្ចនីយ:	๑๒๖
បច្ចនីយានុលោម	,,
បច្ចយវារ:	๑๒๗
អនុលោម	,,
បច្ចនីយ:	๑๒๘
សំសដ្ឋវារ:	,,
អនុលោម	,,
បច្ចនីយ:	๑๒๙
បញ្ហាវារ:	,,
អនុលោម	,,
បច្ចនីយ:	๑๘๘
អនុលោមបច្ចនីយ:	๑๙๐

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា	អង្កៀ
បច្ចនីយានុលោមំ	១៥១

សប្បច្ចយទុកំ

បដិច្ចវារេ	,,
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	១៥២
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	១៥៣
បច្ចនីយានុលោមំ	,,
បច្ចយវារេ	,,
បញ្ហាវារេ	១៥៤
អនុលោមំ	,,
បដិច្ចវារេ	១៥៧
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	១៥៨
បច្ចនីយានុលោមំ	,,

សង្ខិត្តទុកំ

បដិច្ចវារេ	១៥៩

សន្ទីកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចនីយានុលោម	๑๙๑
សប្បច្ចយទុក:	
បដិច្ចវារ:	,,
អនុលោម	,,
បច្ចនីយ:	๑๙๒
អនុលោមប្បច្ចនីយ:	๑๙๓
បច្ចនីយានុលោម	,,
បច្ចយវារ:	,,
បញ្ហាវារ:	๑๙๔
អនុលោម	,,
បដិច្ចវារ:	๑๙๗
អនុលោមប្បច្ចនីយ:	๑๙๘
បច្ចនីយានុលោម	,,
សង្ខិត្តទុក:	
បដិច្ចវារ:	๑๙๙

មាតិកាបត្តាធិ

| មាតិកា | | |

សន្ទីកប្រាប់មាតិកា

អាតិកា	ទំព័រ
សធិទស្សនទុកៈ	
បដិច្ចវារៈ	១៥៤
អនុលោម	,,
បច្ចនីយៈ	១៦២
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	១៦៤
បច្ចនីយានុលោម	,,
បច្ចយវារៈ	១៦៥
អនុលោម	,,
បច្ចនីយៈ	១៦៦
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	,,
បច្ចនីយានុលោម	១៦៧
សំសដ្ឋវារៈ	,,
បញ្ហាវារៈ	១៦៨
អនុលោម	,,
បច្ចនីយៈ	១៨១
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	១៨២
បច្ចនីយានុលោម	,,

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា អង្កៀ

សប្បដិឃទុកំ

បដិច្ចវារៈ ១៨៣

អនុលោមំ . . . . . ,,

បច្ចនីយំ ១៨៩

អនុលោមបច្ចនីយំ ១៩១

បច្ចនីយានុលោមំ . . . . . ,,

បច្ចយវារៈ ១៩២

បញ្ហាវារៈ ១៩៤

អនុលោមំ . . . . . ,,

បច្ចនីយំ ២០៨

អនុលោមបច្ចនីយំ ២១០

បច្ចនីយានុលោមំ ២១១

រូបទុកំ

បដិច្ចវារៈ . . . . . ,,

អនុលោមំ . . . . . ,,

បច្ចនីយំ ២១៣

សន្ធឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
សប្បដិឃទុក:	
បដិច្ចវារ:	១៨៣
អនុលោម	,,
បច្ចនីយ:	១៨៩
អនុលោមប្បច្ចនីយ:	១៩១
បច្ចនីយានុលោម	,,
បច្ចយវារ:	១៩២
បញ្ហាវារ:	១៩៤
អនុលោម	,,
បច្ចនីយ:	២០៨
អនុលោមប្បច្ចនីយ	២១០
បច្ចនីយានុលោម	២១១
រូបទុក:	
បដិច្ចវារ:	,,
អនុលោម	,,
បច្ចនីយ:	២១៣

មាតិកាបត្តានំ

មាតិកា	អង្កែ
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	២១៤
បច្ចនីយានុលោមំ	២១៥
បច្ចយវារេ	,,
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	២១៧
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	២២០
បច្ចនីយានុលោមំ	,,
សំសដ្ឋវារេ	,,
បញ្ហាវារេ	២២១
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	២៣១
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	២៣៣
បច្ចនីយានុលោមំ	,,

លោកិយទុកំ

បដិច្ចវារេ	២៣៤
អនុលោមំ	,,

សន្លឹកប្រៀបមាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោមបច្ចនីយៈ	๒๑๘
បច្ចនីយានុលោម	๒๑๙
បច្ចយវារៈ	,,
អនុលោម	,,
បច្ចនីយៈ	๒๑๗
អនុលោមបច្ចនីយៈ	๒๒๐
បច្ចនីយានុលោម	,,
សំសដ្ឋវារៈ	,,
បញ្ហាវារៈ	๒๒๑
អនុលោម	,,
បច្ចនីយៈ	๒๓๑
អនុលោមបច្ចនីយៈ	๒๓๓
បច្ចនីយានុលោម	,,

លោកិយទុកៈ[1]

បដិច្ចវារៈ	๒๓๔
អនុលោម	,,

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា	អង្កៀ
បច្ចុនីយំ	២៣៥
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	២៣៦
បច្ចនីយានុលោមំ	២៣៧
បច្ចយវារេ	,,
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	២៣៩
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	២៤០
បច្ចនីយានុលោមំ	,,
សំសដ្ឋវារេ	២៤១
បញ្ហាវារេ	,,
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	២៥៥
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	២៥៦
បច្ចនីយានុលោមំ	២៥៧

ភេទបរិញ្ញេយ្យទុកំ

បដិច្ចវារេ	,,

សន្ទីកប្រៀបមាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចនីយៈ	២៣៥
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	២៣៦
បច្ចនីយានុលោម	២៣៧
បច្ចយវារៈ	,,
អនុលោម	,,
បច្ចនីយៈ	២៣៩
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	២៤០
បច្ចនីយានុលោម	,,
សំសដ្ឋវារៈ	២៤១
បញ្ហាវារៈ	,,
អនុលោម	,,
បច្ចនីយៈ	២៥៥
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	២៥៦
បច្ចនីយានុលោម	២៥៧

កេតបិរិញ្ញេយ្យទុកៈ

បដិច្ចវារៈ	,,

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា	អង្កែ
អនុលោមំ	២៥៧
បញ្ហាវារេ	២៦២
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	,,

អាសវទុកំ

បដិច្ចវារេ	២៦៣
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	២៦៥
អនុលោមបច្ចនីយំ	២៦៦
បច្ចនីយានុលោមំ	២៦៧
បច្ចយវារេ	,,
អនុលោមំ	,,
សំសដ្ឋវារេ	២៧០
បញ្ហាវារេ	២៧១
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	២៨៩

សន្ទីកប្រៀបមាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោម	២៥៧
បញ្ហាវារៈ	២៦២
អនុលោម	,,
បច្ចនីយៈ	,,

អាសវទុកៈ

បដិច្ចវារៈ	២៦៣
អនុលោម	,,
បច្ចនីយៈ	២៦៥
អនុលោមបច្ចនីយៈ	២៦៦
បច្ចនីយានុលោម	២៦៧
បច្ចយវារៈ	,,
អនុលោម	,,
សំសដ្ឋវារៈ	២៧០
បញ្ហាវារៈ	២៧១
អនុលោម	,,
បច្ចនីយៈ	២៨៩

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា	អង្គ
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	២៩១
បច្ចនីយានុលោមំ	,,

អាសវទុកំ

បដិច្ចវារោ	,,

អាសវសម្បយុត្តទុកំ

បដិច្ចវារោ	២៩៣
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	២៩៩
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	៣០៣
បច្ចនីយានុលោមំ	,,
បច្ចយវារោ	៣០៤
អនុលោមំ	,,
សំសដ្ឋវារោ	៣១០
អនុលោមំ	,,
បញ្ហាវារោ	៣១១
អនុលោមំ	,,

សន្លឹកប្រៀបមាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	២៩១
បច្ចនីយានុលោម	,,
សាសវទុកៈ	
បដិច្ចវារៈ	,,
អាសវសម្បយុត្តទុកៈ	
បដិច្ចវារៈ	២៩៣
អនុលោម	,,
បច្ចនីយៈ	២៩៩
អនុលោមប្បច្ចនីយៈ	៣០៣
បច្ចនីយានុលោម	,,
បច្ចយវារៈ	៣០៤
អនុលោម	,,
សំសដ្ឋវារៈ	៣១០
អនុលោម	,,
បញ្ហាវារៈ	៣១១
អនុលោម	,,

មាតិកាបត្តាធិ

មាតិកា	អង្កៀ
បច្ចនីយំ	៣៣៦
អនុលោមបច្ចនីយំ	៣៣៨
បច្ចនីយានុលោមំ	,,

អាសវៈសាសវទុកំ

បដិច្ចវារេ	,,
បញ្ហាវារេ	៣៤១

អាសវៈអាសវៈសម្បយុត្តទុកំ

បដិច្ចវារេ	៣៤៤
បញ្ហាវារេ	៣៤៨

សន្លឹកប្រៀបមាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចនីយ	៣៣៦
អនុលោមប្បនីយ	៣៣៨
បច្ចនីយានុលោម	,,

អាសវិសាសវិទុកៈ

បដិច្ចវារៈ	,,
បញ្ហាវារៈ	៣៤១

អាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ	៣៤៤
បញ្ហាវារៈ	៣៤៨

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តាធិ

វិរុទ្ធប្បាបៅ	អវិរុទ្ធប្បាបៅ	អង្កៃ	រជ្ជុលេខាយំ
ឧ ហាតុំ	ឧៈហាតុំ	១៧	២ ០
ឆ ម្ហា	ឆៈម្ហា	៤ ៦	១ ៩
អ ហាតុកោ	អៈហាតុកោ	៧ ១	៨
១ ៤ ៨	១ ២ ៨	១ ១ ៨	១ ៧
ឋត្តារ	ឋត្តារិ	១ ២ ៣	១ ៤
ឆរ	ឆវ	១ ២ ៤	២
ធភិអម្មបិជកោ	អភិធម្មបិជកោ	១៦៦	១
ឈោវិកត	ឈោវិកតេ	២ ៤ ០	១ ១
ឧ វិញ្ញយ្យំ	ឧ វិញ្ញយ្យំ	២ ៥ ៩	៥
ឆម្ហោ	ឆម្ហោ	២ ៧ ១	១ ១
ហោតុប្បច្ចយោ	ហោតុប្បច្ចយា	២ ៩ ១	១ ៦
អាសវិសម្បយុត្តទុកេ	អាសវិសម្បយុត្តទុកេ	៣ ០ ៩	១
ចិត្ត	ចិត្ត-	៣ ១ ២	៦
ឆ	ឆ	៣ ៣ ៤	”
អាសវិប្ប	អាសវិប្ប-	”	”
អាសវិអាសវិទុកេ បដិច្ចភិពោ	អាសវិអាសវិសម្បយុត្តទុកេ បដិច្ចភិពោ	៣ ៤ ៧	១

សន្លឹកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
មិនមែនជា ហេតុ	មិនមែនជាហេតុ	២០	២
ន្ទូវខ្ទង់២	ខ្ទង់២	៣២	៩
ទើប កើតឡើង	ទើបកើតឡើង	៤៨	៧
ទើបកើត ឡើង	ទើបកើតឡើង	៥០	១១
ឲ្យមាន . . .	ឲ្យមាន	៦៨	៣
ពួក ហេតុកន្លះ	ពួកអហេតុកន្លះ	៧៤	៩
គឺ	គឺ	១០៦	”
នៃពួកហេត	នៃពួកហេតុ	១១៤	១១
យ៉ាងនេះបុះ	យ៉ាងនេះបុះ ។	”	១៨
តប្រ-	តែប្រ-	១២០	១៤
ហេតុសហេតុទុក:បញ្ហាវារៈ	នហេតុសហេតុទុក:បញ្ហាវារៈ	១២៩	១
កង់នមគប្បច្ច័យ	កង់នមគ្គប្បច្ច័យ	,,	១១
គប្បកប់	គប្បីកប់	”	១៣
ហេតុសហេតុទុក: បញ្ហាវារៈ	នហេតុសហេតុទុក: បញ្ហាវារៈ	១៣១	១

សន្លឹកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ហេតុសហេតុកទុក: បញ្ហាវារៈ	នហេតុសហេតុកទុក: បញ្ហាវារៈ	១៣៣	១
នៃកាយិសុខ	នៃកាយិកសុខ	១៣៧	៥
ពឹធ ផ្លូក	ពឹធផ្លែក	១៦៥	៩
កធ៌វិគតប្បច្ច័យ ។	កធ៌វិគតប្បច្ច័យ ។	១៨៩	៣
អប្បដិយកាយេ ៖	អប្បដិយកាយនេះ	២០០	៥
នៃអប្ប ិយធមិ	នៃអប្បដិយធមិ	២០២	១៨
កធ៌នោវិគតប្បច្ច័យ ។	កធ៌នោវិគតប្បច្ច័យ ។	២២០	៦
រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី	រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី	២៣០	១០
ចប់ រូបិទុក:	ចប់ រូបិទុក:	២៣៣	១៩
មានវារៈ ១	មានវារៈ ១	២៣៦	៥
កធ៌ វិបាកប្បច្ច័យ ។	កធ៌នវិបាកប្បច្ច័យ ។	”	១២
ញ្ចាំ សមាបត្តិ	ញ្ចាំងសមាបត្តិ	២៤៦	៤
នៃលោកុត្តរធមិ	នៃលោកុត្តរធមិ	២៥០	៥
កធ៌ខណៈនៃ ដិសន្ធិ ។	កធ៌ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។	២៥៨	១០
បត្តិសម្ភដានរូប	បិត្តសម្ភដានរូប	”	១១

សន្ទឹកប្រៀបពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
មានការៈ ៩	មានការៈ ៩	២៦៩	៦
បណ្ឌិត	បណ្ឌិត	២៧០	៥
កង៌នអាសវនប្បច្ច័យ	កង៌នអាសេវនប្បច្ច័យ	៣០៩	១៨
ដែលច្រឡំដោយ តាមសូរ	ដែលច្រឡំដោយតាមនសូរ	៣២០	”

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ :

Printing costs were kindly met by the follwing organizations

Wat. Sotoshu Genko-ji Temple, Rev. Jitsujo Arima
3936 Kume, Tokuyama-shi, Yamaguchi Japan

この本は次の方によって復刻されました。

宗教法人 原江寺（曹洞宗） 住職 有馬実成
山口県徳山市久米3936

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "
ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ
ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ
បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤
សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL.100
"ABHIDHAMMA PITAKA"
Published by the Buddhist Institude, phnom Penh
Reproduced with the kind cooperation of the
TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE
First edition 1994
printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ（南伝大蔵経）全110巻・アビダルマピタカ第100巻
発　　行：プノンペン仏教研究所
復刻救援：カンボジア版トリピタカ(南伝大蔵経)復刻救援委員会
発　　行：1994年12月８日
印刷・製本／弘前相互印刷株式会社
製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

INSTITUT BOUDDHIQUE